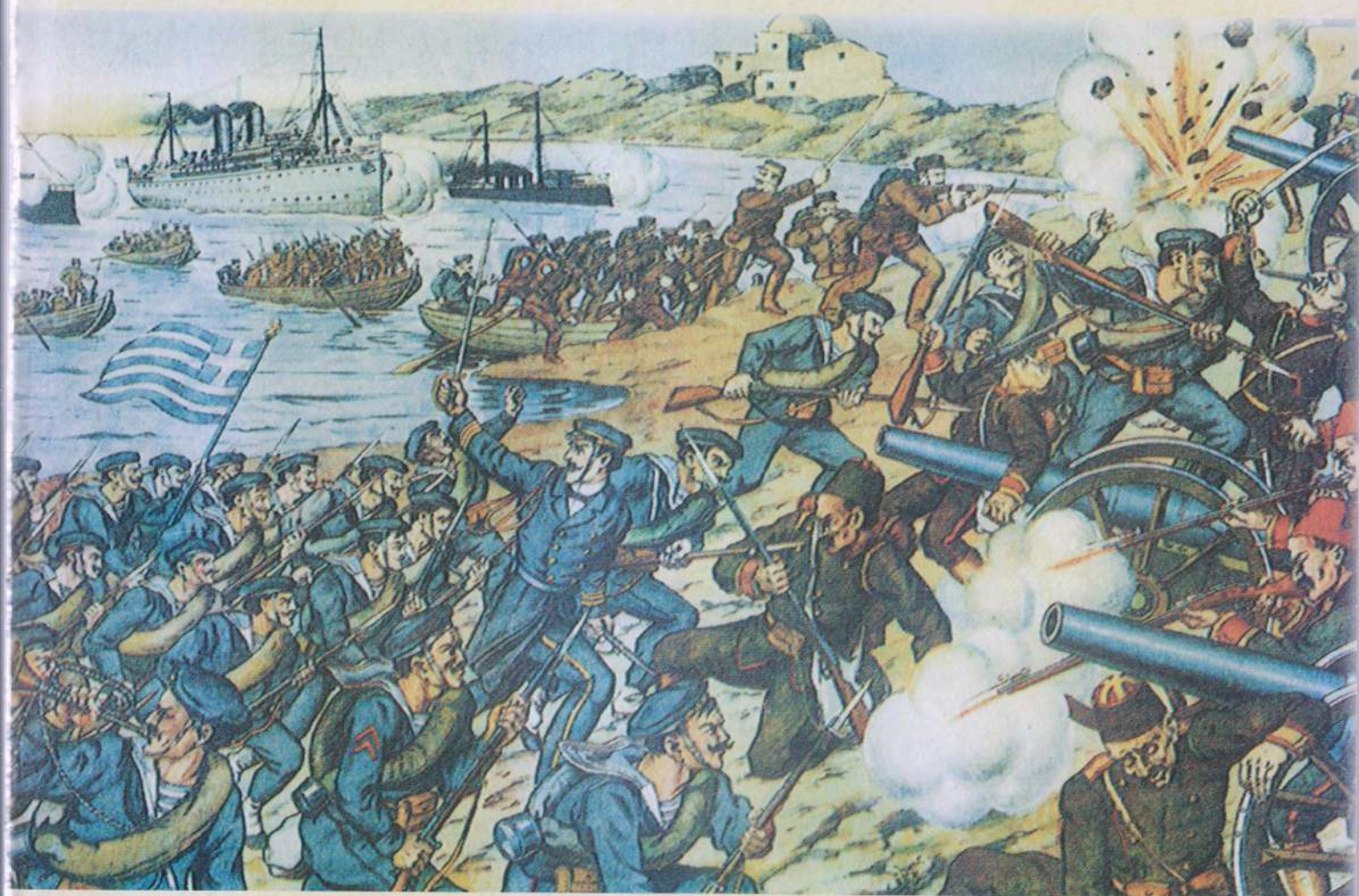




ΕΛΛΟΠΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ



Τεύχος 40° (17°) Περίοδος Β΄

Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 1998

Δρχ. 1.200

Κύπρος: 3,0 Λίρες

Σ' αυτό το τεύχος:

- * Το Αλβανικό «Ηφαιστειο»
- * Ελληνισμός & Ορθοδοξία
- * Η χαμένη ισορροπία στο Αιγαίο (Β΄)
- * Εθνικό Μεγαλείο
- * Τουρκία & Ελλαδικός «Ρεαλισμός»
- * Η «Ελληνικότητα» του Χριστού
- * Ο Ευρωπαϊκός Ανθελληνισμός



ΕΛΛΟΠΙΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Τεύχος 40ο (17ο), Περίοδος Β'
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1998

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ
Ελλάδα 1.200 δρχ.
Κύπρος 3,0 Λίρες

**«Ζεῦ ἄνα, Δωδωναίε Πελασγικέ...»
(Ίλιάς Π, 233)**

ΕΛΛΟΠΙΑ= "αρχαία ονομασία της κοιλάδας των Ιωαννίνων, όπου κατοικούσαν οι Έλλοπες, Ελλοί ή Σελλοί, ιερείς του Δωδωναίου Δία.

Η Δωδώνη της Ελλοπίας ήταν η χώρα των Μολοσσών*, έδρα του αρχαιότερου ελληνικού μαντείου που προφήτευε ερμηνεύοντας το θρόισμα των φύλλων της βελανιδιάς. Έλλοψ, γιός του Ίωνος, εγγονός του Έλληνος".

*πατρίδα της Ολυμπιάδας, μητέρας του Μ. Αλεξάνδρου.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

	6 τεύχη	12 τεύχη
ΕΛΛΑΔΑ*	6.000 δρχ.	12.000 δρχ.
ΚΥΠΡΟΣ	15 Λίρες	28 Λίρες
ΕΥΡΩΠΗ	9.000 δρχ.	18.000 δρχ.
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ	10.000 δρχ.	20.000 δρχ.
ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ-ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ-ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	10.000 δρχ.	20.000 δρχ.
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	10.000 δρχ.	20.000 δρχ.

* Φοιτητές, πολύτεκνοι, στρατιώτες, συνταξιούχοι,
3.000 δρχ. τα 6 τεύχη

ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Τις συνδρομές σας μπορείτε να τις στείλετε με ταχυδρομική επιταγή στη Διεύθυνση Αλληλογραφίας ή να τις καταθέσετε στον λογαριασμό της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ 099-51510230 γράφοντας τ' όνομά σας στο έντυπο κατάθεσης.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

Βιβλιοπωλεία Αθηνών:
"ΚΟΚΚΙΝΗ ΜΗΛΙΑ"

25ης Μαρτίου 1 & Αναστάσεως
155 61 ΧΟΛΑΡΓΟΣ, Τηλ. 6519728

Βιβλιοπωλεία Θεσσαλονίκης:
Βασίλειος Χρήστου

Εκδόσεις ΚΥΡΟΜΑΝΟΣ

Πρ. Κορομηλά 42 - Θεσ/νίκη, Τηλ. 282427

ΔΙΑΝΟΜΗ

-Στις παροικίες του Ελληνισμού
-Στην Κύπρο και στις επαρχιακές πόλεις
-Στους εφημεριδοπώλες της Αθήνας
Από το πρακτορείο Εφημερίδων Αθηναϊκού Τύπου Α.Ε.
Κολοκοτρώνη 8 - 105 61 ΑΘΗΝΑ

Εκδότης - Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο

Μπινιχάκης Θεόδωρος
25ης Μαρτίου 1 & Αναστάσεως
155 61 Χολαργός, τηλ. 65.19.728

ISSN 1107 - 1923

Γλωσσική Επιμέλεια
Νικόλαος Κωνσταντόπουλος

Διεύθυνση Αλληλογραφίας
Ταχ. Θυρίδα 78035
173 10 Αγ. Δημήτριος
Τηλεομοίτυπο (Τ.Ο.Τ.) 6519728

ΕΞΩΦΥΛΛΟ 40ου ΤΕΥΧΟΥΣ

«Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΧΙΟΥ ΑΠΟ ΑΓΗΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΕΖΟΝΑΥΤΩΝ» Λαϊκή λιθογραφία εποχής.
(Στις 11/11/1912 αγήματα υπό την ηγεσία του συν/ρχου Ν. Δελλαγραμμάτικα, προστατευόμενα από ελληνική ναυτική μοίρα, μετά 2μηνη αντίσταση του τουρκικού στρατού, απελευθερώνουν ακόμη μία σκλάβια πατρίδα).

Σ' αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν:

Γεώργιος Βοσκόπουλος
Αλεξάνδρα Γαβριηλίδου
Σταύρος Γαβριηλίδης
Δημήτρης Γαρούφας
Γρηγόρης Γκιζέλης
Παναγιώτης Διακουμάκος
Αθανάσιος Δρούγος
Πρόδρομος Εμφιετζόγλου
Μάνος Καραγιάννης
Σταύρος Καρκαλέτσης
Γεώργιος Καρούσος
Κώστας Κατσάς
Αθανάσιος Κόρμαλης
Νίκος Κωνσταντόπουλος
Αχιλλέας Λαζάρου
Δημήτριος Λιμνιάτης
Θεόδωρος Μπινιχάκης
Δημήτρης Παναγόπουλος
Άγγελος Σακκέτος
Γιάγκος Σιβτανίδης
Γιώργος Σκλαβούνος
Στέφανος Σωτηρίου
Κωνσταντίνος Χολέβας
Διονύσιος Ψιλόπουλος

ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(Εγγραφή συνδρομητών - ανανεώσεις)
Πανίκος Περικλέους, τηλ.: 238354, Πάφος

* Η επιμέλεια της ύλης γίνεται από Συντακτική Ομάδα.
* Τα ευυπόγραφα κείμενα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκην την άποψη του συνόλου της Συντακτικής Ομάδας.
* Χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.
* Μερικές μόνο από τις διαφημίσεις έχουν εμπορικό χαρακτήρα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	3
ΕΛΛΟΧΕΥΟΝΤΑΣ & ΣΧΟΛΙΑΖΟΝΤΑΣ	5
ΘΕΣΕΙΣ & ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ	
Η «Μεγάλη Αλβανία» (του Στ. Σωτηρίου)	11
Τα πετρέλαια της Κασπίας και οι S-300 (του Μ. Καραγιάννη)	12
Έλληνας ή Ρωμός; Ελληνισμός ή Ρωμιούσνη; (του Δ. Λιμνιάτη)	13
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	
Το αλβανικό "Ηφαίστειο" (του Αθ. Δρούγου)	14
ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	
Τουρκία και ελλαδικός "ρεαλισμός" (του Στ. Καρκαλέτσι)	17
ΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΘΝΟΣ	
Ελληνισμός και Χριστιανική Ορθοδοξία (του Γρ. Γκιζέλη)	20
ΑΜΥΝΑ	
Η χαμένη ισορροπία στο Αιγαίο (β' μέρος) (του Π. Διακουμάκου)	25
ΚΟΙΝΩΝΙΑ	
Η Βουλή των Εφήβων και αι Βουλαί των Υπερωρίμων (του Κ. Χολέβα)	32
ΕΥΡΩΠΗ	
Ο ευρωπαϊκός ανθελληνισμός (του Γ. Σκλαβούνου)	36
ΑΙΓΑΙΟ	
Αναφορά στους ακρίτες φρουρούς. Καστελλόριζο (της Αλ. Γαβριηλίδη & του Στ. Γαβριηλίδη)	41
ΚΥΠΡΟΣ	
Συνέντευξη με τον Στρατηγό Γεώργιο Καρούσο (γ' μέρος) (επιμ. Θ. Μπινιχάκης).....	43
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ	
Το Σκοπιανό κράτος-έθνος (του Γ. Βοσκόπουλου)	49
ΙΣΤΟΡΙΑ	
Εθνικό μεγαλείο στην Κουτσούφλιανη και εθνικό έγκλημα στη Λάρισα (του Αχ. Λαζάρου)	52
Από τη Μελούνα στο Σαγγάριο (β' μέρος) (του Π. Εμφιετζόγλου)	59
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ	
Η "ελληνικότητα" του Χριστού (του Αγγ. Σακκέτου)	62
Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ	
Οι ελληνόφωνοι της Απουλίας (του Αθ. Κόρμαλη)	66
ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ	68
ΕΝΤΥΠΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ	71

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΚΟΚΚΙΝΑΚΗΣ
(ΓΥΘΕΛΙΣ)

**ΠΟΙΟΙ ΔΟΛΟΦΟΝΗΣΑΝ
ΤΟΝ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ;**



**ΑΘΩΟΙ ΟΙ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΛΟΙ
ΔΕΝ «ΚΤΥΠΗΣΑΝ» ΑΥΤΟΙ**

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΕΛΑΣΓΟΣ
ΑΘΗΝΑ 1998

ΤΙΜΗ 8.000

Καθηγητής: **ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΧΟΛΕΒΑΣ**
Δρ Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, Υ. Πρωτοβάθμιας Α.Β.Σ.Π.
Βραβεία ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ 1989, 1996

ΤΙ ΣΤΟΙΧΙΣΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
Η ΠΡΟΣ ΑΥΤΗ

**"ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ
ΙΣΩΝ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΝ"**

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΟΥΜΕΛΙΑ	ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	ΥΜΙΑ ΒΡΑΧΟΚΡΗΜΙΔΕΣ
ΔΕΘΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ	ΜΕΛΕΝΙΚΟ ΠΕΤΡΗΤΙ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙ	ΕΘΝΙΚΟΣ ΕΝΑΕΡΧΟΣ ΧΩΡΟΣ
ΠΗΔΕΣ ΣΑΖΟΝ	ΑΙΓΑΙΟ ΠΕΛΑΓΟΣ	ΑΠΕΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΚΡΟΥΣΟΒΟ ΓΕΥΤΕΛΗ ΑΧΡΩΔΑ	ΒΟΡΕΚΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ	ΟΝΟΜΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΜΑΣ
ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ ΑΝΑΤ. ΘΡΑΚΗ	ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΣ
ΠΟΝΤΙΑΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ	ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΑΔΕΛΦΙΝΗΣ	ΑΦΑΝΙΣΜΟΣ 1920-1922

ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΚΥΠΡΟΥ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ - ΗΜΒΡΟΥ - ΤΕΛΕΩΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΕΛΑΣΓΟΣ
ΑΘΗΝΑ 1998

ΤΙΜΗ 5.000

Τάσου Κ. Κοντογιαννίδη
Δημοσιογράφου

**ΗΡΩΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΔΟΤΕΣ
ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ**

Ληξιαστά γεγονότα και ιστορίες προσώπων από
τόν θάνατο του Μεταξά έως και τις δίκες των δοσιολόγων




ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΕΛΑΣΓΟΣ
ΑΘΗΝΑ 1998

ΤΙΜΗ 4.000

Νικόλαος Καρράς

**ΜΕ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ**



- ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΠΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ • ΛΟΡΕΝΤΖΟΣ ΜΑΒΙΑΝΗΣ
- ΙΩΝ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ • ΛΟΑΝ, ΣΟΥΛΙΩΤΗΣ - ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ
- ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΥΚΟΥΤΡΗΣ • ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ
- ΔΗΜ. ΠΙΚΙΟΝΗΣ • ΛΙΝΟΣ ΚΑΡΖΗΣ • ΔΗΜ. ΒΕΖΑΝΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΕΛΑΣΓΟΣ
ΑΘΗΝΑ 1998

ΤΙΜΗ 3.500

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑΣ ΠΕΛΑΣΓΟΣ - ΡΗΣΟΣ - ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

ΑΧ. ΠΑΡΑΣΧΟΥ 127, 114 75 ΓΥΖΗ, ΤΗΛ. 6440-021 - ΤΟΤ. 6450-097

ΑΠΟΣΤΕΛΛΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πάνω στο διευρυνόμενο έλλειμμα αξιοπιστίας της εξωτερικής πολιτικής της χώρας μας, πέρχονται και επικάθηνται η απάθεια και αφέλεια των λοιπών ελίτ (πνευματικός κόσμος, πολιτισμός, μέσα ενημέρωσης) στα όσα αυτόν ακριβώς τον καιρό λαμβάνουν χώρα σε ζωτικά για την πατρίδα εθνικά θέματα. Απάθεια και αφέλεια μεταγγίζονται, ως αργό μα δραστικό ναρκωτικό, στην πλειοψηφία του λαού μας, με στόχο ακριβώς την απονεύρωση των ευαισθησιών του. Όστε αδιαμαρτύρητα να δεχθούμε ό,τι μας ετοιμάζουν, στο Αιγαίο, στην Κύπρο μα και αλλού.

Μέσα σε βραχύτατο διάστημα, η εμφανέστατη, πλέον, αδυναμία της Ελλάδας να ελέγξει τον τουρκικό αναθεωρητισμό, έδωσε τους πικρούς καρπούς: την ποιοτική, δηλαδή, αναβάθμιση των αξιώσεων της Άγκυρας, τόσο μέσω των προτάσεων Ντενκτάς (ο οποίος εγκαταλείπει και τυπικά την Ομοσπονδία και αξιώνει χωριστή κρατική κυριαρχία και υπόσταση) όσο και των δηλώσεων Ντεμιρέλ (που από τις «γκρίζες ζώνες» περνά τώρα στην «κυριαρχία» επί 132 νησίδων και βραχονησίδων), ενώ ταυτόχρονα υπόσχεται στην Ελλάδα και την Κύπρο «δάκρυα και πόνο».

Η υποτονική αντίδραση της κυβέρνησης στα παραπάνω απαράδεκτα, δε γίνεται κατανοητό ότι οξύνει τις των εξ ανατολών μεθοδεύσεις και συντελεί στη συσσώρευση φορτίου που κάποια στιγμή θα εκραγεί, ανάβοντας στους νεοσουλτάνους της Άγκυρας το πράσινο φως; Ο Σημίτης και το επιτελείο του έχουν εκτρέψει την αποτρεπτική ισχύ και πολιτική της χώρας στα θολά νερά κατευναστικών και ενδοτικών καναλιών. Γεγονός, ίσως ανέξοδο γι' αυτούς, αδιέξοδο, όμως, για το έθνος. Δυόμισι χρόνια πριν, τη νύχτα των Ιμίων, ο πρωθυπουργός διαπίστωνε «έλλειμμα στρατιωτικής ισχύος» απέναντι στην τουρκική πολεμική μηχανή. **Τι έκανε από τότε, σε ποιες παραγγελίες πολεμικού υλικού προχώρησε για να μειώσει το έλλειμμα αυτό; ΣΕ ΚΑΜΙΑ!!!** Παρότι είμαστε σε θέση αμυνόμενου, έχουμε επιδοθεί σε ένα ιδιότυπο «αυτοεμπάρκο», την στιγμή που ανατολικά μας ανεβαίνει το θερμομέτρο ενός χωρίς προηγούμενο εξοπλιστικού πυρετού. Το ΚΥΣΕΑ σε κάθε συνεδρίασή του αποφασίζει ότι θα... αποφασίσει στην επόμενη. Πιθανόν διότι οι κυβερνώντες θεωρούν τη θωράκιση της χώρας δευτερεύοντα - και ίσως ενοχλητικό για την αφασία τους - παράγοντα ισχύος. Παραβλέποντας πως η στρατιωτική δύναμη μίας χώρας, ειδικά εάν αυτή έχει την ατυχία να συνορεύει με την Τουρκία, αποτελεί την προϋπόθεση και όχι το προϊόν μιας αξιόπιστης αποτρεπτικής στρατηγικής. Μόνο εάν είσαι υπολογίσιμος όσον αφορά την άμυνά σου, ασκείς σήμερα οικονομική πολιτική σε περιβάλλον ασφαλείας, με συνέπεια να πολλαπλασιάζεται και η πολιτική σου ισχύς.

Σφάλλουν οι κυβερνητικές εκτιμήσεις, εθελουφλώντας ενώπιον όλων αυτών. Το τρένο «ΕΛΛΑΣ», με ακούραστο μηχανοδηγό τον κ. Σημίτη, μοιάζει να 'χει κλείσει πόρτες και παράθυρα, κάτω από έναν ουρανό που προμηνύει καταιγίδα. Και τρέχει αγκομαχώντας στις ράγες, για να προλάβει ανοικτό το Μάαστριχτ, τελευταίο σταθμό αποβίβασης. Το αν η Ελλάδα προλάβει να πηδήξει «από το παράθυρο» στο άλλο τρένο, αυτό της ONE (έστω και στη γ' θέση), έχοντας, όμως, ενδιάμεσα καταστεί ταπεινός δορυφόρος της Άγκυρας, αυτό δεν απασχολεί κανέναν.

Οι ανακολουθίες αυτές, αποτυπώνονται κατά τον διαυγέστερο τρόπο στο ζήτημα των ρωσικών συστοιχιών S-300. Έχει διαφανεί πλέον, μετά και την απόφαση αναβολής της εγκατάστασής τους για μετά το Νοέμβριο, η πρόθεση σε Αθήνα και Λευκωσία οριστικού ενταφιασμού της μόνης από το 1964 προσπάθειας που εμπεριείχε ψήγματα σοβαρής εθνικής

στρατηγικής. Ευλύγιστη η μέση όσων τα ηνία της χώρας κρατούν και υπακούει η σκέψη τους στα κελεύσματα των Αμερικάνων και λοιπών δυτικών, με αποτέλεσμα η Τουρκία να τρίβει τα χέρια και ν' ακονίζει τα δόντια. Με υποβολέα το Ισραήλ, που της βάζει στο χέρι ακριβώς τα κατάλληλα όπλα (πύραυλοι ΡΟΡΕΥΕ) και την απαιτούμενη αεροπορική εκπαίδευση, ώστε να είναι το κατά των S-300 πλήγμα βέβαιο και θανατηφόρο (αν βέβαια αυτοί φθάσουν ποτέ στην Κύπρο). Το Ισραήλ, ο πρωθυπουργός του οποίου, κατά την υποδοχή του τούρκου ομολόγου του στο Τελ Αβίβ, δήλωνε την πίστη του σε έναν «περιφερειακό αμυντικό άξονα» των δύο χωρών. Η «υπακοή» που δείξαμε στο θέμα των S-300, δεν είναι υπερβολή να λεχθεί πως αποτελεί και παγκόσμια πρωτοτυπία. Καταντήσαμε, ως κράτος (και μάλιστα απειλούμενο), να αγοράζουμε εκείνα τα οπλικά συστήματα μόνο, που μας επιτρέπει αυτός που μας απειλεί.

Στο τοπίο των βαλκανικών ηφαιστειών, ο κρατήρας «Κοσσυφοπέδιο» εξακολουθεί να βράζει, στα δε σημάδια φανερώνουν κρίση μακράς διαρκείας και αδυναμία εξεύρεσης άμεσης λύσης. Στοιχείο που δύναται να λειτουργήσει δυσμενώς, μεταξύ άλλων και πάνω στο βορειοηπειρωτικό ελληνισμό, αφού τυχόν μελλοντική μεταφορά κάποιων δεκάδων (ή και εκατοντάδων) χιλιάδων μουσουλμάνων Κοσοβάρων στην ελληνική γη της Κορυτσάς και των Αγ. Σαράντα, θα αποτελέσει μαζί με την έλλειψη κινήτρων για επανεγκατάσταση τη χαριστική βολή για την επιβίωση των ομοεθνών στις αρχέγονες εστίες τους. Η περίπτωση αυτή δίνει στην Ελλάδα το δικαίωμα να επέμβει ειρηνικά, δημιουργώντας ένα προγεφύρωμα, ώστε να προστατεύσει τους βορειοηπειρώτες αδελφούς μας. Η περυσινή ένοπλη εξέγερση έδωσε μια ευκαιρία στην ελληνική κυβέρνηση, την οποία δεν την εκμεταλλεύθηκε. Όμως, και η παρούσα αναταραχή δικαιολογεί την ενίσχυση του ελληνικού εκστρατευτικού σώματος, όχι μόνο στα Τίρανα αλλά και στις περιοχές που διαβιούν Έλληνες από χιλιετηρίδες.

Την ανασφάλεια του πολίτη εντείνουν, όμως, και όσα «εντός των τειχών» διαδραματίζονται. Ενώ πλησιάζουν οι δημοτικές εκλογές, με τους ... μισούς σχεδόν Έλληνες να διεκδικούν την ψήφο των άλλων μισών, η εγκληματικότητα έχει προσλάβει ανεξέλεγκτες διαστάσεις. Έχοντας φθάσει και στο τελευταίο χωριό, αφού προ πολλού αυτή έπαψε να αποτελεί θλιβερό προνόμιο των μεγάλων πόλεων. Όπως ακριβώς και στα εθνικά μας θέματα, όποιος τολμήσει και θίξει την αυξανόμενη συμμετοχή στο οργανωμένο έγκλημα συγκεκριμένων λαθρομεταναστών (Αλβανών, Ρουμάνων, Ρώσων κ.α.) θα έχει να αντιμετωπίσει την «προοδευτική οργή» των οπαδών της «προσέγγισης», της «κατανόησης» και των «πολυφυλετικών κοινωνιών». Ξεχνούν, όμως, όσοι μιλούν για «ελληνικό ρατσισμό» ότι επί δεκαετίες κατοικούν στην Ελλάδα χιλιάδες Πολωνοί, Παλαιστίνιοι και άλλοι, με μηδαμινά ποσοστά εγκληματικότητας και χωρίς να έχουν δώσει το παραμικρό δικαίωμα, σεβόμενοι τη χώρα που τους φιλοξενεί. Το ότι η αγανάκτηση του ελληνικού λαού έχει στόχο συγκεκριμένες μόνο κατηγορίες αλλοδαπών, που του έχουν κάνει το βίο αβίωτο (κυρίως δε των Αλβανών), αποδεικνύει πως μόνο ρατσιστικά δε φέρεται. Σε ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, επισημάνθηκαν οι σωστές παράμετροι του προβλήματος. Η ανεξέλεγκτη εισροή λαθρομεταναστών, ιδίως από χώρες του άλλοτε σοσιαλιστικού μπλοκ καθώς και η διεθνοποίηση του εγκλήματος.

Πικρό επίμετρο στα προαναφερθέντα συνιστά η ανικανότητα των αρμοδίων να αντιμετωπίσουν τον εφιάλη (και) αυτού του θέρους. Η Αττική χάνει και τα τελευταία από τα δάση της, η χώρα συνολικά παραδόθηκε στις φλόγες. Η ομολογία, από τουρκικές πηγές, προ δύο μηνών, περί συμμετοχής των γκριζών λύκων σε πολλές από τις πυρκαγιές (Ρόδο, Κέρκυρα και αλλού) δε θα όφειλε να αξιοποιηθεί διπλωματικά; Αντ' αυτού είδαμε, όπως κάθε φορά, διάφορους ανευθυνο-υπεύθυνους να ερίζουν. Με μόνη ζημιωμένη την ταλαιπωρημένη μας πατρίδα...

Παλλαϊκή Άμυνα

Ο ελληνικός λαός έχει πια συνειδητοποιήσει ότι η πατρίδα μας διέρχεται εξαιρετικά κρίσιμες στιγμές. Οι απειλές και οι προκλήσεις εναντίον της χώρας μας κλιμακώνονται. Η ελληνική γη καίγεται απ' άκρου εις άκρον. Σπίτια και περιουσίες καταστρέφονται. Η πολιτιστική μας κληρονομιά δέχεται αναρίθμητα χτυπήματα, η γλώσσα μας παραποιείται συστηματικά, η θρησκεία μας βάλλεται. Η κυβέρνηση της χώρας αδρανεύει προκλητικά και επικίνδυνα. Ξένοι πράκτορες καθώς και Εφιάλτες αργυρώνητοι δρουν πια ανοιχτά, προκλητικά και ανενόχλητα. Τους βλέπουμε όλοι και τους ακούμε, διαβάζουμε τα άρθρα τους σε γνωστές εφημερίδες και σαστίζουμε, μην μπορώντας να πιστέψουμε το θράσος τους και την αδυναμία των αρμοδίων αρχών να τους σταματήσουν.

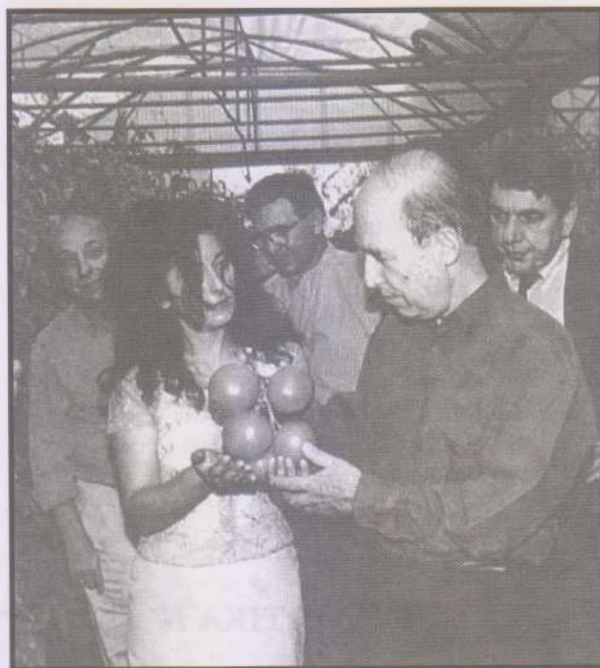
Μέσα σε αυτή την παρακμή και σκοτεινιά, το νομοσχέδιο της παλλαϊκής άμυνας αποτελεί μια αναλαμπή. Και όμως, ανερυθρίαστα με μέγιστη θρασύτητα ο ΣΥΝ και οι βουλευτές του, βουλευτές που τους πληρώνουμε εμείς οι φορολογούμενοι πολίτες της δύσμοιρης αυτής χώρας, τολμούν να υψώσουν φωνή διαμαρτυρίας για το νομοσχέδιο αυτό, φοβούμενοι μήπως καλλιεργηθεί στον ελληνικό λαό κουλτούρα εθνικής περικύκλωσης και πολέμου, πραγματοποιώντας στοχεύσεις "ισραηλοποίησης" της χώρας, την ώρα που απαιτείται συστηματική καλλιέργεια της κοινωνικής αλληλεγγύης, της πολυπολιτισμικής συνύπαρξης και της ειρηνικής συνεργασίας με τις γείτονες χώρες. Οι ειρηνιστές βουλευτές του ΣΥΝ που για αυτούς το νομοσχέδιο της παλλαϊκής άμυνας αποτελεί «βήμα οπισθοδρόμησης, όσον αφορά τα δικαιώματα και τις ελευθερίες», καθώς επίσης και «αντιδημοκρατικό μέτρο», παραβλέπουν το γεγονός ότι το στρατογραφειοκρατικό καθεστώς της Άγκυρας μας απειλεί ανοιχτά με πόλεμο, και ότι οι προκλήσεις του έχουν ξεπεράσει κάθε όριο, όταν πια αμφισβητούν ξεκάθαρα και χωρίς υπεκφυγές την εθνική μας κυριαρχία.

Πρόκειται μήπως για αφέλεια; Ας μην ξεχνάμε βέβαια ότι ο ΣΥΝ έχει ταχθεί επανειλημμένως και κατά του δόγματος του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου. Το εύλογο συμπέρασμα είναι ότι ο εχθρός βρίσκεται προ των πυλών. Μόνη μας ελπίδα η ενεργοποίηση του λαού.

Δ.Ψ.

Η Καμμένη Ψυχή των Ελλήνων

Ο πύρινος εφιάλτης ήρθε και πάλι φέτος, πιστός στο καλοκαιρινό του ραντεβού, να χαλάσει την ηρεμία των θερινών μας διακοπών. Εκατοντάδες φωτιές σε όλη την χώρα κατέκαψαν χιλιάδες στρέμματα δάσους, σπίτια και περιουσίες καταστράφηκαν, θρηνήσαμε



Του χρόνου, όταν θα καίγεται πάλι η Ελλάδα, πιθανόν να επισκεφθεί το γειτονικό θερμοκήπιο με τ' αγγούρια

ακόμα και πολύτιμες ανθρώπινες ζωές που θυσιάστηκαν στο βωμό των ξένων αλλά και ντόπιων πολιτικών και οικονομικών συμφερόντων, στο βωμό της κρατικής αδιαφορίας και ανικανότητας. Ο κρατικός μηχανισμός, όπως κάθε χρόνο, απών, ασυντόνιστες προσπάθειες πυροσβεστών με ελλιπή μέσα, απαρχαιομένα αεροπλάνα πυρόσβεσης, τα μισά εκ των οποίων χαλασμένα. Κάθε χρόνο, κάθε καλοκαίρι, εδώ και είκοσι περίπου χρόνια, το ίδιο τραγικό σενάριο επαναλαμβάνεται. Ακολουθούν δηλώσεις των πολιτικών που υπόσχονται να λάβουν μέτρα για αναδάσωση και πυροπροστασία, το καλοκαίρι φεύγει, οι υπεύθυνοι παραμένουν στις θέσεις τους, κανείς ποτέ από αυτούς δεν είχε την ευαισθησία, και το φιλότιμο να παραιτηθεί, οι δηλώσεις του καλοκαιριού εξανεμίζονται με το πρώτο φθινοπωρινό μπουρίνι, και εμείς, ανήμποροι να αντιδράσουμε, γονατισμένοι από το βάρος της καθημερινότητας, μισοζαλισμένοι από τη μικρή οθόνη, αλλά και έκπληκτοι από το μέγεθος της πολιτικής αδράνειας και υποκρισίας, περιμένουμε μοιρολατρικά το επόμενο χτύπημα.

Τα χτυπήματα έρχονται το ένα πίσω από το άλλο και συσσωρεύονται στην ψυχή μας. Ο περήφανος ελληνικός λαός ταπεινώνεται, οι χαμερπείς πολιτικοί μας υποτιμούν πια φανερά τη νοημοσύνη μας. Στην πρόσφατη πύρινη καταστροφή του καλοκαιριού, ο υπουργός γεωργίας, όντας βέβαια απών από την έκτακτη σύσκεψη του Μαξίμου υπό τον πρωθυπουργό, και μετά από την εξαγγελία του «δασοκτόνου» νομοσχεδίου, καθώς, επίσης, και του διαχωρισμού των αρμοδίων υπουργείων μέσα στο καλοκαίρι, δηλώνει θρασύτατα ότι «εμείς κάνουμε και θα κάνουμε σωστά τη

δουλειά μας». Είναι πια εμφανές σε όλους ότι κάποιοι γραϊκύλοι πολιτικοί μας έχουν σκύψει το κεφάλι και είναι δέσμιοι των ξένων και ντόπιων οικονομικών συμφερόντων. Εκμεταλλευόμενοι, ίσως, την ανοχή αλλά και στα σίγουρα την ανικανότητα του κρατικού μηχανισμού, αργυρώνητοι εφιάλτες ξένων πρακτόρων αλωνίζουν και κατακαίνε την χώρα, στόχος τους όμως δεν είναι τόσο τα δάση όσο η ψυχή μας. Οι ανθέλληνες αυτοί υπάνθρωποι, λάτρεις του γκριζου και της σκοτεινιάς και εχθροί της ζωής και της ομορφιάς, θέλουν να κάψουν την ψυχή μας, να την κάνουν ίσως να χάσει την εμπιστοσύνη της σε αυτούς που τους εμπιστεύθηκε την ύπαρξή της, να τυλίξουν την ψυχή μας σε μια γκριζα ζώνη και να σβήσουν από μέσα μας την ομορφιά και την αθωότητα της ζωής.

Δ.Ψ.

ΝΕΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΗΘΗ

Νέα ήθη και έθιμα διαμορφώνονται στον "εκσυγχρονισμένο" ελληνικό στρατό. Η τιμωρία του έλληνα λοχαγού και των καταδρομών στη Μυτιλήνη λόγω των αντιτουρκικών συνημάτων που φώναζαν ένστολοι στην παρέλαση της 25ης Μαρτίου αποτελεί την υιοθέτηση μίας νέας γραμμής αλλά και τη διαμόρφωση μίας νέας τάξης πραγμάτων στον ελληνικό στρατό.

Ο εν λόγω αξιωματικός ανακρίθηκε επί μακρόν και τιμωρήθηκε με την απομάκρυνσή του από τους καταδρομείς, διότι επεδίωξε να ενισχύσει το μαχητικό πνεύμα των ανδρών του τη στιγμή που κάποιοι άλλοι, λίγους μήνες αργότερα, κρεμούσαν την τουρκική ημισέλινο στην Κάλυμνο και αφήνονταν ελεύθεροι υπό τα χειροκροτήματα του Υπουργού Δικαιοσύνης.

Δυστυχώς, το εν λόγω κρούσμα δεν είναι το πρώτο. Έτερος αξιωματικός του Ε.Σ. τιμωρήθηκε στην Αλεξανδρούπολη κατά τον εορτασμό της 28ης Οκτωβρίου με τη δικαιολογία ότι οι κληρωτοί προκαλούσαν με αντιτουρκικά αισθήματα. Και στις δύο περιπτώσεις η αντίδραση του Αρχηγού του Γ.Ε.Σ. ήταν άμεση, γεγονός που υπογραμμίζει την ευθυγράμμιση του με την κατευναστική πολιτική, τύπου Τσάμπερλεν, ορισμένων πολιτικών ηγετών.

Τα προαναφερθέντα εκφυλιστικά φαινόμενα αποτελούν ράπισμα κατά του ρόλου που καλούνται να δια-

δραματίσουν οι Ε.Δ. Ενέργειες σαν αυτήν καταρρακώνουν το ηθικό των ανδρών των Ε.Δ. και περιορίζουν το στρατηγικό ρόλο τους, καθώς ο ψυχολογικός παράγων και η διάθεση για θυσία, την οποία απευχόμαστε αλλά δεν φοβόμαστε, αποτελεί τον ποιοτικό συντελεστή της αποτροπής.

Δυστυχώς, η πολιτικοποίηση και η άκρατη κομματικοποίηση των Ε.Δ., η οποία συντελέστηκε υπό το βάρος του στίγματος της χούντας, δεν επιτρέπει τη δημιουργία ενός δυτικοευρωπαϊκού τύπου στρατού, αφού το μόνο που εκσυγχρονίστηκε είναι το ρουσφέτι και οι επιλεκτικές μεταθέσεις οπλιτών και αξιωματικών.

Η πολιτική και στρατιωτική ηγεσία οφείλει να αποσαφηνίσει προς όλους τι είδους Ε.Δ. επιθυμεί και πώς οραματίζεται το "νέο ρόλο" των Ε.Δ. Η ψυχολογική στήριξη και προετοιμασία των ανδρών των Ε.Δ. αποτελεί τη λυδία λίθο της αποτρεπτικής ισχύος των σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο και δημιουργεί συνθήκες ψυχολογικής αποτροπής του αντιπάλου.

Δεν είναι δυνατόν να τιμωρούνται άνδρες των επίλεκτων τμημάτων των Ε.Δ. διότι φώναζαν "Τούρκοι δεν ξεχνούμε, θα εκδικηθούμε". Ποια είναι τα ιδανικά που οφείλουν να διέπουν τις Ε.Δ.; Και πώς θα στηριχθούν ψυχολογικά οι κληρωτοί όταν από τη μία εξουδετερώνεται η ηθική και ψυχολογική παράμετρος επάνω στην οποία κτίζεται η αποτρεπτική ικανότητα των Ε.Δ., ενώ από την άλλη στηρίζεται το ρουσφέτι και η "λούφα" με κάποιους Έλληνες να υπηρετούν σε θέσεις προνομιούχων και να προκαλούν από τα τηλεοπτικά παράθυρα των καναλιών;

Αυτή είναι η νέα ηθική που προωθεί η πολιτική και η "φινλανδοποιημένη" στρατιωτική ηγεσία με την απόπειρα ευνουχισμού του φρονήματος των ένστολων; Ως να μην έφτανε η εγκληματική καθυστέρηση υλοποίησης του ΕΜΠΑΕ, ήλθε τώρα και η εν λόγω τιμωρία να δημιουργήσει συνθήκες κατευνασμού του ηθικού και του επιπέδου ετοιμότητας του στρατεύματος.

Ο ηθικός παράγοντας αποτελεί το θεμέλιο της τέχνης του πολέμου, όπως επισημαίνεται από τους μεγάλους θεωρητικούς και διδάσκεται σε πανεπιστημιακά τμήματα στρατηγικών σπουδών ανά τον κόσμο. Ο ελληνικός στρατός στο ασταθές γεωπολιτικό σταυροδρόμι των Βαλκανίων καλείται να ασκήσει ουσιαστικό αποτρεπτικό ρόλο, σε αντίθεση με τις Ε.Δ. των δυτικοευρωπαϊκών εταίρων μας, οι οποίες εκπαιδεύονται κατά κύριο λόγο σε ασκήσεις επί χάρτου.

Οι αντικειμενικές συνθήκες, όπως διαμορφώνονται από το περιβάλλον ασφαλείας της Ελλάδας, απαιτούν μεγιστοποίηση των ποιοτικών συντελεστών της αποτροπής, που δεν είναι άλλοι από την ενίσχυση του ηθικού των ένστολων και την πολιτική κοινωνικοποίηση της νεολαίας. Ο Ε.Σ. δεν αποτελεί αντικείμενο ανούσιων παρελάσεων, που ενισχύουν μόνο τη "στρατηγική της μπλόφας" αλλά εγγυητή της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας. Ας αφήσουμε τις παρελάσεις στους κομματικούς ηγήτορες...

Γ.Β.

ΒΑΒΟΥΡΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

ΒΡΥΟΥΛΩΝ 73 & ΚΥΠΡΟΥ - ΝΙΚΑΙΑ
ΤΗΛ.: 4907286, ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ 4910354

Δέχεται μόνο με ραντεβού

4ο ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΘΡΑΚΩΝ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑ, 15-18 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΘΡΑΚΗ: ΧΡΕΟΣ ΖΩΗΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Με την έκδοση ψηφίσματος, το οποίο εγκρίθηκε ομόφωνα από το σώμα των 400 συνέδρων, εκπροσώπων των Θρακικών Συλλόγων και Ομοσπονδιών και από τις πέντε ηπείρους, όπου δραστηριοποιούνται οι απόδημοι Θρακιώτες, ολοκληρώθηκαν στη Νέα Ορεστιάδα, οι εργασίες του 4ου Παγκόσμιου Συνεδρίου Θρακών.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ 4ου ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΘΡΑΚΩΝ

«Στη Νέα Ορεστιάδα, από 15-18 Αυγούστου 1998 οι Θράκες από το ομώνυμο γεωγραφικό διαμέρισμα της χώρας, από την υπόλοιπη Ελλάδα και από τις χώρες της Ευρώπης, της Αμερικής και της Αυστραλίας, πραγματοποιήσαμε το 4ο Παγκόσμιο Συνεδριό μας.

Με την εμπειρία των τριών προηγούμενων συνεδρίων μας, της Ξάνθης, των Φερών και της Κομοτηνής, σ' αυτό το 4ο Συνεδριό μας, εξετάσαμε σε βάθος μέσα από σοβαρό διάλογο και ολοκληρωμένες καταθέσεις, τα προβλήματα και τα ζητήματα που αφορούν τη Θράκη και τους Θράκες.

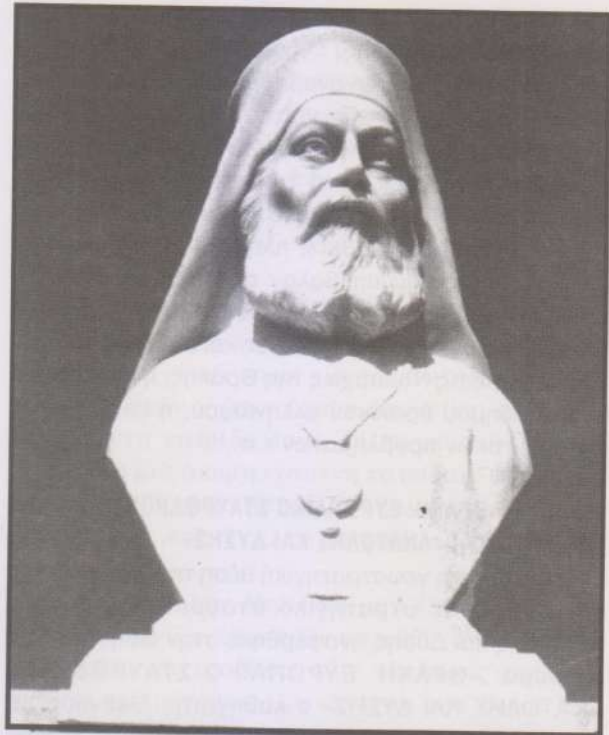
Η μεγαλύτερη ευεργεσία του θεσμού αυτών των συνεδρίων, όπως διαπιστώθηκε και αυτή τη φορά στη Νέα Ορεστιάδα, είναι η ευκαιρία της μεταξύ των Θρακών επικοινωνίας, αναστροφής και προβληματισμού περί των κοινών θεμάτων μας. Θράκες απ' όλη την οικουμένη δημοσιοποίησαν τις θέσεις, τις προτάσεις και τα αιτήματά τους, συναντήθηκαν με συγκεκριμένες απόψεις στις διαδικασίες των συνεδρίων.

Ενημερωθήκαμε όλοι για τις νεότερες εξελίξεις στη Θράκη, σε θέματα οικονομίας, ανάπτυξης, θεσμών, υποδομών, πολιτισμού, εκπαίδευσης.

Για το σκοπό αυτό ο θεσμός των συνεδρίων μας κρίνεται αναγκαίος θεσμός, απαραίτητος για τη συνοχή και την αυτοσυνειδησία των Θρακών.

Ομοίως αναγκαία κρίνεται και η ύπαρξη ενός φορέα υλοποίησης των αποφάσεων κάθε συνεδρίου με σκοπό τον απολογισμό σε κάθε επόμενο συνέδριο. Φορέας τέτοιος θεσμοθετημένος ήδη είναι το Ίδρυμα των απανταχού Θρακών Παναγία Κοσμοσώτρηρα, στο οποίο ανατίθεται σε συνεργασία με την τριτοβάθμια - δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση και τους πολιτιστικούς φορείς και ομοσπονδίες η προώθηση των αποφάσεων των συνεδρίων, ο συντονισμός των ενεργειών και δράσεων που απαιτούνται, η κινητοποίηση των Θρακών, όπου οι συνθήκες το επιβάλλουν, και η εξουσιοδότηση να ενεργεί για λογαριασμό των Θρακών απ' όλα τα μέρη της γης.

Το συνέδριο επισημαίνει τις ολιγωρίες και την απο-



**Πολύκαρπος Βαρβάκης, 1ος Μητροπολίτης
Ορεστιάδας (1923-1931).**

σπασματικότητα της κυβερνητικής πολιτικής στον αναπτυξιακό τομέα και ειδικότερα σε σχέση με την Εγνατία οδό, τις υποδομές στις μεταφορές, τους κάθετους άξονες ευρωπαϊκών προδιαγραφών και ιδιαίτερα τον οδικό και σιδηροδρομικό άξονα Μπουργκάς - Αλεξανδρούπολης, που αποτελεί σημαντικής αξίας έργο εθνικού επιπέδου.

Στη Θράκη επιβεβαιώνεται το γεγονός ότι ενώ η ιστορία και η οικονομία έχουν μεγάλους ρυθμούς κινητικότητα, η επίσημη πολιτική μένει καθηλωμένη και σε αδυναμία να αξιοποιήσει και να εκμεταλλευτεί τις μεγάλες ευκαιρίες και προοπτικές.

Αναγνώριση και έκφραση στο επίπεδο της συλλογικής μνήμης των αδικημάτων που διαπράχθηκαν εις βάρος των ελληνικών κοινοτήτων της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου και της Τενέδου...

Υπάρχει η ανάγκη της ενεργοποίησης και επανελειτουργίας του διυπουργικού οργάνου για τη Θράκη, το οποίο και θα συνεδριάζει ενίοτε στη Θράκη για την αμεσότερη σχέση με το λαό της και τα ζητήματά του.

Θετικά χαιρετίστηκε η απόφαση του ελληνικού κοινοβουλίου να υλοποιήσει την ανέγερση της πόλεως της Ρωμανίας, που αποτελεί σημείο αναφοράς και σύμβολο για τον ελληνισμό.

Το συνέδριο χαιρετίζει την απόφαση να δημιουργηθεί ομογενειακό χωριό στην περιοχή της Μάκρης και κρίνει απαραίτητη και χρήσιμη τη δημιουργία Ινστιτούτου Θρακικών Ερευνών "Θρακικό Αρχείο", με τη συμμετοχή και υποστήριξη του Δ.Π.Θ. και των Νομαρχιών της Θράκης και το οποίο θα αποτελεί πύλη ανοι-

χτή προς το θρακικό λαό και προς όλους, για χάρη και όφελος της Θράκης.

Απεδείχθη η ανάγκη αναβαθμίσεως του ρόλου του Δ.Π.Θ. και αποφασίστηκε να τασσόμεθα πάντοτε στο πλευρό των Πρωτανικών Αρχών για τις δεδομένες προσπάθειές τους προς αυτή την κατεύθυνση, όπως η ίδρυση σχολών στη Νέα Ορεστιάδα...

... Το Συνέδριο υιοθετεί πλήρως τα αιτήματα και τις προτάσεις που υπέβαλαν οι απόδημοι Θράκες, όπως το δικαίωμα ψήφου στον τόπο διαμονής τους, η δημιουργία δικτύου επικοινωνίας και συντονισμού των δράσεων με τις Νομαρχίες της Θράκης, η καταγραφή του απόδημου θρακικού ελληνισμού, η επίλυση των εκπαιδευτικών προβλημάτων κ.α....

«ΘΡΑΚΗ: ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΚΑΙ ΔΥΣΗΣ»

Στην άριστη γεωστρατηγική θέση της Θράκης, που την ανάγει σε στρατηγικό σταυροδρόμι μεταξύ Ανατολής και Δύσης αναφέρθηκε στην εισήγησή του με θέμα: «ΘΡΑΚΗ: ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΚΑΙ ΔΥΣΗΣ» ο καθηγητής Διεθνούς Δικαίου Σ.Σ.Ε. κ. Σταμάτης Γεωργούλης, ο οποίος αναλύοντας τη σημερινή κατάσταση ανέφερε ότι: "η περιοχή της Θράκης υφίσταται αυτή τη στιγμή την πλέον ορατή ίσως απειλή της ασφάλειάς της σ' ολόκληρο τον ενιαίο ευρωπαϊκό χώρο. Το γεγονός αυτό οφείλεται στην ορατή απειλή που διατυπώνεται από πλευράς Τουρκίας με συγκέντρωση μεγάλου αριθμού στρατιωτικών δυνάμεων κατά μήκος του ποταμού Έβρου, με συνεχόμενες αμφισβητήσεις της ελληνοτουρκικής μεθορίου κατά μήκος του ποταμού Έβρου και παράλληλες παραβιάσεις του εθνικού εναέριου και θαλάσσιου χώρου.

"Ο ποταμός Έβρος, κατά τον κ. Γεωργούλη, που παλαιότερα αποτελούσε σταυροδρόμι επικοινωνίας στην περιοχή, σήμερα αποτελεί ένα διαχωριστικό τείχος".



Συμπερασματικά αναφερόμενος ο κ. Γεωργούλης στη γεωστρατηγική θέση της Θράκης, την οποία ανάγει σε πραγματική ευρωπαϊκή πύλη Ανατολής και Δύσης, "εντούτοις η περιοχή αντιμετωπίζει σημαντικές δυσχέρειες που οφείλονται: α) στο χαμηλό δείκτη ανάπτυξης της περιοχής σε ευρωπαϊκή κλίμακα και β) στο μεγάλο κενό ασφάλειας και την αδυναμία κάλυψής του από τους νέους ευρωπαϊκούς θεσμούς και όργανα ενώ ταυτόχρονα επιβάλλεται η λήψη όλων των απαραίτητων μέτρων που θα μεταβάλλουν την περιφέρεια αυτή σε μια πραγματική ευρωπαϊκή ζώνη ανάπτυξης και ασφαλείας τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο".

Καλύπτουν τους πραγματικούς εμπρηστές

Ανθρώπινη απροσεξία, χωματερές και καταπατητές πάντα υπήρχαν. Ποτέ, όμως, η χώρα δε βρέθηκε παραδομένη στις φλόγες, όπως τα τελευταία 20 χρόνια. Μόνο αυτή φτάνει - αν όχι μύρια άλλα γεγονότα - για να φανεί καθαρά πως άλλα είναι τα αίτια των πυρκαγιών. Όχι αυτά που παρουσιάζουν κατά περίπτωση: κυβέρνηση, αντιπολίτευση, αρμόδιοι, αναρμόδιοι και η σύγχρονη βιομηχανία του ψεύδους και της απάτης, τα ΜΜΕ.

Οι "εκδοχές" τους είναι μόνο κάλυμμα στους πραγματικούς εμπρηστές, που πολύ καλά ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ. Αλλά δεν τολμούν να αποκαλύψουν ούτε στον ίδιο τους τον εαυτό.

Δεν είναι άλλοι απ' τους υπερατλαντικούς τους αφέντες και τις μυστικές τους υπηρεσίες. Τα παρανοικά τους μυαλά δεν έχουν ηθικές αναστολές μπροστά στα χειρότερα εγκλήματα. Έχουν αναγάγει την προβοκάτσια σε πεμπτουσία της παγκόσμιας στρατηγικής τους. Άλλοτε για να εκβιάσουν κυβερνήσεις,

άλλοτε για να εξασφαλίσουν προσχήματα στις "σωτήριες" επεμβάσεις τους, υπό το σήμα της "διεθνούς κοινότητας".

Και οι εγχώριοι τσάτσσοι κάνουν εθελοντικά το βλάκα...

-Αξιοθρήνητη φάρα ξεπουλημένων, στο έσχατο σκαλοπάτι της εξαχρείωσης και της παρακμής!

Χύνουν κροκοδείλια δάκρυα για τα δάση και τις ανθρώπινες ζωές. Είναι όμως **συνυπεύθυνοι** για το

απίστευτο έγκλημα που διαπράττεται σε βάρος της χώρας και του λαού της. Θα είναι σίγουρα και υπόλογοι τη στιγμή της κάθαρσης που θά 'ρθει αναπόφευκτα. Ας μην αμφιβάλλουν.

Πρωτοβουλία Πολιτών

Από αφίσα που τοιχοκολλήθηκε σε κεντρικά σημεία των Αθηνών και προαστείων

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΥΪΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. ΑΝΔΡΕΑΣ προέβη στις ακόλουθες δηλώσεις:

«Ο Αρχιεπίσκοπος Άλβανίας κ. Αναστάσιος, σε δηλώσεις του προς τό Α.Π.Ε. με κατηγορεί ότι επεμβαίνω στά πράγματα της Αυτόκεφάλου Έκκλησίας της Άλβανίας. Και επιχειρεί νά μου δώση μαθήματα Έκκλησιολογίας και εκκλησιαστικής δεοντολογίας...

Μάταιος κόπος! Γιατί με τίς πρόσφατες δηλώσεις μου, έτόνισα μόνο την άγωνία μου για την τύχη του έλληνισμού της Βορείου Ήπειρου. Στά εκκλησιαστικά πράγματα της Άλβανίας δέν αναμειγνύομαι. Άλλά!

1) Όταν, ό νέος Μητροπολίτης Κορυτσάς, ό Άλβανός Ιωάννης, εκλεκτός του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου, υποχρεώνει τούς Έλληνες Κορυτσαίους νά άκούνε την Θ. Λειτουργία στά άλβανικά, θά μένω άδιάφορος; Άλλά τότε θά ήμουν άνάξιος διάδοχος του Μακαριστού ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ, ό όποιος άνάλωσε τή ζωή του για τά δικαιώματα του βορειοηπειρωτικού έλληνισμού, ένα από τά όποία είναι και ή χρήση της έλληνικής γλώσσας. Ξεκάθαρα πράγματα.

2) Όταν στην περιοχή Άργυροκάστρου - τή μόνη πού οί Άλβανοί θεωρούν ως «μειονοτική ζώνη» - ή όποια δικαιούται νά έχη έλληνα ιεράρχη, υποχρεώνει ό Αρχιεπίσκοπος τό Μητροπολίτη Άλέξανδρο νά παραιτηθῆ, έχω χρέος νά διαμαρτυρηθῶ. Διότι διώχεται ό Έλληνας Μητροπολίτης. Τό τονίζω: Ο Έλληνας Μητροπολίτης. Και θά τοποθετηθῆ ποιός; Άλβανός; Μά τό πράγμα θά είναι έξωφρενικό. Έλληνας άλλος; Μά άφου ύπάρχει ό Άλέξανδρος γιατί νά τοποθετηθῆ διαφορετικός Ιεράρχης; Άν τυχόν συμβῆ κάτι τέτοιο, είναι φανερό πώς πρόκειται άπλώς για έπιλογή προσώπου άρεστού στην κρατούσα, μέσα, κατάσταση και όχι για την προάσπιση των δικαιών και δικαιωμάτων των Έλλήνων «Μειονοτικών». Ύπ' αὐτῆ, λοιπόν, την έννοια έχουμε «εκκλησιαστικό πραξικόπημα». Πραξικόπημα εἰς βάρος του βορειοηπειρωτικού έλληνισμού, πού βλέπει για μία άκόμη φορά τίς προσδοκίες του για έθνική άποκατάσταση νά χά-

νούνται, και ίσως άνεπανόρθωτα.

3) Τώρα τά πράγματα, μέσα, βρίσκονται πάλι σέ κρίσιμη φάση. Ο βορειοηπειρωτικός έλληνισμός κινδυνεύει τά έσχατα. Δυστυχώς, όμως, βρίσκεται χωρίς ήγεσία και χωρίς καθοδήγηση και τόνωση. Οί Άλβανοί - άς μή τό ξεχνάμε - μισούν τόν έλληνισμό, και άποδεικνύονται άχάριστοι, όπως τούς χαρακτήριζε από την πείρα του ό Μάο τσέ Τούνγκ.

4) Άς άφήσουμε, λοιπόν, την εκκλησιολογία πού είναι εύκολη και άνώδυνη, κι άς κοιτάξουμε τί μπορούμε νά κάνουμε για την σωτηρία των Βορειοηπειρωτών - όσοι έχουν άπομείνει στην δυστυχισμένη πατρίδα τους. Οί καιροί ού μενετοί. Όχι άλλη μία άκόμη «χαμένη πατρίδα». Όχι ταφόπλακα στη Βόρειο Ήπειρο. Τό ξαναλέω: Δέν αναμειγνύομαι στά εκκλησιαστικά πράγματα της Άλβανίας.

Όμως, από την άκριτική μου έπαλξη αυτό τό όχι θά τό τονίζω προς κάθε κατεύθυνση. Γιατί δέν προτιθεμαι νά προδώσω ούτε τίς άρχές και τούς άγώνες του μεγάλου Προκατόχου μου κυρού ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ ούτε και τούς πικραμένους και άδικημένους άδελφούς της Βορείου Ήπειρου».

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΔΥΤΙΚΟΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ Σολωμού 62 10432 ΑΘΗΝΑΙ Τηλ. Fax: 5225092-5228095

Η Όμοσπονδία Δυτικομακεδονικών Σωματείων Αθηνών οργανώνει κάθε χρόνο εκδήλωση μνήμης υπέρ των αγωνιστών και πεσόντων κατά τό Μακεδονικό Άγώνα.

Η έφετινή εκδήλωση θά λάβει χώρα την Κυριακή 4 Οκτωβρίου και θά περιλαμβάνει θρησκευτικό άρχιερατικό μνημόσυνο στό Μητροπολιτικό ναό των Αθηνών, κατάθεση στεφάνων στό μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτου και, άμέσως μετά, πολιτικό μνημόσυνο στην μεγάλη αίθουσα του Έθνικού Ιστορικού Μουσείου (Παλαιά Βουλή) μέ όμιλητή τό Βουλευτή Θεσσαλονίκης και πρώην Υπουργό κ. Στέλιο Παπαθεμελή και θέμα: «Η Διαχρονική Άξία του Μακεδονικού Άγώνα».

Η εκδήλωση αυτή έπιθυμεί νά αποδώσει την όφειλόμενη τιμή σ' αυτούς πού μέ τή θυσία τους διετήρησαν τή Μακεδονία μας έλληνική, ή δε παρουσία σας θά μάς τιμήσει ιδιαίτερα.

Με έκτίμηση

Για τό Διοικητικό Συμβούλιο

Ό πρόεδρος, Θεόδωρος Χαρ. Τζώνος

Ό γεν. γραμματέας Άναστάσιος Κων. Πηχιών

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η Συντονιστική Φοιτητική Ένωση Βορειοηπειρωτικού Αγώνα (Σ.Φ.Ε.Β.Α.) πραγματοποίησε υπό την προεδρία του Αρχηγού της Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέου, τριήμερο πανελλήνιο Σεμινάριο στελεχών της στην Ι.Μ. Ταξιαρχών Κονίτσης. Τα στελέχη της ΣΦΕΒΑ, αφού ενημερώθηκαν αναλυτικά για τις τελευταίες εξελίξεις στο χώρο των Βαλκανίων και προεχόντως στην πολύπαθη βορειοηπειρωτική γη, αντήλλαξαν σκέψεις και εξέφρασαν τον έντονο προβληματισμό τους για την πορεία των πραγμάτων. Συγκεκριμένα, αφού έλαβαν υπόψη τις αλλαγές που συντελούνται στο Κοσσυφοπέδιο και ιδιαίτερα την επίμονη προβολή από τους αλβανούς κατοίκους του αιτήματος για αυτονομία της περιοχής τους, κατέληξαν στα ακόλουθα συμπεράσματα:

α) Οι περιστάσεις (εξελίξεις στο Κόσοβο - δηλώσεις ελλήνων και ξένων πολιτικών προσώπων και διπλωματών) ευνοούν την προβολή του αιτήματος της ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ της Βορείου Ηπείρου, όπως άλλωστε αυτό έχει κατοχυρωθεί στο περιώνυμο Πρωτόκολλο της Κερκύρας (1914) αλλά και σε άλλα διεθνή κείμενα και συμβάσεις.

β) Είναι ιστορική ανάγκη να συνειδητοποιήσουν οι Βορειοηπειρώτες ότι είναι καιρός πια να αναλάβουν οι ίδιοι το βάρος των ευθυνών τους και να πάρουν όλες εκείνες τις απαραίτητες πρωτοβουλίες που θα συμβάλλουν στην προώθηση των εθνικών μας δικαίων, όπως ακριβώς η ανακοίνωση της 5ης Απριλίου 1998 από την ΟΜΟΝΟΙΑ που μεταξύ άλλων αναφέρει: «Οποιαδήποτε αλλαγή του σημερινού STATUS QUO των εθνικών μειονοτήτων στα Βαλκάνια, βάσει των Διεθνών Συμβάσεων να συμπεριλαμβάνουν και τη δική μας εθνική ελληνική μειονότητα».

γ) Είναι γεγονός αναντίρρητο ότι η επαμφοτερίζουσα πολιτική που ακολουθείται από την ελληνική πολιτική ηγεσία όχι μόνο δε συνιστά την προσήκουσα αντιμετώπιση των προβλημάτων της εθνικής ελληνικής μειονότητας της Βορείου Ηπείρου αλλά και περιπλέκει δεινώς την όλη κατάσταση. Γι' αυτό, πρέπει να γίνει κοινή συνείδηση ότι το Βορειοηπειρωτικό Ζήτημα μπορεί να βγει από τα πνιγηρά αδιέξοδα, στα οποία έχει περιέλθει, μόνο από έναν ενωμένο και αποφασισμένο βορειοηπειρωτικό ελληνισμό, ο οποίος θα έχει στο πλευρό του κάθε αγνό και τίμιο Έλληνα.

Σ.Φ.Ε.Β.Α.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ
ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ 7 - 106 78 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 3815961 - 3839546
Τ.Ο.Τ. 3845653

Διεθνισμός & Εθνικισμός

Είναι τελικά το παιχνίδι χαμένο; Η ηττοπάθεια, η απογοήτευση και ο ενδοτισμός που συνειδητά καλλιεργούνται στα θερμοκήπια του αθηναϊσμού από ποικίλους γραικύλους, αναντίρρητα έχουν ως στόχο τη σταδιακή μετάλλαξη του λαού μας. Από σκεπτόμενοι ιδεαλιστές να γίνουμε μαζάνθρωποι-καταναλωτές. Η δύναμη που οι σύγχρονοι Εφιάλτες διαθέτουν, ιδιαίτερα στα μέσα ενημέρωσης, σίγουρα είναι μεγάλη. Και η ρότα τους, πάντα η ίδια. Υποστήριξη, στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης και της πλανητικής αλληλεξάρτησης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αρχών όπως αυτής της αυτοδιάθεσης των λαών, στα πλέον απίθανα σημεία της υδρογείου και για ανύπαρκτες μειονότητες. Αν κάποιος ρωτήσει καλόπιστα τους ίδιους κονδυλοφόρους, για τα παραπάνω δικαιώματα στην Κύπρο ή την Ίμβρο, θα διαπιστώσει ότι τους πιάνει κάτι σαν αλλεργία. Διεθνισμός τα δικαιώματα ανθρώπων και λαών όταν είναι για άλλους, εθνικισμός όταν πρόκειται για ομοεθνείς...

Ο κορυφαίος ιστορικός και ελληνοιστής Ρίτσαρντ Κλόγκ, καθηγητής σήμερα στην Οξφόρδη, δηλώνει τα παρακάτω για την Κύπρο (στα "NEA", 11. 09. 1998):

«Εάν δεχθούμε ότι οι χώρες και τα έθνη λειτουργούν - ή θα έπρεπε να λειτουργούν - σύμφωνα με την αρχή της αυτοδιάθεσης, η δημιουργία ενός δεύτερου ελληνόφωνου κράτους, ξεχωριστού από την Ελλάδα, ενώ είναι **de facto ελληνικό κράτος, αποτελεί ανωμαλία...** Τα συμφέροντα των μεγάλων δυνάμεων, δεν επέτρεψαν στην Κύπρο να ενωθεί με την Ελλάδα».

Ευτυχώς που υπάρχουν και οι ξένοι να μας θυμίζουν την ένωση και τις άλλες των προγόνων μας παρακαταθήκες, αφού εμείς, οι Έλληνες, φροντίσαμε να θάψουμε ό,τι μας δημιουργεί ευθύνες. Μαζί και την ιστορική μας μνήμη...

Στ. Κ.



ΕΛΕΝΗ ΔΕΡΒΕΝΤΛΗ-ΛΕΒΕΙΔΙΩΤΗ
Χειρούργος - Οδοντίατρος

25ης Μαρτίου 11, Χαλάνδρι (δίπλα στο ΚΑΠΗ)
Δέχεται με ραντεβού τηλ.: 6856019

Η «ΜΕΓΑΛΗ ΑΛΒΑΝΙΑ» ΟΙ ΤΟΣΚΗΔΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΓΚΕΓΚΗΔΕΣ

«Τά σύνορα μεταξύ Έλλήνων και Τόσκηδων είναι διαφορετικά σε κάθε εθνολογικό χάρτη. Ο Ami Boue έχει σημειώσει με τοσκικό χρώμα ολόκληρη την Ήπειρο και την Ακαρνανία ως τον Πατραϊκό κόλπο. Ο Leak στο δικό του χάρτη δέν πάει μακρύτερα από τον Αμβρακικό κόλπο. Οι σλαβικοί εθνογραφικοί χάρτες, όπως του Τιμόθεου Φλορίνσκι (Ρώσος) και του Νίντερλε, χρωματίζουν την ανωτέρω περιοχή με ανάμεικτα χρώματα. Κι εγώ σ' αυτή την περιοχή δέν μπόρεσα νά κάνω από μόνος μου τίποτε. Περνώντας μεγάλο μέρος της Ήπειρου και της νοτίου Αλβανίας, αισθάνθηκα ότι είναι δύσκολο νά ξεχωρίσει κάποιος τους Τόσκηδες από τους Έλληνες. Διότι οι Τόσκηδες είναι στην πλειοψηφία τους ορθόδοξοι χριστιανοί, βρίσκονται πλήρως κάτω απ' την επιρροή του ελληνικού πολιτισμού και μιλάνε μόνο ελληνικά.

Και οι Έλληνες και οι Τόσκηδες φοράνε την ίδια φορεσιά (φουστανέλα). Ζούν δέ ανάκατεμένοι μεταξύ τους και ή εκκλησία και τά σχολεία τους λειτουργούν μόνο στά ελληνικά. Αισθάνθηκα ότι κάποιος πού θα γνώριζε καλύτερα αυτές τίς δύο γλώσσες (ελληνικά και αλβανικά) θα μπορούσε νά διαπιστώσει καλύτερα από έμένα, αν και πού βρίσκονται τά εθνικά όρια μεταξύ Τόσκηδων και Έλλήνων».

Αυτά ανέφερε για τους Τόσκηδες, τους Άλβανούς, δηλαδή, της νοτίου Αλβανίας ο μεγαλύτερος ανθρωπογεωγράφος της Βαλκανικής Γιόβαν Τσβίιτς, στις αρχές του 20ου αιώνα. Έκτοτε πέρασαν πολλά χρόνια, διωγμοί και προπαγάνδες για τους ορθόδοξους χριστιανούς, Βατικανό και ιταλικές κατοχές, Ούνια, απαγόρευση των θρησκειών επί Χότζα κ.ά. Οι Τόσκηδες απομακρύνθηκαν από τον ελληνισμό, επειδή τους έπεβαλαν διοικητικά μέτρα. Η ανωτέρα βία! Τό ότι δέν έπαψαν, όμως, νά αισθάνονται τη διαφορετικότητά τους από τους Γκέγκηδες, τους Κοσοβάρους και τους Βόρειους δηλαδή, φάνηκε στην εξέγερση του 1997 και στη διαμάχη του νότιου Νάνο με τον Γκέγκη Μπερίσσα.

«Μεταξύ Τόσκηδων και Γκέγκηδων υπάρχει άβυσσαλέο μίσος», έγραψε ο Τσβίιτς. «Οι Τόσκηδες αποκαλούν τους Γκέγκηδες Τούρκους και αίματοροφήχτες, απ' την τυραννία των οποίων μόλις κατόρθωσαν ν' απαλλαγούν και γι' αυτή τη λευτεριά τους θά πολεμήσουν μέχρις έσχάτων έναντίον τους».

ΤΟ ΚΟΣΟΒΟ ΚΑΙ ΟΙ ΤΟΣΚΗΔΕΣ

Τό ότι ο άλβανός πρωθυπουργός Φάτος Νάνο, δήλωσε τίς προάλλες ότι ζητάει βομβαρδισμό της



Σερβίας, μπορεί νά έχει μόνο έσωτερικούς αποδέκτες, θά είχε βέβαια και έξωτερικούς, αν δέ συνέχιζε πώς: Τό μεγαλύτερο πρόβλημα για την Αλβανία είναι ή αποσταθεροποίηση πού θά προκαλέσουν σ' αυτήν οι 200.000 Κοσοβάροι πρόσφυγες και ζήτησε από τη διεθνή κοινότητα την ταχύτερη δυνατή απομάκρυνσή τους από την Βόρειο Αλβανία! (έπιστροφή τους στό Κόσοβο).

Η ανεξήγητη άνατιναξη του ορθόδοξου ναού της Σκόδρας από φονταμεταλιστές Κοσοβάρους ήρθε νά τον επιβεβαιώσει και ολόκληρη ή Αλβανία παρακολουθεί με μεγαλύτερη άγωνία τη διέλευση κάθε εθνικότητας φονταμεταλιστών, την επίθεση στην άμερικανική πρεσβεία και τίς ειδήσεις των διεθνών Μ.Μ.Ε. ότι οι Κοσοβάροι είναι οι πιο φανατικοί και έξτρεμιστές μουσουλμάνοι, απ' ό,τι τό δράμα του πολέμου στό Κόσοβο.

Συμπαρίσταται βέβαια, αλλά ουδείς θά ήθελε νά δει στη νότιο Αλβανία Κοσοβάρους. Συμπάρασταση στά πλαίσια μιας άντισλαβικής ύστερια και φοβίας πού δικαιολογημένα δημιουργήθηκε στους Άλβανούς, διότι και τά δύο καθεστώτα της Γιουγκοσλαβίας, μοναρχία και κομμουνισμός έκαναν τό πάν για νά τους καταπιούν. Συμπάρασταση, όμως, πού σταματάει στά όρια του Γενούσου ποταμού.

Τι θά γίνει στό Κόσοβο;

Τι θά κάνει ή Αλβανία; Μπορεί; Θέλει;

Ούτε μπορεί ούτε και θέλει. Είναι γνωστό ότι δέν έχει καμία δυνατότητα, αλλά και με την παρούσα, εύρωπαϊκά προσανατολισμένη κυβέρνηση, δέ θέλει. Ποιός, άλλωστε, θά ήθελε 2,5 εκ. φονταμεταλιστές, πού θεωρούν την Τουρκία Μέκα του

πολιτισμού τους και έλέγχουν τό σύνολο του έμπορίου ναρκωτικών και πορνείας σ' όλόκληρη τή Δυτική Εύρώπη. Τι θά συνέβαινε στην Άλβανία τότε μέ τους 800.000 Όρθοδόξους και 200.000 καθολικούς πιστούς έναντι 5 εκ. μουσουλμάνων;

Τό Κόσοβο είναι ακόμα ένα τέστ που θά δείξει τή συνοχή των δύο τμημάτων αλλά και των δύο θρησκειών και των δύο προσανατολισμών, χριστιανικής Εύρώπης και ισλαμικής Τουρκίας και Άνατολής, του άλβανικού λαού.

Οι Κοσοβάροι, όπως επανέλαβα, τό μόνο που θά κερδίσουν απ' τήν εξέγερσή τους, θά είναι ένα εισιτήριο για τήν Τουρκία. Στά Σκόπια, όπου οί Άλβανοί έχουν περισσότερο πληθυσμό σέ ποσοστό επί του συνόλου, τά πράγματα για απόσχιση και ένωση μέ τήν Άλβανία είναι πιο εύκολα. Πειθήνια όργανα των Άμερικανών, όμως, οί όποιοι δέ θέλουν απόσταθεροποίηση και διάλυση των Σκοπίων, άκοϋν εύλαβικά τις έντολές του Γλιγκόρφ.

Όχι για πολύ όμως!

Στέφανος Σωτηρίου

ΤΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΤΗΣ ΚΑΣΠΙΑΣ & ΟΙ S-300

Πολλά έχουν γραφτεί κι ακόμα περισσότερα έχουν ειπωθεί για την υπόθεση των S-300 και τις αντιδράσεις της Τουρκίας. Ο κοινός παρανομαστής σχεδόν όλων αυτών των αναλύσεων είναι ο φόβος της Άγκυρας για ανατροπή του στρατιωτικού στάτους κβο στο νησί και οι ανησυχίες των Αγγλοαμερικάνων για μια στρατιωτική αντιπαράθεση μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας που θα οδηγούσε στη διάλυση της νοτιοανατολικής πτέρυγας της Ατλαντικής Συμμαχίας με απρόβλεπτες συνέπειες. Ωστόσο, υπάρχει μια άλλη πλευρά στο ζήτημα των ρωσικών πυραύλων που δεν έχει αναλυθεί αρκετά: η σχέση των S-300 με το ρωσοτουρκικό ανταγωνισμό για τον έλεγχο των δρόμων μεταφοράς του πετρελαίου της Κασπίας.

Η οικονομική κρίση που πλήττει την Τουρκία, η



άνοδος των Ισλαμιστών και η αδυναμία της κυβέρνησης Γιλμάζ να παραμείνει στην εξουσία, έχει ενδυναμώσει τη θέση του στρατού σε ό,τι αφορά το χειρισμό της υπόθεσης των S-300 αλλά και ταυτόχρονα μειώσει τις επιλογές του απέναντι στη διακηρυγμένη απόφαση της κυπριακής κυβέρνησης να φέρει τους πυραύλους στο νησί, αν δε σημειωθεί κάποια πρόοδος στο κυπριακό πρόβλημα. Είναι παραπάνω από βέβαιο ότι η εγκατάσταση των πυραύλων στη Μεγαλόνησο θα προκαλέσει, για λόγους εσωτερικής κατανάλωσης, την αντίδραση της τουρκικής στρατιωτικής ηγεσίας, που έχει ήδη απειλήσει με τη λήψη στρατιωτικών αντιμέτρων. Είναι δύσκολο να πει κανείς αν η πιθανή ένταση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις το ερχόμενο φθινόπωρο οδηγήσει σε ένα νέο ελληνοτουρκικό πόλεμο. Το βέβαιο είναι ότι οι συνέπειες της κρίσης θα γίνουν αισθητές πολλά χιλιόμετρα μακριά, μέχρι τον Καύκασο και την Κασπία Θάλασσα.

Η παράδοση των ρωσικών πυραύλων, αν πραγματοποιηθεί τελικά, θα γίνει σύμφωνα με τις τελευταίες πληροφορίες μετά τον Οκτώβριο του 1998. Δεν είναι τυχαίο ότι το γεγονός αυτό συμπίπτει χρονικά με τη λήψη της απόφασης για τη μακροχρόνια μεταφορά του αζερικού πετρελαίου από την κυβέρνηση του Αζερμπαϊτζάν και τις ξένες εταιρείες που εκμεταλλεύονται τα κοιτάσματα πετρελαίου στη χώρα. Το Αζερμπαϊτζάν δεν έχει πρόσβαση στην ανοικτή θάλασσα και ο μόνος οικονομικός τρόπος μεταφοράς του "μαύρου χρυσού" είναι η κατασκευή αγωγών. Δύο χώρες, κυρίως, διεκδικούν το δρόμο μεταφοράς του αζερικού πετρελαίου: η Ρωσία και η Τουρκία. Η Άγκυρα έχει προτείνει, ως γνωστόν, την κατασκευή ενός αγωγού που θα ξεκινά από το Μπακού και από εκεί μέσω Γεωργίας, θα διασχίζει την κεντρική Τουρκία, καταλήγοντας στο λιμάνι του Τσεϋχάν, που βρίσκεται απέναντι από την κατεχόμενη Κύπρο. Αν και η τουρκική κυβέρνηση έχει προσφερθεί να χρηματοδοτήσει, αν χρειαστεί, την κατασκευή του αγωγού, εντούτοις θεωρείται εξαιρετικά δύσκολο να πραγματοποιηθεί το έργο χωρίς την οικονομική υποστήριξη δυτικών οικονομικών οργανισμών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Στο σημείο αυτό κρύβεται, ίσως, και ο ουσιαστικός λόγος που εξηγεί τις τουρκικές αντιδράσεις για την εγκατάσταση των S-300 στην Κύπρο. Οι πύραυλοι θα ενισχύσουν αναμφισβήτητα την αντιαεροπορική άμυνα της κυπριακής δημοκρατίας αλλά σε καμία περίπτωση δε θα ανατρέψουν από μόνοι τους την τουρκική υπεροχή στον αέρα. Αυτό είναι γνωστό και στους Τούρκους αλλά και τους Αγγλοαμερικάνους. Η πολιτική και στρατιωτική κρίση στην Κύπρο, όμως, (που για λόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω είναι πολύ πιθανή, αν έρθουν οι S-300 στο νησί) θα αποτρέψει τις ξένες τράπεζες και οργανισμούς από τη χρηματοδότηση του έργου, το κόστος του οποίου ανέρχεται σε περίπου 2,5 δισ. δολάρια. Έτσι, ίσως, ερμηνεύεται μερικώς και το έντονο ενδιαφέρον της Ουάσινγκτον και του

Λονδίνου για αναβολή της εγκατάστασης των ρωσικών πυραύλων στο νησί.

Η ελληνοτουρκική ένταση στην ΝΑ Μεσόγειο εξυπηρετεί απόλυτα τα ρωσικά συμφέροντα στην περιοχή, καθώς θα αποκλείσει την ομαλή μεταφορά του πετρελαίου μέσω του τουρκικού λιμανιού του Τσεύχάν, δημιουργώντας έναν πρόσθετο πολιτικό κίνδυνο που πρέπει να λάβουν υπόψη τους οι ξένες εταιρείες και η κυβέρνηση του Αζερμπαϊτζάν, προτού αποφασίσουν από κοινού για τη μακροχρόνια μεταφορά του πετρελαίου μέσω του τουρκικού ή ρωσικού αγωγού. Η πιθανή εγκατάσταση των S-300 στην Κύπρο και η ενδεχόμενη στρατιωτική σύγκρουση Ελλάδας και Τουρκίας στην ΝΑ Μεσόγειο, λοιπόν, θα προστεθεί σε ένα μακρύ κατάλογο με άλλους πολιτικούς κινδύνους (λ.χ. Κουρδικό, τρομοκρατία, σχέσεις με γειτονικές χώρες) που καθιστούν το τουρκικό σχέδιο μεταφοράς του αζερικού πετρελαίου εξαιρετικά επισφαλές και θα οδηγήσει με βεβαιότητα σε μία απόφαση υπέρ του ρωσικού αγωγού. Αυτό το ενδεχόμενο έχει πείσει την Άγκυρα ότι πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της για αναβολή της εγκατάστασης των S-300 στο νησί.

Μάνος Καραγιάννης

ΕΛΛΗΝΑΣ Ή ΡΩΜΙΟΣ; ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ Ή ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ;

Είναι γεγονός ότι το Βυζάντιο ξεκινά την ιστορία του μέσα στα πλαίσια μιας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

Όμως από το διαχωρισμό του κατορθώνει στον ανατολικό χώρο να δημιουργήσει μια θάλασσα από ελληνικό και ελληνίζοντα κόσμο, ο οποίος απλώνεται και κυριαρχεί σε ολόκληρη την αυτοκρατορία, σε ολόκληρη την χερσόνησο του Αίμου. Ακόμη και όταν ψυχωραγούσε το Βυζάντιο, ήταν δημιουργός ενός ακτινοβόλου ελληνικού πολιτισμού.

Το Βυζάντιο, όμως, δεν ήταν μόνο ο θεματοφύλακας της ελληνικής και πολιτιστικής κληρονομιάς μας. Ήταν το φως του ελληνικού πνεύματος που απλώθηκε σε ολόκληρο τον τότε κόσμο. Η δε **συνεισφορά του στον ευρωπαϊκό πολιτισμό υπήρξε καθοριστική.**

Όμως μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολης άρχισε να γίνεται μια σκόπιμη παρασιώπηση του εθνογραφικού όρου "Έλληνας-Έλληνες" και μια προσπάθεια ταύτισής τους με το όνομα "**Ρωμαίος-Ρωμιοί-Ρωμαϊκή Κρατική Εξουσία**". Οι πολιτισμένοι και πληθθέστεροι Έλληνες Χριστιανοί αποκαλούνται Ρωμαίοι. Κάποιοι (όλοι όλοι) "ελέω Θεού" αυτοκράτορες εμφανίζονται ως αποδέκτες αυτής της προσπάθειας.

Είναι, λοιπόν, χαρακτηριστικοί οι λόγοι του Πλήθωνα - όνομα αρεσκείας του Γεωργίου Γεμιστού. Σημαντική πνευματική μορφή των τελευταίων βυζαντινών χρόνων και κορυφαίος εκφραστής της αναγεννημένης ελληνικής εθνικής συνείδησης. Έλεγε στους

βυζαντινούς άρχοντες: "**Εσμέν με γαρ ου ως ηγείσθε και βασιλεύετε, Έλληνες το γένος, ως η τε φωνή και η πάτριος παιδεία μαρτυρεί**". (Γιατί εμείς, στους οποίους είσθε άρχοντες και βασιλείς, είμαστε Έλληνες στην καταγωγή, όπως και η γλώσσα και η πατροπαράδοτη παιδεία μαρτυρούν).

Ο Κωνσταντίνος Κούμας (1777-1836) γράφει στο έργο του "Ιστορία των Ανθρωπίνων Πράξεων", Βιέννη 1832. (Αναφέρεται στην εισαγωγή ρωμαϊκών λέξεων στο λεξιλόγιο των υποδουλωθέντων λαών από τους Ρωμαίους με προφανή σκοπό την αλλοίωση της εθνικότητάς τους): "**Κυρίως, όμως, ούτοι ούτε Βλάχοι ούτε Ρωμαίοι ήταν. Οι μεν είναι Δάκοι, οι δε Μακεδόνες, Θετταλοί, Έλληνες**".

Να θυμίσουμε εδώ ότι το όνομα **Ελλάς, Έλληνες, Ελληνικό** καθιερώνεται ως ουσιαστικό και επίθετο από τον πατέρα της Ιστορίας Ηρόδοτο (480-420 π.Χ.). Στο έργο του υπάρχουν οι εκφράσεις "Ελλάδα", "ελληνική γλώσσα", "ελληνικό γένος", "ελληνικό έθνος". Όλοι διαβάζουν τις λέξεις αυτές ως εθνογραφικούς όρους και εννοούν την Ελλάδα και τους Έλληνες και όχι τους όρους Ρώμη και Ρωμαίοι.

Ο κορυφαίος γνώστης και μεταλαμπαδευτής της ελληνικής γνώσης και σοφίας ο Επίσκοπος Θεσσαλονίκης **Ευστάθιος** (1115-1197) εδραίωσε την Πνευματική Ελληνική Αναγέννηση, την οποία επιχείρησαν σταδιακά να την μειώσουν ή να την ταυτίσουν με την άλλη ευρωπαϊκή αναγέννηση.

Άλλωστε, η άθλια συμπεριφορά των Ρωμαίων στον ελληνικό χώρο μετά την κατάλυση της Μακεδονικής Δυναστείας (168 π.Χ.) και η πρωτοφανής λεηλασία της Κωνσταντινούπολης από τους "Λατίνους" της Δ' Σταυροφορίας στις 13 Απριλίου 1204 - πεινασμένα ασύντακτα στίφη κατέστρεψαν ολοσχερώς τη Βασιλεύουσα - και οι σχιζοφρενικές απόψεις του Πάπα ότι ως "αλάθητος επί της γης αντιπρόσωπος του Θεού", είναι ο ηγέτης ολόκληρης της χριστιανοσύνης, έκαναν αγεφύρωτο το σχίσμα των εκκλησιών.

Ακόμη, οι μετέπειτα θέσεις της θρησκευτικής και πολιτικής ηγεσίας των νεορωμαίων Ιταλών έναντι της Ελλάδας στην ιστορική πορεία των δύο λαών, ιδιαίτερα κατά τη Μικρασιατική Καταστροφή, πρέπει να έχουν πείσει και τον τελευταίο Έλληνα ότι αποτελεί απαράδεκτη ανοχή η αποδοχή μας ως "Ρωμιοί".

Ένα είναι το αναμφισβήτητο ιστορικό συμπέρασμα: "Ο εθνογραφικός όρος Έλληνες δεν έχει ξεχαστεί στη μνήμη του λαού και τη λαϊκή παράδοση. Συνδέονται με θρύλους, ερέθιζε πάντοτε τη φαντασία και παρά το γεγονός ότι τις λέξεις "Ρωμαίοι-Ρωμιοί" τις χρησιμοποιούσαν συχνότερα κατά τη διάρκεια του βίου της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, η λέξη Έλληνας δεν έχασε ποτέ την αίγλη της".

Έλληνας, λοιπόν, και όχι Ρωμιοί. Ελληνισμός και όχι Ρωμιοςύνη. Αυτή είναι μια άποψη. Όμως το θέμα δεν κλείνει εδώ, γιατί έχει πολλές παραμέτρους.

Δημήτριος Λιμνιάτης, Αντιστράτηγος ε.α.

ΤΟ ΑΛΒΑΝΙΚΟ "ΗΦΑΙΣΤΕΙΟ"

του Αθ. Δρούγου *

Η αρχή ενός νέου φαύλου κύκλου βιαιών γεγονότων και ανεξέλεγκτων καταστάσεων στη Βαλκανική με απρόβλεπτες επιπτώσεις για τη μεθοριακή ασφάλεια της χώρας μας μέσα στους προσεχείς μήνες έγινε με τα τραγικά συμβάντα στην πολυτάραχη Αλβανία κατά την διάρκεια των τελευταίων ημερών. Η νέα κρίση δεν είναι αποκλειστικά και μόνο επιστέγασμα της επί χρόνια "θερμής και σφοδρής" αντιπαράθεσης ανάμεσα στο σοσιαλιστή Νάνο και τον πρώην πρόεδρο Σαλί Μπερίσα αλλά συνδέεται σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό με την εκ νέου υποκίνηση του αλβανικού εθνικισμού, τις αναβαθμισμένες επαφές του Μπερισιακού παρακράτους με το οργανωμένο έγκλημα καθώς και με την "Κοσοβαρική διάσταση", την οποία ποικιλοτρόπως ο Μπερίσα προσπαθεί να εκμεταλλευτεί. Οι κίνδυνοι για την ευρύτερη ασφάλεια της περιοχής είναι πάρα πολύ μεγάλοι, ενώ το "ανοικτό Αλβανικό Ζήτημα" στα Βαλκάνια (Κοσοβάροι, Αλβανόφωνοι της FYROM και του Μαυροβουνίου) είναι ουσιαστικά εκείνο που μπορεί να προκαλέσει ανεξέλεγκτες καταστάσεις, σοβαρότατα προβλήματα στη νότια πτέρυγα του NATO καθώς και διαρκή αστάθεια στα βόρεια σύνορα της Ελλάδος, τα οποία είναι "αρκετά ευπαθή σε διενέξεις χαμηλής έντασης, δηλαδή συγκρούσεις με λαθρομετανάστες, οργανωμένες εγκληματικές ομάδες και παραστρατιωτικές οργανώσεις".

Γιατί, όμως, η κρίση στην πολύπαθη Αλβανία είναι για τη χώρα μας τόσο επικίνδυνη;

Πρώτο: Παρά τις τελευταίες ήττες και υποχωρήσεις ο Μπερίσα και ορισμένα στελέχη του Δημοκρατικού Κόμματος (Αμπνόρι-Πόλο κ.ά.) έχουν σημαντική επιρροή σε περιοχές βορειώς και ανατολικά των Τιράνων. Άρα μπορεί να μεταφέρουν παρακρατικά στοιχεία στα Τίρανα και να απειλήσουν με εμφύλιο την Αλβανία. Κάτι τέτοιο θα έχει τραγικές εξελίξεις για τον ελληνισμό της Βορείου Ηπείρου, γιατί θα προκαλέσει αναστάτωση και μαζική έξοδο προς Ελλάδα.

Δεύτερο: Ο Μπερίσα έχει τεράστιες διασυνδέσεις με ύποπτα οικονομικά συμφέροντα της αλβανικής διασποράς καθώς και μαφιόζικες ομάδες. Πέραν της εσωτερικής πολιτικής αντιπαράθεσης με τους σοσιαλιστές, ο πρώην Αλβανός Πρόεδρος θεωρείται ως "όχημα εξαγωγής του αλβανικού εθνικισμού" με αιχμές το Κόσοβο και τα Σκόπια. Άρα οι επιθυμούντες τη νέα φωτιά στα Βαλκάνια, είναι πολύ πιθανό να τον χρησιμοποιήσουν για "να βγάλει το φίδι από την



τρύπα".

Αν συμβεί κάτι τέτοιο, θα διαλυθούν τα Σκόπια, θα πνιγεί στο αίμα η αλβανική εξέγερση στο Κόσοβο και δεν αποκλείεται ελληνική, τουρκική και βουλγαρική εμπλοκή. Κάτι τέτοιο σημαίνει - έστω και αν είναι ακραίο σενάριο - νέο βαλκανικό πόλεμο. Φυσικά για να αποφευχθούν όλα αυτά πριν δημιουργηθεί χάος, κανένας δεν μπορεί να αποκλείσει την αποστολή Νατοϊκών αεροχερσαίων μονάδων σε Αλβανία και Κόσοβο.

Τρίτο: Ο Μπερίσα είναι γνωστός για τον ανθελληνισμό του, ενώ η καταγωγή του από την περιοχή Τροπόγια τον καθιστά ακόμα χειρότερο εθνικιστή. Είναι γνωστό ότι μαζί με το διαβόητο πρώην διοικητή της μυστικής υπηρεσίας ΣΙΚΗ διατηρεί επαφές με την ύποπτη και ανθελληνική οργάνωση "Τσαμουριά", η οποία στρατολογεί άτομα από το χωριό Λαζαράτι - Αργυροκάστρου, για να εκδιώξει και τους τελευταίους Βορειοηπειρώτες από εκεί. Να σημειωθεί ότι στην περιοχή της νότια Αλβανίας η κατάσταση λόγω μαφία είναι ανεξέλεγκτη, ενώ ο στρατός (δηλαδή οι λεγόμενες Μεραρχίες Αργυροκάστρου και Κορυτσάς) είναι ανύπαρκτος και οι δυνάμεις της δημόσιας τάξης χωρίς υπολογίσιμη παρουσία.

Τέταρτο: Ο Μπερίσα είναι περίεργη περίπτωση ηγέτη που συνδυάζει ορισμένα στοιχεία βουνίσσιου Γκέγκη (Βορείου Αλβανού) και τακτικιστή. Μπορεί σήμερα να υποχωρεί και αύριο να ετοιμάσει μία ακόμα

* Διεθνολόγος - Στρατιωτικός Αναλυτής

χειρότερη κίνηση. Ενεργεί με βάση τον "πόλεμο φθοράς" επί του καθεστώτος Νάνο, ενώ είναι άνθρωπος που έχει και περίεργα ψυχοπαθολογικά συμπλέγματα από την εποχή που ήταν προσωπικός καρδιολόγος του Εμβέρ Χότζα και της οικογενείας του. Σε περίπτωση που κάποιοι τελικά κινηθούν για να τον συλλάβουν και καταδικάσουν για "εσχάτη προδοσία" δεν αποκλείεται να αντιδράσει γενικευμένα, προκαλώντας χάος, σε μια χώρα που είναι ήδη σε επίπεδο τεταρτοκοσμικό.

Με βάση, λοιπόν, τα παραπάνω ο παράγοντας Μπερίσα και οι στενές του σχέσεις με το οργανωμένο έγκλημα, τους Κοσοβάρους διακινητές ναρκωτικών, τους εμπόρους όπλων, τις αλβανο-αμερικανικές και αλβανο-αυστριακές εξτρεμιστικές οργανώσεις, καθώς και με παράγοντες του διεθνούς ριζοσπαστικού εξτρεμισμού, είναι ιδιαίτερα υπολογίσιμος για την εσωτερική και περιφερειακή ασφάλεια, ενώ καμία χώρα της περιοχής δεν έχει την πολυτέλεια να αγνοήσει τις κινήσεις του. Μπορεί ο Νάνο να έχει την σχετική υποστήριξη της διεθνούς κοινότητας αλλά δε θα μπορούσε να εκληφθεί ως ιδιαίτερα δυνατός ηγέτης. Παράλληλα, μέσα στους κόλπους του κυβερνώντος Αλβανικού Σοσιαλιστικού Κόμματος, η νεότερη γενιά εχθρεύεται το Νάνο, τον οποίο θεωρεί σταλινικό και υπάλληλο του πρώην προέδρου Αλία. Επιπλέον, μία παλαιότερη ομάδα πολιτικών του ΑΣΚ (όπως ο Σερβέτ Πελούμπι) θεωρούν το Νάνο ως "προδότη των σοσιαλιστικών ιδεών και υπάλληλο των διεθνών Νατοϊκών και ευρωπαϊκών συμφερόντων".

Οι Ελληνικές κινήσεις

Το θετικό από πλευράς Ελλάδας είναι ότι αντέδρασε ψύχραιμα στα γεγονότα ενώ από στρατιωτικής πλευράς είχε πολύ καλή πληροφόρηση. Τελευταία, μάλιστα, το ΓΕΕΘΑ και το ΓΕΣ απασχολούσαν κυρίως τα εξής:

Η παρουσία τούρκων αξιωματικών στο Πασαλιμάνι-Αυλώνα.

Η χρονική επιμήκυνση για άλλους 6 ή 12 μήνες της παρουσίας της Ελληνικής Δύναμης Αλβανίας (ΕΛΔΑΛ-2) στο στρατόπεδο Ισπερίς-Τιράνων, για το οποίο θα αποφασίσει η αλβανική βουλή στις 25 Σεπτεμβρίου.

Η διεύσδυση Ισλαμιστών πρακτόρων στο Φιέρι, στο Λαζαράτι και στο Πόγραδετς.

Η εσωτερική κινητικότητα στο Γκόστιβαρ ανάμεσα στους εθνικιστικούς κύκλους των Σκοπίων.

Η επί μακρόν (11 ημέρες) παρουσία του Μπερίσα στην Κρούγια και στην Τροπόγια (περιοχές όπου έχει ισχυρή υποστήριξη).

Ως εκ τούτου, υπήρχαν έγκαιρα (για μία ακόμα φορά θετικές εκτιμήσεις) στο ΓΕΕΘΑ (Ομάδες Πληροφοριών και Χειρισμού Κρίσεων) καθώς και στο ΓΕΣ από τους παραμεθόριους σχηματισμούς ότι "κάτι θα συμβεί στην Αλβανία". Γι' αυτό το λόγο είχαν ληφθεί



τα εξής μέτρα:

- Ετοιμότητα για τυχόν εφαρμογή των ειδικών σχεδίων που αφορούν την Ζώνη Ευθύνης του Α' Σώματος Στρατού (ΖΕ/Α' ΣΣ) σχετικά με τους λαθρομετανάστες. Γι' αυτό στην Κοζάνη (έδρα του Α' ΣΣ) υπό τον Διοικητή Αντιστράτηγο Ευάγγελο Ρούμπη είχαν γίνει δύο συσκέψεις, ενώ το ίδιο έγινε υπό τον Υποστράτηγο Γρηγόρη Τεντολούρη (Διοικητή VIII ΜΠ) στα Γιάννινα και υπό τους Ταξίαρχους Χρήστο Ζαγερόπουλο (Διοικητή ΙΧ Ταξιαρχίας στη Φλώρινα) και Παναγιώτη Φούσο (Διοικητή XV Ταξιαρχίας στην Καστοριά). Όλες οι παραμεθόριες μονάδες ήταν σε ετοιμότητα.

- Ενισχύθηκαν όλες οι ακριτικές περιοχές που έχουν "περάσματα", καθώς και όλα τα κομβικά σημεία, απ' όπου συνήθως διέρχονται οι λαθρομετανάστες (Κόνιτσα, Διποταμιά κ.ά.).

- Ελικόπτερα της Αεροπορίας Στρατού πραγματοποιούσαν περιπολίες και επιτήρηση της μεθοριακής ζώνης. Την ίδια στιγμή και από τα στενά της Κέρκυρας υπήρχε διακριτική κινητικότητα μικρών ναυτικών και αστυνομικών μονάδων.

- Το ΓΕΣ αλλά και το Β' Σώμα Στρατού που έχει μεταπέσει σε δύναμη ταχείας ανάπτυξης σε

συνεργασία με την Πολεμική Αεροπορία και το Πολεμικό Ναυτικό, αν οι περιστάσεις το απαιτήσουν, έχουν έτοιμο σχέδιο απαγκίστρωσης - απεγκλωβισμού των 206 ανδρών της ΕΛΔΑΛ-2 καθώς και των λοιπών αξιωματικών και διπλωματών που υπηρετούν στην Αλβανία. Άλλωστε, στο παρελθόν το Π.Ν. είχε χρησιμοποιήσει το λιμάνι του Δυρραχίου και τα C-130 το Αεροδρόμιο RINAS - Τιράνων. Αν υπήρχε κάποια ραγδαία χειροτέρευση της κατάστασης, η ενέργεια της Ελλάδος θα ήταν αστραπιαία. Ως γνωστό, η ΕΛΔΑΛ είναι υπό τον επιχειρησιακό έλεγχο του ΓΕΣ και πολύ πρόσφατα την είχαν επισκεφθεί ο Α/ΓΕΣ Αντιστράτηγος Μανούσος Παραγιουδάκης, ο Γενικός Επιθεωρητής Στρατού Αντιστράτηγος Δημήτριος Αρβανίτης και ο Α΄ Υπαρχηγός του ΓΕΣ Αντιστράτηγος Ιωάννης Κακουδάκης.

Η γενική εκτίμηση των επιτελών είναι ότι το Αλβανικό θα διατηρηθεί σε όξυνση για αρκετό χρονικό διάστημα και, ως εκ τούτου, θα υπάρχει πάντοτε υψηλή πιθανότητα ευρύτερης συμπλοκής. Και αυτό γιατί τα προσωπικά ζητήματα του Μπερίσα, συνδέονται με το εθνικιστικό ζήτημα των Αλβανών καθώς και με τα ευρύτερα δικαιώματα των Κοσοβάρων. Συνεπώς, παρά τις οποιεσδήποτε προσπάθειες του Νάνο ή του διεθνή παράγοντα δεν αποκλείεται να έχουμε σειρά τέτοιων εντάσεων.



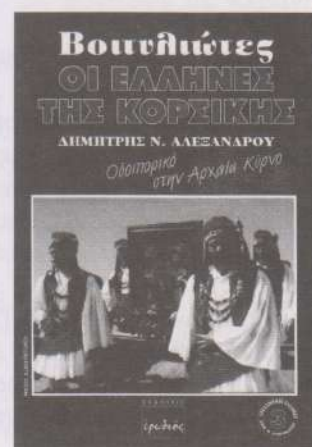
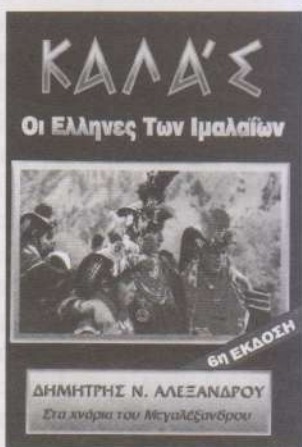
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΡΩΔΙΟΣ



ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ



Οδοιπορικό στον ξεχασμένο Ελληνισμό



Κεντρική διάθεση: Βασίλειος Χρήστου - Προξένου Κορομηλά 42 - Τηλ.: 031/240.331

ΤΟΥΡΚΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΙΚΟΣ «ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ»

Μήπως γινόμαστε όλο και πιο αφελείς;

του Σταύρου Γ. Καρκαλέτση *

Το θέρος που διανύσαμε αποδείχθηκε "καυτό" για τα της Κύπρου, αφού οι γύρω από το εθνικό θέμα εξελίξεις φαίνεται πλέον καθαρά πως οδηγούν - για άλλη μια φορά - την πορεία της χώρας στα πολυεργασιμότητα μονοπάτια της υποχώρησης και του ενδοτισμού.

Σπάνια σε διάστημα τόσο περιορισμένο, καταγράφηκε τόσο πυκνή κινητικότητα, με αναντίρρητο επίκεντρο την πυραυλογία και τις δυτικές πιέσεις στη δική μας - ως ειθισται - πλευρά. Πιέσεις που, όπως διαφαίνεται, βρίσκουν πρόθυμους αποδέκτες σε Αθήνα και Λευκωσία, καθώς αυτές ανέστειλαν την εγκατάσταση του αντιπυραυλικού S-300 PMU 1 για μετά το Νοέμβριο.

Αποδείχθηκε έτσι η έλλειψη επεξεργασμένης στρατηγικής της ελληνικής κυβέρνησης και διπλωματίας πάνω σ' αυτά που υποτίθεται πως εμβριθώς και σε βάθος σχεδιάζουν (διότι υπάρχουν και εκείνα που δεν τις απασχολούν καθόλου π.χ. το κεφάλαιο Ίμβρος).

Ενώ, λοιπόν, κανενός είδους αντάλλαγμα δεν έλαβε η Ελλάδα για την "αναβολή" (παρά μόνον νέες απειλές), ενώ οξύνεται η επιθετικότητα των Τούρκων προσλαμβάνοντας ολιστικό χαρακτήρα, στη χώρα του παραλόγου πληθαίνουν οι φωνές, πολιτικές, διπλωματικές, δημοσιογράφων, διανοουμένων και λοιπών, για "ευλυγισία", "διαλλακτικότητα", "μείωση του ελληνικού εθνικισμού" και άλλα παρεμφερή.

Ως και "επίθεση ειρήνης" είδαμε αυτό το καλοκαίρι από νεολαίους στη Χίο (όταν, όμως, πέρασαν απέναντι οι Τούρκοι, δεν επέτρεψαν την είσοδο σε όσους εξ αυτών έφεραν κυπριακά διαβατήρια, δείχνοντας ότι αντιλαμβάνονται την ειρήνη λίγο διαφορετικά από εμάς). Ούτε είδαμε τις "προοδευτικές" και "φιλειρηνικές" μας νεολαίες να ευαισθητοποιούνται δυο καλοκαίρια πριν, όταν στη ματωμένη Κύπρο δυο νέα παιδιά δολοφονούνταν εν ψυχρώ από αυτούς ακριβώς, των οποίων τη φιλία επαιτούμε. Ποδοπατώντας οι ίδιοι την όποια εθνική μα και ανθρώπινη αξιοπρέπεια μας έχει απομείνει.

Τεκμαίρεται, από πληθώρα δεικτών, πως οι ποικίλες ελίτ της χώρας μας, έχουν παραδοθεί σ' έναν επικίνδυνο λήθαργο, που θέλει το διεθνές περιβάλλον κάτι σαν "κοινωνία αγγέλων" και τον τουρκικό ιμπεριαλισμό αποκύημα της νοσηρής φαντασίας ακραίων κύκλων της ελληνικής κοινωνίας. Έτσι δικαιολογείται η εμφά-

νιση και διαιώνιση οξύμων σχημάτων που πλησιάζουν τα όρια της εθνικής διαστροφής. Επί παραδείγματι:

- Ενώ την πρώτη εβδομάδα του Ιουλίου η τουρκική προπαγάνδα οργίασε, με αφορμή την αποστολή των ελληνικών F 16 στη βάση Πάφου (αφού κατασκευάστηκε δεν όφειλε κάποια στιγμή να λειτουργήσει;), στην Αθήνα βρέθηκαν κάποιοι σύγχρονοι Εφιάλτες που ευθυγραμμίστηκαν με ... την Άγκυρα!!! Αρθρογράφος, μάλιστα, της μεγαλύτερης σε κυκλοφορία κυριακάτικης αθηναϊκής εφημερίδας, αναρωτιόταν αν υπεύθυνος για την "ανοησία" (έτσι ακριβώς χαρακτηρίζει την αποστολή των ελληνικών αεροσκαφών) ήταν ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας ή κάποιος "αεροκαραβανάς" (αναφερόμενος υποτιμητικά στους έλληνες αεροπόρους, "ξεχνώντας" πόσοι από αυτούς θυσιάζονται κάθε χρόνο στα νερά του Αιγαίου, για να απολαμβάνει ο λαός μας την ησυχία του).¹ Έτσι μάθαμε ότι, όταν η ελληνική αεροπορία επισκέπτεται την Κύπρο, δεν ενοχλούνται μόνον οι στρατοκράτες της Άγκυρας μα και κάποιοι εδώ.

Ενώ ο Γιλμάζ προκαλούσε πέρα από κάθε θεμιτό όριο, δηλώνοντας ότι "δεν έχει πρόβλημα να επαναλάβει το '74, αν οι Έλληνες το ξέχασαν"², ο ελλαδικός τύπος (για την ακρίβεια μεγάλη μερίδα αυτού) ανακάλυπτε ξαφνικά τη δυνατότητα ματαίωσης εγκατάστασης των πυραύλων, με αντάλλαγμα τη νεκρανάσταση του διακοινοτικού διαλόγου.

Ποικιλώνυμοι (και δυστυχώς επώνυμοι) έχουν μπει (ενσυνειδήτητα; από άγνοια; αφέλεια;) στο παιχνίδι των Τούρκων. Πρωτοστάτης η ίδια εφημερίδα, κατά την οποία «... δεν θέλει και πολλή σκέψη για να αντιληφθεί κάποιος ότι η απόφαση για την εγκατάσταση των S-300 υπήρξε άκαιρη»³. Ο αρθρογράφος κατηγορεί τους Ελληνοκύπριους για εμμονή, στη συνέχεια, όμως, τους προτρέπει να γίνουν καλά παιδιά, αφού ολοκληρώνει γράφοντας ότι «... δεν είναι ακόμη πολύ αργά για να αλλάξει η πολιτική αυτή». Να εξακολουθήσει δηλαδή η Κύπρος να μένει άοπλη, ώστε ο Αττίλας που караδοκεί να ξανακάνει περίπατο, αυτό προφανώς είναι το μήνυμά του υπογράφοντας το άρθρο αυτό.

Σε άλλο σχετικό δημοσίευμα, γνωστό όνομα της ελληνικής δημοσιογραφίας, προχωρώντας πιο πέρα και από τους ίδιους τους Τούρκους, χαρακτηρίζει το Δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου και την παραγγελία των S-300 "πράγματα παράλογα". Ο αρθρογράφος κατηγορεί τη χώρα μας (και χώρα του), διατυπώνοντας την προχωρημένη άποψη πως με την πολι-

* Ιστορικός - Συγγραφέας



τική αποκλεισμού της Τουρκίας από την Ευρώπη, δημιουργήσαμε "ψυχολογικό τραύμα στην πλειονότητα των Τούρκων"⁴. Τα ψυχολογικά τραύματα των 200.000 ελληνοκυπρίων προσφύγων, των 1600 οικογενειών που αγνοούνται οι δικοί τους, των 8.000 ξεριζωμένων της Ίμβρου, των 500 σκλαβωμένων της Καρπασίας, δεν απασχολούν φυσικά το συντάκτη.

Διάλογος, λοιπόν, συμβιβασμός και πιστοποιητικά καλής συμπεριφοράς, προς ποιους όμως; Αξίζει τον κόπο μία τομογραφία στο τουρκικό συγκρότημα εξουσίας, ώστε να καταστεί αντιληπτό με ποιους μας καλούν Αμερικάνοι, ΝΑΤΟ, Ε.Ε. και κάποιοι αφελείς εδώ, να τα βρούμε και να προαγάγουμε την ειρήνη και τη σταθεροποίηση στην περιοχή μας.

ΤΟΥΡΚΙΑ 1998: Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΠΟΥ ΚΑΙΕΙ

Προς εξαγωγή συμπερασμάτων, παρατίθενται στοιχεία από τουρκικές και διεθνείς πηγές (και πάντως όχι ελληνικές). Στοιχεία που συνθέτουν το παζλ της σύγχρονης Τουρκίας, αυτής ακριβώς που διεκδικεί θέση στην ενωμένη Ευρώπη, αυτής που κατηγορεί την Ελλάδα για παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αυτής που αξιώνει την αποστρατιωτικοποίηση της Δωδεκανήσου, για να έχει αυτή τη μοίρα της Κύπρου.⁵

1. Ο Akim Birdal, πρόεδρος της Τουρκικής Ένωσης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καταγγέλλει:

«Στην Τουρκία, που αυτοχαρακτηρίζεται κράτος δικαίου, κανένας από τους δράστες των περίπου 4.500 πολιτικών φόνων που έχουν διαπραχθεί από το 1991, δεν έχει συλληφθεί. Στη χώρα μου, οι δολοφόνοι κυκλοφορούν ελεύθεροι. Και οι διανοούμενοι βρίσκονται πίσω από τα σίδερα». Λίγες μέρες μετά τα καταγγελλόμενα ενώπιον Επιτροπής της Διεθνούς Ομοσπονδίας Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στις 12.05.98, ο Birdal θα εισπράξει από το τουρκικό παρακράτος 13 σφαίρες.

2. Ο κυβερνητικός επιθεωρητής Kutlu Savas αναφέρει:

«Στους νομούς όπου έχει κηρυχθεί κατάσταση

έκτακτης ανάγκης (εννοεί τό Κουρδιστάν), η εξουσία για την απόφαση να θανατωθεί κάποιος, έχει κατέβει μέχρι το βαθμό του αρχιλοχία».⁶

3. Ο ειδικός πόλεμος κοστίζει ακριβά. Εκατομμύρια δολάρια εκταμιεύθηκαν από τα μυστικά κονδύλια του πρωθυπουργού. Το κύριο μέρος της χρηματοδότησης προέρχεται από το εμπόριο ηρωίνης... Κύριος σταθμός αυτού του τεράστιου εμπορίου: Η Δυτική Ευρώπη. Ωστόσο, οι περισσότερες κυβερνήσεις προτιμούν να τηρούν ένοχο σιωπή για τις δραστηριότητες της Άγκυρας. Όπως ακριβώς για την καταστροφή 3.428 κουρδικών

χωριών και την εκτόπιση 3 εκατομμυρίων Κούρδων από τους Τούρκους».

Τα παραπάνω δεν τα υποστηρίζει κάποια ελληνική πηγή, έτσι ώστε να μπορούσε να κατηγορηθεί για έλλειψη ευθυκρισίας και αντικειμενικότητας, αλλά η Le Monde.⁷

4. Μόνο δίκτυα που συνεργάζονται στενά με τις υπηρεσίες του στρατού και της αστυνομίας μπορούν να οργανώνουν τέτοιας κλίμακας εμπόριο. Κατά τη Hurriet το εμπόριο ηρωίνης απέφερε εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια για το 1995 και το 1996.⁸

5. Στις αρχές του Ιουλίου που μας πέρασε, συλλαμβάνονται από την Interpol 7 άτομα. Μετέφεραν στην Τουρκία 26,5 λίβρες (ή 13 κιλά) ουρανίου, αξίας 260 δισ. δρχ. Οι συνειρμοί αναπόφευκτοι. Και δεν παραπέμπουν παρά στη χειρότερη δυνατή έκδοση της σύγχρονης Τουρκίας: την πυρηνική Τουρκία.

6. Οι επιφυλάξεις για την περίπτωση ΑΚΥΥΟΥ (εκεί πρόκειται ν' αρχίσουν σύντομα οι εργασίες κατασκευής πυρηνικού εργοστασίου) έχουν πλέον μεταβληθεί σε αντιδράσεις. Όχι μόνο ελληνικές αλλά και όλων των κρατών της ανατολικής Μεσογείου, καθώς και αρκετών ευρωπαϊκών.

Ο κατάλογος θα μπορούσε να γεμίσει τόμους, τα παραπάνω δε αναφέρονται απλώς ενδεικτικά.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΠΟΙΟΝ;

Τα προαναφερθέντα, συμβάντα επίκαιρα και εν εξελίξει, μιλούν από μόνα τους. Φωτογραφίζουν ένα τοπίο πραγματικά ανατριχιαστικό, όπου κράτος και παρακράτος, σφιχταγκάλιασμένα και συμπορευόμενα, διαφεντεύουν τις τύχες του τουρκικού και κουρδικού λαού και αυτοαναγορεύονται σε κηδεμόνες των υπόλοιπων κρατών της περιοχής, που έχουν την ατυχία να συνορεύουν με την Τουρκία.

Και είναι στ' αλήθεια θλιβερό, η θεωρούσα εαυτήν προπύργιο του πολιτισμού και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων Ευρωπαϊκή Ένωση να τρέχει με τους Αμερικανούς σε αγώνα ταχύτητας, προς στήριξη τέτοιων ελεεινών καθεστώτων, όπως αυτού της Τουρ-

κίας. Ο αναγνώστης που παρακολουθεί τις εξελίξεις και προσπαθεί να διατηρήσει ακέραια τη συνειδησιακή του αυτονομία, γνωρίζει βεβαίως καλά ότι τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, τα δικαιώματα ανθρώπων και λαών, οι εισβολές και κατοχές, δεν έχουν τύχη, *όταν για τις Η.Π.Α. πρόχει η στήριξη του σαθρού νεο-οθωμανικού οικοδομήματος*. Επενδύσεις της εμβέλειας της TURKISH DEFENCE INDUSTRIES είναι λογικό να απασχολούν την υπερδύναμη του πλανήτη περισσότερο από 200.000 πρόσφυγες ή τα νόμιμα και συμβατά προς το Διεθνές Δίκαιο δικαιώματα της Ελλάδας στο Αιγαίο.

Ομοίως ερμηνεύεται η στροφή της Γαλλίας κατά τα τελευταία χρόνια, εξοβελίζοντας οριστικά εκείνο το αλήστου μνήμης «Ελλάς-Γαλλία-Συμμαχία» της δεκαετίας του '70. Όλα όμως εξηγούνται, αν θυμηθεί κανείς ότι το Παρίσι, άλλος αυτοαναγορευθείς υπέρμαχος της δημοκρατίας, της ελευθερίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κλπ. κλπ., τα τελευταία πέντε χρόνια:

-έχει υπογράψει έξι στρατιωτικές συμφωνίες με την Τουρκία.

-έχει πουλήσει 180 ελικόπτερα, τα οποία όλοι γνωρίζουμε πού και πώς τα χρησιμοποιούν οι Τούρκοι.

-έχει αναλάβει τις τηλεπικοινωνιακές υποχρεώσεις της Τουρκίας (τουρκικοί δορυφόροι TURK-SAT).

-πάνω από 120 γαλλικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται σε τουρκικό έδαφος.

Οι δυνάμεις της Δύσης, λοιπόν, ωθούμενες από ισχυρά οικονομικά και πολιτικά κίνητρα, συμπεριφέρονται προστατευτικά προς το καθεστώς της Άγκυρας. Και αυτό, είτε μας αρέσει είτε όχι, συνιστά μία πραγματικότητα που θα μας συνοδεύει σίγουρα και τα επόμενα χρόνια.

Τι γίνεται, όμως, εδώ;

Απέναντι σε μια συνεχώς ισχυρότερη στρατιωτικά Τουρκία, η Ελλάδα και η Κύπρος προβάλλουν ως τα πρώτα υποψήφια θύματα (η Κύπρος ήδη είναι). Το λιγότερο που θα αναμέναμε από τις ηγεσίες της χώρας μας, ειδικά αυτές του πνευματικού χώρου και όσες αυτοπροσδιορίζονται ως "προοδευτικές", θα ήταν να καταγγέλλονται οι πρακτικές που ασκούν κράτος και παρακράτος στην Τουρκία. Να αναφέρονται στα διεθνή fora όχι ως ανθελληνικές (ώστε να κατηγορούμαστε για εμπάθεια) μα ως παραβιάζουσες τα δικαιώματα ανθρώπων και λαών. Σε τελευταία ανάλυση, δεν τους ζητείται τίποτε περισσότερο απ' ό,τι έκαναν και επί επταετίας, όταν περιφέρονταν στην Ευρώπη και ζητούσαν εμπάργκο και καραντίνα για την Ελλάδα. Γιατί τώρα δεν πράττουν το ίδιο και για την Τουρκία; Γιατί τάσσονται υπέρ διαλόγων και διαπραγματεύσεων με ένα ανελεύθερο και φασιστικό καθεστώς, που θα όφειλαν να το περιφρονούν;

Ο ερμαφροδιτισμός αυτός σε μερίδα της πολιτικής σκέψης και διανοήσης, φθάνει ως τα υψηλότερα κλιμάκια των διαχειριστών των τυχών της πατρίδας.

Έτσι παρατηρεί κανείς τον πρώην Υπουργό Εξωτερικών Μιχ. Παπακωνσταντίνου να διαπιστώνει "αναπτυσσόμενο εθνικισμό" στις ... δύο πλευρές του Αιγαίου. Ταυτόχρονα, αθηναϊκές εφημερίδες, με αφορμή την παραγγελία των S-300 κατηγορούν τους Κύπριους για ... *εθνικιστικό παροξυσμό*. Οι διατυπώσεις τέτοιων επικίνδυνα αφελών θέσεων, εκτός του ότι σ' εμάς τίποτε δεν προσφέρουν, πέραν της απονεύρωσης της κοινής γνώμης (για να δεχθούμε αδιαμαρτύρητα και στωικά όσα για Κύπρο και Αιγαίο μας ετοιμάζουν), στους στρατοκράτες της Άγκυρας παρέχουν το καλύτερο άλλοθι.

Μελαγχολικές διαπιστώσεις, που ενισχύονται από τη δυσμενή εξέλιξη στο θέμα των ρωσικών πυραύλων. Μια υπόθεση που αποβαίνει σε μεγάλη ήττα της ελληνικής πλευράς, «... αναδεικνύοντας τις στρατηγικές αναπηρίες της Ελλάδας... Επιλέξαμε τη στρατηγική της **αποτροπής**, αλλά στην πράξη παραμείναμε εγκλωβισμένοι στην στρατηγική του **κατευνασμού**».⁹

Και ακόμα πιο μελαγχολικό το παρακάτω - και τελευταίο - παράδειγμα.

Την άνοιξη που μας πέρασε, έσπευσαν στην Τουρκία ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης και ο πρώην Υπουργός του των Εξωτερικών Μιχάλης Παπακωνσταντίνου, για να βραβευτούν με τα βραβεία Ιπεκτσί. Την ίδια περίπου εποχή, η τουρκική κυβέρνηση πρότεινε για το βραβείο "Κεμάλ Ατατούρκ" το Νέλσον Μαντέλα. Ο Νοτιοαφρικανός Πρόεδρος, σε αντίθεση με τους δικούς μας που έτρεξαν αμέσως να ενισχύσουν τις δημόσιες σχέσεις της Άγκυρας, περιφρόνησε το "βραβείο", προκαλώντας την οργή των νεοσοουλτάνων. Και δήλωσε - προς τιμήν του - πως δεν ενδιαφέρεται για τιμές και βραβεία από χώρες που ποδοπατούν και τα στοιχειωδέστερα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τα συμπεράσματα μένουν σε όλους εμάς...

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ-ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Άρθρο του κ. Ριχάρδου Σωμερλίτη, "ΤΟ ΒΗΜΑ", 28.06.98.
2. Δηλώσεις Μεσούτ Γιλμάς στις 09/07/98.
3. Άρθρο του κ. Γιάννη Καρτάλη, "ΤΟ ΒΗΜΑ", 19.07.98.
4. Άρθρο του κ. Ριχάρδου Σωμερλίτη, "ΤΟ ΒΗΜΑ", 19.07.98.
5. Στις 06.07.98 επιδόθηκε στον πρέσβη της Ελλάδας στην Άγκυρα ρηματική διακοίνωση, όπου σχετίζονται οι "παραβιάσεις" της Αθήνας όσον αφορά τους περιορισμούς στην εγκατάσταση στρατευμάτων στα Δωδεκάνησα με την άσκηση εθνικής κυριαρχίας εκ μέρους της επάνω στο σύμπλεγμα των νήσων αυτών.
6. Αναφορά-Έκθεση του κ. Kutlu Savas της 28.01.97 που δημοσιεύθηκε στη "Radikal", βλ. σχετικά "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ", 12.07.98.
7. Άρθρο του κ. Kendal Nezan στη "Le Monde Diplomatique" και αναδημοσίευση αυτού στην "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" της 12.07.98.
8. "Hurriet", 05.07.97.
9. "Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ", Αύθ. 1998, σελ. 22.

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

του Γρηγόρη Γκιζέλη *

Σε προηγούμενο άρθρο αναφερθήκαμε στην προσπάθεια που καταβάλλεται από κάποιες ομάδες να αποσυνθέσουν την εθνική μας ταυτότητα, της οποίας τα βασικά της στοιχεία είναι ο ελληνοισμός και η χριστιανική ορθοδοξία. Η θέση μας, όπως διατυπώθηκε και στο άρθρο μας με τίτλο " η Ελληνική Ταυτότητα και οι Προσπάθειες για Αποσύνθεσή της" που δημοσιεύθηκε στην Ελλοπία, τεύχος 39, 1998 είναι οι εξής: Η εθνική ταυτότητα είναι: I) σύγχρονη μορφή αλληλεγγύης των ανθρώπων στο πλαίσιο του έθνους-κράτους, II) μια εθνική ομάδα αποκτά συνείδηση της ταυτότητάς της όταν αυτοπροσδιορίζεται και ορίζεται από άλλες ομάδες, ευκόλως κατανοητές και χειροπιαστές, και III) η απόρριψη της εθνικής ταυτότητας είναι άρνηση της οντότητας του ανθρώπου ως ατόμου και κοινωνικού όντος.

"...η υποβάθμιση του ενός χαρακτηριστικού της ελληνικής ταυτότητας σε βάρος του άλλου ή η προβολή του ενός σε βάρος του άλλου είναι επιστημονικά λανθασμένα, αφού η σύγχρονη ελληνική εθνική ταυτότητα μόνον ως σύνθεση ελληνοισμού και χριστιανικής ορθοδοξίας αποτυπώνει την πραγματικότητα....,"

Στο παρόν άρθρο θα επισημανθεί ότι η υποβάθμιση του ενός χαρακτηριστικού της ελληνικής ταυτότητας σε βάρος του άλλου ή η προβολή του ενός σε βάρος του άλλου είναι επιστημονικά λανθασμένα, αφού η σύγχρονη ελληνική εθνική ταυτότητα μόνον ως σύνθεση ελληνοισμού και χριστιανικής ορθοδοξίας αποτυπώνει την πραγματικότητα, την οποία κάποιος προσπαθούν να αμφισβητήσουν έστω και από αγαθή πρόθεση. Και εδώ δεν εννοούμε αυτούς που οπωσδήποτε αρνούνται το ρόλο και τη σπουδαιότητα της εθνικής ταυτότητας στη σύγχρονη κοινωνία.

Οι ομάδες που υποστηρίζουν τις δύο διαφορετικές μεταξύ τους θέσεις προσπαθούν με αυτό τον τρόπο

* Γενικός Γραμματέας της ΚΕΒΑ

να αντιμετωπίσουν ένα δυσμενές κλίμα για την ελληνική εθνική ταυτότητα, το οποίο έχουν δημιουργήσει δύο βασικές σχολές σκέψης: Η πρώτη εκφράζεται από τις κυρίαρχουσες οικονομικές αντιλήψεις περί παγκοσμιοποίησης των αγορών, που έχουν δημιουργήσει την εντύπωση ότι τα έθνη-κράτη έπαυσαν να έχουν λόγο υπάρξεως και, επομένως, η υποστήριξη του ρόλου της εθνικής ταυτότητας είναι πράξη αναχρονιστική και αντιδραστική. Όμως, όπως έχουν αποδείξει σοβαρές κοινωνιολογικές και ανθρωπολογικές μελέτες, οι θέσεις ή απόψεις αυτές είναι εσφαλμένες ή οπωσδήποτε δεν καλύπτουν και τον κοινωνικοπολιτισμικό χώρο, που δρα αντίρροπα. Ίσως οι μελέτες αυτές να μην παρουσιάζονται στο ευρύτερο κοινό γιατί τα ΜΜΕ και η βιομηχανία της διαφήμισης έχουν συμφέρον να προβάλλουν την έννοια του "παγκόσμιου χωριού" και τον κόσμο χωρίς σύνορα αποκρύπτοντας ή αγνοώντας ότι η σύλληψη της ιδέας του παγκόσμιου χωριού έγινε από τον Μάρσαλ Μακλούαν υπό την επίδραση του θρησκευτικού καθολικισμού του και, πάντως, ο καναδός διανοούμενος δεν απέβλεπε σε μια ομοιομορφία πολιτισμική που ευνοεί τα ΜΜΕ και την παγκόσμια διαφήμιση. Στην πράξη αποδείχθηκε ότι "το παγκόσμιο χωριό" έδωσε τη δυνατότητα στους λαούς να προβάλλουν την πολιτισμική ιδιαιτερότητά τους καθώς επίσης και να καθιστούν γνωστές σ' όλο τον κόσμο τις αντιδράσεις τους στις προσπάθειες για εξαφάνιση των εθνικών ιδιαιτεροτήτων τους.

Η δεύτερη εμφανίζεται με τις οπωσδήποτε αμφισβητούμενες θέσεις του Σάμουελ Χάντιγκτον περί συγκρούσεως των πολιτισμών και τοποθέτησε της Ελλάδος στην ομάδα του σλαβοορθόδοξου πολιτισμού. Η προσπάθεια ανασκευής της θέσεως αυτής του αμερικανού καθηγητή προκαλείται από το φόβο που συνειρμικά παραπέμπει στο πρόβλημα το οποίο είχε δημιουργήσει ο Φαλμεράγιερ με τις απόψεις του. Κυρίως, όμως, επειδή οι θέσεις του Χάντιγκτον ανατρέπουν όχι μόνο την πολιτική θέση του "ανήκομε στη Δύση", η οποία προήλθε όχι τόσο από λόγους εξηγηρητικής του εθνικού συμφέροντος αλλά από την πολιτική άποψη ότι βάση του δυτικού πολιτισμού είναι ο ελληνικός και ο ελληνοχριστιανικός και, επομένως, η νεότερη Ελλάδα, κληρονόμος του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, αποτελεί θεμελιώδες μέρος του συγκροτήματος των λαών και κρατών που συνθέτουν το δυτικό πολιτισμό.

Μέσα στο πνευματικό αυτό κλίμα μια ομάδα συμπατριωτών μας αντιδρά προβάλλοντας τον ελλη-

νισμό ως το μόνο κυρίαρχο στοιχείο της εθνικής μας ταυτότητας, με σκοπό να επιβεβαιώσει τη θέση της Ελλάδος στο σύγχρονο δυτικό κόσμο και πολιτισμό, αλλά και επειδή θεωρεί ότι ο χριστιανισμός, που έχει βασικό του συστατικό την παγκοσμιότητα, με την πολιτική και τις δραστηριότητες που επιδεικνύει, μετά την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού συμβάλλει και αυτή στην κατάλυση της εννοίας του κράτους-έθνους και επομένως και του ελληνικού.



Το Ερεχθείο. Μουσείο Μπενάκη. Χαλκογραφία, τέλη του 18ου αι.

Από την άλλη μεριά, ομάδα εκκλησιαστικών και θρησκευτικών παραγόντων, στο πλαίσιο αναβαθμίσεως της θρησκείας και της στροφής προς αυτήν εκατομμυρίων ανθρώπων, κυρίως εκείνων που ζουν στις χώρες του Πρώτου Κόσμου, αποδίδει στο χαρακτηριστικό του χριστιανισμού ύψιστη σημασία για την εθνική ταυτότητα των Ελλήνων με το αιτιολογικό ότι, επειδή ο χριστιανισμός εμπεριέχει οικουμενικά στοιχεία προερχόμενα από τον ελληνικό πολιτισμό και την χριστιανική πίστη, μπορεί να προβάλλει μέσα από την παγκόσμια κοινωνία της αγάπης το ελληνικό πνεύμα αλλά και τα συμφέροντα του ελληνισμού στην ευρεία του έννοια, και όχι στη στενή που περιορίζεται εντός του πλαισίου έθνους-κράτους. Επιπλέον, θεωρεί ότι ο χριστιανισμός είναι σήμερα η μόνη δύναμη που είναι σε θέση να αντισταθεί και να αντιμετωπίσει τα κέντρα εξουσίας, που προσπαθούν να επιβάλουν ένα νέο πολιτισμό, ο οποίος αποβλέπει στην κατάργηση των βασικών ανθρωπίνων αξιών, την εθνική ταυτότητα των ανθρώπων και τη μετατροπή των λαών από οργανικά σύνολα σκεπτομένων ανθρώπων σε αριθμούς. Αυτό κατά βάση είναι το κλίμα που δημιούργησε τις αντιδράσεις της κάθε σχολής.

Όμως, πέρα από τους λόγους που κάθε ομάδα προβάλλει, η ελληνική εθνική ταυτότητα είναι μια πραγματικότητα που αναγνωρίζεται από τους ίδιους τους Έλληνες αλλά και από τους άλλους λαούς για τα δύο χαρακτηριστικά της στοιχεία, τον ελληνισμό και τη χριστιανική ορθοδοξία. Οι απόπειρες αποσυνθέσεώς της, όποια και αν είναι τα κίνητρα, παραβλέπουν την ιστορική και κοινωνική πραγματικότητα. Μόνο με αυτή τη σύνθεση είναι αντιληπτή η σύγχρονη ελληνική εθνική ταυτότητα. Ο υπερτονισμός του ενός ή του άλλου παράγοντα, που οδηγεί σε αποσύνθεση αυτής της ενότητας, ως σκέψη και πράξη πολιτικού χαρακτήρα, έχει ιστορικά και επιστημονικά λάθη.

Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι η υπερτίμηση της

σπουδαιότητας και του ρόλου της παγκοσμιοποιήσεως των αγορών αλλά και οι θέσεις του Χάντιγκτον, που αφαιρούν τον παράγοντα της ελληνικότητας από την εθνική μας ταυτότητα δε δικαιολογούν αυτή τη νευρική και την απώλεια ψυχραιμίας, που οδηγεί σε υποστήριξη αρκετά αυθαίρετων επιστημονικών θέσεων.

Δεν είναι σκοπός του άρθρου αυτού να ανατρέψει τις απόψεις του Χάντιγκτον. Πρέπει, όμως, να σημειωθεί ότι ο καθηγητής του Χάρβαρντ δεν πρωτοτυπεί, όταν απορρίπτει τον οικουμενισμό της Δύσεως, ο οποίος ευθύνεται για την ιμπεριαλιστική της πολιτική, ούτε όταν αναπτύσσοντας περαιτέρω το επιχειρήμα του προβλέπει ότι η επόμενη παγκόσμια σύγκρουση θα έχει πολιτισμικά αίτια, κυρίως θρησκευτικού χαρακτήρα και μάλιστα ανάμεσα στο χριστιανισμό και τον ισλαμισμό. Αυτή, όμως, η θέση του για τον θρησκευτικό χαρακτήρα των συγκρούσεων τον υποχρεώνει, θα έλεγα ότι τον παγιδεύει, να βλέπει την πολιτική της Ελλάδος έναντι της Τουρκίας ως οφειλόμενη στη χριστιανική ορθόδοξη ταυτότητά της και, επομένως, να προσδίδει στη διαμάχη με την Τουρκία θρησκευτικό χαρακτήρα.

Οι υποστηρίζοντες τη διάσπαση του ελληνισμού στην εθνική μας ταυτότητα στηρίζουν το επιχειρήμα τους σε δύο στοιχεία: I) τον ελληνικό πολιτισμό με τον πανανθρώπινο χαρακτήρα του και τις οικουμενικές του αξίες, και II) τον ελληνικό λαϊκό βίο και πολιτισμό. Και τα δύο, όμως, αυτά στοιχεία παρουσιάζουν επιστημονικά προβλήματα στη χρησιμοποίησή τους για το συγκεκριμένο σκοπό.

Η έμφαση μόνον στον ελληνισμό ως θεμελιώδες στοιχείο της εθνικής μας ταυτότητας προέρχεται από το ιδεολογικό κλίμα της εποχής που είχε διαμορφωθεί

τον περασμένο αιώνα, όπου η πνευματική ελίτ αναζήτησε την αρχή του έθνους στην αρχαιότητα, και τη θεμελίωση του έθνους-κράτους και την ιστορική συνέχειά του ανά τους αιώνες σ' όλες τις εκφάνσεις του πνευματικού, κοινωνικού και υλικού βίου.

Οι προβάλλοντες σήμερα μόνο τον ελληνικό χαρακτήρα της εθνικής ταυτότητας τονίζουν την οικουμενικότητα του ελληνικού πολιτισμού και την προσφορά των μεγάλων φιλοσόφων, τραγωδών, κτλ που ακόμη και σήμερα κυριαρχούν στη σύγχρονη παγκόσμια πνευματική σκέψη και διανοήση. Ο αρχαιοελληνικός, όμως, πολιτισμός έφθασε στην εποχή μας μέσω των επιδράσεών του, λόγω του οικουμενικού του χαρακτήρα, στις αυτοκρατορίες της Ρώμης και Βυζαντίου και στη Δύση της Αναγεννήσεως. Η οικουμενικότητα, όμως, των έργων αυτών των γιγάντων του πνεύματος δεν αρκεί για να ερμηνεύσει το μεγάλο ιστορικό χάσμα μέχρι την εποχή μας και την απόδειξη της ιστορικής μας συνέχειας. Τα επιτεύγματα των Αρχαίων Ελλήνων δεν αποδεικνύουν την εθνολογική/φυλετική και πολιτισμική μας συνέχεια, ώστε να αποτελούν βασικό παράγοντα της εθνικής ταυτότητας των Νεοελλήνων, παρά μόνον αν ιδωθούν μέσα από μια συνέχεια του έθνους με διακυμάνσεις, όπου οι καιροί και οι συνθήκες επέτρεπαν για απλώς ιστορικές ή υπερϊστορικές δημιουργίες.

Η ρωμαϊκή αυτοκρατορία, μολοντί αφομοίωσε μεγάλο τμήμα του ελληνικού πολιτισμού, δεν είναι Ελλάς. Ούτε και η ανατολική ρωμαϊκή αυτοκρατορία είναι Ελλάς. Ακόμη και το πρώιμο Βυζάντιο συνέχισε τη ρωμαϊκή παράδοση να στηρίζεται στην πολιτική και όχι στην εθνολογική ενότητα, παρόλον που οι πνευματικές του εκφράσεις έφεραν τα στοιχεία της ελληνικής διανοήσεως και παιδείας, όπως παρατήρησε ο Διονύσιος Ζακυθηνός.

Το ελληνικό στοιχείο άρχισε να κυριαρχεί στο βυζαντινό κράτος από τον 7ο αιώνα και κυρίως με την υιοθέτηση της ελληνικής γλώσσας από τον Ηράκλειο, ο οποίος μετά τους νικηφόρους αγώνες του κατά των Περσών, την επαναφορά του Τιμίου Σταυρού στην πόλη των Ιεροσολύμων και την αποκατάσταση της αυτοκρατορίας έλαβε για πρώτη φορά και τον ελληνικό τίτλο του Βασιλέως (το 629), ένδειξη ραγδαίου εξελληνισμού του κράτους με την υιοθέτηση μορφών διοικήσεως της ελληνιστικής ανατολής, και την εμμονή σε οικονομικά συστήματα της κλειστής οικονομίας, των εγγείων κήσεων και στη χρήση γης, εμπορίου και βιοτεχνίας αλλά και στο ότι στο κράτος αυτό κυριαρχούσε το ελληνικό στοιχείο τουλάχιστον στις ελλαδικές του επαρχίες. Στον εδαφικό αυτό χώρο και με κυρίαρχο το ελληνικό στοιχείο το βυζαντινό κράτος ανέπτυξε μια κοσμοθεωρία βασισμένη στην ελληνική παράδοση και την ελληνική παιδεία.

Το ελληνικό στοιχείο υπήρξε η κυρίαρχη δύναμη μέχρι των χρόνων της πτώσεως της πόλεως, αφού το βυζαντινό κράτος λίγα μόνον χρόνια μετά την απο-

κατάσταση της αυτοκρατορίας από το Βασίλειο, έχασε τις ασιατικές και αφρικανικές επαρχίες και επομένως την οικουμενικότητα της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, την οποία είχε αποκαταστήσει με τις κατακτήσεις του Ιουστινιανός. Επομένως, η άρνηση του στοιχείου του βυζαντινού ελληνισμού και της ορθοδοξίας δημιουργεί ένα τεράστιο χάσμα στην πολιτισμική συνέχεια που δεν μπορεί να καλυφθεί με άλμα λογικής.

Το κενό αυτό θεωρήθηκε ότι καλύπτεται από το βίο των λαϊκών στρωμάτων που αποζούν από την καλλιέργεια της γης, και των οποίων οι τρόποι ζωής διατηρούνται αναλλοίωτοι από την αρχαιότητα, οπότε εξασφάλισαν και την εθνική συνέχεια. Οι αντιλήψεις αυτές βασίζονται στις θεωρητικές απόψεις για την εξέλιξη των ειδών και των κοινωνιών, όπως τις διατύπωσαν τον περασμένο αιώνα ο Δαρβίνος, ο Σπένσερ, ο Κοντ και άλλοι επιστήμονες, αλλά και στις θεολογικές που είχε διατυπώσει ο Αυγουστίνος (descendence theory), επίσης εξελικτικές, αλλά με αντίθετη φορά.

Συγκεκριμένα, η αναζήτηση των αρχαιοελληνικών πολιτισμικών και κοινωνικών στοιχείων διαχρονικά και η επιβίωσή τους μέχρι των ημερών μας βασίστηκε στην αντίληψη της αδιάκοπης συνέχειας ενός αγροτικού βίου, που θεωρήθηκε ότι παρέμεινε αναλλοίωτος ανά τους αιώνες, διατηρώντας μορφές πνευματικής και κοινωνικής ζωής αρχαιοελληνικές. Γι' αυτό και οι διαμενοντες στην ύπαιθρο και ζώντες τον αγροτικό βίο θεωρήθηκε ότι είναι η πεμπουσία του ακραιφνούς ελληνισμού. Τα πνευματικά του προϊόντα θεωρήθηκαν ως τα μόνα καθαρά και αμόλυντα από ξένες επιδράσεις. Οι θέσεις αυτές παρέμειναν ως ιδεολογία και σε επίπεδο πολιτικής και όταν η θεωρία στην οποία βασίστηκαν εγκαταλείφθηκε προ πολλού, τουλάχιστον στη μορφή που δικαιολογούσε την ύπαρξή τους. Κυρίως αποδείχθηκε ότι οι φαινομενικά όμοιες μορφές σε διάφορες χρονικές περιόδους δεν έχουν την ίδια λειτουργικότητα, σημασία και συμβολισμό. Και, επομένως, η εξωτερική ομοιότητα δεν οδηγεί κατ' ανάγκην σε ταύτιση πραγμάτων. Αυτό που πράγματι αποδεικνύει τη συνέχεια, αλλά αγνοήθηκε από όσους δεν έχουν παρακολουθήσει τις εξελίξεις στην επιστήμη και χρησιμοποιούν μη αποδεκτές πλέον θέσεις είναι τα πολιτισμικοκοινωνικά δομικά και θεματικά στοιχεία. Τουλάχιστον ως προς τα δεύτερα είναι αρκετά πειστική η εργασία του Άλφρεδ Λορδ, συγγραφέα του έργου *Singer of Tales*.

Η έμφαση, όμως, στην ελληνικότητα της εθνικής ταυτότητας με βάση αυτά τα στοιχεία υστερεί ως σχολή σκέψεως, γιατί δε χωράει στο θεωρητικό της πλαίσιο η μεγαλύτερη προσφορά των Ελλήνων στην παγκόσμια πνευματική ιστορία, που είναι η δημιουργία της πόλεως και των πολιτιστικών, κοινωνικών και τεχνολογικών δημιουργημάτων της, δηλαδή του ελληνικού πολιτισμού με την οικουμενικότητα των αξιών του σ' αντίθεση προς τη μερικότητα των τοπικών πολι-

τισμών, μέσω των οποίων κυρίως προεβλήθη η ελληνικότητα, λόγω του ότι κάποια στοιχεία θεωρήθηκε ότι επιβίωσαν μέχρι των ημερών μας.

Αυτό μπορεί να γίνει, μόνον εφόσον αναγνωριστεί ο ρόλος της χριστιανοσύνης ως στοιχείου διαμορφώσεως μαζί με τον ελληνισμό του βυζαντινού πολιτισμού, που αποτελεί τη βάση του νεοελληνικού πολιτισμού.

Η εξάπλωση του χριστιανισμού στον ελληνιστικό κόσμο διευκόλυνε την επαφή του με το λαϊκό τοπικό πολιτισμό, με τον οποίο εισήλθε στη διαδικασία αλληλεπιδράσεων, αφού χριστιανικά σύμβολα διαμορφώθηκαν για να καλύψουν και τις πρακτικές και λειτουργίες της ελληνικής θρησκείας, οι οποίες με τις νέες μορφές, συμβολισμούς και λειτουργίες διατηρήθηκαν μέχρι των ημερών μας.

Η ομάδα που προβάλλει τον παράγοντα χριστιανισμός βασίζει τη λογική της στην ίδια την ιστορία του, τη φιλοσοφική του θεμελίωση και εξάπλωση, αφότου ήλθε σε επαφή με την ελληνική παιδεία, φιλοσοφική σκέψη και υιοθέτησε αρχές και θέσεις οικουμενικού χαρακτήρα. Ο χριστιανισμός από το δεύτερο αιώνα, ιδίως, όμως, τον τρίτο, ερχόμενος σε ουσιώδη επαφή με τον ελληνισμό υιοθέτησε την ελληνική γλώσσα, αφομοίωσε τον εννοιολογικό της πλούτο, μορφές τέχνης, διοικήσεως, κτλ., και τις κατηγορίες σκέψεως και προβληματικής της ελληνικής φιλοσοφίας. Έτσι απέκτησε την ορθολογική συγκρότηση που τον οδήγησε προς την οικουμενικότητα.

Σ' αυτή την πνευματική διεργασία θεμελιώδης υπήρξε η συμβολή της αλεξανδρινής θεολογίας. Ο Κλήμης ο Αλεξανδρεύς ενσωμάτωσε στα πονήματά του στοιχεία της ελληνικής φιλοσοφίας που ταίριαζαν στο χριστιανικό δόγμα, ενώ στο έργο του μαθητή του Ωριγένη που με βάση τα ελληνικά πρότυπα διαμόρφωσε τη χριστιανική σκέψη θα στηριχθούν οι Έλληνες Πατέρες της Εκκλησίας τον 4ο αιώνα, ο Μέγας Βασίλειος, ο Γρηγόριος ο Ναυζιανζηνός, ο Γρηγόριος ο Νύσσης και ο Αμφιλόχιος από το Ικόνιο, που συνδυάζοντας τον πλατωνισμό με τον αριστοτελισμό θα προβάλλουν την ελληνική ιδέα της παιδείας και του ανθρώπου.

Ο χριστιανισμός, όμως, ως μία παγκόσμια θρησκεία με πανανθρώπινες αξίες, έστω και αν έχει επηρεαστεί από τις πνευματικές δημιουργίες και την εν γένει κοσμοθεωρία των αρχαίων Ελλήνων, δεν μπορεί να προβληθεί από μόνος του ως παράγοντας της ελληνικής ταυτότητας, εφόσον αυτή η έννοια της ταυτότητας προϋποθέτει την ύπαρξη κάποιου ευδιάκριτα αναγνωρίσιμου στοιχείου(ων) με το οποίο(α) ορίζεται μια ομάδα και αντιδιαστέλλεται από άλλες. Επιπλέον, οι λαοί αποκτούν συνείδηση της ταυτότητάς τους χρησιμοποιώντας συγκεκριμένα στοιχεία αναφοράς. Εξάλλου και η ανατολική εκκλησία διαπιστώνοντας τη σημασία της ταυτότητας αναγνωρίζει σ' αντίθεση με τον καθολικισμό την προβολή του εθνικού στοιχείου



**Βηρόθυρα. Άγιοι Γεώργιος και Δημήτριος.
Δεύτερο μισό του 15ου αιώνα. Τήνος,
Μουσείο Ευαγγελίστριας**

ως διακριτικού της τοπικής εκκλησίας. Ο χριστιανισμός ως βασικό χαρακτηριστικό της εθνικής μας ταυτότητας μόνο με το προσδιοριστικό της ελληνικής ορθοδοξίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί.

Και ήταν το προσδιοριστικό στοιχείο της ελληνικότητας, με την οποία ο χριστιανισμός τον 7ο αιώνα ταυτίστηκε από άλλους λαούς, οι οποίοι απέδιδαν στους εαυτούς τους άλλα χαρακτηριστικά, για να διαφοροποιηθούν από τους έλληνες χριστιανούς. Από τον έβδομο αιώνα η τύχη του ελληνισμού και χριστιανισμού ή ελληνικού χριστιανισμού είναι κοινή.

Οι λόγοι που προκάλεσαν τη ραγδαία ανατροπή των καταστάσεων στο βυζαντινό κράτος από το αποκορύφωμα της δυνάμεως του Ηρακλείου το 629, που εστέφθη με τον ελληνικό τίτλο του Βασιλέως μέχρι την απώλεια των Ιεροσολύμων το 638 και της Αλεξάνδρειας το 642 δεν έχουν γίνει κατανοητοί.

**ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΠΟΙΚΙΛΙΑΣ ΕΙΔΩΝ**

25ης Μαρτίου καί Ἀναστάσεως
155 61 Χολαργός Τηλ.: 65.19.728



Τὰ προβαλλόμενα καὶ διαφημιζόμενα βιβλία στὸ παρὸν περιοδικό, διατίθενται ἀπὸ τὸ κατάστημά μας ἢ ἀποστέλλονται ταχυδρομικῶς στὴν τιμὴ τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου.

Ἡ πολιτισμικὴ ἀνθρωπολογία ἔχει καταγράψει τις ἀντιδράσεις λαῶν ἢ ἐθνικῶν ομάδων ἐναντίον κυρίαρχων λαῶν ἢ ομάδων στις περιπτώσεις που οἱ δεῦτεροι προσπαθοῦν νὰ ἀφομοιώσουν τους πρώτους πολιτισμικά. Αυτό το φαινόμενο της ἐξεγέρσεως των λαῶν ονόμασε ο Ραλφ Λίντον ἐθνικιστικά κινήματα (nativistic movements), γιὰ νὰ περιγράψει μια οργανωμένη προσπάθεια ἀπὸ τα μέλη μιας ομάδας γιὰ νὰ ἀναζωογονήσουν ἢ διατηρήσουν ορισμένα χαρακτηριστικά του πολιτισμικοῦ τους συστήματος, που κινδυνεύουν νὰ εξαφανιστοῦν ἀπὸ τις πολιτισμικές ἐπιδράσεις ἄλλων ἐθνικῶν ομάδων. Ἐμβαθύνοντας στη μελέτη του ἰδίου φαινομένου ο Ἄντονου Ουάλλα ονόμασε τα κινήματα αυτά ἀναζωογονητικά ἢ ἀναγεννητικά (revitalization movements) ἐντοπίζοντας καὶ τὴ μορφή που λαμβάνει ο ἀγῶνας τους. Συγκεκριμένα, περιβάλλεται με το μανδῦα των θρησκευτικῶν διαφορῶν καὶ ἀντιθέσεων που υποκρύπτουν τις πραγματικές διαφορές. Το

ἴδιο φαινόμενο παρατηρήθηκε καὶ στην περίπτωση της ταχύτατης ἀπώλειας των ἀσιατικῶν καὶ ἀφρικανικῶν λαῶν πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολη, καὶ το ἐλληνοποιημένο Βυζάντιο των ἐλλαδικῶν ἐπαρχιῶν ἦταν ἐθνολογικῆς καὶ πνευματικῆς φύσεως. Ἡ ἀντιπάθεια πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολη ἔλαβε τὴ μορφή της θρησκευτικῆς ἀντιδράσεως στην ἀρχὴ με τὴν υιοθέτηση του μανιχαϊσμοῦ καὶ μονοφυσιτισμοῦ καὶ στη συνέχεια του ἰσλαμισμοῦ, που καὶ αὐτὸς θεωρεῖτο χριστιανικὴ αἵρεση.

Οἱ λαοὶ αὐτοὶ με τα θρησκευτικὸν χαρακτήρα κινήματα ἐπεδίωξαν νὰ διατηρήσουν τὴν ἐθνικὴ τους ταυτότητα καὶ τὴν πολιτισμικὴ τους ἰδιαιτερότητα διαφοροποιούμενοι ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴ ὀρθόδοξη Κωνσταντινούπολη. Ὁ ἐλληνισμὸς των ἀσιατικῶν καὶ ἀφρικανικῶν ἐπαρχιῶν που ἀπωλέσθησαν σε ἀπίστευτα μικρὸ χρονικὸ διάστημα "ἦταν ἐπιπόλαιος καὶ περιωριζέτο στις πόλεις" (Δ. Ζακυθινός). Ὁ Χάντινγκτον αὐτὴ τὴν ἀνθρωπολογικὴ φιλολογία εἶχε ὑπόψη του, ὅταν διατύπωνε τὴ θεωρία του γιὰ τὸν μελλοντικὸν χαρακτήρα των παγκόσμιων συγκρούσεων.

Οἱ ἀσιατικῆς καὶ ἀφρικανικῆς βυζαντινῆς ἐπαρχίης διαφοροποιούμενες ἀπὸ τις ἐλλαδικῆς στα ἐθνολογικά καὶ θρησκευτικὰ στοιχεῖα συνέτειναν στη διαμόρφωση της ταυτότητας του βυζαντινοῦ κράτους ἀπὸ τὸν 7ο αἰῶνα. Με τὴν πτώση της Κωνσταντινουπόλεως, τα δύο στοιχεῖα, ἐλληνισμὸς καὶ ὀρθοδοξία, μετασχηματίστικαν σε μια ἐννοιολογικὴ ἐνότητα που ἀντιμετώπισε ὑπαρξιακά προβλήματα με αὐτὴ τὴ νέα μορφή μέχρι τὴν ἀναγέννηση του ἐλληνικοῦ ἔθνους.

Ἐπομένως, ἡ ἔμφαση μόνο στη χριστιανικὴ ὀρθοδοξία ἢ μόνο στον χριστιανισμό ὡς προσδιοριστικὸ στοιχεῖο της ἐθνικῆς ταυτότητας εἶναι ἐκτὸς ἱστορικῆς πραγματικότητας. Ἡ χριστιανικὴ ὀρθοδοξία στηρίχθηκε στο ἐλληνικὸ στοιχεῖο των ἀνατολικῶν περιοχῶν της ρωμαϊκῆς αυτοκρατορίας, που μετεξελίχθηκε στο βυζαντινὸ κράτος του ἐλληνικοῦ ἔθνους. Καὶ αὐτὸ το γεγονός δεν μπορεῖ νὰ ἀγνοηθεῖ, ὅταν γίνεται χαρακτηρισμὸς της ἐλληνικῆς ἐθνικῆς ταυτότητας.

Ἐπομένως, δεν μπορεῖ νὰ ἀγνοηθεῖ μια ὑπερχιλιετής περίοδος γεμάτη ἱστορικὰ γεγονότα καὶ πολιτισμικές καὶ ἐθνικές συγκρούσεις καὶ ἐπαφές καὶ νὰ υποστηριχθεῖ ὅτι διατηρήθηκε ἀνέπαφο το ἐλληνικὸ στοιχεῖο, ἐθνολογικά καὶ πολιτιστικά. Οὔτε, ἐπίσης, μπορεῖ νὰ ἀγνοηθεῖ ὅτι ἡ ὀρθοδοξία ὡς ἔκφραση του χριστιανισμοῦ ἐνσωμάτωσε μεν τις οἰκουμενικές ἀξίες του ἐλληνικοῦ στοιχείου χωρὶς νὰ στηριχθεῖ στο ἐθνολογικὸ ἐλληνικὸ στοιχεῖο.

Ὁ ἐλληνισμὸς καὶ ἡ χριστιανικὴ ὀρθοδοξία λόγω της φορᾶς των ἱστορικῶν γεγονότων ὑπῆρξαν οἱ βασικοὶ παράγοντες διαμορφώσεως της ἐλληνικῆς ταυτότητας. Ἐπομένως, προσπάθειες ἀποσυνθέσεως της εἶναι καὶ ἐπιστημονικά ἐσφαλμένες καὶ ὀψωδῆποτε οδηγοῦν στη δημιουργία ἄλλων κοινωνικῶν οντοτήτων, ὄχι πάντως της ἐλληνορθόδοξης.

Η ΧΑΜΕΝΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ

Β' Μέρος

του Παν. Διακουμάκου*

ΠΑΡΟΥΣΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Κ. ΣΗΜΙΤΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ ΕΞΑΓΓΕΛΘΕΝΤΑ ΜΕΤΑ ΤΑ ΙΜΙΑ

Στις 13 Φεβρουαρίου 1996 μετά την ταπείνωσή μας στα ΙΜΙΑ (30-31 Ιαν. 1996), σπασμωδικά και υπό το κράτος τρόμου, ανακοίνωσε η κυβέρνηση ένα νέο εξοπλιστικό πρόγραμμα ύψους 4,3 τρισεκατομμυρίων δραχμών για την περίοδο 1996-2005. Το πρόγραμμα εξαγγέλθηκε πανηγυρικά και επισημοποιήθηκε από το ΚΥ.Σ.Ε.Α. στις 16 Νοεμβρίου 1996 και πάλι με τυμπανοκρουσίες και λόγια πολλά. Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις, από το ποσό των 4,3 τρισεκατομμυρίων δραχμών, θα εδαπανάτο το μισό ποσόν μέχρι το 2000 και το υπόλοιπο μέχρι το 2005. Η χρηματοδότηση του προγράμματος αναγγέλθηκε ότι είναι εξασφαλισμένη με εξωτερικό δανεισμό και εθνικούς πόρους.

Τα προς προμήθεια οπτικά συστήματα κάλυπταν τις ανάγκες και του στρατού και του ναυτικού και της αεροπορίας, σε ικανό βαθμό. Τα βασικά οπτικά συστήματα που εξαγγέλθηκαν κατά κλάδο Ε.Δ. είναι ως ακολούθως:

ΣΤΡΑΤΟΣ ΞΗΡΑΣ

Άρματα Μάχης, Τεθωρακισμένα Οχήματα, Αντιαεροπορικά Συστήματα Βλημάτων (μικρού, μεσαίου και μεγάλου βεληνεκούς), Συστήματα Διοικήσεως και Ελέγχου, RADARS, Μέσα Ηλεκτρονικού Πολέμου, Τηλεπικοινωνίες.

Επιθετικά και μεταφορικά ελικόπτερα, υλικά και μέσα υποστηρίξεώς τους. Αυτοκινούμενα Πυροβόλα, Πολλαπλοί Εκτοξευτές Πυραύλων, Τακτικοί Πύραυλοι (ΑΤΑΚΜΣ), "Εξυπνα" Πυρομαχικά, Φορητό Εξοπλισμό, Μηχανήματα Μηχανικού κλπ.

ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΑΥΤΙΚΟ

Φρεγάτες, Κορβέτες, Πυραυλάκατοι, Εκσυγχρονισμός Μονάδων Επιφανείας-Κρούσεως, Υποβρύχια,

*** Αντιπτέραρχος ε.α. Επίτιμος Αρχηγός Τακτικής Αεροπορίας, τ. Στρατιωτικός Αντιπρόσωπος Ελλάδος στο ΝΑΤΟ 1990-1993, Στρατιωτικός Αντιπρόσωπος στη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση (Δ.Ε.Ε.) 1992-1993.**

Όπλα Υποβρυχίων, Εκσυγχρονισμός Υποβρυχίων, Ανθυποβρυχιακά Ελικόπτερα, Κατευθυνόμενα Βλήματα (πολλών κατηγοριών), Περιπολικά, Πλοία "Αερόστρωμα", Πετρελαιοφόρα, Αρματαγωγά, "Εξυπνα" Όπλα, Πυρομαχικά, Αντιβληματική Προστασία Μονάδων Επιφανείας, Εκσυγχρονισμός Α/φών Ναυτικής Συνεργασίας.

ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Αεροσκάφη Μαχητικά, Μεταφορικά, Εκπαιδευτικά, Εκσυγχρονισμός Phantoms, Ιπτάμενα RADARS, Κινητά RADARS, Εκσυγχρονισμός RADARS, Ελικόπτερα Ερεύνης και Διασώσεως (εκκρεμούν επί 18 χρόνια), Ιπτάμενα "Τάνκερς" (Α/φη ανεφοδιασμού μαχητικών με καύσιμα εν πτήσει), Συστήματα Αντιαεροπορικών Πυραύλων, μικρού, μεσαίου, μεγάλου βεληνεκούς, Α/Α πυροβόλα, Σύστημα Διοικήσεως και Ελέγχου, Δορυφορικές Τηλεπικοινωνίες, Μέσα Ηλεκτρονικού Πολέμου, Μέσα Υποστηρίξεως Πτήσεων, Βλήματα αέρος-αέρος και αέρος-επιφανείας, Έξυπνα πυρομαχικά, Εκσυγχρονισμός όπλων, μέσων, εργοστασίων, εγκαταστάσεων.

Τα προγράμματα είναι πλήρη και εφόσον υλοποιηθούν εγκαίρως θα βελτιωθεί σημαντικά η άμυνά μας.

Από τις αρχικές εξαγγελίες των εξοπλισμών παρήλθαν δύο και μισό χρόνια (Φεβρουάριος 1996-Καλοκαίρι 1998) και τίποτε το ουσιαστικό δεν έχει υλοποιηθεί. Παρά την απραξία, η κυβέρνηση συνεχίζει την "εργολαβική" προς μερίδα του Τύπου διαφήμιση περί των επικείμενων εξοπλισμών.

Τα βασικά οπτικά συστήματα και των τριών κλάδων των Ε.Δ., όπως Μαχητικά Α/φη, Άρματα Μάχης, Πλοία Κρούσεως και Υποβρύχια, Ελικόπτερα και Αντιαεροπορικά Συστήματα παραμένουν στα χαρτιά. Για τα βασικά αυτά μέσα αμύνης, ο χρόνος είναι πολύ μακρύς ακόμη. Οι προοπτικές είναι δυσοίωνες, γιατί τίποτε δεν προμηθεύθηκε η παρούσα κυβέρνηση τα έτη 1996, 1997 και μέχρι σήμερα (θέρος 1998), τα δε εξαγγελθέντα προγράμματα εξοπλισμών του παρελθόντος 1982-1995, έμειναν εξαγγελίες και υλοποιήθηκαν σε ποσοστά μόλις 25% (λεπτομέρειες στις προηγούμενες σελίδες).

Έχουν χαθεί δύομισι χρόνια σε ανακοινώσεις ΚΥΣΕΑ και λόγια. Τώρα (1998 θέρος) οτιδήποτε και να αποφασισθεί για αγορές νέων οπλικών συστημάτων

(αεροσκάφη, φρεγάτες, άρματα κλπ.) αποκλείεται να παραδοθούν και να αξιοποιηθούν επιχειρησιακά πριν από το 2002. Στο μεταξύ τα τουρκικά εξοπλιστικά προγράμματα έχουν γιγαντώσει και οι πιθανότητες να επιχειρηθεί η κατάληψη μικρών βραχονησίδων, όπως τα ΙΜΙΑ, έχουν αυξηθεί. Ο κ. Ντεμιρέλ, το Δεκέμβριο του 1997, μας προειδοποίησε ότι με τις ενέργειές μας, θα έχουμε συνέπειες και θα τιμωρηθούμε. Ο κ. Γιλμάζ τον Απρίλιο του 1998 μας προειδοποίησε να γίνουμε προσεκτικοί και να πάψουμε να συνεχίζουμε την επεκτατική πολιτική μας, σε βάρος της Τουρκίας. Είπε ότι από της ιδρύσεώς μας αυξήσαμε τη χώρα μας κατά 400% σε βάρος της Τουρκίας....

Μεταξύ του 1998 και του 2002 υπάρχει κρίσιμο κενό αμύνης με την ισορροπία δυνάμεων σε βάρος μας. Οι Τούρκοι απειλούν, προειδοποιούν και περιμένουν την ευκαιρία. Από το 1964 απειλούσαν την Κύπρο και επιτέθηκαν το 1974. Πρέπει να σοβαρευτούμε και να εργασθούμε όλοι μαζί, για να προλάβουμε το χειρότερο. Δεν πρέπει η κυβέρνηση να καυχήσιολογεί για εξοπλισμούς που δε γίνονται ούτε να περιμένει ένα νέο γερό λάκτισμα από τους Τούρκους για να σπεύσει...

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ Η ΟΝΕ ΚΑΙ ΟΙ ΔΕΚΟ

Ο πρωθυπουργός κ. Σημίτης με τα έργα του δείχνει ότι δε συμμερίζεται την αγωνία του ελληνικού λαού για τις τουρκικές απειλές ούτε τη σοβαρότατη ανησυχία του λαού για τις ελλείψεις και τις ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων. Ερωτάται καλόπιστα ο κ. Πρωθυπουργός, τι πρέπει να σκέπτεται, και πώς να αισθάνεται ο απειλούμενος Έλληνας όταν:

- Οι κκ. Σημίτης και Πάγκαλος δήλωσαν το 1995 ότι πρέπει να μειωθεί ο προϋπολογισμός των Ε.Δ. (Ο κ. Πάγκαλος προχώρησε βραδύτερα περισσότερο και δήλωσε ότι ένας καλός διπλωμάτης αξίζει όσο ένα σύνταγμα στρατού...)

- Στα ΙΜΙΑ ταπεινωθήκαμε από τις πράξεις και παραλείψεις των κκ. Σημίτη και Πάγκαλου και δευτερευόντως του Ναυάρχου κ. Λυμπέρη. Γιατί ο κ. Σημίτης ισχυρίστηκε ότι οι "Ένοπλες Δυνάμεις δεν ήταν σε θέση να πολεμήσουν"; Ποιος του το είπε;

- Ο πρωθυπουργός δείχνει ότι δεν ασχολείται με τις Ε.Δ. Δεν επισκέπτεται μονάδες, δε γνωρίζει και

δε θέλει να γνωρίσει τις πραγματικές ανάγκες των Ε.Δ. Γιατί δεν πηγαίνει αιφνιδιαστικά σε μια μονάδα στον ΕΒΡΟ ή στα ΝΗΣΙΑ, όπως έκανε για τα καταστήματα του Ι.Κ.Α.; Πρέπει να μας πει το γιατί.

- Δέχθηκε ένα μισθολόγιο στρατιωτικών, όπου οι στρατηγοί αμείβονται με λιγότερα χρήματα από τους ειρηνοδίκες και τους τεχνίτες των Δ.Ε.Κ.Ο..

- Δείχνει ότι ως πρωθυπουργός, δεν έχει πεισθεί ότι υπάρχει σοβαρός κίνδυνος η χώρα μας να εμπλακεί άθελά της σε περιπέτειες από την στρατοκρατούμενη Τουρκία, με τα τεράστια εσωτερικά προβλήματα, που είναι έτοιμα προς εξαγωγή.

Είναι λυπηρό ότι, μετά την τραυματική εμπειρία των ΙΜΙΩΝ, τις πέρα από κάθε όριο και μέτρο ύβρεις, προκλήσεις και απειλές, ακόμη και αυτή η προσβλητική πρόκληση προς τον Υπουργό Αμύνης της Ελλάδος αφήνουν ασυγκίνητο τον πρωθυπουργό, ή έτσι δείχνει. Ουδείς των Ελλήνων ζήτησε ποτέ ή θα ζητήσει από τον πρωθυπουργό κ. Σημίτη να παρυσυρθεί και να διακινδυνεύσει μία αναμέτρηση με την Τουρκία. Όλοι οι Έλληνες το μόνο που ζητάμε από τον πρωθυπουργό είναι να εξοπλίσει τη χώρα, για να αποτρέψει τον πόλεμο, που συνεχώς οι τούρκοι ιθύνοντες απειλούν εναντίον μας.

Οι Τούρκοι μας υβρίζουν, μας χλευάζουν και μας περιφρονούν, γιατί γνωρίζουν ότι η Ελλάδα δεν είναι σε θέση να προστατεύσει την αξιοπρέπειά της. Γνωρίζουν ότι είναι αδύνατη και άοπλη και δεν τολμά να αντιπαραταχθεί στην τουρκική πολεμική μηχανή. Αποθρασύνονται, γιατί συνεχώς υποχωρούμε και δείχνουμε με τα έργα μας ότι δεν έχουμε τη θέληση να αντιπαρατεθούμε. Η κυβέρνησή μας δείχνει ότι είναι αγκυλωμένη στην αναπηρική καρέκλα της "συγκλίσεως προς την Ο.Ν.Ε.", ανήμπορη και αδιάφορη να δει και να ακούσει το τι συμβαίνει γύρω της. Αναλύεται σε διπλωματικούς περιπάτους και βεγγέρες ανά την "Εσπερία" και προβαίνει σε ταπεινές εκκλήσεις προς τους ισχυρούς της γης να συγκρατήσουν τους αχαλίνωτους Τούρκους. Οι Τούρκοι κ.κ. της κυβερνήσεως δεν συγκρατούνται μόνο με τις καλές προθέσεις των τρίτων. Συγκρατούνται μόνο εάν αντιληφθούν ξεκάθαρα ότι σε μία αναμέτρηση θα χάσουν πάρα πολλά και δε θα κερδίσουν τίποτε. Αυτό μπορεί να συμβεί μόνο εάν εξοπλισθούμε. Βεβαίως και συμφωνούμε για τη διπλωματία αλλά πρώτα όπλα. Οι λόγοι

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ

Δεκαπενθήμερη Εφημερίδα

Ακαδημίας 78Δ, ΑΘΗΝΑ, 106 78 ΤΗΛ.: 3811302

και τα έργα της κυβερνήσεως καταδυναστεύονται από τη νομισματική σύγκλιση. Δε φαίνεται να έχει αντιληφθεί ο πρωθυπουργός και η κυβέρνηση ότι κατά την πρωθυπουργία του εκτός από τον τραυματισμό της αξιοπρέπειάς μας και της εθνικής μας υπερηφάνειας, υπάρχει κίνδυνος ορατός για την ακεραιότητά μας. Πώς πρέπει να ερμηνεύσουμε τις κατά τον Απρίλιο του 1998, νέες τουρκικές διεκδικήσεις σε τέσσερις νησίδες του Αιγαίου, κατοικούμενες από Έλληνες επί χιλιετίες; Αν αποφασίσουν να τις πάρουν αυτές και όλες τις άλλες "μικρές γκρίζες" νησίδες, τι θα



κάνουμε, εάν δεν κάνουμε πόλεμο; Θα πάμε μήπως στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης; Αλλά και εάν στη Χάγη δικαιωθούμε, κάποιος θα πρέπει να διώξει τους Τούρκους από τα νησιά μας. Το σοφότερο, συνεπώς, είναι να προλάβουμε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, εξοπλιζόμενοι τώρα αμέσως. Τα νέα γεωστρατηγικά δεδομένα και το νέο περιβάλλον ασφαλείας, που διαμορφώνεται στην ευρύτερη περιοχή μας, με επίκεντρα τα πετρέλαια της Κασπίας και Κεντρικής Ασίας, τα "δυτικά συμφέροντα" και οι φύλακές τους στην Τουρκία και Ισραήλ, περιορίζουν το ρόλο μας στα Βαλκάνια και προς Δυσμάς. Ευνοούν την Τουρκία περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη ιστορική περίοδο. Μόνο εάν γίνουμε ισχυροί, θα μας σκεφθούν και θα μας προσέξουν τα "συμφέροντα". Τώρα είναι ο καιρός να εξοπλισθούμε αντί οποιασδήποτε θυσίας.

Ο ελληνικός λαός, σχετικά πρόσφατα επέλεξε με την ψήφο του την παρούσα κυβέρνηση στην εξουσία, γιατί πίστεψε ότι θα δει καλύτερες μέρες, ειρήνη στον τόπο, προκοπή και οικονομική ανάπτυξη. Πίστεψε ότι θα εξασφαλίσει η νέα κυβέρνηση από εξωτερικούς και εσωτερικούς κινδύνους την ασφάλειά του, την ακεραιότητα της χώρας και την εθνική του αξιοπρέπεια. Αυτές τις προσδοκίες του λαού τις υπηρετεί σήμερα η κυβέρνηση; Εάν ναι, τότε γιατί ο κάθε οικογενειάρχης, στα χωριά και στις πόλεις, κοιμάται σφιχτομανταλωμένος με ένα τουφέκι δίπλα του; Γιατί ξεδιάντροπα ταπεινώνεται από τους Τούρκους; Γιατί παραμένει άοπλος ο στρατός; Πολλοί ισχυρίζονται ότι δεν έχουμε χρήματα για εξοπλισμούς. Εάν αυτό είναι αληθές, και είναι αληθές σε κάποια έκταση, γιατί υπήρχαν χρήματα και μάλιστα άφθονα για τις αδηφάγες ΔΕΚΟ; Γιατί η κυβέρνηση, από πολλούς μήνες, απειλεί ότι θα εξυγιάνει μια τρισάθλια από δεκαετίες κατάσταση, αλλά οδηγήθηκε στο "φιάσκο" της Ολυμπιακής; Ο υπουργός εθνικής οικονομίας ανέφερε, σε συνέντευξή του, ότι τα χρέη των αστικών συγκοινωνιών ανέρχονται σε 850 δισεκατομμύρια δραχμές. Τα χρέη

και το επενδυτικό πρόγραμμα του ΟΣΕ σε 800 δισεκ. δραχμές, ενώ τα ελλείμματα του Ο.Σ.Ε. το 1998 από 350 δισεκ. δραχμές θα φθάσουν στα 453 δισεκ. δρχ. Στην Ολυμπιακή χαρίσθηκαν 500 δισεκ. δραχμές, αλλά η Ολυμπιακή θα πρέπει να κλείσει για να σωθεί....

Αντί, λοιπόν, της εξυγιάνσεως των ΔΕΚΟ, η κυβέρνηση προχώρησε αιφνιδιαστικά στην υποτίμηση της δραχμής...

Φτωχότερος μετά την υποτίμηση ο Έλληνας φορολογούμενος, συνεχίζει να πληρώνει τα σε τρισεκατομμύρια χρέη των ΔΕΚΟ, αλλά απορεί, τι θα γίνει με την ασφάλειά του που βρίσκεται σε σοβαρό κίνδυνο από τους Τούρκους; Αλλά και από τους ληστές και τους βομβιστές μέσα στη χώρα; Κινδυνεύει η περιουσία του, η ελευθερία του, αλλά το κράτος δείχνει ότι δεν έχει χρήματα να τον προστατεύσει. Αυτά που έγραψε μια έγκριτη εφημερίδα των Αθηνών στις 25 Ιανουαρίου 1998 δίδουν μία εικόνα του χάους του κράτους και των ΔΕΚΟ «Συσσωρευμένα χρέη που φτάνουν το 1,5 τρισ. δρχ. για τις μεγαλύτερες ΔΕΚΟ, ζημιές χρήσης που υπολογίζονται για το 1997 σε 290 δισεκ. δρχ. στις 21 ζημιογόνες επιχειρήσεις και οργανισμούς και δανειακές ανάγκες συνολικού ύψους 172 δισεκ. δρχ. για τις ίδιες επιχειρήσεις συνθέτουν τη μελανή εικόνα των μεγαλύτερων ΔΕΚΟ».....

Ο αναγνώστης του κειμένου αυτού ας βγάλει τα συμπεράσματά του και ας ευχηθεί η κυβέρνηση να σκύψει με ευθύνη στα προβλήματα της χώρας μας....

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ

Η αμυντική βιομηχανία μας έχει ικανό αριθμό σύγχρονων εργοστασίων, την υποδομή για σοβαρές κατασκευές και άριστο τεχνικό προσωπικό. Δυστυχώς, όμως ανήκει στις ζημιογόνες επιχειρήσεις του Δημοσίου, είναι υπερχρεωμένη και κάθε χρόνο τα ελλείμ-



ματα χρήσεως αυξάνουν κατά πολλές δεκάδες δισεκ. δραχμές. Έχει καταστεί πεδίο ανταγωνισμού όλων των πολιτικών κομμάτων και κυριαρχείται και έχει αδρανοποιηθεί από τον έντονα κομματικοποιημένο συνδικαλισμό. Καλύπτει μόλις το 4% των εξοπλιστικών αναγκών της χώρας και το μέλλον είναι μαύρο. Το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης έχει ανακοινώσει ότι η συμμετοχή της αμυντικής βιομηχανίας θα ανέλθει στο 40% των εξοπλιστικών προγραμμάτων της χώρας και ότι το 1998 θα ανατεθούν εργασίες ύψους 146 δισεκ. δραχμών. Μένει να υλοποιηθούν τα εξαγγελθέντα κατά Ιανουάριο 1998, ευχόμενοι όλοι οι Έλληνες το καλύτερο. Αλλά οι φρεγάτες που παραγγέλθηκαν το 1988 δεν έχουν παραδοθεί όλες ακόμη (1998).

Το αντιαεροπορικό "ARTEMIS" άρχισε να παραδίδεται μετά 12 χρόνια χωρίς να έχει τις προδιαγραφές που συμφωνήθηκαν και με το υπέρογκο κόστος των 150 δισεκ. δραχμών και πλέον. Τι πρέπει να σκεφθούμε;...

Ενώ στην ελληνική αμυντική βιομηχανία υπάρχουν τεράστια προβλήματα, στην αμυντική τουρκική βιομηχανία επικρατεί από μακρού μία δυναμική ανοδική πορεία σε κατασκευές υπερσύγχρονων όπλων και μέσων. Με ζωή μόλις 12 ετών, έχει να επιδείξει έργο σπουδαίο. Έχει κατασκευάσει υπέρ τα 200 σύγχρονα μαχητικά F-16C/D και συνεχίζει την κατασκευή και άλλων, (συνολικά 320 α/φη). Επίσης, έχουν κατασκευαστεί δεκάδες μεταφορικά και εκπαιδευτικά α/φη, ελικόπτερα, φρεγάτες, υποβρύχια, αρματαγωγά και αποβατικά πλοία, τεθωρακισμένα οχήματα, RADARS, ηλεκτρονικά μέσα κ.α. Έχει πραγματοποιήσει σοβαρές εξαγωγές α/φων F-16C/D στην Αίγυπτο και άλλα α/φη και πλοία σε άλλες χώρες. Καλύπτει το 45% των εξοπλισμών των τουρκικών Ε.Δ. και με το νέο πρόγραμμα-μαμούθ των εξοπλισμών των 150 δισεκ. δολαρίων, σε συνεργασία με το Ισραήλ αλλά και με άλλες χώρες, θα επιτύχει την αυτάρκεια των αναγκών των τουρκικών Ε.Δ. και θα καταστεί ανταγωνιστική προς τις πολεμικές βιομηχανίες των μεγάλων δυνάμεων.

ΟΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ΚΑΙ ΤΟ "ΕΝΙΑΙΟ"

Το "ενιαίο" δημιούργησε υποχρεώσεις αμύνης αυξημένες και στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Η Κύπρος προχώρησε σε σημαντικές προμήθειες όπλων στα πλαίσια του "ενιαίου". Δυστυχώς, η Ελλάδα δεν προέβη σε καμία απολύτως αγορά οπλικών συστημάτων, όπλων και μέσων, για να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που ανέλαβε. Έτσι το "ενιαίο" από πλευράς Ελλάδος είναι κυριολεκτικά στα χαρτιά. Τι θα πράξει η κυβέρνηση, εάν αύριο οι Τούρκοι προσβάλλουν τους S-300 ή το αεροδρόμιο της Πάφου; Πώς θα δράσει στην Κύπρο, όταν θα απειλείται και ο Έβρος και το Αιγαίο; Με ποια αεροσκάφη και πλοία, που δεν υπάρχουν; Μήπως ετοιμάζεται ένα νέο 1974, όπου δε φθάναμε στην Κύπρο; Ή μήπως ετοιμαζόμαστε, χωρίς όπλα και μέσα για ένα Ζάλογγο;

Κύριοι της κυβερνήσεως και της αντιπολιτεύσεως, οι επισκέψεις στην Κύπρο, οι διαβεβαιώσεις και οι απειλές για "CASUS BELLI", εάν προσβληθεί η Κύπρος, είναι εύκολες και σας προσδίδουν πολιτικά οφέλη. Αλλά αποφασίστε τι θα κάνετε, όταν οι Τούρκοι πραγματοποιώντας τις απειλές τους και με τις ευλογίες της Αμερικής και Αγγλίας κτυπήσουν τους S-300....

Επανερχόμενοι στις προσπάθειες της Λευκωσίας παρατηρούμε με υπερηφάνεια ότι: Η Κύπρος πρόσφατα απέκτησε περί τα 140 άρματα μάχης, υπέρ τα 200 τεθωρακισμένα οχήματα και μονάδες πυροβολικού, αντιαρματικών όπλων, Α/Α πυροβόλων και βλημάτων και συστοιχιών Ε/Ε EXOCET. Η τελευταία παραγγελία (Ιανουάριος 1997) είναι η πολυσιζητημένη παραγγελία των ρωσικής κατασκευής αντιαεροπορικών πυραύλων μεγάλου βεληνεκούς S-300-PMU-1. Η αξία των πυραύλων, κατά το διεθνή Τύπο, ανέρχεται σε 630 εκατομ. δολάρια. Στη φάση που βρίσκεται το θέμα των S-300 μπορούν να λεχθούν μόνο δύο πράγματα α) επιβάλλεται να πρυτανεύσει σύνεση και να ενεργοποιηθούν οι δυνάμεις του ευφυούς ελληνικού έθνους. β) προ της εγκαταστάσεως των S-300 επιβάλλεται για την προστασία τους και την αποτελεσματική δράση τους, να προεγκατασταθούν κινητά RADARS, μεσαίου βεληνεκούς Α/Α πύραυλοι και μικρού βεληνεκούς Α/Α βλήματα (SHORADS). Μόνο υπό αυτές τις προϋποθέσεις οι S-300 θα προσφέρουν ουσιαστικό αμυντικό έργο στη Νήσο. Για την Πάφο και τους S-300 πρέπει οι υπεύθυνοι να ασπασθούν και να ενεργήσουν το λεχθέν: «Όπου η Λεοντή μη εφικνείται προσραπτέον εκεί την Αλωπεκή». (Πλούταρχος).

Οι σημαντικές και ουσιαστικές προμήθειες της Κύπρου, δυστυχώς έγιναν περιστασιακά, ασυντόνιστα και χωρίς την απαιτούμενη τυποποίηση με τα οπλικά συστήματα της Ελλάδος, με τα οποία στις περισσότερες περιπτώσεις δεν μπορούν να συνεργασθούν. Σήμερα, η Κύπρος είναι αποφασισμένη να συνεχίσει

τους εξοπλισμούς της, παρά τις απειλές της Άγκυρας και τις προειδοποιήσεις της Ουάσιγκτον. Επιβάλλεται η Ελλάδα να της συμπαρασταθεί με έργα, αποκτώντας τα όπλα και μέσα που είναι αναγκαία για το "ενιαίο". Επιβάλλεται οι νέες προμήθειες της Κύπρου να έχουν τη μέγιστη δυνατή τυποποίηση με τα ελληνικά όπλα και μέσα. Έτσι η Κύπρος θα αποκτήσει καλύτερα όπλα, με χαμηλό λειτουργικό κόστος και μεγάλη αποτελεσματικότητα. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε όλοι οι Έλληνες ότι τα όπλα στην Κύπρο βοηθούν στο Αιγαίο και στον Έβρο, όπως της Ελλάδος στην Κύπρο.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ Η ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Τα τεσσεράμισι χρόνια που χάθηκαν (1994-1998), έχουν κοστίσει πολλά στη χώρα μας, σε γόητρο και εθνική αξιοπρέπεια, ενώ είναι "χειροπιαστός" ο κίνδυνος να μας επιβληθεί ένας πόλεμος που δεν τον θέλουμε.

Η Τουρκία βυθίζεται σε χάος μεγαλύτερο κάθε ημέρα και οι στρατηγικοί αναπόφευκτα πορεύονται προς αδιέξοδο. Αυτή η εξέλιξη είναι δυσάρεστη για την Ελλάδα. Οι ΗΠΑ δεν επιθυμούν μία ελληνοτουρκική αναμέτρηση, αλλά στις ΗΠΑ υπάρχει "πολυκεντρικός εξουσίας". Το Κογκρέσο, ο Πρόεδρος, το Στέιτ Ντιπάρτμεντ, το Πεντάγωνο, η CIA και τα "συμφέροντα των πετρελαίων" και όχι μόνο έχουν διαφορετική μεταξύ τους πολιτική για την περιοχή μας. Σήμερα είναι γνωστό ότι σπουδαίοι παράγοντες στις ΗΠΑ έδωσαν το πράσινο φως στους Τούρκους για την εισβολή στην Κύπρο το 1974. (Ο κ. Χόλμπρουκ ομολόγησε την ενοχή των ΗΠΑ για το 1974). Ουδείς

μπορεί να αποκλείσει ότι και σήμερα "κάποια συμφέροντα" στην Αμερική δε θα δώσουν το πράσινο φως στην Τουρκία για την αρπαγή κάποιων νήσων και νησίδων στο Αιγαίο, γιατί έτσι πιστεύουν ότι θα λυθούν τα προβλήματα Ελλάδος-Τουρκίας. Αυτό δοκίμασαν στην Κύπρο και πέτυχαν...

Μόνο η αμυντική μας προετοιμασία, η αποφασιστικότητά μας και οι διπλωματικές μας προσπάθειες, θα προλάβουν τα δεινά που κάποιοι σχεδιάζουν σε βάρος μας. Η κυβέρνηση οφείλει να επιτελέσει το πρώτιστο προς το λαό και τη χώρα καθήκον της. Την ασφάλεια και ακεραιότητα του ελληνικού κράτους. Δεν είναι μόνη της η διπλωματία σε θέση να επιτύχει. Χρειάζονται όπλα και μάλιστα γρήγορα.

Θα αναφερθούν, κατά τις εκτιμήσεις του γράφοντος, οι προμήθειες που κρίνονται αναγκαίες και επείγουσες. Με τα όσα αναφέρονται δεν εξαντλούνται οι ανάγκες των Ε.Δ. Τις ανάγκες αυτές τις γνωρίζουν καλύτερα από το γράφοντα τα Γενικά Επιτελεία. Είναι ανάγκη:

1. Να προμηθευθούν ταχύτατα, κυρίως για τον στρατό ξηράς, μικρού βεληνεκούς βλήματα (SHORADS). (Οι Τούρκοι έχουν 86 συστήματα με υπέρ τα 1100 βλήματα από τα μέσα του 1980). Παράλληλα, πρέπει να γίνει η προμήθεια μεσαίου βεληνεκούς Α/Α πυραύλων. Τα μικρού και μεσαίου βεληνεκούς βλήματα πρέπει να προωθηθούν στο Αιγαίο. Τα μεγάλου βεληνεκούς τύπου S-300 ή PATRIOT είναι επείγοντα αλλά πρέπει να προγραμματισθούν μετά τα SHORADS.

2. Η προμήθεια μαχητικών α/φων είναι η μέγιστη των αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων. Είναι ακατανόητη η καθυστέρηση. Οι Τούρκοι έχουν καταστήσει





Το δεύτερο κεφάλαιο της "Μαύρης Βίβλου του Τουρκισμού" που είναι αφιερωμένο στους Ηρωο-μάρτυρες Αναστάσιο Ισαάκ και Σολωμό Σολωμού εκδόθηκε στη Λεμεσό από το γιατρό Χάρη Αριστείδου σε 4.000 αντίτυπα.

Μετά την επιτυχία της Α' εκδόσεως, που υπερκάλυψε τα έξοδά της και μεταφράσθηκε και στην αγγλική γλώσσα, η παρούσα πολυτελής έκδοση περιλαμβάνει, κατά συρραφή, πλήθος αναδημοσιεύσεων από εφημερίδες, περιοδικά, τηλεοπτικούς σταθμούς και δηλώσεις αξιωματούχων απ' όλο τον κόσμο.

Οι 52 σελίδες του είναι πλήρως αποκλειστικές της τουρκικής πραγματικότητας η δε τιμή του, 600 δραχ.

το Αιγαίο προμαχώνα της επιθετικότητάς τους. Γιατί υπάρχει αυτή η αδράνεια εκ μέρους μας; Τι περιμένουν οι αρμόδιοι; Την επόμενη φορά οι Τούρκοι δε θα πετάξουν μόνο στο Θερμαϊκό, ούτε θα αρκεσθούν σε παρενόχληση του α/φους του ΥΕΘΑ, αλλά θα πετάξουν πάνω από την Αθήνα ή και θα προσγειώσουν το α/φος του Υπουργού Αμύνης σε τουρκικό αεροδρόμιο. Έτσι σχεδιάζουν να καταρρακώσουν την Ελλάδα και να εξυψώσουν το γόητρό τους οι τούρκοι στρατηγοί. (Ας δούμε τι διαπράττουν στο Βόρειο Ιράκ...).

Χρειαζόμαστε αμέσως τώρα για το Αιγαίο και την

Κύπρο, τουλάχιστον 120 μαχητικά α/φη. Ο χρόνος παραδόσεως είναι ιδιαίτερα κρίσιμος παράγων. Τα οποιαδήποτε νέα α/φη 3ης ή 4ης γενιάς θα παραδοθούν μετά το 2001. Στο μεταξύ υπάρχει ένα κενό τεσσάρων ετών, όπου οι Τούρκοι έχουν και συνεχώς αυξάνουν την αριθμητική και ποιοτική υπεροχή τους. Χρειαζόμαστε αμέσως τώρα σύγχρονα α/φη να βγουν αμέσως στο Αιγαίο. Τέτοια είναι τα μεταχειρισμένα τρίτης γενιάς F-16A/B που πουλάνε σε πτήσιμη κατάσταση σε τιμές 4-5 εκατομ. δολαρίων, οι Αμερικανοί, Βέλγοι, Ολλανδοί, Δανοί και Νορβηγοί. Επίσης, κατάλληλα για τις άμεσες ανάγκες μας είναι τα M-2000 που πωλεί η γαλλική αεροπορία σε λογικές τιμές. Το Υπουργείο Αμύνης οφείλει να τολμήσει να αντιπαρθέσει τις μεμψιμοιρίες των "γραφειοκρατών", που αντιδρούν σε τέτοιες αγορές μεταχειρισμένων α/φών. Να τολμήσει και να εξουδετερώσει τα "συμφέροντα" που διαγκωνίζονται για προμήθειες μόνο για καινούργια α/φη, γιατί τα μεταχειρισμένα δεν έχουν προμήθειες και τα συμφέροντα τα πολεμούν και δεν τα θέλουν. Το Υπουργείο Αμύνης να συνεχίσει τις προσπάθειές του για την αγορά και νέων α/φων 4ης γενιάς, αλλά προηγουμένως με γενναίες αποφάσεις αγοράς μεταχειρισμένων αξιόμαχων 3ης γενιάς α/φων να εξοπλίσει την Π.Α. και να αποκαταστήσει την ισορροπία στο Αιγαίο. Ο ΥΕΘΑ κ. Τσοχατζόπουλος, περισσότερο παντός άλλου, έχει προσωπική αντίληψη του πόσο αναγκαία είναι για την άμυνά μας η παρουσία των αεροσκαφών μας στο Αιγαίο και στην Κύπρο.

3. Να προωθηθεί η προμήθεια "αεροστώμων" σκαφών ταχείας μεταφοράς δυνάμεων στα νησιά. Να αγορασθούν νέες μονάδες κρούσεως επιφανείας και υποβρύχια, για να αντιμετωπισθεί ο νεο-οθωμανικός στόλος, που μας προκαλεί στο Αιγαίο. Το Υπουργείο Αμύνης και όλοι οι Έλληνες πρέπει να αντιληφθούμε ότι χωρίς ισχυρό ναυτικό τα νησιά του Αιγαίου είναι εύκολη λεία για τους Τούρκους. Μόνος του ο στρατός και η Αεροπορία, δεν μπορούν να τα προστατεύσουν. Χρειάζεται το Πολεμικό Ναυτικό να είναι εκεί, παρόν και ισχυρό στο Αιγαίο.

4. Να συμπληρωθούν αμέσως τα κενά επανδρώσεως που υπάρχουν στις Ε.Δ., τα οποία στο Στρατό Ξηράς έχουν υπερβεί κάθε όριο και περιορίζουν δραματικά το αξιόμαχο ορισμένων μονάδων. Λύσεις υπάρχουν: Η πρόσληψη Εθελοντών Πενταετούς Υπηρεσίας (ΕΠΥ). Δαπανηρή λύση, αλλά αποτελεσματική. Οι μετατάξεις πλεοναζόντων από τις προβληματικές ΔΕΚΟ στο ΥΕΘΑ και τα Γενικά Επιτελεία, που θα επιτρέψει την αποδέσμευση αξιωματικών και οπλιτών και την προώθησή τους σε μάχιμες μονάδες. Η στράτευση γυναικών, με κίνητρα το αποκλειστικό δικαίωμα της συμμετοχής τους σε διαγωνισμούς προσλήψεως στο Δημόσιο, Τράπεζες κλπ. Προσλήψεις κατά τους νόμους να γίνονται μόνο από άνδρες και γυναίκες που έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις.

5. Να αγορασθούν ταχύτατα μεταφορικά ελικόπτερα για το Στρατό Ξηράς και να προγραμματισθούν τακτικά μεταφορικά για την αεροπορία. Τα μικρά και ανώνυμα νησιά μας και οι βραχονησίδες, μόνο με αερομεταφερόμενες δυνάμεις και με δυνάμεις μεταφερόμενες με "αερόστρωμα" σκάφη μπορούν να προστατευθούν αποτελεσματικά.

6. Να επέμβει ο πρωθυπουργός και να αγορασθούν αμέσως τα ελικόπτερα Ερεύνης και Διασώσεως. Καθυστερούν επί 18 χρόνια. Οι Τούρκοι παρήγγειλαν ήδη 5. Αυτά τα ελικόπτερα σώζουν ζωές στην ειρήνη και στον πόλεμο.

7. Να αποκτηθεί τάχιιστα Σύστημα Διοικήσεως και Ελέγχου Δυνάμεων (C4I). Χωρίς αξιόπιστες τηλεπικοινωνίες, υπολογιστές και αξιοποίηση πληροφοριών με ηλεκτρονική ταχύτητα, κινδυνεύουμε να χάσουμε πολλές μάχες και ακόμη και τον πόλεμο. (Μοιάζουμε με τυφλό πυγμάχο πάνω στο ρινγκ).

8. Να εκσυγχρονισθούν οι οχυρώσεις των νήσων του Αιγαίου (Λήμνος, Μυτιλήνη κλπ).

Οι οχυρώσεις αυξάνουν το αίσθημα ασφαλείας των μαχητών και επιδρούν ευεργετικά στο ηθικό τους. Οχυρώσεις με εκπαιδευμένες και πλήρως επανδρωμένες και εξοπλισμένες μονάδες, κάνουν τα νησιά σχεδόν άπαρτα και προλαμβάνουν τον πόλεμο. Το αντίθετο θέτει σε κίνδυνο την ειρήνη.

9. Να εκσυγχρονισθούν επιχειρησιακά όλα τα πολιτικά αεροδρόμια των μεγάλων νήσων του Ανατολικού Αιγαίου, Ρόδου, Κω, Σάμου, Χίου Μυτιλήνης, αλλά και Αλεξανδρουπόλεως και Χρυσουπόλεως. Η δαπάνη για την υποδοχή και υποστήριξη επιχειρήσεων ενός σμήνους σύγχρονων αεριωθούμενων αεραμύνης (σε πρώτη φάση) είναι μικρή. Η συμβολή στην άμυνα της χώρας τεράστια. Προωθούμε αμυντικά αεροσκάφη μας μέχρι και κατά 180 ν.μ. προς την κατεύθυνση της επιθέσεως του πιθανού εχθρού. Εξουδετερώνουμε (σχεδόν) την προσφάτως αποκτηθείσα από την Τουρκία ικανότητα ανεφοδιασμού εν πτήση με "τάνκερς". Τα προωθημένα αεροδρόμια αεραμύνης είναι υποχρεωμένος ο πιθανός εχθρός να τα προσβάλει πρώτα, παρέχοντάς μας μία βέβαιη 10λεπτη έγκαιρη προειδοποίηση, που είναι τόσο κρίσιμη.

10. Να προωθηθούν οι προμήθειες Ιπτάμενων RADARS, Ιπτάμενων "Τάνκερς" (κυρίως για την Κύπρο), αρμάτων μάχης και τεθωρακισμένων οχημάτων, τακτικών πυραύλων ATACMS (και όχι μόνο). "Εξυπνων όπλων" για το στρατό, το Π.Ν. και την Π.Α.

Οι αναφερόμενες ανάγκες είναι οι βασικότερες και μόνο για τα κύρια οπλικά συστήματα και πάντα εντός του ποσού των 4,3 τρισ. δρχ. Με τα όσα αναφέρονται δεν εξαντλούνται οι πραγματικές ανάγκες των Ε.Δ. Οι εξοπλισμοί, όμως, από μόνοι τους δεν επαρκούν πρέπει να συνοδεύονται με ουσιαστικά μέτρα για το έμπυχο δυναμικό των Ε.Δ. Οι κομματικές αποστρατείες και μεταθέσεις και οι εν γένει διακρίσεις με κριτήριο την κομματική ταυτότητα, προκαλούν

τεράστιο κακό και έχουν δραματικές επιπτώσεις στο ηθικό των στελεχών των Ε.Δ. Στρατός με χαμηλό ηθικό είναι άχρηστος και οι οποιοδήποτε εξοπλισμοί δεν ωφελούν (Αμερικανοί στο VIETNAM. Οι Ρώσοι στο Αφγανιστάν).

Ο ΥΕΘΑ κ. Α. Τσοχατζόπουλος προσπαθεί και έχει γνώση των αναγκών στις Ένοπλες Δυνάμεις. Χρειάζεται και ο Πρωθυπουργός κ. Σημίτης και ολόκληρη η κυβέρνηση να βοηθήσουν. Η μεγάλη μάχη αποτροπής του πολέμου και η εμπέδωση της ειρήνης στην περιοχή μας θα κερδηθεί μέσω των εξοπλισμών των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων. Ο ελληνικός λαός σύσσωμος θα συμπαρασταθεί σε αυτή την προσπάθεια της κυβερνήσεως.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. JANE'S 1995-1996 Balance of Power-NATO-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ Απρίλιος 1996, ΠΤΗΣΗ Θέρος 1996- ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ, Ιανουάριος 1997- Αεροπορία, Ναυτικό Μάρτιος-Απρίλιος 1996.
2. DEFENSE NEWS, Σεπτ. 21-28/1997, 20-260 σελ. 1997- ΕΛΛΟΠΙΑ Μαρτ.-Απριλ. 1996 AVIATION WEEK August 1997- Αθηναϊκός Τύπος 1997.
3. Αθηναϊκός Τύπος-TV 1996, 1997, 1998.
4. Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ. Εκδόσεις Γ.Ε.Σ.
5. ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ Εκδόσεις Γ.Ε.Σ.
6. Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗ ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ Ε. ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ, Τέταρτη έκδοση.
7. ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΠΑΠΥΡΟΣ-ΛΑΡΟΥΣ
8. "ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ" Ιανουάριος-Φεβρουάριος 1997.
9. ΒΗΜΑ 14ης Ιουλίου 1996.
10. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΠΕΤΗΡΙΔΟΣ Ι.Δ.Ι.Σ. Οικονομολόγου Καθηγητού Β. ΣΤΑΥΡΙΝΟΥ.
11. Jane's Defense Weekly, 5 και 26 Novem. 1997- "ΕΠΑΛΞΕΙΣ", Φεβρ. 1997. "ΤΑ ΝΕΑ", 3 Ιαν. 1998. "ΤΟ ΒΗΜΑ", 11 Ιαν. 1998 και 25 Ιαν. 1998.
12. "ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ", 25 Ιαν. 1998
13. Defense News, 24-30 Νοω. 1997.
14. ΕΛΛΟΠΙΑ, Ιαν. 1998-ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 6ης Μαΐου 1998.
15. Jane's 1 Oct. 1997- ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ, Απριλ. 1996
17. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ, Δ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ
17. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ.
18. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΠ. ΜΑΡΚΕΖΙΝΗ
19. "Ο ΠΟΛΕΜΟΣ" Ι.Ε. ΦΡΑΓΚΙΑΔΑΚΗ, Γυμνασιάρχου Ιστορικού.
20. ΟΙ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΜΕΓΑΛΗ ΙΔΕΑ (Κατά το Τουρκικό Γενικό Επιτελείο).
21. Ανθολόγιον Πατριδογνωσίας Β' έκδοση, Μ. Παγουλάτου.
22. TURKEY IN EUROPE, Turgout Ozal
23. Η Τουρκία συναντά την Ιστορία, Καθηγητού Βρυώνη.
24. ΜΕΣΟΥΡΑΝΗΜΑ & ΣΥΝΤΡΙΜΜΙΑ, Μ. Δέα.

Η ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΚΑΙ ΑΙ ΒΟΥΛΑΙ ΤΩΝ ΥΠΕΡΩΡΙΜΩΝ

του Κωνσταντίνου Χολέβα *

Έδω και τρία χρόνια ένας νέος θεσμός ήλθε να ταράξει τα λιμνάζοντα ύδατα της πολιτικής μας ζωής και να μας θυμίσει ότι υπάρχουν και κάποια ευχάριστα στοιχεία που μπορούν να εμπνεύσουν αισιοδοξία για το μέλλον του τόπου. Πρόκειται για τη Βουλή των Έφήβων, η οποία συγκεντρώνει κάθε Ιούνιο στην Αθήνα 350 αγόρια και κορίτσια, μαθητές της Β' Λυκείου, από την Ελλάδα, την Κύπρο και τον απόδημο έλληνοισμό. Νεανικοί όραματισμοί, φωνές γεμάτες αγνότητα (αλλά και συγγνωστή αγνοία μερικές φορές), μυαλά που προβληματίζονται για τα εθνικά μας θέματα κι όχι μόνο για τη διασκέδαση, θέσεις και αντιθέσεις που αποδεικνύουν ότι η νεολαία μας δεν αποτελείται από χούλιγκανς ή αδιάφορα άτομα, όλα αυτά και πολλά άλλα συνθέτουν την εικόνα της Βουλής των Έφήβων. Μιά εικόνα, η οποία ελάχιστα πέρασε στα σπίτια μας μέσω της τηλεόρασης. Αλλά και αυτές οι μικρές δόσεις αισιοδοξίας και προβληματισμού μας έκαναν καλό.

Θυμάμαι πολύ καλά την εντύπωση που είχε προκαλέσει στο Πανελλήνιο ή κραυγή της νεαρής Βορειοηπειρώτισσας από τη Χειμάρα, της Έλεωνόρας Κοκκαβέση, όταν μίλησε το 1996 στην πρώτη Βουλή των Έφήβων: «Στην Αλβανία με έλεγαν περιφρονητικά Έλληνίδα, έδω στην Ελλάδα με λένε Αλβανίδα ... Είμαστε Έλληνες, δεν είμαστε Τούρκοι, άλλοδαποι». Δεν ήταν μόνο το περιεχόμενο των λόγων της, ήταν και η συγκίνηση, η ειλικρίνεια της φωνής της, ο τρόπος έκφρασης και η μουσικότητα της έκφορας του λόγου, μία μουσικότητα που θυμίζει το μέλος του δημοτικού μας τραγουδιού, με τις αρχαίες και βυζαντινές ρίζες του. Ένας φίλος από την Κύπρο μου έλεγε ότι οδηγούσε το αυτοκίνητό του σε κεντρική Λεωφόρο της Λευκωσίας, όταν άκουσε από το κυπριακό ραδιόφωνο άναμετάδοση της ομιλίας της Έλεωνόρας. Δεν άντεξε. Άφησε το αυτοκίνητο στην άκρη του δρόμου, βγήκε έξω και άρχισε να κλαίει. Η Βουλή των Έφήβων ένωσε την Κύπρο με την Βόρειο Ήπειρο μ' αυτό το μυστικό τρόπο που η ελληνική καρδιά γνωρίζει, αλλά οι φραγκολεβαντίνοι κάποιων αθηναϊκών σαλονιών και γραφείων δεν μπορούν και δε θέλουν να νοιώσουν.

Υπάρχουν πολλά που λέγονται και γίνονται

στο πλαίσιο της Βουλής των Έφήβων και τα περισσότερα δεν έρχονται στη δημοσιότητα. Τυχαία πληροφορήθηκα το ακόλουθο περιστατικό, το οποίο έλαβε χώρα τον Ιούνιο του 1997 στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, μίας από τις ομάδες εργασίας στις οποίες μοιράζονται οι μαθητές. Συγκεκριμένα, ένας μαθητής από Λύκειο των Αθηνών έθεσε θέμα να παύσει η Ελλάς να ενισχύει την άμυνα της Κύπρου, ώστε να μην επιβαρύνεται η ελλαδική οικονομία. Ένας μαθητής από τη Λεμεσό έλαβε το λόγο και επιχειρηματολόγησε υπέρ της ένότητας του εθνικού χώρου και της ανάγκης ενιαίας αντιμετώπισης των μεγάλων εθνικών προβλημάτων. Ακολούθησε ψηφοφορία. Από τα 61 μέλη της Επιτροπής που ψήφισαν, η πρόταση του Αθηναίου εξυπνάκια έλαβε μόνο μία ψήφο, τη δική του! 60 αγόρια και κορίτσια από την Ελλάδα, την Κύπρο και την ομογένεια διέσωσαν το γόητρο, αλλά και τον συνεκτικό ιστό του ελληνισμού. Οί έφηβοι πιστεύουν στον Ένιαίο Αμυντικό Χώρο. Και γνωρίζοντας μέσω της Βουλής των Έφήβων οί Έλλαδίτες τους Κυπρίους και τάνάπαλιν σφυρηλατείται και κάτι ουσιαστικότερο: ο ένιαιος ψυχολογικός χώρος.

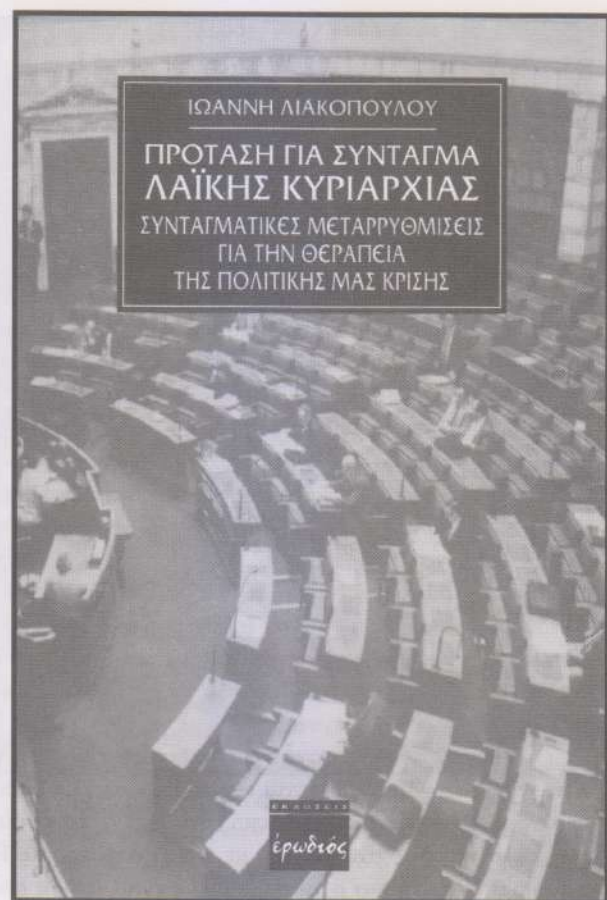
Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η Επιτροπή Έξωτερικής Πολιτικής και Αμύνης, η ομάδα, δηλαδή, των εφήβων, η οποία ασχολείται περισσότερο με τα εθνικά μας θέματα. Εκεί βλέπουμε ότι παρά την έλλειψη ενημέρωση που παρέχει η Μέση Εκπαίδευση στα έλληνοπούλα και παρά την έκστρατεια υπέρ του ένδοτισμού και του διεθνισμού που εξαπολύεται από όρισμένους πολιτικούς, δημοσιογράφους και διανοητές, ή συντριπτική πλειψηφία των δεκαεξάχρονων και δεκαεπτάχρονων έλληνοπαιδων αντιμετωπίζει με ιστορική ευθύνη, υπερηφάνεια, συναίσθηση χρέους και με σεβασμό στην εθνική μας ταυτότητα τά θέματα έξωτερικής πολιτικής και επιβίωσης του ελληνισμού. Και δεν μπορεί να ισχυρισθεί κανείς ότι τά παιδιά της Βουλής των Έφήβων αποτελούν ένα μη αντιπροσωπευτικό δείγμα ή ότι εκφράζουν μονόπλευρη πολιτική και ιδεολογική κατεύθυνση. Η έπιλογή τους, με την υποβολή δοκιμίων από χιλιάδες μαθητές και την εξέταση των γραπτών από έπιτροπή εκπαιδευτικών ύψηλου επιπέδου, έγγυάται τό αδιάβλητο της συνθέσεως και την αντιπροσωπευτικότητα του θεσμού. Τό πίο ενδιαφέρον,

* Πολιτικός Επιστήμων

μάλιστα, είναι τό γεγονός πού πληροφορήθηκα από έκλεκτό έπιστήμονα, ό όποιος μετέχει στην έπιτροπή κρίσεως τών δοκιμιών: "Όχι μόνον τά 350 παιδιά πού τελικά μετέχουν στη Βουλή τών Έφήβων κάθε χρόνο, αλλά και ή μεγάλη πλειοψηφία τών υπολοίπων (10.000 περίπου πού δέν κατορθώνουν κάθε φορά νά προκριθούν) έκφράζουν τίς ίδιες έλληνοκεντρικές και συγχρόνως δημοκρατικές και ιστορικά τεκμηριωμένες απόψεις για μία πιο δυναμική έξωτερική πολιτική, για μία πιο έλληνορθόδοξη παιδεία, για άποφυγή κάθε ύποχωρησεως έναντι της Τουρκίας και τών Σκοπίων, για ένισχυση της άμυντικής θωρακίσεως της Ελλάδος και της Κύπρου, για προστασία τών ελληνικών κοινοτήτων και μειονοτήτων στην Β. Ήπειρο και όπου άλλου ανά την Υφήλιο κτυπά ελληνική καρδιά, για διεύρυνση του πολιτικού και πολιτιστικού κύρους του ελληνισμού στά διεθνή βήματα. Για δεύτερη συνεχή χρονιά τά παιδιά της Έπιτροπής Έξωτερικών και Άμυνας κατεδίκασαν όμοφώνως την κατάλυση της έθνικής μας κυριαρχίας και της δημοκρατίας από τη Συμφωνία του Σένγκεν. Για τρίτη συνεχή χρονιά οί μαθητές διακηρύσσουν ότι τό «όνομα της Μακεδονίας είναι άδιαπραγμάτευτο». Και για τρίτη συνεχή χρονιά, επίσης, στηλιτεύουν την στάση τών ΗΠΑ και της Εύρωπαϊκής Ένώσεως ως προς τά έθνικά μας θέματα.

Προσωπικά είχα την έμπειρία νά μετάσχω σε μία παρόμοια διοργάνωση με μικρότερη έμβέλεια από την Βουλή τών Έφήβων, αλλά με εξ ίσου μεγάλο ένδιαφέρον. Από τό 1993 μέχρι και το 1997 τό ιδιωτικό Λύκειο "Κοραής" του Ήρακλειού Κρήτης και ό άξιοθαύμαστος λυκειάρχης του Στέφανος Γοντικάκης, διοργάνωναν τό μήνα Άπρίλιο τό Πανελλήνιο Μαθητικό Συνέδριο με συμμετοχή μαθητών της Β' Λυκείου από την Ελλάδα και την Κύπρο. Είχα τή χαρά νά παρακολουθήσω - ως ειδικός σύμβουλος και συντονιστής - τό Συνέδριο του 1994 και εκείνο του 1997. Και στίς δύο περιπτώσεις διεπίστωσα ότι τό έθνικό φρόνημα και ή ελληνική καρδιά τών εφήβων βρίσκονται σε πλήρη συντονισμό με τό βαρύ φορτίο της ιστορίας μας και με τίς προκλήσεις της έποχής μας. Ό αιώνιος έφηβος του ελληνισμού, ό πρόωρα χαμένος μαθητής, ποιητής και άθλητής, ό κύπριος άγωνιστής της ΕΟΚΑ, Ευαγόρας Παλληκαρίδης, (άπαγχονίστηκε από τούς Άγγλους κατακτητές τό 1957) θά ήταν υπερήφανος, εάν τούς έβλεπε από μία γωνιά. Και θυμάμαι ότι τό 1994 είπα δημοσίως στην καταληκτήρια εκδήλωση στό δημαρχείο Ήρακλειού:

«Οί μαθητές σήμερα και χθές μας βοήθησαν νά καταλάβουμε ότι κάτι ανασταίνεται. Δέν είναι μόνο τά συλλαλητήρια. Δέν είναι μόνο κάτι τό επιφανειακό, πού ίσως όρισμένοι θέλουν, φοβούνται ή νομίζουν. Είναι κάτι βαθύτερο. Χρέος μας



νά τούς συμπαρασταθούμε, νά βοηθήσουμε αυτό τό όποιο γίνεται, ή εάν δέν μπορούμε νά βοηθήσουμε, τούλάχιστον άς μήν τό έμποδίσουμε».

Κι όμως, κάποιοι ένοχλήθηκαν και ξεσηκώθηκαν, για νά έμποδίσουν την πορεία τών ελλήνων εφήβων και τών ελληνίδων μελλοντικών μητέρων προς άνιχνεύσεις πιο ελληνικές, πιο άξιοπρεπείς, λιγότερο γραικυλικές, λιγότερο μιμητικές και ξενομανείς. Η Βουλή τών Έφήβων μετά τη δεύτερη χρονιά της, τό 1997, ενόχλησε. Όχι πολλούς, ευτυχώς, αλλά λίγους και επικοινωνιακά ισχυρούς. Άκούσαμε και διαβάσαμε πολλά και διάφορα για «έθνικιστές», «πολεμοχαρείς», «σωβινιστές», «μικρομέγαλους» και τά όμοια. Διαβάσαμε εκκλήσεις νά καταργηθί ό θεσμός, πριν καλά-καλά ξεκινήσει. Ευτυχώς, ό Πρόεδρος της Βουλής κ. Άπ. Κακλαμάνης δέν τούς άκουσε. Και ή Βουλή τών Έφήβων συνεχίζει νά φωτίζει με μία άχτίδα αισιοδοξίας την έθνική μας μιζέρια. Έχουμε και κάτι νά έλπίζουμε μέσα στη δίνη τών εθνικών περιπετειών και προβλημάτων. Έχουμε τά νιάτα μας!

Άγαπητοί μας έφηβοι, συνεχίστε τόν άγώνα με τή νεανική όρμη σας. Και αφήστε τούς υπερώριμους επικριτές σας νά ώριμάσουν κι άλλο μέχρι νά σαπίσουν και νά πέσουν!

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ (1998)

Διαβάζει το πόρισμα ως εκπρόσωπος η Καλλιόπη Κουρούπη (Νομός Δωδεκανήσου - Λύκειο Αντιμάχειας): Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Ελλήνων, κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συμμαθητές, γεγονός είναι ότι οι έφηβοί μας και αυτήν τη χρονιά δείχνουν την ίδια ευαισθησία στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που σχετίζονται με την παρουσία του ελληνοισμού στον ευρωπαϊκό χώρο και την παγκόσμια κοινωνία.

Το συναφές αίτημα είναι για τη διαφύλαξη της εθνικής ταυτότητας, της ιστορικής ενότητας και της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας ως και την οργάνωση της άμυνας της για την προάσπιση των γεωγραφικών και πνευματικών συνόρων της.

Έμφαση ιδιαίτερη δίνεται και πάλι στην ιστορική συνοχή του ελληνοισμού στις διεθνείς σχέσεις, στην πορεία που ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Ενοποίηση προς την ολοκλήρωσή της, στην κρισιμότητα των ανοικτών εθνικών θεμάτων, όπως το Κυπριακό και το Σκοπιανό.

Οι παρατηρούμενες ανακατατάξεις στην ελληνική κοινωνία - μειονότητες, μετανάστες, πρόσφυγες κλπ. - και, κυρίως, ο οικουμενικός ελληνοισμός στη διεθνή παρουσία του, αλλά και στις σχέσεις του με τον εθνικό κορμό. Η παγκόσμια ειρήνη και ο τρίτος κόσμος είναι ακόμη δύο χώροι που συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον και την αγωνία τους.

Διεθνείς σχέσεις. Η εξωτερική μας πολιτική δεν είναι η πρόποσα, δεν είναι η ενδεδειγμένη. Επισημαίνονται ελλείψεις και ασυνέπειες. Την τελευταία πενήνταετία τρία κόμματα ουσιαστικά κυβέρνησαν τον τόπο και αυτά ευθύνονται για τους λανθασμένους χειρισμούς στην εξωτερική μας πολιτική. Ακόμη και σήμερα ο πολιτικός μας κόσμος δεν παρουσιάζει την αναγκαία ενότητα απέναντι στις επιβουλές των ξένων δυνάμεων. Είναι καιρός να αντι-

"...παρά την έλλιπη έννημέρωση που παρέχει ή Μέση Έκπαίδευση στά έλληνόπουλα και παρά την έκστρατεία υπέρ του ένδοτισμού και του διεθνισμού που έξαπολύεται από όρισμένους πολιτικούς, δημοσιογράφους και διανοητές, ή συντριπτική πλειψηφία τών δεκαεξάχρονων και δεκαεπτάχρονων έλληνοπαίδων αντιμετώπιζει με ιστορική ευθύνη, υπερηφάνεια, συναίσθηση χρέους και μέ σεβασμό στην έθνική μας ταυτότητα τά θέματα έξωτερικής πολιτικής και έπιβιώσεως του έλληνοισμού....,,

ληφθούμε ότι ο μονοδιάστατος προσανατολισμός μας προς τη Δύση στα θέματα εξωτερικής πολιτικής και η **πρόσδεση της χώρας μας στο άρμα των ΗΠΑ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης** οδήγησαν στη διεθνή απομόνωση της χώρας μας στην επιδίωξη των εθνικών της δικαίων.

Είναι γεγονός ότι οι ΗΠΑ αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση των δικών τους συμφερόντων και επιτρέπουν ή υποβοηθούν άμεσα ή έμμεσα τις συγκρούσεις μεταξύ των μικρών λαών για το δικό τους όφελος, πολύ περισσότερο δε που την τελευταία δεκαετία έχει απομείνει η μοναδική πλανητική δύναμη.

Η αρχική ένταξη της χώρας μας στην ΕΟΚ χαιρέτιόθηκε από την πλειψηφία του ελληνικού λαού και μεγάλα οικονομικά ποσά υπό μορφήν επιδοτήσεων και λοιπών επιχορηγήσεων ενίσχυσαν τις παραγωγικές τάξεις της χώρας επί σειρά ετών. Με την υπογραφή της Συνθήκης του Μάαστριχτ μιλάμε πια για την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση. Οι βασικοί όροι της παραπάνω συνθήκης, ώστε ένα κράτος να γίνει αποδεκτό στην ενοποίηση, είναι:

Πρώτον, το πολίτευμά του να είναι δημοκρατικό και να διαθέτει τις ανάλογες ασφαλιστικές δικλείδες για τη μη εκτροπή του.

Δεύτερον, η εθνική οικονομία του να είναι ισχυρή.

Τρίτον, η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τέταρτον, να μην παρουσιάζει επιθετικές διαθέσεις έναντι άλλων κρατών.

Έτσι, λοιπόν, με την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση και τη συμμετοχή της χώρας μας σ' αυτήν, υπογραμμίζονται οφέλη, όπως είναι η ενδυνάμωση του δημοκρατικού μας πολιτεύματος, ο εκσυγχρονισμός και η ανόρθωση της εθνικής μας οικονομίας και η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Γι' αυτό, λοιπόν, θεωρείται αναγκαία η προσαρμογή στις κοινοτικές υποδείξεις. Δεν μπορούμε, όμως, να αγνοήσουμε τις δυσκολίες για την πλήρη ένταξη της χώρας μας, όπως είναι η αδύνατη οικονομία μας, η διαιώνιση των εθνικών μας θεμάτων και η στείρα στάση των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης απέναντί τους.

Επισημαίνονται παράλληλα η απειλή της **πολιτιστικής μας αφομοίωσης** και η απώλεια της εθνικής μας ταυτότητας, η οικονομική εξάρτηση της Ελλάδας, αλλά και οι πολιτικοί λόγοι που δείχνουν τη φανερή και συνεχή διάθεση των ευρωπαϊκών χωρών για βοήθεια και ενίσχυση του λεγόμενου μουσουλμανικού τόξου. Παρατηρείται φθορά των παραδοσιακών ελληνικών αξιών, παραγκωνισμός της ορθόδοξης εκκλησίας και υποβάθμιση της ελληνικής γλώσσας.

Ακόμη, γίνεται αναφορά για την αποδοχή και ψήφιση της Συνθήκης του Σένγκεν από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, η οποία εντάσσεται στους νόμους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που τραυματίζουν την εθνική μας αξιοπρέπεια και απειλούν άμεσα την ελευθερία του ανθρώπινου προσώπου με το λεγόμενο ηλεκτρονικό φακέλωμα.

Μεγάλος αριθμός μαθητών αναφέρεται στα πολλά και σοβαρότατα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι των χωρών του τρίτου κόσμου - πείνα, ασθένειες, φυσικές καταστροφές - και εκδηλώνουν τη συμπάθεια και αγωνία τους επικεντρώνοντας το πρόβλημα κυρίως στα δοκιμα-

ζόμενα παιδιά, διότι ή εγκαταλείπονται αβοήθητα και πεθαίνουν ή η αποστελλόμενη βοήθεια είναι πολύ περιορισμένη και γι' αυτό ανεπαρκής.

Έντονα κατακρίνεται η εγκληματική αδιαφορία των πλουσιών χωρών, η καταπολέμηση τεραστίων πόρων για εξοπλισμούς και η εγκατάλειψη από τις ανεπτυγμένες χώρες του τρίτου κόσμου στη δυστυχία, την εξαθλίωση και το θάνατο.

Ευδιάκριτη είναι η υψηλή ευαισθητοποίηση των εφήβων μας στο θέμα της **ειρήνης**. Εκφράζεται συχνά η ανησυχία για τη συνεχιζόμενη απειλή της παγκόσμιας ειρήνης και τον ελλοχεύοντα κίνδυνο για πυρηνική καταστροφή του πλανήτη, λόγω της συνέχισης των εξοπλισμών και των συγκρούσεων εξαιτίας των ανταγωνισμών και των διαπλεκόμενων συμφερόντων. Εξίσου περιγράφονται με ζωηρότητα τα δεινά που επισωρεύει ο **πόλεμος** σε τοπική και παγκόσμια κλίμακα. Εξάιρονται τα αγαθά της ειρήνης και της ειρηνικής συνύπαρξης και συνεργασίας των λαών.

Η σχέση της χώρας μας με τους άλλους λαούς της χερσονήσου του Αίμου είναι τεταμένη με τα σχετικά προβλήματα που είχαν δημιουργηθεί μετά την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού. Συχνές είναι οι αναφορές σας, αγαπητοί συνάδελφοι, για τη συμπεριφορά των Σκοπίων στο μακεδονικό πρόβλημα και της Αλβανίας σε σχέση με τους βορειοηπειρώτες.

Οι σκοπιανοί, λόγω της επεκτατικής τους πολιτικής, παραχαράσσουν την ελληνική ιστορία της Μακεδονίας με τη νομιμοποίηση της χρήσης του ονόματος «**Δημοκρατία της Μακεδονίας των Σκοπίων**». Δυστυχώς, σε αυτή τους την προσπάθεια ενισχύονται από τις μεγάλες δυνάμεις. **Το όνομα είναι αδιαπραγμάτεμο.**

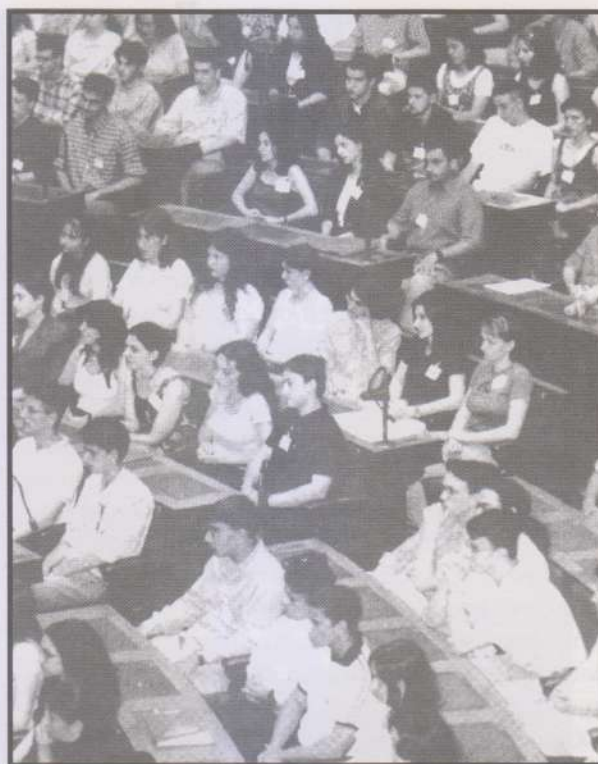
Για το αλβανικό αναφέρατε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα Έλληνες της Βορείου Ηπείρου, ενώ παράλληλα εκφράζεται φόβος και ανησυχία για τη δράση της αλβανικής μαφίας στη χώρα μας, κάτι που με κανέναν τρόπο φυσικά δεν μπορεί να θεωρηθεί ρατσισμός ή ξενοφοβία.

Για την κρίση στα Βαλκάνια ενοχοποιείται ο ρόλος των ΗΠΑ και πάλι, ενώ μια μερίδα συναδέλφων αναφέρεται στο ότι η Ελλάδα δεν εκμεταλλεύθηκε όπως έπρεπε το αλβανικό για την απελευθέρωση της Βορείου Ηπείρου.

Ο **τουρκικός κίνδυνος** θεωρείται υπαρκτός λόγω της επεκτατικής πολιτικής και επιθετικότητας της Τουρκίας εις βάρος της Ελλάδας. Η Τουρκία παραβιάζει κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας στο Αιγαίο, διεκδικεί ελληνικά νησιά και βραχονησίδες. Αναγνωρίζεται ο μη εμποδομητικός ρόλος χωρών, όπως οι ΗΠΑ, που παρασκηνιακά υποστηρίζουν και ενισχύουν την Τουρκία.

Πολλοί από τους συναδέλφους κρίνουν τη στάση της Ελλάδας υποτονική έναντι των διεκδικήσεων της Τουρκίας, άλλοι μάλιστα ομιλούν για αδιαφορία έναντι της Θράκης, της Ίμβρου και της Τενέδου.

Το Κυπριακό είναι η μεγαλύτερη και πιο απτή απόδειξη της επεκτατικής πολιτικής της Τουρκίας, συνιστά δε κατάφωρη καταπάτηση του διεθνούς δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.



Από συνεδρίαση της Βουλής των Εφήβων

Λόγω του περιορισμένου χρόνου, θα σταματήσω εδώ την εισήγησή μου, για να αναφερθώ στις προτάσεις που ψηφίστηκαν από την Επιτροπή Εθνικής Αμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων.

Πρώτον, να απαιτήσουμε αλλαγή των βιβλίων του πανεπιστημίου του Χάρβαρντ που παρουσιάζουν τα Σκόπια ως Μακεδονία, βιβλία σκοπιανής προέλευσης, και ταυτόχρονα να αποστείλουμε βιβλία με προβολή των ελληνικών θέσεων.

Δεύτερον, να προβληθεί το Άγιον Όρος ως πόλος έλξης των ορθοδόξων και όχι μόνο, αλλά και αντίστασης στο εξαπλούμενο ισλαμικό τόξο.

Τρίτον, να δημιουργηθούν παραγωγικές μονάδες σε διάφορες περιοχές που θα ενδιαφέρονται για τον τόπο.

Τέταρτον, να απαγορευθεί η λειτουργία του ECMI, να καταγγελθεί η Γερμανία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και να παραπεμφθεί στο Ανώτατο Δικαστήριο της Χάγης.

Να διαφωτιστούν οι πομάκοι για την ελληνική τους καταγωγή.

Να διδάσκονται τα ελληνικά στους πομάκους κατά το πρόγραμμα των σχολείων της υπόλοιπης Ελλάδας.

Να δημιουργηθούν εργοστάσια στα οποία θα εργάζονται πομάκοι.

Να δημιουργηθεί υπερχομματική επιτροπή, υπεύθυνη για την άσκηση ενιαίας εξωτερικής πολιτικής, της οποίας η θητεία θα είναι ανεξάρτητη από τη θητεία της κάθε κυβέρνησης και να υιοθετηθεί το δόγμα «διεκδικούμε όλα όσα με αίμα και κόπο αποκτήσαμε».

“PONTIKI” 18-6-98

Ο ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΑΝΘΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Η χρησιμότητα της μελέτης του ανθελληνισμού

του Γ. Σκλαβούνου

Η κατανόηση των αιτίων που τροφοδότησαν ανθελληνικές πολιτικές είναι αφ' εαυτής πολλαπλά χρήσιμη. Όμως είναι αναγκαίο να επισημανθεί μία ιδιαίτερη χρησιμότητα της προσέγγισης της ελληνικής ιστορίας μέσα και απ' τις "συνιστώσες" του ανθελληνισμού.

Οι παγκόσμιες, οι ευρωπαϊκές, οι βαλκανικές εξελίξεις, η βαθύτατη πολιτισμική κρίση που διέρχεται ο δυτικός κόσμος (με την οικολογική, οικονομική, πολιτική του έκφραση), οι συνεχιζόμενες γενοκτονίες σ' ολόκληρο τον πλανήτη, η έξαρση του νεο-φασισμού και νεο-ρατσισμού σε Ευρωπαϊκή Ένωση και ΗΠΑ, η έξαρση του θρησκευτικού φανατισμού σ' ανατολή και δύση, όπου και οι σύγχρονες εκφράσεις ανθελληνισμού, καθιστούν επίκαιρο και αναγκαίο τον προβληματισμό.

Χαρακτηριστικές περιπτώσεις σύγχρονου ανθελληνισμού:

- Η άρνηση των συμμάχων νικητών του Β' Παγκοσμίου Πολέμου υπευθύνων για τις διαπραγματεύσεις ειρήνης με την Γερμανία και τις αποζημιώσεις να διασφαλίσουν και για την Ελλάδα τις δίκαιες απαιτήσεις της σε βάρος της Γερμανίας, αποτελούμενες όχι μόνον από πολεμικές αποζημιώσεις αλλά και από αναγκαστικά δάνεια σε χρυσό, που έλαβε η Γερμανία από τις κατοχικές ελληνικές κυβερνήσεις.

Η άρνηση της Γερμανίας να αναγνωρίσει αυτό το χρέος.

"...οτιδήποτε κι αν οι δυτικοευρωπαίοι δημιουργούσαν, φαινόμενικά πρωτότυπο και άξιο θαυμασμού, έχανε χρώμα και ζωή στη σύγκρισή του με το ελληνικό μοντέλο, συρρικνωνότανε, κατέληγε να μοιάζει με φθηνό αντίγραφο, με καρικατούρα....",

Η σημασία αυτής της συμπεριφοράς καταδεικνύεται αν ο αναγνώστης ανακαλέσει στη μνήμη του το μέγεθος των υλικών ζημιών και των ζημιών σε ανθρώπινες ζωές, με το οποίο πλήρωσε η Ελλάδα τη ναζιστική θηριωδία.

- Η συμπεριφορά των Δυτικών στο Κυπριακό Ζήτημα από την περίοδο του Αγώνα της ΕΟΚΑ μέχρι και σήμερα.

- Η πολιτική των ίσων αποστάσεων ανάμεσα στην Τουρκία και την Ελλάδα εκ μέρους των ΗΠΑ παρά τη

θρασύτατη τουρκική επεκτατικότητα, επιθετικότητα και προκλητικότητα στο Αιγαίο την Θράκη αλλά και σ' αυτό ακόμα το Ιόνιο.

- Η στήριξη του κρατικού μορφώματος των Σκοπίων στην αμφισβήτηση της ελληνικής ιστορίας, ελληνικών συμβόλων και κυρίως στην αμφισβήτηση της ελληνικότητας της Μακεδονίας. Στήριξη η οποία συμβαίνει με δεδομένο και καταγραμμένο τον επεκτατισμό και τον αλυτρωτισμό των Σκοπίων και σ' αυτό ακόμα το σύνταγμα τους.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΑ ΑΙΤΙΑ ΑΝΘΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Για την παρουσίαση των γενεσιουργών αιτίων του ευρωπαϊκού ανθελληνισμού στο πολιτιστικό επίπεδο θα δώσουμε το λόγο σε διακεκριμένους ευρωπαίους να καταθέσουν τις μαρτυρίες τους.

Φρειδερίκος Νίτσε

Η Γένεση της Τραγωδίας: Κεφάλαιο XV

"Αποδεδειγμένα σε κάθε περίοδο της εξέλιξής του ο δυτικοευρωπαϊκός πολιτισμός προσπάθησε να απελευθερώσει τον εαυτό του από τους Έλληνες. Η προσπάθεια αυτή είναι διαποτισμένη με βαθύτατη δυσαρέσκεια, γιατί οτιδήποτε κι αν (οι δυτικοευρωπαίοι) δημιουργούσαν, φαινομενικά πρωτότυπο και άξιο θαυμασμού, έχανε χρώμα και ζωή στη σύγκρισή του με το ελληνικό μοντέλο, συρρικνωνότανε, κατέληγε να μοιάζει με φθηνό αντίγραφο, με καρικατούρα.

Έτσι ξανά και ξανά μια οργή ποτισμένη με μίσος ξεσπάει εναντίον των Ελλήνων, εναντίον αυτού του μικρού και αλαζονικού έθνους που είχε το νεύρο να ονομάσει βαρβαρικό (για κάθε εποχή) ό,τι δεν είχε δημιουργηθεί στο έδαφός του.

Μα ποιοι, επιτέλους, είναι αυτοί των οποίων η ιστορική αίγλη υπήρξε τόσο εφήμερη, οι θεσμοί τους τόσο περιορισμένοι, τα ήθη τους αμφίβολα έως απαράδεκτα, και οι οποίοι απαιτούν μια εξαιρετή θέση ανάμεσα στα έθνη, μια θέση πάνω από το πλήθος.

Κανένας από τους επανεμφανιζόμενους εχθρούς τους δεν είχε την τύχη να ανακαλύψει το κώνειο, με το οποίο θα μπορούσαμε μια για πάντα να απαλλαγούμε απ' αυτούς.

Όλα τα δηλητήρια του φθόνου, της ύβρεως, του μίσους έχουν αποδειχθεί ανεπαρκή να διαταράξουν την υπέροχη ομορφιά τους.

Έτσι, οι άνθρωποι συνεχίζουν να νιώθουν ντροπή

και φόβο απέναντι στους Έλληνες.

Βέβαια, πού και πού, κάποιος εμφανίζεται που αναγνωρίζει ακέραιη την αλήθεια, την αλήθεια που διδάσκει ότι οι Έλληνες είναι οι ηνίοχοι κάθε επερχόμενου πολιτισμού και σχεδόν πάντα τόσο τα άρματα όσο και τα άλογα των επερχόμενων πολιτισμών είναι πολύ χαμηλής ποιότητας σε σχέση με τους ηνίοχους (Έλληνες), οι οποίοι τελικά αθλούνται οδηγώντας το άρμα στην άβυσσο, την οποία αυτοί ξεπερνούν με αχίλλειο πήδημα."¹

Άρνολντ Τούνμπυ

Στην ίδια γραμμή σκέψης κινείται και ο μεγάλος ιστορικός Arnold Toynbee στο έργο του "Οι Έλληνες και οι Κληρονομίες τους"².

Κατά τον Toynbee: " Η ιστορία του ελληνισμού επιβεβαιώνει το επίγραμμα του Βολταίρου «Le mieux est l' ennemi du bien».

Τα μεγαλύτερα επιτεύγματα του ελληνισμού φθάνουν πράγματι τόσο πολύ κοντά στο τέλειο, που γίνονται εμπόδιο για παραπέρα πρόοδο στις αντίστοιχες κατευθύνσεις.

Οι διάδοχοι των αρχαίων διδασκάλων έπρεπε να κάνουν μια οδυνηρή επιλογή. Είτε έπρεπε να εγκαταλείψουν ένα πεδίο όπου οι προκάτοχοί τους δεν είχαν αφήσει κανένα περιθώριο για επιπρόσθετες κατακτήσεις, και αυτό απαιτούσε ένα ενσυνείδητα επαναστατικό νέο ξεκίνημα, είτε έπρεπε να περιπέσουν σε ένα μιμητικό αρχαϊσμό, λατρεύοντας δουλικά (όπως ο Νάρκισσος) τα κληρονομημένα απ' αυτούς αριστουργήματα, τα οποία δεν μπορούσαν να συναγωνιστούν".

Και συνεχίζει: "Η ελληνική αυτή εμπειρία που μας προβληματίζει και μας συνθλίβει ψυχικά, απεικονίζεται στις παρεπόμενες επιδράσεις του υπέρτατου επιτεύγματος των Ελλήνων, στην τέχνη της προφορικής ποίησης..."³

"Στη μέγιστη εξάπλωσή του ο ελληνισμός επεκτάθηκε με λατινικό ένδυμα προς τα δυτικά μέχρι τη Βρετανία και το Μαρόκο και με βουδιστικό ένδυμα ανατολικά ίσαμε την Ιαπωνία.

Στην επιθανάτια αγωνία του το μόνο που διατήρησε ο ελληνισμός απ' αυτές τις τεράστιες κτήσεις ήταν η Σικελία και η Μ. Ασία. Παρόλα αυτά η επιτυχία του ελληνισμού να σαγηνεύσει τόσους πολλούς ξένους λαούς έστω και προσωρινά αποτελεί αδιαμφισβήτητη μαρτυρία της πνευματικής δύναμης αυτού του δεύτερου πολιτισμού που έχει δημιουργηθεί από τους Έλληνες."

Όσον αφορά στην επίδραση, την πίεση της Δύσης απέναντι στους Έλληνες ο Toynbee θα επισημάνει:

"Η επίδραση της Δύσης στους Έλληνες αρχίζει τον 11ο αιώνα με τη νορμανδική κατάκτηση της Νοτιοανατολικής Ιταλίας και Σικελίας. Κανένας άλλος επιζών, μη δυτικός λαός, δεν είχε αντιταχθεί στην πίεση

ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΕΝΔΡΙΝΟΣ

ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗ



ελευθερη σκεψις

από τη Δύση για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα όσο ο ελληνικός."⁴

Φαλεμεράγιερ

Στην «Ιστορία της Αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας» στη δεύτερη παράγραφο του προλόγου του, ο Φαλεμεράγιερ αναφερόμενος στους Έλληνες και στο μίσος των Ευρωπαίων απέναντι στους Έλληνες γράφει στα 1827:

"Ο χαρακτήρας τους είναι τραγικός, όπως και η όλη ιστορία της ελληνικής φυλής. Η ιστορία αυτή τραβάει την τελευταία κλωστή του μεγάλου πλέγματος της ατυχίας, που μετά από μια σύντομη φωτεινή περίοδο έχει εμπλέξει αυτό τον λαό στον ιστό της και τον κρατάει αιχμάλωτό της μέχρι και σήμερα.

Με παρόμοια της ατυχίας τους μανία, σπρωγμένοι, θαρρείς, από κάποιο μυστικό ένστικτο έσπευδαν βασιλιάδες και έθνη να καταπιέσουν και να αποθαρρύνουν το οργανωμένο με πολύ πνεύμα και φως αυτό τμήμα του ανθρώπινου γένους.

Οι βασιλιάδες ήθελαν να εκδικηθούν για την προσβολή που τους έγινε απ' τους αρχαίους χρόνους από τα ελληνικά δημοκρατικά πολιτεύματα. Τα έθνη, όμως, τιμωρούν την πνευματική ανωτερότητα των κατοίκων της Ελλάδας απέναντι στους λαούς των άλλων χωρών, μια ανωτερότητα που φαίνεται να έχει διαμορφώσει τη φύση του χαρακτήρα τους, σαν μέρος

“...Τα έθνη, όμως, τιμωρούν την πνευματική ανωτερότητα των κατοίκων της Ελλάδας απέναντι στους λαούς των άλλων χωρών, μια ανωτερότητα που φαίνεται να έχει διαμορφώσει τη φύση του χαρακτήρα τους, σαν μέρος από εκείνη την παλιά κληρονομιά...”

από εκείνη την παλιά κληρονομιά. Και δε σταμάτησαν τις επιδρομές τους σε αυτή την χώρα, παρά μόνο όταν την είχαν καταπιέσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό ταπείνωσης, επιβάλλοντάς της ξένους αποίκους και ξένα ήθη, ώσπου το κακό και η ταπείνωση της αφαίρεσαν όλο το αρχαίο μεγαλείο της. Η συμπίνοια για το κατόντημά της τότε μόνο άρχισε, όταν πια το ίδιο το υλικό που τους προκαλούσε το μίσος και τη μανία καταδίωξης είχε εξαφανιστεί.”⁵

Ο Γκεμερέν

(στο έργο του “Η Δύση της Δύσης και ο Ελληνισμός”)⁶

.... “Και άρχισα να μελετώ την ιστορία του

νεοελληνισμού, ύστερα του Βυζαντίου και ξαφνικά βρέθηκα μπροστά σε μια ιστορική εικόνα, ολότελα διαφορετική από εκείνη που μας μεταδίδουν στο σχολείο. Και τελικά άρχισα να καταλαβαίνω τι ήταν η Αρχαία Ελλάδα. Άρχισα να καταλαβαίνω γιατί όλοι οι ισχυροί που πήραν τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό... πάντα περιφρονούσαν - ή μάλλον φοβόντουσαν τους Έλληνες, γιατί πάντοτε αποστρέφονταν το ελληνικό πνεύμα... Ταυτόχρονα με αυτή την αποκάλυψη άρχισα να καταλαβαίνω γιατί πάει ο ευρωπαϊκός πολιτισμός όλο και περισσότερο κατά διαβόλου.

Ήμουνα δεκαέξι χρόνια διευθυντής ενός πολιτιστικού και καλλιτεχνικού ιδρύματος στη Βιέννη και ξέρω τι λέω...”⁷

Κατά τον Γκεμερέν: Η προσπάθεια της γερμανικής πολιτιστικής αναγέννησης μέσω του ελληνικού πνεύματος θα καταστεί ιδεολογία με το Γιόχαν Γιόχιμ Βέγκελμαν, ο οποίος διακήρυξε:

“Ο μόνος δρόμος για μας να γίνουμε μεγάλοι, και αν είναι δυνατόν αμίμητοι, είναι το να μιμηθούμε τους Έλληνες.”

Όμως, ο γερμανικός κλασικισμός αναπτύσσεται με πλέγματα ενοχής, λατρείας και μίσους απέναντι στο ελληνικό ιδεώδες. Όπως επισημαίνει ο Gemerey, ο κλασικισμός της Γερμανίας φθάνει στην τελειότερη έκφρασή του στην Ιφιγένεια του Γκαίτε, στην Έλενα-Πράξη και το Φάουστ του ίδιου. Κι αυτός ακόμα ο Γκαίτε παραμένει αμφίβηλος απέναντι στο ελληνικό ιδεώδες. Οι Έλληνες δεν άξιζαν ποτέ, θαμπώνουν μόνο με τα ελεύθερά τους ήθη και παρασύρουνε σ' αμαρτίες χαρωπές.

Οι δικές μας παραμένουν πάντοτε σκοτεινές.

.....

Είμαστε κι εμείς εγκάρδια άσεμνοι μα οι αρχαίοι παραείναι ζωντανοί!

Οι υπαινιγμοί που αφορούν στα πολιτικά πιστεύω των Ελλήνων, την ηθική τους και γενικά η περιφρόνηση και αμφισβήτησή τους είναι σαφείς στο έργο και του μεγάλου Γκαίτε:

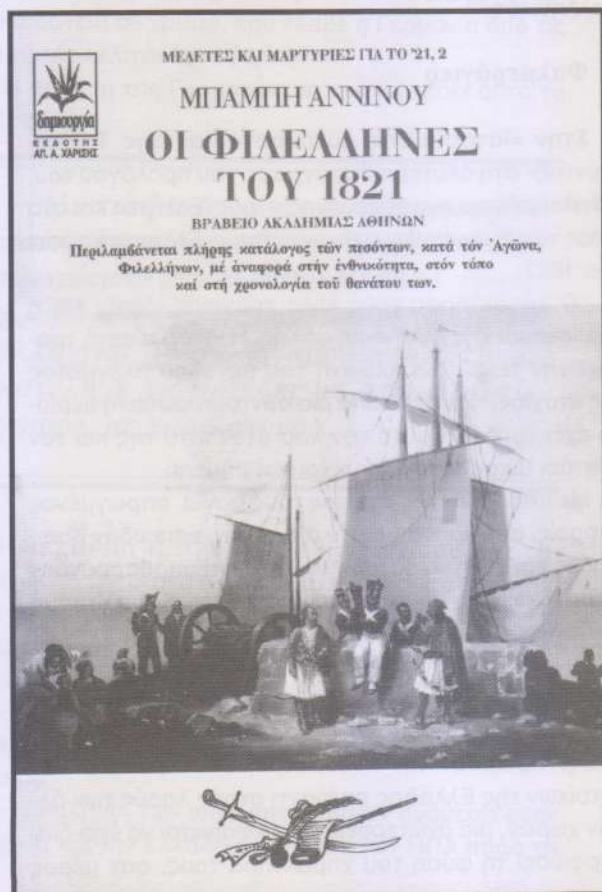
Και αυτό ακόμα το ιδανικό του γερμανικού κλασικισμού - το ιδανικό του ωραίου - του μεγάλου και του αληθινού, στην πρώτη κριτική αποκαλύπτεται επιφανειακό.

Αξίζει να παρατηρήσουμε και να επισημάνουμε ότι:

Τους τρομάζουν τα ήθη των Αρχαίων. Τους τρομάζουν οι θεόγυμνοι θεοί μας. Τους τρομάζουν οι ερωτικοί θεοί μας.

Ο Φαλεμεράγιερ, ο Νίτσε, ο Γκαίτε μας δίνουν το ίδιο στίγμα. Το στίγμα της πολιτισμικής διαφοροποίησης και κριτικής, από ευρωπαϊκής πλευράς, σε θέματα πολιτικής και ερωτικής συμπεριφοράς και ηθικής.

Ο γερμανικός κλασικισμός στο ιδανικό του ωραίου, του μεγάλου και τ' αληθινού, θα λατρέψει τη δύναμη, θα λατρέψει το γυμνασμένο δυνατό κορμί ως εργαλείο πολιτικής και πολεμικής βούλησης και όχι ως έκφραση



εσωτερικής αρμονίας ούτε ως έκφραση αισθητικής και αισθησιακής προσέγγισης της ζωής.

Η Δίκη, το Μέτρο, η Αρετή, ο Έρωτας, η ορφική αναζήτηση του χρήσιμου δια του ωραίου, δεν αποτελούν ούτε αφετηρία ούτε στόχο του γερμανικού κλασικισμού ειδικά και του ευρωπαϊκού γενικότερα.

Μαρκούζε

Ο Μαρκούζε επισημαίνοντας και αποκαλύπτοντας τέτοιες πολιτισμικές τάσεις στον ευρωπαϊκό χώρο, τόσο στο έργο του «Έρωτας και Πολιτισμός», όσο και στο έργο του «Η Αισθητική Διάσταση», παρατηρεί «εχθρότητα απέναντι στην ευτυχία, αυτό το ήθος που μηρυκάζει ονόματα του Βίσμάρκ και του Λούθηρου υποκρύπτει μια μικροαστική εχθρότητα προς τον Έρωτα.

Η αισθησιακή υπόσταση του Ωραίου διατηρείται στην αισθητική εξιδανίκευση. Η αυτονομία της τέχνης και η πολιτική της προοπτικής εδραιώνονται και αξιοποιούνται από τη διεγερτική-αναγεννητική δύναμη της αισθησιακής σχέσης του ανθρώπου με το ωραίο.

Δεν είναι, ως εκ τούτου, περίεργο το γεγονός ότι επιθέσεις εναντίον της αυτονομίας της τέχνης είναι συνυφασμένες με το όνομα της ηθικότητας και της θρησκείας.»⁸

Ο Μαρκούζε στο έργο του «Έρωτας και Πολιτισμός»⁹ κάνει μια επισήμανση ύψιστης πολιτισμικής σημασίας για τις ασυμβίβαστες διαφορές ανάμεσα στην Ελλάδα και την Ευρώπη.

«Αν ο Προμηθέας είναι ο ήρωας του μόχθου, της παραγωγικότητας και της προόδου δια μέσου της απώθησης, τότε τα σύμβολα μιας άλλης αρχής πρέπει να αναζητηθούν στον αντίθετο πόλο. Ο Ορφέας και ο Νάρκισσος σαν το Διόνυσο, με τον οποίο συγγενεύουν, εκφράζουν τον αντίθετο πόλο, εκφράζουν τον ανταγωνιστή του θεού, που καθιερώνει την λογική της κυριαρχίας, την περιοχή του Λόγου. Αντιπροσωπεύουν μια πολύ διαφορετική παραγωγικότητα.

Αυτοί δεν έγιναν οι ήρωες του δυτικού Κόσμου.... η φωνή τους είναι εκείνη που δε διστάζει αλλά τραγουδάει.

Η χειρονομία τους εκείνη που προσφέρει και δέχεται, η πράξη τους εκείνη που είναι ειρήνη και τερματίζει την εργασία της κατάκτησης.

Η απελευθέρωση από το χρόνο που φέρνουν αυτοί οι θεοί είναι η δύναμη που ενώνει τον άνθρωπο με το θεό, τον άνθρωπο με τη φύση.»

Αυτή η άλλη παραγωγικότητα εκφράζεται στο μεγαλειώδες ΟΡΦΙΚΟ ιδανικό, την αναζήτηση του



ΧΡΗΣΙΜΟΥ ΔΙΑ ΤΟΥ ΩΡΑΙΟΥ. Η παραγωγικότητα που δεν αποξενώνει τον άνθρωπο από τη φύση του και από τη φύση. Ασφαλώς, αυτή δεν είναι η παραγωγικότητα της μεγιστοποίησης του κέρδους, της εμπορευματοποίησης της φύσης και του ανθρώπου.

Ο Φόβος του Διονύσου

Ο Φόβος του Διονύσου δεν προκύπτει με την επικράτηση της χριστιανικής θρησκείας. Έχει βαθύτερες αρχαιότερες ρίζες κι αυτό γιατί δεν προκαλεί απλά σεμνότυφες και πουριτανικές αντιλήψεις, αλλά γιατί επιτρέπει στον άνθρωπο να έρθει σε επαφή με τις αρχέγονες ζωοποιές δυνάμεις της φύσης και της φύσης του.

Σχετικά με το Φόβο του Διονύσου ο Τογνβее παρατηρεί:

«Οι Σκύθες αποδοκίμαζαν με προσβλητικά λόγια τους Έλληνες όσον αφορά την πρακτική τους συνήθεια να βακχεύουν. Λένε ότι είναι απρεπές το ότι έχουν επινοήσει αυτό τον θεό που παρακινεί τους ανθρώπους στην παραφροσύνη.

Το σκανδαλώδες θέαμα του βασιλέως τους Σκύλη σ' ένα διονυσιακό θίασο μέσα στα τείχη του Βορισθένη προκάλεσε ταραχή στους Σκύθες τόσο βαθιά που στάθηκαν αμείλικτοι. Δεν μπόρεσαν να ηρεμήσουν παρά μόνο όταν σκότωσαν το Σκύλη.

Περίπου τρεις αιώνες αργότερα, ο ίδιος αχαλίνωτος διονυσιακός τρόπος έκφρασης του αρχαιο-

“...Ο μόνος δρόμος για μας να γίνουμε μεγάλοι, και αν είναι δυνατόν αμίμητοι, είναι το να μιμηθούμε τους Έλληνες....”

“...Ο βιασμός της Φύσης και του Ανθρώπου στην υπηρεσία της κατεστημένης αντίληψης για την παραγωγικότητα, οι κίνδυνοι που απειλούν τη Φύση, την Υγεία και την Επιβίωση του ανθρώπου στον πλανήτη, καταδεικνύουν τα αδιέξοδα του κυρίαρχου μοντέλου πολιτιστικής ανάπτυξης του δυτικού ανθρώπου...”

ελληνικού θρησκειώματος προκάλεσε την ίδια ταραχή και την ίδια βίαιη αντίδραση στη Ρωμαϊκή Κοινοπολιτεία και στην Ιουδαία.

Το 186 π.Χ. η ρωμαϊκή διοίκηση αποφάσισε ένα διωγμό κατά των πιστών του Διονύσου στην Ιταλία.

Στην Ιουδαία ένα εξελληνιστικό κίνημα είχε αρχίσει από μια μερίδα του εβραϊκού κατεστημένου γύρω στο 175 π.Χ. Οι Ιερείς του ΓΙΑΧΒΕ ήσαν φιλικά διακείμενοι προς τον αρχαιοελληνικό αθλητισμό και αυτό δεν προκαλούσε τους ιουδαίους συντηρητικούς μέχρι του σημείου να εξεγερθούν. Μόνον οι ελληνίζοντες Ιουδαίοι βάκχευαν, αυτοί (οι συντηρητικοί Ιουδαίοι) αναστατώθηκαν και η ανθελληνική εξέγερση στην Ιουδαία τον 2ο π.Χ. αιώνα είχε βαρυσήμαντες συνέπειες στο σύνολο του δυτικού τμήματος του Παλαιού Κόσμου...»¹⁰

Σήμερα

Αυτή την άλλη παραγωγικότητα συνεχίζει να προτείνει και να ευαγγελίζεται το ελληνικό πολιτιστικό σήμερα.

Αυτή την άλλη σχέση με τη Γη, τη Φύση, την Τέχνη, με τον Έρωτα, το Θάνατο, την Εργασία, την Παραγωγή και τους Στόχους τους, με την Ποίηση και την Πράξη, την Ποίηση-Πράξη ευαγγελίζεται ο Σικελιανός στο «Λυρικό Βίο».¹¹ Ειδικότερα στο «Δελφικό Λόγο» και στη «Συνείδηση Δημιουργίας».¹²

Δεν είναι, ασφαλώς, τυχαίο το γεγονός ότι στη «Συνείδηση της Προσωπικής Δημιουργίας» εκτός των άλλων ένα ποίημα είναι αφιερωμένο στην Πράξη-Ποίηση και ένα στο Διονυσίοδοτο Απόλλωνα.

Αυτή την άλλη “παραγωγικότητα” ευαγγελίζεται ο Καζαντζάκης στην «Οδύσσειά» του, όταν στον πρόλογό της μας λέει:

Τη φρονιμάδα, θεέ μου, πάρε μου, ν' ανοίξουν τα μελλίγγια

ν' ανοίξουν οι καταπαχτές του Νου, να πάρει αγέρα ο κόσμος.

Έ, μωρέ σεις χωριάτες μέρμηγκοι, σταροκουβαλητάδες,

θα ρίξω παπαρούνα κόκκινη, φωτιά να πιάση ο κάμπος.

Κοράσια με τ' αγριοπερίστερα στο δροσερό σας κόρφο

*λεβέντες με το μαυρομάνικο το λάζο στο ζωνάρι
Ξερό δέντρο 'ναι η γης χωρίς ανθούς, όσο κι αν πολεμάτε*

Εγώ, μωρέ, με το τραγούδι μου θα την ανθοβολήσω!

Μαστόροι, αφήστε πιά τα σύνεργα, διπλώστε τις ποδιές σας

σχολάστε απ' της ανάγκης το ζυγό κι η λευτεριά φωνάζει...

Η μετατροπή της γης και της ανθρώπινης εργασίας σε συντελεστές της παραγωγής, η θεοποίηση της μεγιστοποίησης του κέρδους έχει αποκαλύψει την υβριστική της φύση και η Νέμεσις απειλεί την κατεστημένη τάξη πραγμάτων. Ο βιασμός της Φύσης και του Ανθρώπου στην υπηρεσία της κατεστημένης αντίληψης για την παραγωγικότητα, οι κίνδυνοι που απειλούν τη Φύση, την Υγεία και την Επιβίωση του ανθρώπου στον πλανήτη, καταδεικνύουν τα αδιέξοδα του κυρίαρχου μοντέλου πολιτιστικής ανάπτυξης του δυτικού ανθρώπου. Ο άνθρωπος, ως απεριόριστος καταναλωτής, ως εγωκεντρικός ευδαιμονιστής, ο άνθρωπος των χωρίς όρια επιθυμιών, ο άνθρωπος κατακτητής και κυρίαρχος της φύσης, κέντρο του σύμπαντος, σηματοδοτεί τον ανθρωποκεντρισμό στις πιο επίνδυνες εκφράσεις του.

Η επαναποθέτηση του ανθρώπου στη σχέση του με τον άνθρωπο και το σύμπαν προϋποθέτει μια πολιτισμική επανάσταση, η οποία δεν είναι δυνατόν να σπαρεί, ν' ανθίσει, να καρπίσει χωρίς την αρχέγονη, την καταλυτική πνοή της Ιερής Μανίας, της Ιερής Μέθης, του Ερωτικού Πάθους του Διονυσιακού Πνεύματος, χωρίς τη μορφοποιητική δύναμη και δυναμική μιας απολλώνιας συνείδησης μεθοδικότητας, ευαισθησίας και παραγωγικότητας.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. (1872 Πρώτη έκδοση)
2. Ινστιτούτο του Βιβλίου. Oxford University Press 1981. Εκδόσεις Καραμήτσα 1992 σελ. 71.
3. σελ. 71
4. Οι Έλληνες και οι Κληρονομίες τους, σελ. 25.
5. Ιστορία της Αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας Jac. Ph. Fallmerayer, Munchen 1827, Μετάφραση Θωμά Σεργίνι. Εκδοτικός Οίκος, “Αφοι Κυριακίδη”, Θεσσαλονίκη 1984.
6. Εκδόσεις Παπαζήση.
7. Απόσπασμα το Προλόγον, σελίδα 11.
8. Αισθητική Διάσταση, σελίδες 66-67, Bacon Press Boston 1978.
9. Εκδόσεις Κάλβος, Αθήνα 1981, σελ. 166.
10. Οι Έλληνες και οι κληρονομίες τους.
11. ()
12. ()

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟΥΣ ΑΚΡΙΤΕΣ ΦΡΟΥΡΟΥΣ ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟ

Σύνταξη: Αλεξάνδρα Γαβριηλίδη

Επιμέλεια: Σταύρος Γαβριηλίδης

Μικρό και όμορφο νησί, που απέχει εβδομήντα δύο ναυτικά μίλια από τη Ρόδο και βρίσκεται απέναντι από τον Αντίφιλο στα παράλια της Τουρκίας. Είναι ένας υπέροχος τόπος, ο οποίος διαθέτει μεγάλη ιστορία.

Παλαιότερα ονομαζόταν Μεγίστη και οφείλεται σε δύο εκδοχές ή από το όνομα του πρώτου βασιλιά του νησιού Μεγίστεια ή από το γεγονός ότι αποτελεί το μεγαλύτερο νησί ανάμεσα στις υπόλοιπες βραχονησίδες που το περικυκλώνουν. Στη συνέχεια ονομάστηκε Καστελλόριζο από τους Ιταλούς που το κατέκτησαν και τις λέξεις Castello Rosso, που σημαίνει κόκκινο κάστρο ένεκα του κόκκινου χρώματος του χώματος που είναι πλούσιο σε περιεκτικότητα σιδήρου. Οι κυριότερες από τις βραχονησίδες είναι η Ρω, η Ψωραδιά, η Στρογγυλή, το Ψωμί και ο Πολυφάδος. Το Καστελλόριζο εμφάνισε μεγάλη πολιτιστική και οικονομική άνθηση πριν από το δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο.

Κατά την περίοδο του πολέμου και πιο συγκεκριμένα το 1943-45 πολλοί από τους κατοίκους του νησιού αναγκάστηκαν να πάνε στην Παλαιστίνη ως πρόσφυγες. Επιστρέφοντας οι κάτοικοι μετά τον πόλεμο και αντικρίζοντας το νησί ολοσχερώς κατεστραμμένο αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν στην Αυστραλία, όπου υπάρχουν και 60.000 κάτοικοι εκεί καθώς και καστελλοριζικές αδελφότητες σ' όλες τις μεγάλες πόλεις. Σήμερα πολλοί έρχονται και φτιάχνουν τα σπίτια τους. Έτσι κάθε χρόνο το νησί έχει τουριστική κίνηση.

Τα αξιοθέατα του νησιού είναι το Γαλάζιο Σπήλαιο ή Τρύπα του Παραστά με τις φώκιες, η νήσος Ρω όπου επί σειρά ετών η Δέσποινα Αχλαδιώτη (Κυρά της Ρω) σήκωνε την ελληνική σημαία και πολλά μοναστήρια όπως: ο Άη Γιώργης του Βουνού, ο Άη Στέφανος, η Αγία Τριάδα, ο Προφήτης Ηλίας, όπου υπάρχει και ο στρατώνας, ο καθεδρικός ναός του Αγίου Κωνσταντίνου, ο οποίος είναι και ο πολιούχος του νησιού, η Παναγιά η Παλαιοκαστρίτισσα, ο Άη Γιώργης του νησιού, που βρίσκεται στο νησάκι απέναντι από το Μαντράκι. Οι Καστελλοριζιοί λάτρευαν τον Άη Γιώργη και σε κάθε δύσκολη στιγμή τον επικαλούνταν, γι' αυτό υπάρχουν πολλοί ναοί με το όνομά του.

Δίπλα στην Αγία Τριάδα υπάρχουν δέκα μεγάλες



δεξαμενές που καλούνται Άχερες. Σ' αυτές οι ντόπιοι μάζευαν το βρόχινο νερό και το χρησιμοποιούσαν ως πόσιμο αλλά και για τις καθημερινές τους δουλειές. Η λέξη Άχερες πηγάζει από την αραβική λέξη Άσαρα που σημαίνει δέκα, αριθμός ο οποίος εκφράζει και το πλήθος των δεξαμενών.

Πάνω από την πόλη της Μεγίστης βρίσκεται το λαογραφικό μουσείο με αρχαία και νεότερα ευρήματα, όπου εκτίθεται όλη η ιστορία και η παράδοση του νησιού καθώς και το Κόκκινο Κάστρο.

Στην πλατεία του Αγίου Κωνσταντίνου βρίσκεται η Σατράπεια Σχολή, μια πολύ αξιόλογη σχολή, διότι οι κολόνες της θυμίζουν το Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εκεί πήραν τα πρώτα φώτα της μόρφωσης μεγάλοι καστελλοριζιοί επιστήμονες, που διαπρέπουν σε όλο τον κόσμο.

Αξιόλογες παραλίες για μπάνιο είναι το Μαντράκι, ο Νίφτης, η Παλαμερεία κ.α. Επίσης υπάρχουν πολλά παραδοσιακά σπίτια, εστιατόρια, καφέ-μπαρ, ντίσκο, πανσιόν και μεγάλα ξενοδοχεία, όπως το Καστέλλο, στην πλατεία του Αγίου Γεωργίου του Πηγαδιού, πάνω στο νερό, με απεριόριστη θέα στο Καστελλόριζο.

Αξιοσημείωτη είναι και η παράδοση του νησιού μας. Η μεγαλύτερη γιορτή του Καστελλόριζου είναι η Λαμπρή. Με το Χριστός Ανέστη ακούγονται μπαρουτιές, τουφεκιές και οι κοπέλες στον αυλόγυρο του Αγίου Κωνσταντίνου χορεύουν σαν τις αρχοντοπούλες «Σαν τη μεγάλη Πασχαλιά να 'ταν οι μέρες ούλες π' αλλάσσουσι οι κοπελιές σαν τις αρχοντοπούλες». Το γλέντι διαρκεί τρεις μέρες με βιολιά και λαούτα, χορούς και τραγούδια.

Το έθιμο του γάμου αποτελεί το σημαντικότερο γεγονός στη ζωή του Καστελλόριζου. Την παραμονή του γάμου παιδιά από τις οικογένειες των μελλονύμφων ανεβαίνουν στο βουνό και μαζεύουν μυρωδάτα βότανα, για να λουστεί ο γαμπρός και η νύφη και τραγουδούν: «Απ' τα βότανα πέφτω, πέφτω για να σκοτωθώ και η αγάπη μου φωνάζει πιάστε τε τον για το Θεό...» κ.α. Αυτά τα βότανα είναι για τη βασκανία, το λεγόμενο ίσσωπος από τον 50ό ψαλμό του Δαβίδ «ραντιείς με ίσσωπο και καθαρισθήσομαι, πλυνείς με και υπερχίονα λευκανθήσομαι». Στη συνέχεια, πηγαίνουμε στο στολισμό του γαμπρού και της νύφης. Συγγενείς και φίλοι χτυπώντας ρυθμικά παλαμάκια τους τραγουδούν: «Ήρθεν η ώρα η καλή και η περιβλοημένη να βάλουμε στην κόρη μας ολόχρυσο στεφάνι...» κ.α. Μετά την τέλεση του μυστηρίου του γάμου ακολουθεί πλούσιο φαγοπότι και γλέντι. Ο γαμπρός, η νύφη και όλος ο κόσμος χορεύουν τη γαμήλια σουστά «Μάνα χαρά, μάνα χαρά, μάνα χαρά μεγάλη γαμπρός από τη μια μεριά και νύφη από την άλλη...» Κατόπιν, χτυπώντας τα πιρούνια τους πάνω στα ποτήρια και τα πιάτα τραγουδούν όλοι ρυθμικά «Πέτρος και Παύλος τό 'λεγε και οι δώδεκα αποστόλοι κιέλ αμάν αμάν να ζήσει η νύφη και ο γαμπρός και οι συμπεθέροι όλοι...» κ.α. Το γλέντι διαρκεί τρεις μέρες με τραγούδια, χορούς και παινέματα της νύφης.

Ένα άλλο έθιμο είναι η εορτή του Προφήτη Ηλία. Την παραμονή της γιορτής στις 19 Ιουλίου ο ένας πετά τον άλλο στη θάλασσα φωνάζοντας «Τάϊ Ηλία Τάϊ μάλλα μπλουμ». Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, όταν οι Καστελλοριζιοί εξορίστηκαν από Τούρκους στην Κάσο και στην Κάρπαθο, το Καστελλόριζο έμεινε μονάχα με ένα μοναχό, τον Πατέρα Παΐσιο. Όταν ο παπάς είδε τα καράβια να επιστρέφουν με τους κατοίκους, έπεσε από τη μεγάλη του χαρά μέσα στη θάλασσα. Το έθιμο αυτό διατηρείται μέχρι σήμερα.

Σχετικά με την ιστορία και την παράδοση του Καστελλόριζου αντλήσαμε πληροφορίες από την κυρία Ευαγγελία Ξενοπούλου, καθηγήτρια ξένων γλωσσών και γενική γραμματέα του συνδέσμου των απανταχού Καστελλοριζίων Αθηνών-Πειραιώς. Είναι γνωστή ως το «αηδόνι του Καστελλόριζου», δεδομένου ότι τραγουδά όλα τα παραδοσιακά τραγούδια του νησιού και διατηρεί χορευτικό συγκρότημα με καστελλοριζιές κοπέλες, που φορούν την πλούσια παραδοσιακή, γεμάτη αρχοντιά ενδυμασία του νησιού σε κάθε εκδήλωση.

Τα παραδοσιακά αυτά τραγούδια είναι η πλούσια κληρονομιά της από τον πατέρα της κ. Γεώργιο Ξενοπούλο, ο οποίος στα νεανικά του χρόνια παίζοντας μαντολίνο, βιολί και κιθάρα χιλιοτραγουδούσε όλα τα σοκάκια του νησιού κάτω απ' το φως του φεγγαριού... Διατίθενται σε κασέτα με τίτλο «Καστελλόριζο Μικρό». Η ίδια είχε κληθεί από όλες τις καστελλοριζιακές αδελφότητες στο Σίδνεϋ, τη Μελβούρνη, την Αδελαΐδα, την Πέρθη, το Townsvill, την Αλεξάνδρεια και

το Κάιρο. Σ' αυτά τα μέρη η κ. Ξενοπούλου έδωσε χαρά σ' όλους αυτούς τους ξενιτεμένους, μεταφέροντάς τους νοερά στο όμορφο νησί μας. Σ' αυτόν το βράχο που ονομάζουμε πατρίδα, σε θύμισες παλιές κι αγαπημένες...

Ωστόσο, τα προβλήματα διαβίωσης και ειδικότερα το χειμώνα δεν εκλείπουν από το νησί. Σχετικά με αυτά ρωτήσαμε το δήμαρχο του νησιού, κ. Παύλο Πανηγύρη, ο οποίος μας ανέλυσε την κατάσταση του νησιού:

«Η τουριστική περίοδος διαρκεί δύο με τρεις μήνες το πολύ. Το χειμώνα ο τόπος ερημώνει και η κατάσταση του νησιού είναι δραματική. Δεν υπάρχουν νοσοκομεία, τράπεζες ή άλλες υπηρεσίες παρά μόνο ένα αγροτικό ιατρείο, το οποίο είναι ελλιπέστατο και ο κόσμος με το παραμικρό, για μια απλή εξέταση μεταβαίνει στη Ρόδο. Στο νησί ζουν 240 μόνιμοι κάτοικοι. Υπάρχει δημοτικό, γυμνάσιο και λύκειο. Μεγάλο, όμως, πρόβλημα είναι η ανεργία και ειδικά στους νέους. Γίνεται προσπάθεια να επανδρωθούν οι υπαλληλικές θέσεις από ντόπιους για την επιβίωση του νησιού. Οι περισσότεροι κάτοικοι ασχολούνται με το ψάρεμα και λιγότερο με την κτηνοτροφία και με οικοδομές χωρίς να έχει ο καθένας μια συγκεκριμένη ασχολία.

»Το μεγαλύτερο πρόβλημα, όμως, των κατοίκων είναι το στεγαστικό. Τα περισσότερα σπίτια που διαμένουν είναι συμπατριωτών τους, οι οποίοι έρχονται κατά καιρούς και βγάζουν τον κόσμο έξω από τα σπίτια με αποτέλεσμα να μην έχει εναλλακτική λύση ο κάτοικος να νοικιάσει άλλο σπίτι λόγω ελλείψεων. Έτσι, πολλοί νέοι εξαιτίας αυτού εγκαταλείπουν το νησί. **Ξεκίνησε ένα στεγαστικό πρόγραμμα το 1986, για να κατασκευαστούν 46 κατοικίες. Δυστυχώς, μετά από δώδεκα χρόνια τελείωσαν μόνο οι 21 και το υπόλοιπο πρόγραμμα δε θα υλοποιηθεί. Έτσι, το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται.**

»Αλλά και στον τομέα του αθλητισμού το κράτος είναι απόν. Ενώ βλέπει κανείς να ξεοδεύονται δισεκατομμύρια στην υπόλοιπη Ελλάδα, **στο Καστελλόριζο η πατρίδα δε διαθέτει ούτε μια δραχμή με αποτέλεσμα να μας κάνει να αισθανόμαστε η ίδια μας η πατρίδα πολίτες β' κατηγορίας...**

»Οι σχέσεις μας με τους απέναντι είναι φιλικές. Προσπαθούμε να έχουμε σχέσεις καλής γειτονίας και η επαφή μας είναι τακτικότερη. Ο τουρίστας μπορεί να απολαύσει την ηρεμία, την καθαρή θάλασσα και το φρέσκο ψάρι καθώς και να περιηγηθεί στα μοναστήρια και τα λοιπά αξιοθέατα του νησιού. Το καλοκαίρι εκτελούνται από τη Ρόδο καθημερινά αεροπορικά δρομολόγια, ενώ από θάλασσα έρχονται πλοία τρεις φορές την εβδομάδα.»

Τέλος, ευχαριστούμε θερμά το δήμαρχο κ. Π. Πανηγύρη, την κα Ξενοπούλου για την πολύτιμη βοήθειά τους καθώς και όλους τους κατοίκους για τη συμπαράσταση και τη φιλοξενία τους.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΟ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟ ΚΑΡΟΥΣΟ

(Γ' Μέρος)

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Επιμέλεια: Θεόδωρος Μπινιχάκης

Σ' αυτό το τεύχος δημοσιεύουμε το τρίτο μέρος της συνεντεύξεώς μας με τον Στρατηγό κ. Γεώργιο Καρούσο. Είναι γεγονός ότι τόσο εκτεταμένη συνέντευξη δεν έχουμε, έως τώρα, καταχωρήσει στην "ΕΛΛΟΠΙΑ". Θεωρούμε, όμως, ότι είναι σημαντική η εξιστόρηση γεγονότων που έζησε, σε κάποιες περιόδους του Κυπριακού αλλά και οι απόψεις του για πρόσωπα και περιστατικά.

Στο επόμενο τεύχος ολοκληρώνεται η συνομιλία μας με τον Στρατηγό, όχι μόνον αφηγηματικά αλλά και καθοδηγητικά, πώς θα μπορέσει το έθνος μας να ευοδώσει, μετά από τόσες δεκαετίες τον αγώνα της Κύπρου.

ΕΛΛΟΠΙΑ: Μετά την Κύπρο πού πήγατε;

Απ.: Από την Κύπρο μετατέθηκα στο Α' Σώμα Στρατού, στην Κοζάνη και τοποθετήθηκα στο 3ο Επιτελικό Γραφείο, ως επιτελής-οργανώσεως και επιχειρήσεων, με διευθυντή τον τότε Αντισυνταγματάρχη Ν. Μακαρέζο. Γ' αυτόν, που έγινε αργότερα αντίπαλός μου, είναι από μέρους μου έντιμο να πω ότι, "ανεξάρτητα από την κατοπινή του δράση, υπήρξε πρότυπο αξιωματικού με άριστο χαρακτήρα, ικανού και παραδεκτού από τη συνοδό σ' αυτόν έξωθεν καλή μαρτυρία".

ΕΛΛΟΠΙΑ: Πού σας βρήκαν τα γεγονότα της 21/4/67;

Απ.: Το μεταξύ 1965-67 χρονικό διάστημα ήταν περίοδος εσωτερικών ανωμαλιών. Τόσο η σύνθεση, όσο και η ποιότητα των ανωμαλιών αυτών επηρέαζαν και μερικές φορές τραυματίζαν το στρατό, με τους ανεύθυνους χειρισμούς των πολιτικών ανδρών και τις οξυύτητες των κομματικών αντιπαραθέσεων. Για τον αξιωματικό που ήθελε να κρατηθεί μακριά από εξωυπηρεσιακές επιδράσεις ήταν μια "φοβερή εποχή", εκείνη. **Σχεδόν, έπαψε να μετρά η εκτίμηση βάσει των ικανοτήτων και της αξίας του. Σημασία είχε με ποιον είσαι. Κι αν δεν ήθελες να είσαι, ήταν τρομερό αμάρτημα για σένα. Σε κατέτασσαν, χωρίς κανένα δισταγμό, στους κρυφούς εχθρούς του έθνους. Έθνος δε, για την όποια παράταξη, ήταν τα συμφερόντά της.**

Φαίνεται παράδοξο, ίσως. Αλλ' όσοι έζησαν τα πράγματα στο στρατό, την εποχή εκείνη, έστω ενδόμυχα, θα συμφωνούν μαζί μου. Υπήρξαν πολλοί αξιωματικοί τότε, που δεν ήθελαν να είναι με κανένα. Δεν το μπορούσαν, όμως, όλοι. Όχι γιατί δεν ήταν άξιοι, αλλά γιατί συνθλιβόνταν ανάμεσα στο καθήκον και τις βιοτικές ανάγκες τους. Ανθούσε τότε ο αντι-



Ο Στρατηγός κ. Γεώργιος Καρούσος
σε πρόσφατη φωτογραφία

κομμουνισμός. Ήσαν νωπά ακόμη τα αίματα στα σφαγεία ενός απάνθρωπου αντάρτικου που ανασκόληψε την Ελλάδα για χάρη της εξουσίας. Του αριστερού αντάρτικου, το οποίο οραματιζόταν τους παραδείσους της Σοβιετίας. Ήταν αμειλικτος ο ανταγωνισμός μεταξύ των στρατών των αντιθέτων "μπλοκ" κι απειλητική η δαμόκλεια των πυραύλων με τις πυρηνικές κεφαλές. Αν έβλεπες την ανάγκη εξομάλυνσης του εσωτερικού μετώπου ή αν ήθελες το λαό ενωμένο, όπως ταίριαζε στον ηγήτορα που διοικούσε τα στρατευμένα του παιδιά, ήσουν ο ύποπτος. Ήσουν αυτός που δεν είχες θέση στο λειτουργούντα μηχανισμό, προς τον οποίο η αφοσίωση ισοδυναμούσε με το ψωμί σου. Το σημείο αυτό ακριβώς ήταν και η αφετηρία της σύγχυσης. Εκεί εκκολάπτονταν οι ιδιοτελείς αντιλήψεις των κοντόφθαλμων κομματικών μηχανισμών και εκεί περιχύνονταν τα σιρόπια των ιδεολογιών και του φανατισμού. Στην ουσία, είχε κορυφωθεί η σύγκρουση των δύο μεγάλων κομμάτων, που ανεύθυνα και ασυγκράτητα άνοιγαν το δρόμο της εκτροπής. Μιας δεξιάς γηρασμένης, αδύναμης να εκσυγχρονισθεί και μίας κεντρίας παράταξης, που δεν έπειθε για την ικανότητά

της να κυβερνήσει. Και πίσω απ' αυτές, μια αριστερά αναθαρρημένη, επιμένουσα σταθερά στα τραγικά σφάλματά της. Τότε ήταν που κάποιος κόσμος, απηυδισμένος από την ανωμαλία, ίσως και εξωθημένος, άρχισε να αναζητά την παρέμβαση ενός λοχίου. Χωρίς, βέβαια, να υποπτεύεται ότι ο λοχίας ήταν έτοιμος και όχι ένας.

Ο στρατός τότε, αυστηρά αντικομμουνιστικός λόγω της αιματοχυσίας, στήριζε την ύπαρξή του στην αμερικανική βοήθεια και την άμυνά του στο συνασπισμό του ΝΑΤΟ. Με τις αγκιστρώσεις αυτές και τη σταθερή αντίληψη ότι το εθνικό συμφέρον συμπύκνει με το συμφέρον των συμμάχων, παγιώθηκε προοδευτικά η πεποίθηση της τυφλής εναπόθεσης των τυχών στους μεγάλους μας "αδελφούς". Μια πεποίθηση δουλική από το σύνδρομο της οποίας ακόμη πάσχουμε. Στα σωθικά μιας τέτοιας κατάστασης αναπτύχθηκαν οι εξαλλαγές, αφού, όπως είπαμε, βοήθησαν σ' αυτό και τα κόμματα. Είχαν φθάσει τα πράγματα σε τέτοιο επίπεδο ανησυχίας, ώστε οι αξιωματικοί, λόγω και της επιλεκτικής αντιαριστερίας τους προέλευσης, να θεωρούν ύψιστο το καθήκον της σωτηρίας της πατρίδος από τους επερχόμενους κινδύνους. Χωράφι, δηλαδή, γεμάτο με παχύ νίτρο, στα χώματα του οποίου φύτρωσε η ιδέα του πραξικοπήματος. Και τούτο, όχι ξαφνικά ασφαλώς, αλλά σ' ένα χρονικό μήκος, ικανό για την προπαρασκευή της εκτέλεσής του.

Πολλοί ισχυρίστηκαν ότι δεν εγγώριζαν τίποτε από όλα αυτά. Εγώ, δεν το δέχομαι. Όλοι μας βλέπαμε ότι κάτι επερχόταν. Οι σωριτομελανίες στοιβάζονταν απειλητικοί κι όλα έδειχναν ότι η μπόρα έρχεται. Βασανιζόμουν με τη σκέψη "τι θα έπραττα", όταν αυτή θα έφθανε. Έβαζα μέσα μου σε μια τάξη τα πράγματα, η εκτίμηση των οποίων με οδηγούσε σταθερά σε μια μόνη απόφαση. "Να μη συντρέξω στην εκτροπή". Η γνώση της πρόσφατης ιστορίας του τόπου μας, οι εμπειρίες μου, οι αρχές μου και η εν γένει στάση μου απέναντι στη ζωή, δεν μου άφηναν περιθώρια για άλλες επιλογές. Στο τέλος-τέλος πολέμησα για μια καλύτερη Ελλάδα. Δε θα γινόμουν συνεργός σε μια χειρότερη.

Το πικρό ήταν ότι μια τέτοια απόφαση σήμαινε και την αποστέρηση των μέσων επιβίωσής μου. Και ήμουν να φρεσκοπαντρεμένος. Ακόμη πικρότερο, σήμαινε τον τερματισμό της δουλειάς μου που την αγαπούσα πολύ. Μια δουλειά εξαιρετική, που αν ήθελες να τη λειτουργήσεις, ως οδηγός συνανθρώπων, εύρισκες στην προσπάθεια την πεμπτουσία της ζωής.

Τα μέσα Απριλίου του '67 έδειξαν ελπιδοφόρα. Μια συμφωνία του Γ. Παπανδρέου με τον Π. Κανελλόπουλο, για ομαλή μετάβαση στις εκλογές, έδινε λύση στις εξελίξεις. Ωσπου, εντελώς ξαφνικά και παρά τις εξομαλύνσεις, εκδηλώθηκε το πραξικόπημα. Η σπουδή της παρέμβασης δεν μου άφηνε αμφιβολία για την ιδιότητα των πρωταγωνιστών της. Ο σχεδιασμός και

η εκτέλεση της ενέργειας, με τις άγριες εκείνες προβλέψεις των συλλήψεων, απομονώσεων και εκποτίσεων, έδειχναν καθαρά πού το πάνε. Από την πρώτη στιγμή και παρά την αποδοχή ενός υψηλού λαϊκού ποσοστού (αυτή είναι η αλήθεια) ξεπρόβαλλε απαίσιο το πρόσωπο ενός επερχόμενου διχασμού.

ΕΛΛΟΠΙΑ: Γιατί σας απέταξαν από τον στρατό, Στρατηγέ;

Απ.: Ήταν νύχτα, όταν χτύπησε το τηλέφωνό μου. Ζητούσαν επειγόντως να μεταβώ στο Στρατηγείο του Α' Σ.Σ. Κατάλαβα περί τίνος επρόκειτο. Κοντοστάθηκα λίγο στην έξοδό του σπιτιού μου κι αποτεινόμενος στην ανήσυχη σύζυγό μου, που με ξεπροβόδιζε, της είπα: «Αν συμβαίνει αυτό που υποψιάζομαι, θα παραιτηθώ, γυναίκα. Είσαι έτοιμη να διαβούμε την έρημο;» Χωρίς καθυστέρηση έλαβα την απάντηση: «Ό,τι αποφασίσεις, μαζί σου». Ένωσα ένα ξαλάφρωμα μέσα μου με τα λόγια της. Ενισχύθηκε η απόφασή μου. Φούντωσε στην ψυχή μου μια δύναμη απερίγραπτη. Μου πρόσφερε πολλά, στη ζωή, η γυναίκα μου. Αγάπη, πίστη, αφοσίωση, παιδιά, συμπάρασταση, αλλά μόνο τα λόγια της αυτά στη δύσκολη εκείνη καμπή της ζωής μου, έφταναν. Έδειξε τη μεγαλοσύνη της. Στην αρετή της αυτή θερμαινόταν συνεχώς η αντοχή και η καρτερία μου, μιας επταετίας που ακολούθησε. Αλλά και όλης της έγγαμης ζωής μου.

Στο Στρατηγείο, αφού άκουσα στη συγκέντρωση τα παχιά εκείνα λόγια του στρατηγού, για τη σωτηρία μας, κλήθηκα, ως αρμόδιος, να εκδώσω το σήμα εφαρμογής του "Προμηθέα". Απάντησα αποφασιστικά. "Όχι εγώ. Ο αντικαταστάτης μου". Και μετά παρέλευση δεκαλέπτου υπέβαλα την παραίτησή μου "ως μη επιθυμών να συμμεθέξω εις εθνικό έγκλημα". Βαρύ το ατόπημά του, κατά την κρίση πολλών εκ των συναδέλφων μου (με μερικούς εξ αυτών βρέθηκα στα ίδια κελιά αργότερα, με το πικρό ερώτημά τους πώς γνώριζα τις εκβάσεις.). Όμως εγώ τους είδα όλους με συμπάθεια. Ήξερα πόσο δύσκολο είναι να παίρνεις καθοριστικές αποφάσεις. Αυτούς που χειροκρότησαν επιδεικτικά δεν τους ζήτησα. Τους κατόνησα και τους λυπήθηκα ταυτοχρόνως για την αδυναμία διάρασης του μέλλοντος της πατρίδος μας. Του μέλλοντος της Ελλάδος. Του δικού τους μέλλοντος - του μέλλοντος όλων μας.

Έτσι, πέρασε ο τόπος μας στη χειρότερη ανωμαλία, που απέκρυπταν τεχνητά οι αλαλαγοί και οι επικροτήσεις. Έτσι, μπήκα κι εγώ στο μακρύ χειμώνα των διώξεων, του ΕΑΤ/ΕΣΑ, των στρατοδικείων, των φυλακίσεων, των απομονώσεων, των εξοριών και της μεγάλης φτώχειας.

ΕΛΛΟΠΙΑ: Τι έγινε μετά την υποβολή της παραίτησής σας, κ. Καρούσο;

Απ.: Δεν έγινε δεκτή η παραίτησή μου. Αποσιωπήθηκε παντελώς. Ποτέ δε μου δόθηκε απάντηση για

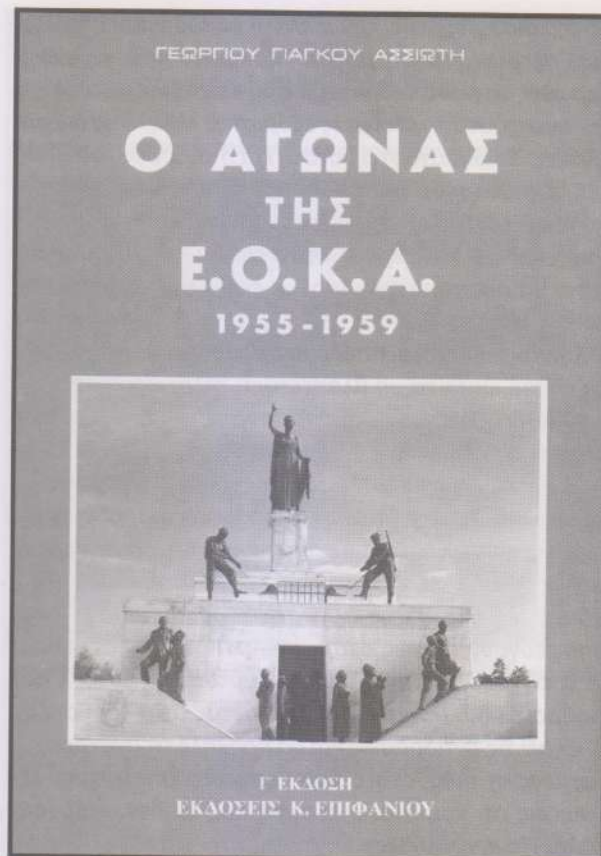
την τύχη της. Έπεσα σε δυσμένεια. Από το 3ο Επιτελικό Γραφείο του Α' Σώματος Στρατού με μετακίνησαν στη Διεύθυνση Επιστράτευσης. Ήταν φανερό ότι αποφασίστηκε η σιωπηρή θέση μου στο περιθώριο κατά το πρώτο εκείνο στάδιο εδραίωσης της δικτατορίας, μετά το οποίο θα εύρισκαν ασφαλώς "ράμματα για τη γούνα μου". Ακολούθησαν τα γεγονότα της Κοφίνου στην Κύπρο, η κατ' απαίτηση της Αμερικής και Τουρκίας απόσυρση της Ελληνικής Μεραρχίας και η παύση του Στρατηγού Γ. Γρίβα από την Αρχηγία της ΑΣΔΑΚ, με τον άμεσο επαναπατρισμό του.

Με το βασιλικό αντιπραξικόπημα βρέθηκε λύση στο θέμα μου. Η αλήθεια είναι ότι εκτίμησα την ενέργεια του βασιλέως ως ευκαιρία απολάκισης της δικτατορίας. Έλαβα αποφασιστικό μέρος παρόλο που η περιοχή του Α' Σ.Σ. δεν έπαιζε πρωταρχικό ρόλο για την επικράτησή του. Μετά τη ναυάγηση αποτάχτηκα μαζί με τους άλλους συμμετασχόντες.

ΕΛΜΟΠΙΑ: Στρατηγέ, ως απότακτος, πώς βρεθήκατε τελικώς στην Κύπρο;

Απ.: Η απόταξή μου συνοδεύθηκε από μια εξουθενωτική διαδικασία επαναληπτικών συλλήψεων και φυλακίσεών μου. Χωρίς, στην ουσία, να υπάρχει λόγος. Ανυπόστατες κατηγορίες, κατασκευασμένες μεθοδικά, εσκόπευαν στην αποδιάρθρωση όσων, κατά τη γνώμη τους, θα μπορούσαν να γίνουν επικίνδυνοι για τη Χούντα. Γρήγορα κατάλαβα ότι δε θα υπήρχε έλεος. Κάποιες προσπάθειές μου να βρω εργασία βούλιαζαν μέσα στους φόβους των εργοδοτών μου ύστερα από απειλητικές παρεμβάσεις της αστυνομίας. Μαύρο σκοτάδι εμπρός μου. Μοναδική διέξοδος η ανατροπή της Χούντας. Αλλά πώς, αφού προϋπέθετε έναν ακόμη διχασμό στον ταλαιπωρημένο τόπο μας; Και ήμουνα σταθερά αντίθετος σε μια ιδέα θερμής αντιπαράθεσης, με την άποψη ότι θα έβλαπτα την πατρίδα μου για δικό μου όφελος. Έτσι, όταν για πρώτη φορά με κάλεσε ο Γ. Γρίβας να συμμετάσχω σε οργάνωση ομάδων σαμποτέρ διетύπωσα επιφυλάξεις. Είχε τότε ο Γρίβας προβεί σε μια σοβαρή δουλειά, με τη σχεδίαση ανορθοδόξων ενεργειών, η εκτέλεση των οποίων θα προβλημάτιζε τη δικτατορία. Δεν πρόλαβε όμως. Η στενή παρακολούθηση του ίδιου και των συνεργατών του απεκάλυψε τις προθέσεις του. Έγιναν ευρείες συλλήψεις, μεταξύ των οποίων του Σ. Μουστακλή, Ν. Λύτρα, κυπρίων φοιτητών και άλλων. Λόγω διαφυγής, απέφυγαν τη σύλληψη παλαιά στελέχη της ΕΟΚΑ Α' που ήσαν εκπαιδευτές των σαμποτέρ. Όπως οι πρώην τομεάρχες Λεμεσού Δικηγόρος Π. Σωτηρίου και Πύργου Νικήτας. Ο ίδιος ο Γρίβας, και προφανώς για αποφυγή θορύβου, τέθηκε σε περιορισμό κατ' οίκον, κάτω από αυστηρή φρούρηση.

Σ' ένα μεσοδιάστημα ελευθερίας μου και με την ευκαιρία μιας εγχείρισης του Γ. Γρίβα και άδειάς του να μεταβεί στο Λουτράκι για ανάρρωση, ειδοποιήθηκα να συναντηθώ μαζί του. Πραγματοποίησα τη συνάν-



ντηση, προσεκτικά παραλλαγμένος, κατά την οποία μου έθεσε θέμα καθόδου του στην Κύπρο και την επιθυμία του να τον βοηθήσω ακολουθώντας.

ΕΛΜΟΠΙΑ: Ποιος ήταν ο λόγος της επιθυμίας του Γ. Γρίβα να πάει στην Κύπρο; Σας τον εξήγησε;

Απ.: Επειδή η συνάντησή μου αυτή στάθηκε καθοριστική και το θέμα της ήταν ιδιαίτερα σοβαρό, θα προσπαθήσω να αποδώσω το μεταξύ μας διάλογο, όπως περίπου τον θυμάμαι και πρόχειρα τον κατέγραψα αργότερα στο ημερολόγιό μου.

ΓΡΙΒΑΣ: Όπως σου είπα και την πρώτη φορά που συναντηθήκαμε, δεν κινούμαι εναντίον της δικτατορίας για προσωπικούς λόγους. Το πραξικόπημα, όμως, έχει καταστήσει επίορκους όσους χρησιμοποίησαν τα ελληνικά όπλα για να πάρουν την εξουσία. Και νομίζω ότι είναι χρέος κάθε ελεύθερου Έλληνα να διαθέσει τις δυνάμεις του, για να τους ανατρέψει. Αλλωστε, μετά την ανάκληση της μεραρχίας από την Κύπρο, απέδειξαν ότι είναι επικίνδυνοι και για τα εθνικά θέματα. Με τις σκέψεις αυτές και την εμπιστοσύνη μου στον πατριωτισμό σου, σε καλώ να με ακολουθήσεις στην Κύπρο.

ΚΑΡΟΥΣΟΣ: Αντιλαμβάνομαι ότι η αναφορά σας στην Κύπρο σημαίνει αλλαγή των αρχικών σας σχεδίων, για τα οποία με ενημερώσατε στην πρώτη μας συνάντηση. Αλλά η Κύπρος, Στρατηγέ, σε τι μπορεί να βοηθήσει τον σκοπό;

ΓΡΙΒΑΣ: Και βέβαια μπορεί. Και τον σκοπό να βοηθήσει και την υπόθεση της Ενώσεως να εξυπηρετήσει.

Το σχέδιο προβλέπει την μυστική κάθοδό μου στο νησί και, σε συνεννόηση με τον Μακάριο, που έχει ενημερωθεί, να προσπαθήσουμε από κοινού να επιτύχουμε την εγκατάσταση εκεί μιας εξόριστης ελληνικής κυβέρνησης. Ίσως καταστεί δυνατή και η κάθοδος του Βασιλέα. Εκτιμάται ότι μια προσπάθεια συντονισμένη στον πολιτικό και διπλωματικό τομέα θα επιτύχει την απομόνωση και την πτώση της Χούντας. Αν αυτό δε συμβεί, τότε, θα προπαρασκευάσουμε εκεί πλήρως εκπαιδευμένες ομάδες δράσης για μυστική διείσδυση στον ελληνικό χώρο και εξαπόλυση προσβολών εναντίον της, με τρόπο ώστε να μη βλάπτεται ο ελληνικός λαός.

ΚΑΡΟΥΣΟΣ: Για αυτά, Στρατηγέ, στηρίζεσθε πουθενά; Έχετε εγγυήσεις;

ΓΡΙΒΑΣ: Ναι. Είχα, μέσω συνδέσμων, επαφές με κάποια πολιτικά πρόσωπα. Υπάρχει ενθάρρυνση και από την Ευρώπη. Εγγυήσεις με υπογεγραμμένες συμφωνίες δεν έχω, παιδί μου. Τέτοια πράγματα είναι αδύνατα. Τους ξέρεις άλλωστε, τους πολιτικούς πόσο αποφεύγουν τέτοιες δεσμεύσεις. Αν, όμως, σταθούμε κι εμείς δειλοί, τότε ακριβώς θα συμβεί εκείνο που φοβάσαι εσύ. Παράταση της Χούντας στην εξουσία θα αυξήσει τις αντιδράσεις και θα προκαλέσει αναταραχές με μεγάλη πιθανότητα έναν εμφύλιο σπαραγμό. Μη νομίζεις ότι κοιμάται ο κόσμος και ότι δεν υπάρχουν άλλοι Παναγούληδες.

ΚΑΡΟΥΣΟΣ: Και ο Μακάριος; Ο απρόβλεπτος αυτός ισχυρός άνθρωπος τι θα κάνει; Είναι βέβαιο ότι συγκατατίθεται;

ΓΡΙΒΑΣ: Βέβαιο δεν είναι τίποτε. Δεν έχει, όμως, να φοβηθεί από μένα, εκτός αν με εξαπατήσει. Ήθελα να σου πω ότι δε σε κάλεσα εδώ για να σου δώσω βεβαιώσεις. Τέτοιες δεν έχω. Αποφασιστικότητα μόνο έχω. Αυτή ζητώ και από σένα. Την ίδια ζήτησα και από άλλους αξιωματικούς, που μου την πρόσφεραν. Λόγο για επιτυχία δεν μπορώ να σου δώσω. Μόνο πρόσκληση για αγώνα σου κάνω. Σκέψου και μου απαντάς μέσω του Κ. Μαστροκόλλια. Είναι της εμπιστοσύνης μου.

ΚΑΡΟΥΣΟΣ: Ακούστε, Στρατηγέ. Δεν τίθεται θέμα εμπιστοσύνης προς το πρόσωπό σας. Δεν είστε τυχαίος. Δεν πρέπει, όμως, ως στρατιωτικοί, να κάνουμε εκτιμήσεις των καταστάσεων, για να αποφεύγουμε λάθη;

ΓΡΙΒΑΣ: Εκτίμηση έχω κάνει, αλλά μόνο με τους παράγοντες που έχω στη διάθεσή μου. Ξέρεις ότι είμαι σε περιορισμό και δεν έχω επικοινωνία και πληροφόρηση. Δεν μπορώ ακόμη να ξέρω ποιος λέει αλήθεια και ποιος ψέματα. Σέβομαι την αντίσταση όλων όσοι υποφέρουν σήμερα. Δεν ανήκω, όμως, σ' αυτούς που την εννοούν παθητική. Ενεργητική μόνο αντίσταση μου ταιριάζει και αυτό θα κάμω. Κι επειδή ξέρω ότι είσαι μαχητικός, σε κάλεσα.

ΚΑΡΟΥΣΟΣ: Καλά, Στρατηγέ. Μόλιες έλθει η ώρα φώναξέ με. Ως τότε όμως, είμαι κι εγώ ελεύθερος στις επιλογές μου, αν κάτι σοβαρό εκδηλωθεί.

ΓΡΙΒΑΣ: Αν κάτι σοβαρό συμβεί, θα είμαι κι εγώ

παρών. Κάτι τέτοιο να περιμένεις μόνο από τους νέους. Τους άλλους τους ξέρω. Κι αυτούς που το έβαλαν στα πόδια και εκείνους που μένουν εδώ βολεμένοι στο σπίτι τους. Από αυτούς δε θα συμβεί ποτέ κάτι τέτοιο γιατί δεν μπορούν, δε θέλουν, δεν πολεμούν. Μόνο τα έτοιμα διαχειρίζονται.

Τελείωσε η συνάντησή μας και έφυγα, με τις ίδιες, ως τη λεπτομέρεια, προφυλάξεις. Είχα δεσμευθεί απέναντι του Στρατηγού Γ. Γρίβα.

ΕΛΜΟΠΙΑ: Υπήρξαν άλλα άτομα, αγωνιστές της ΕΟΚΑ ή πολιτικοί που παρότρυναν τον Γ. Γρίβα να πάει στην Μεγαλόνησο;

Απ.: Εγνώριζα πόσο αποφασιστικός ήταν ο Γ. Γρίβας. Ήξερα ακόμη ότι δεν περιέβαλλε με εμπιστοσύνη τα πολιτικά πρόσωπα. Κυρίως, όμως, φοβόμουν το Μακάριο και το περιβάλλον του. Για μένα το θέμα δεν ήταν το τι φοβόμουν. Ήταν η αγωνία της έκβασης. Όπως αργότερα μου είπε ο Γρίβας, υπήρξαν πράγματι συγκαταθέσεις κάποιων πολιτικών για την εκβίαση λύσης μέσω των προσπαθειών του Στρατηγού και του Μακαρίου. Αργότερα, επίσης, έμαθα ότι υπήρξαν και προτροπές κυπρίων ενωτικών προς το Γρίβα να κατεβεί στην Κύπρο. Χωρίς να συνδυάζω κατ' ανάγκη τις περιπτώσεις, δε θεωρώ αμαρτωλή την - αστήρικτη - υπόνοιά μου, ότι κάποια υποχθόνια μυαλά μπορεί να σκέφθηκαν από τότε ότι μια εθνική περιπέτεια θα έριχνε τη χούντα. Ο δικηγόρος της Λεμεσού κ. Πανίκος Σωτηρίου, στενός συνεργάτης του Γ. Γρίβα, τομεάρχης της ΕΟΚΑ Α', ένας συνετός και ιδιαίτερα μετρημένος άνδρας, μου έλεγε ότι ο Στρατηγός, παρά την επίγνωση των δυσκολιών που συνάντησε, πίστευε ότι θα τον βοηθούσε ο Μακάριος στην αντιχουντική του προσπάθεια και εν συνεχεία, από κοινού, σε μια προσπάθεια χειρισμού του Κυπριακού προς την Ένωση. Προσωπικά στηρίχθηκα στην ενδελέχεια του Γ. Γρίβα. Τη βεβαίωσα η ιστορία του. Η αναφορά του, άλλωστε, για συμμετοχή στο σχέδιό του και άλλων συναδέλφων με καθησύχαζε και δε δικαιολογούσε ενδοιασμούς.

Κατάπληξη μου προκάλεσαν οι δηλώσεις του Μακαρίου. Τις έκαμε στην Ελλάδα, την οποία επισκέφθηκε τις ημέρες εκείνες και ήταν εξοργιστικά αντιγριβικές. Παρόλο που προσπάθησα να τις θεωρήσω ως κάλυμμα του σχεδιασμού, δεν κατόρθωσα τελικώς να τις δικαιολογήσω. Γιατί δεν κατόρθωσα το στοιχείο της επιφύλαξης και επειδή έγιναν ύστερα από συνάντησή του με απεσταλμένους του ΑΚΕΛ, που τον επληροφόρησαν για τη μυστική κάθοδο του Γρίβα στο νησί.

ΕΛΜΟΠΙΑ: Μόνος του κατέβηκε ο Γρίβας στην Κύπρο; Δεν πήρε άλλους μαζί του;

Απ.: Ναι, εντελώς μόνος. Είχε ένα περιπετειώδες ταξίδι, όπως μου έλεγε αργότερα. Κινδύνεψε να τον ανακαλύψουν στη Ρόδο, όπου αναγκάστηκε να κρυ-

φθεί σε μια βραχονησίδα, κοντά στη Χάλκη, πάνω από 24 ώρες. Συνεχίζοντας προς την Κύπρο, υποχρεώθηκε να προσεγγίσει τα νότια παράλια της Τουρκίας, λόγω ισχυρών βορείων ανέμων, όπου και παρολίγο να συλληφθεί από τουρκική ακταιωρό. Κατέβηκε μόνος ο Γρίβας στην Κύπρο, γιατί η διαφυγή δε θα μπορούσε να ήταν ομαδική.

ΕΛΛΟΠΙΑ: Σεις, Στρατηγέ, πότε και με ποιους κατεβήκατε στην Κύπρο;

Βρισκόμουν στην εξορία, όταν διέφυγε ο Γρίβας στην Κύπρο. Την 25/8/69 η χούντα με συνέλαβε ξανά με την κατηγορία συμμετοχής μου στους "Ελεύθερους Έλληνες". Εισήλθα, με πολλούς άλλους, σε μια μακρά διαδικασία εξουθένωσης. Η κράτησή μου στο ΕΑΤ/ΕΣΑ έδωσε το μέτρο της τραγικής ανευθυνότητας που έδερνε κατά πρόσωπο τη δικτατορία. Μετά το ΕΑΤ και τα κρατητήρια του Χαϊδαρίου, με έκλεισαν στην απομόνωση επί 11 μήνες, χωρίς επαφές και φως ημέρας. Εν συνεχεία με εξόρισαν, αρχικά στη Σαμοθράκη και μετά στον Άγιο Νικόλαο (Καστρί) Κυνουρίας, μέχρι τις αρχές του έτους 1972. Σ' όλο αυτό το χρονικό διάστημα δεν είχα νέα από τον Γρίβα.

Ήταν δύσκολες οι επαφές λόγω της ειδικής κατάστασης και των δυο μας. Είχα και την εντύπωση, ακόμη, ότι κάτι άλλαξε στο σχεδιασμό, χωρίς να ενημερωθώ σχετικώς. Ώσπου, κατά το μήνα Δεκέμβριο του 1971 δέχθηκα, στον τόπο της εξορίας, με όλες τις προβλεπόμενες προφυλάξεις την επίσκεψη γνωστού σε μένα συνδέσμου του Γρίβα, που με καλούσε να είμαι έτοιμος για απόδραση και μετάβασή μου στην Κύπρο. Η μέθοδος της απόδρασης με δική μου μέριμνα. Η μυστική κίνησή μου προς Κύπρο, με δική του.

Δεν χρειάστηκε, όμως, τίποτε απ' όλα αυτά. Τις παραμονές των Χριστουγέννων του 1971 η χούντα εξήγγειλε την απόφασή της να απολύσει και τους τελευταίους των εξορίστων. Σε λίγες μέρες φύγαμε όλοι για τα σπίτια μας. Έμεινα στο πατρικό της συζύγου μου, στην Κόρινθο. Μόλις έφθασα, ειδοποιήθηκα από τον στρατιωτικό διοικητή και τον αστυνόμο να παρουσιασθώ. Μου έγιναν οι δέουσες συστάσεις για επίδειξη προσοχής και απόδοση ευγνωμοσύνης απέναντι στη μεγαλόψυχη δικτατορία που με ελευθέρωσε. Δεν θάπρεπε, είπαν, να φέρνω εμπόδια στην πρόοδο του έθνους. Το ωραίο ήταν ότι ο στρατιωτικός διοικητής, συνέπεσε να είναι παλιός συμπολεμιστής μου στις καταδρομές. Είδα τη δυσκολία του και τον πρόλαβα. Κατάλαβα, Συναγματοάρχα, του είπα. Με θέλεις καλό παιδί, για νάχεις κι εσύ ήσυχο το κεφάλι σου. **Αλλά, θυμάσαι! Τέτοιες συμφωνίες δεν κάναμε εμείς στις καταδρομές. Ας πιούμε, λοιπόν, τον καφέ μας κι ας πορευθεί ο καθένας μας εκεί όπου διάλεξε. Εσύ στο εύκολο και στραβό, εγώ στο δύσκολο και το ίσιο. Ο χρόνος θα το αποδείξει. Και το απέδειξε.**

Ειδοποίησα το Σύνδεσμο να ετοιμάσει τη διαφυγή

ΣΠΥΡΟΥ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ



ΕΚΔΟΣΕΙΣ Κ. ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ

μου στην Κύπρο. Ενημέρωσα τη γυναίκα μου για την πρόθεσή μου. Ενημέρωσα, επίσης, τον Στρατηγό Γ. Περίδη και το συμμαθητή και φίλο μου Σπύρο Μουστακλή. Στις 7/1/72, έσφιξα την καρδιά μου μπροστά στη νέα περιπέτεια, φίλησα την οικογένειά μου κι έφυγα κρυφά για τον Πειραιά. Με τη βοήθεια του Συνδέσμου κινήθηκα προς το Λαύριο και μπήκα με προφυλάξεις σ' ένα μικρό καϊκι, που σε λίγο αναχώρησε για την Κύπρο. Ήταν καταχeyμνω και το σκαρί αδύναμο για ταξίδι σε ανοιχτές θάλασσες. Κι ο καπετάνιος του πλωτού γεμάτος ανησυχία για την Οδύσσεια που μας περίμενε. Ευλόγησε ο Θεός, όμως. Μπροστά εμείς σε νερά ήρεμα και πίσω μας η κακοκαιρία. Μας βρήκε λίγο έξω από την Κύπρο κι ο χαλασμός ανέτρεψε το σχέδιο της παραλαβής μου. Αναγκάστηκα να μπω στα υπήνεμα, με μια μικρή βρετανική σημαία στο κατάρτι κι ακολουθώντας πορεία παράκτια παρέκαμψα την Πάφο και πλησιάζοντας τις αγγλικές βάσεις πήδιξα στην ξηρά, σε μια έρημη ακτή του Πισουριού. Ανέβηκα στον κεντρικό δρόμο, έκαμα "ωτοστόπ" και φτάνοντας στη Λεμεσό κατέφυγα στον κύπριο σύνδεσμο του Γρίβα κ. Μάριο Χριστοδουλίδη, του οποίου η σύζυγος, απόλυτα έμπιστη του στρατηγού, με οδήγησε στο κρησφύγετό του.

ΕΛΛΟΠΙΑ: Καλά, Στρατηγέ, τι γύρευε στο κρησφύγετο ο Γρίβας; Ποια σχέση είχε ο σκοπός του με την απόκρυψη;

Απ.: Για την απόκρυψη του Γρίβα είχα διαβάσει στον τόπο της εξορίας μου. Υπέθεσα ότι ήταν μια πρώτη επιλογή στην αποστολή του, για κάποιους λόγους που δεν μπορούσα να ξέρω. Η παράταση, όμως, γέννησε και σ' εμένα το ίδιο ερώτημα. Με ανησύχησε τόσο, ώστε τα πρώτα μου λόγια κατά τη συνάντησή μας στην Κύπρο αφορούσαν σ' αυτή. Τι γυρεύετε στο κρησφύγετο, Στρατηγέ, του είπα. Όλα αυτά που συζητήσαμε στην Ελλάδα, πώς υπηρετούνται με την απόκρυψή σας; Πώς μπορείτε να έχετε γνώση των καταστάσεων από εδώ μέσα χωρίς άμεση επικοινωνία; Πώς θέλετε να εκλάβει τη στάση σας ο λαός που σας παρακολουθεί; Στην ΕΟΚΑ υπήρχε εχθρός ο οποίος σας αναζητούσε. Υπάρχει και τώρα εχθρός που προσπαθεί να σας θέσει εκτός μάχης; Δεν πήρα άμεσες απαντήσεις στα ερωτήματά μου. Μου είπε μόνο: «Μη βιάζεσαι. Κάθισε να προσαρμοσθείς, να ενημερωθείς και να εκτιμήσεις και τότε τα συζητάμε». Δεν επέμεινα περισσότερο. Δεν ήθελα να του δώσω εικόνα κριτή των πράξεών του. Ήταν μεγάλη η διαφορά μεταξύ μας και όφειλα σεβασμό προς το πρόσωπό του. Προσπάθησα να εξηγήσω το φαινόμενο μόνος μου. Ο Γρίβας ήταν στρατιώτης και, όπως τον ήξερα, είχε πάντοτε την απαίτηση της τυφλής υπακοής των άλλων στις διαταγές του. Κυρίως σ' αυτή την υπακοή όφειλε την επιτυχία του κατά την ΕΟΚΑ Α'. Σε μια υπακοή που τροφοδοτούσε και ο μύθος του άγνωστου υπερανθρώπου, του οποίου η απόκρυψη κάλυπτε άνετα κάθε σωματική και ψυχοπνευματική αδυναμία. Είχε επιτύχει ο Γρίβας στους αγώνες του να εμπνέει το φόβο αόρατος. Γιατί να μην υιοθετούσε την ίδια μέθοδο τώρα! Διεπίστωσα αργότερα ότι συνέτρεξαν και άλλοι λόγοι στην απόκρυψή του. Ιδίως, η επιμονή κάποιων συνεργατών του που του υπέδειξαν ως μέσον επιβολής των επιλογών τους. Πάντως, όπως και αν είχε το πράγμα, η απόκρυψη του Γρίβα στάθηκε το καθοριστικό λάθος του. Ίσως ένα πρώτο διάστημα, για την πραγματοποίηση των απαραίτητων επαφών του, να εδικαιολογείτο. Η μέχρι το τέλος παράταση της απόκρυψης αποδείχθηκε θανατηφόρα. Και ήταν μια σοβαρή αιτία φοβερών συγκρούσεών μου με τον Γρίβα καθόλο το διάστημα της συνεργασίας μας.

Του τόνιζα ότι αποκρουστικός προκαλεί πάντοτε υπόνοιες για τις προθέσεις του. Του φώναζα, επίσης, ότι δεν μπορούσε έτσι να ελέγξει τους χειρισμούς ή τις αυθαιρεσίες των υφισταμένων του. Του έλεγα ότι, η έλλειψη επαφής του με το κοινωνικό σύνολο και ο απομονωτισμός που προκαλεί στον αποκρουστικό, εμποδίζει τη γνώση των εξελίξεων, οδηγεί σε εσφαλμένες εκτιμήσεις και συμβάλλει σε άστοχες αποφάσεις. Δεν εισακούστηκα. Αντιθέτως, μάλιστα. Κατηγορήθηκα από συνεργάτες του ότι επεδίωκα έτσι την αποδυνάμωσή του. Ότι ήμουν μακαριακός πράκτορας και προσπαθούσα να τον εκθέσω σε κίνδυνο ζωής ή να ασκήσω έλεγχο με δικό μου τρόπο.

ΕΛΛΟΠΙΑ: Εκτός από σας, ακολούθησαν άλλοι Αξιωματικοί τον Γρίβα; Σε προηγούμενη ερώτηση αποκριθήκατε ότι η συμμετοχή στο σχέδιο και άλλων συναδέλφων σάς καθυσύχασε.

Απ.: Έτσι μου είχε πει ο Γρίβας κατά τη συνάντησή μας στο Λουτράκι. Κι όπως αργότερα εξακρίβωσα, πραγματικά ο Γρίβας συναντήθηκε με απότακτους αξιωματικούς, οι οποίοι υποσχέθηκαν να τον ακολουθήσουν. Εκ των υστέρων και μπροστά στο τραγικό αποτέλεσμα, όλοι αυτοί είπαν ότι αντιλήφθηκαν έγκαιρα το αναποτελεσματικό της προσπάθειας και απέφυγαν την εμπλοκή τους. Για μένα, όλα αυτά είναι "φούμαρα". Ή τηρείς το λόγο σου και δίνεις τη μάχη για να κρατείς τις εξελίξεις στον ορθό δρόμο τους ή κουφαίνεσαι την ώρα που σου θυμίζουν τις υποσχέσεις σου. Ξέρω γιατί κουφάθηκαν και τους κατανώ. Δε δικαιολογώ, όμως, την κατοπινή στάση τους και τα λόγια τους δεν τα θεωρώ αντρίκεια. Έχω να πω μόνο ότι, εάν είχα τη συμπάρασταση έστω και ενός ακόμη εκ των συναδέλφων μου, πολύ πιθανόν οι εξελίξεις να ήταν διαφορετικές εκεί κάτω.

Σ' αυτή την πρώτη συνάντησή μας ζήτησα από τον Γρίβα να μου εξηγήσει το λόγο, που δεν τον συνόδευσαν άλλοι ελλαδίτες αξιωματικοί στην Κύπρο. Μου απάντησε εξοργισμένος. Δε συνυπάρχει κατά κανόνα το αξίωμα με τη λεβεντιά. Το πρώτο είναι θέση, το δεύτερο στάση. Αν κάθε αξιωματικός τηρούσε την ορθή στάση δε θα είχαμε σήμερα το οξύ αυτό πρόβλημα της δικτατορίας. Αυτοί στους οποίους αποτάθηκα ήταν απότακτοι της χούντας. Δεν εξέτασα που ανήκει ή τι πιστεύει ο καθένας. Όλοι τους, ασφαλώς, θάθελαν την αποκατάστασή τους, ν' αγωνισθούν, όμως, γι' αυτή αποφεύγουν. Που σημαίνει ότι υποτάσσονται παθητικά αποκλείοντας τη δράση, τα ενδεχόμενα της οποίας εξικνούνται ως το θάνατο. Είναι δύσκολη η φυλακή αναμφιβόλως, αλλά σου εξασφαλίζει επιβίωση. Ο αγώνας σε εκθέτει σε σοβαρούς κινδύνους, χωρίς να σου εγγυάται τη νίκη. Όσοι πάτησαν την υπόσχεσή τους, διάλεξαν το πρώτο.

Αντέδρασα στα λόγια του λέγοντας: «Δε θα σας διέφυγε ασφαλώς, Στρατηγέ, ότι οι διωχθέντες ούτε τυχαίοι είναι, ούτε μικροί στο βαθμό χωρίς υποχρεώσεις. Και πάντως, όλοι τους τιμημένοι στα πεδία των μαχών, ώστε να αφαιρούν το δικαίωμα καταλογισμού δειλίας. Από το ύψος της θέσεώς σας να το δείτε και διαφορετικά. Τρία χρόνια αδιάλειπτης ταλαιπωρίας με φοβερά τα διαλυτικά στοιχεία της οικογένειας, της οικονομίας και της ψυχολογίας, δεν είναι λίγα. Μόλις προχθές διακόπηκε η ταλαιπωρία αυτή και ίσως να είναι μια μόνο ανάσα. Γιατί, λοιπόν, να μην έχουν μια μικρή χρονική πίστωση για ανασυγκρότηση; Μη βιάζεσθε, Στρατηγέ. Θα δούμε αργότερα τι θα κάνουν».

Είδε κι αυτός, είδα κι εγώ. Περισσότερα σχόλια δε χρειάζονται.

ΤΟ ΣΚΟΠΙΑΝΟ ΚΡΑΤΟΣ-ΕΘΝΟΣ

του Γιώργου Βοσκόπουλου *

Το τέλος της διπολικής αντιπαράθεσης ανάμεσα στους δύο συνασπισμούς ανέδειξε νέες προκλήσεις και κινδύνους στο περιβάλλον ασφαλείας της Ελλάδας, ένας εκ των οποίων ήταν και η εμφάνιση του νεόφυτου κράτους των Σκοπίων στα βόρεια σύνορα.

Η εμφάνιση της εν λόγω κρατικής οντότητας στον πολιτικό χάρτη των Βαλκανίων την ανέδειξε στη μεγαλύτερη μη στρατιωτική απειλή¹ που αντιμετώπισε η Ελλάδα μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Στο πρώτο ήμισυ της δεκαετίας του 1990 το "Σκοπιανό" μονοπώλησε την ελληνική εξωτερική πολιτική, όχι αδικαιολόγητα, καθώς έθετε τα θεμέλια αμφισβήτησης του διαμορφωμένου μετά από πολύχρονης συγκρούσεις εδαφικού καθεστώτος στα Βαλκάνια².

Οι δυτικοευρωπαίοι εταίροι στήριξαν αρχικά τις ελληνικές ανησυχίες, πριν τελικά υποκύψουν στον πειρασμό της μονομερούς χάραξης κοινοτικής πολιτικής αλλά και έπειτα από στρατηγικά λάθη της ελληνικής πλευράς³.

Το Σκοπιανό αποτελεί για την Ελλάδα ένα σύνθετο πρόβλημα ασφαλείας, γενεσιουργός αιτία του οποίου δεν είναι φυσικά ο δήθεν "εθνικισμός"⁴, που για ορισμένους επέδειξε πολιτική ηγεσία και λαός κατά τα κρίσιμα έτη 1991-1995, οπότε και υπεγράφη η ενδιάμεση Συμφωνία της Νέας Υόρκης, και η οποία τελικά αποδέσμευσε μεν την ελληνική εξωτερική πολιτική από το βραχνά του Σκοπιανού, με τέτοιο τρόπο, ωστόσο, που δικαίωσε τους βόρειους γείτονες, οι οποίοι δεν έχουν πλέον κανένα κίνητρο να συμβιβαστούν στο ακανθώδες ζήτημα του ονόματος.

Το σλαβομακεδονικό κράτος-έθνος αποτελεί μία πραγματικότητα, η οποία μπορεί ανά πάσα στιγμή να δυναμιτίσει την ειρήνη στα Βαλκάνια, ειδικά στην περίπτωση στρατηγικής προσέγγισής του με την Τουρκία⁵.

Αν και παρατηρείται μία γενική τάση υποβάθμισης του προβλήματος, ίσως λόγω της κρισιμότητας του Κυπριακού, το Σκοπιανό αποτελεί θέμα υψηλής επικινδυνότητας για την εθνική ασφάλεια. Κι αυτό, διότι η έννοια της εθνικής ασφάλειας συνδέεται άρρηκτα όχι μόνο με την προάσπιση του εδαφικού εθνικού χώρου μίας οντότητας, αλλά και με την προστασία ενός έθνους. Σύμφωνα με τον Bary Buzan:

"η εθνική ασφάλεια υποδηλώνει με έμφαση ότι το αντικείμενο της ασφάλειας είναι το έθνος"⁶

Η ασφάλεια του ελληνικού έθνους κινδυνεύει όχι λόγω δήθεν "εθνικιστικών στεγανών", αλλά διότι:

"καθώς τα έθνη αντιπροσωπεύουν ένα μοντέλο, το οποίο καλύπτει ολόκληρο τον ιστό της ανθρωπότητας, νέα έθνη δεν μπορεί να δημιουργηθούν χωρίς να καταστρέψουν ή τουλάχιστον να υπερκαλύψουν τα παλαιά"⁷

Με τον ίδιο τρόπο η Ελλάδα αντιμετώπισε τη δημιουργία του κράτους των Σκοπίων και την εθνογένεση της εθνικής συλλογικής ταυτότητας των κατοίκων του, της σλαβομακεδονικής ταυτότητας, ως μία υπαρκτή απειλή έναντι του ελληνικού έθνους.

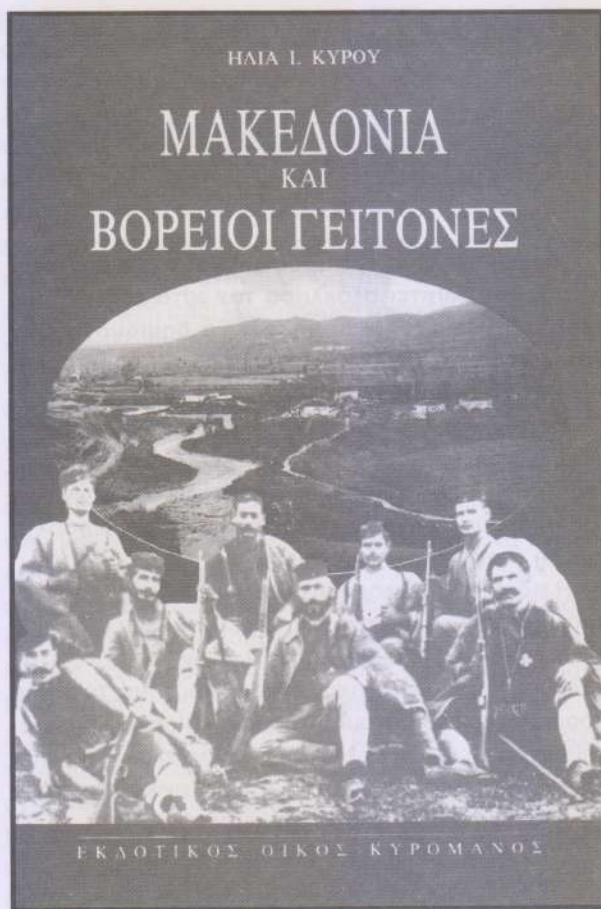
Η ειδοποιός διαφορά ανάμεσα στο ελληνικό έθνος-κράτος και στο σκοπιανό κράτος-έθνος είναι ο χρόνος και οι συνθήκες δημιουργίας των. Στην περίπτωση της Ελλάδας και του ελληνικού έθνους-κράτους, το έθνος προϋπήρξε του κράτους, το οποίο επίσημα δημιουργήθηκε το 1830. Ως εκ τούτου, το ελληνικό έθνος απετέλεσε τη γενεσιουργό αιτία του ελληνικού κράτους ή "το άλογο μπροστά από την άμαξα".

Στην περίπτωση, των Σκοπίων, ωστόσο, και του κράτους-έθνους των Σκοπίων ήταν η δημιουργία του σκοπιανού κράτους που ανέδειξε και προκάλεσε τη δημιουργία της εθνικής ταυτότητας των Σλαβομακεδόνων, η οποία δημιουργήθηκε μεταπολεμικά με ιδεολογικά κριτήρια (απόφαση COMINTERN) και θεμελιώθηκε νομικά στη δεκαετία του 1990, προκειμένου να αποτελέσει το συνδετικό ιστό του νέου κράτους και να προσδώσει έτσι στους κατοίκους των Σκοπίων την αίσθηση της κοινής εθνικής ταυτότητας και του εθνικισμού, οριζόμενος ως οι "κοινοί αγώνες", τα "κοινά δεινά", η "κοινή ιστορία" που συνδέει το εθνολογικό μόρφωμα των Σκοπίων.

Η Ελλάδα δεν μπορούσε φυσικά να αρνηθεί στους βόρειους γείτονές της να αυτοπροσδιοριστούν, ωστόσο αυτό δεν μπορούσε να γίνει σε βάρος της ελληνικής εθνικής ταυτότητας γι' αυτό και αντέδρασε. Οι ελληνικές αντιδράσεις δεν είχαν ως στόχο να αποτρέψουν τη δημιουργία του κράτους των Σκοπίων αλλά να εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητά του, με τρόπο που να μην απειλείται η Ελλάδα και η "φυσική βάση" της χώρας, η οποία αποτελείται από τον πληθυσμό και την εδαφική επικράτεια, παράμετροι που συνδέονται μέσω της ιστορικής μνήμης και των κοινών εθνικών αγώνων.

Εκ των πραγμάτων, η δημιουργία μίας νέας οντότητας, της οποίας το όνομα υπονοούσε "υπόδουλα εδάφη" (κατά κύριο λόγο σε Ελλάδα και Βουλγαρία), δεν μπορούσε παρά να δημιουργήσει συναισθηματική φόρτιση στο σύνολο του λαού, ειδικά σε μία εποχή κατά την οποία η γιουγκοσλαβική κρίση απειλούσε να εξαπλωθεί.

* Συγγραφέας - Πολιτικός Επιστήμων



Τα δείγματα σκοπιανού αλυτρωτισμού⁸ με τη μορφή εθνικών συμβόλων και την εμφάνιση γραμματισμένων που απεικόνιζαν το Λευκό Πύργο δημιούργησαν μία δικαιολογημένη⁹ συναισθηματική φόρτιση, η οποία καθ' υπερβολή αποκαλείται εθνικιστική έξαρση¹⁰, καθώς δεν αποτελούσε έκφραση επιθετικών, αναθεωρητικών βλέψεων έναντι των Σκοπίων¹¹.

Αντιθέτως, ο επεκτατισμός του σκοπιανού κράτους-έθνους αποτελεί μεσοπρόθεσμα και ιδιαίτερα μακροπρόθεσμα απειλή κατά της Ελλάδας, καθώς οι νεότερες γενεές στα Σκόπια θα μεγαλώνουν με το όραμα της "λύτρωσης" των "αδελφών" τους στα όμορα κράτη.

Παράλληλα, θα ενισχύεται ο ψυχισμός τους και η ταύτισή τους με τις "αλύτρωτες πατρίδες". Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι:

"η εδαφική αστάθεια αποτελεί χαρακτηριστικό ανώριμων συστημάτων"¹², όπως αυτό των Βαλκανίων, στα οποία το εδαφικό καθεστώς βρίσκεται αδιάκοπα υπό αμφισβήτηση. Επιπλέον:

"καθώς οι χώρες αποκτούν μεγαλύτερη ιστορία, αρχίζουν να ταυτίζονται μόνιμα και πολύ στενά με συγκεκριμένα εδάφη"¹³, γεγονός το οποίο μακροπρόθεσμα θα ενισχύσει το σκοπιανό αλυτρωτισμό έναντι της ελληνικής Μακεδονίας.

Πρακτικά ο χρόνος λειτουργεί υπέρ του αλυτρωτισμού των Σκοπίων, καθώς το σκοπιανό κράτος-έθνος

υπό το βάρος της ιστορικής διαδρομής και του μύθου της συνέχειας μετασχηματίζεται σε έθνος-κράτος, δημιουργώντας άμεσους δεσμούς (ιστορικούς, συναισθηματικούς, πολιτιστικούς) με τις "αλύτρωτες πατρίδες".

Η εν λόγω διαδικασία "ιστορικής τεκμηρίωσης" του σκοπιανού αλυτρωτισμού βρίσκεται σε σύγκρουση με το λαϊκό αίσθημα στην Ελλάδα, καθώς **"αν και τα κράτη αντιμετωπίζουν όλες τις προκλήσεις, που έχουν να κάνουν με την εθνική τους κυριαρχία [προϋπόθεση εξάλλου της ύπαρξης του έθνους-κράτους]¹⁴, ωστόσο κάποια μέρη της εδαφικής επικράτειάς τους είναι εμφανώς πιο πολύτιμα από ό,τι άλλα"**.¹⁵

Υπό το πρίσμα του σκοπιανού αλυτρωτισμού και λαμβάνοντας υπόψη το ειδικό βάρος της ελληνικής Μακεδονίας και Θράκης στη συνείδηση των Ελλήνων, η σημερινή "εν υπνώσει" αντιπαράθεση με τους βόρειους γείτονες δεν αποτελεί παρά την κορυφή του παγόβουνου (εκτός κι αν η σκοπιανή αλυτρωτική προπαγάνδα μεταλλαχτεί σε ειρηνική συνύπαρξη και συνεργασία, πράγμα απίθανο στο εγγύς μέλλον, κάτι που όλοι ευχόμαστε).

Ο τρόπος αντιμετώπισης του Σκοπιανού μετά την ενδιάμεση Συμφωνία της Νέας Υόρκης (1995), αποδεικνύει ότι η περίφημη δήλωση Μητσοτάκη ότι "σε 10 χρόνια κανείς δε θα μιλάει για το Σκοπιανό" έχει αρχίσει να λαμβάνει σάρκα και οστά. Στόχος μιας βιώσιμης λύσης του Σκοπιανού είναι να προσφέρει μία δίκαιη και τελεσίδικη λύση στο ζήτημα του αλυτρωτισμού των βορείων γειτόνων (του "Μακεδονισμού"), οι οποίοι θεωρούν το ζήτημα λήξαν, ύστερα μάλιστα και από την "υποχώρηση" που έκαναν και με την οποία "αναγνωρίζουν" στην Ελλάδα το δικαίωμα να τους αποκαλεί στο εσωτερικό όπως επιθυμεί.¹⁶

Η πάγια τάση των πολιτικών ελίτ που διαχειρίζονται τα κοινά είναι να κλείσουν πάση θυσία όλα τα μέτωπα αντιπαράθεσης της χώρας με κάθε τρόπο και κόστος. Οι μέχρι πρότινος "έντιμοι συμβιβασμοί" αρχίζουν να λαμβάνουν τη μορφή διπλωματικής ήττας¹⁷. Σε κάθε περίπτωση η λήθη δεν αποτελεί τρόπο επίλυσης ενός ζητήματος, το οποίο αποτελεί πρώτιστα πολιτικό ζήτημα και όχι απλά και μόνο ζήτημα ιστορικής ακρίβειας¹⁸.

Δυστυχώς, και πάλι η ελληνική πλευρά επιδεικνύει προχειρότητα, φανερώνει έλλειψη εθνικής στρατηγικής και "κλείνει" τα εθνικά ζητήματα έναντι πιθανολογούμενων και αβέβαιων ανταλλαγμάτων στην πορεία προς την ΟΝΕ.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Η μεγαλύτερη στρατιωτική απειλή που αντιμετωπίζει διαχρονικά η Ελλάδα είναι ο τουρκικός επεκτατισμός. Το "Σκοπιανό" δεν ενέχει άμεση στρατιωτική απειλή για την Ελλάδα και ίσως γι' αυτό υποβαθμίζεται σε σπουδαιότητα. Ωστόσο, η δυναμική του σκοπιανού

αλτρωτισμού είναι τέτοια που δεν επιτρέπει εφησυχασμό, τουλάχιστον μέχρι να απομονωθούν τα ακραία εθνικιστικά στοιχεία στα Σκόπια, την Αυστραλία και τη Β. Αμερική, όπου δρουν και οι πιο ακραίες οργανώσεις των. Η τελευταία "κάθοδος" των Σκοπιανών (από Καναδά και Αυστραλία) στη Βόρεια Ελλάδα και οι προκλήσεις με τη μορφή διεκδικήσεων του γεωγραφικού χώρου της Μακεδονίας εκ μέρους των "Μακεδόνων του Αιγαίου", καταδεικνύει ότι ο σκοπιανός αλτρωτισμός είναι πάντα σε εγρήγορση και θέτει διαχρονικούς στόχους. Στον αντίποδα θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η Ελλάδα ουδέποτε υπήρξε ουσιαστική απειλή κατά των Σκοπίων, των οποίων το μεγαλύτερο πρόβλημα ασφαλείας βρίσκεται στη σταθερότητα στο Κοσσυφοπέδιο, γεγονός που έχει υπογραμμιστεί και από δυτικούς αναλυτές. Βλ. Financial Times, Survey, Republic of Macedonia, 15-11-1996.

2. Για τις σχέσεις με την ΠΓΔΜ, καθώς και τη στρατηγική της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής στο θέμα των Σκοπίων βλ. George Voskopoulos, Greece as a Stabiliser in the Balkans: A Myth or Reality? MA Dissertation, 1997, Lancaster University, UK (ειδικότερα το κεφάλαιο για τις σχέσεις Ελλάδας-ΠΓΔΜ).

3. Και στην περίπτωση του Σκοπιανού αλλά και των Ελληνοτουρκικών η ελληνική εξωτερική πολιτική, ενώ ουσιαστικά αμύνεται και υποστηρίζει το εδαφικό καθεστώς και το διεθνές δίκαιο, ενισχύοντας την περιφερειακή σταθερότητα και συνεργασία φαίνεται και αντιμετωπίζεται από τους δυτικοευρωπαίους ως ο "αρνούμενος να συνομιλήσει". Αυτό συμβαίνει διότι οι χαράσσοντες την ελληνική εξωτερική πολιτική θεώρησαν και θεωρούν ότι το διεθνές δίκαιο είναι αρκετό για να επιβάλλει τις ελληνικές θέσεις. Ο εγκλωβισμός της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής οφείλεται στον τρόπο προσέγγισης των δρώμενων από τις πολιτικές ελίτ, καθώς αντιμετωπίζουν το διεθνή πολιτικό στίβο υπό το πρίσμα ενός άκρατου πολιτικού ιδεαλισμού, με αποτέλεσμα να εξωραϊζουν τα δρώμενα και να μην αναζητούν διεθνή ερείσματα (έστω και συγκυριακά) προκειμένου να στηρίξουν τις ελληνικές θέσεις.

4. Ο όρος εθνικισμός χρησιμοποιείται αυθαίρετα, προκειμένου να περιθωριοποιήσει τις οποιοδήποτε αντιρρήσεις που θα διευθετούσαν αρνητικά για την Ελλάδα θέματα υψηλής πολιτικής. Με αυτόν τον τρόπο αποτελεί "έκφραση εθνικισμού" η άρνηση της φιλανδοποίησης έναντι της милитарιστικής Τουρκίας, καθώς και η αναζήτηση λύσεως στο Σκοπιανό, που να μην υπονομεύει το μέλλον και την ειρήνη στα Βαλκάνια. Ο αρνητικός όρος "βαλκανοποίηση", υποδηλώνει την αναρχία σε διακρατικό επίπεδο, και τη "φυσική κατάσταση" της βεμπεριανής αντίληψης του κόσμου, ωστόσο αποτελεί το αποτέλεσμα της δράσης εξωβαλκανικών δρώντων, οι οποίοι αποσταθεροποιούν τη Βαλκανική μέσα από τις μονομερείς πολιτικές τους βλέψεις είτε μέσα από τη σύγκρουση των συσχετισμών συμφερόντων, όπως αυτές αντανakλώνται στο βαλκανικό χώρο. Το Σκοπιανό αποτελεί μια ωρολογιακή βόμβα στα βαλκανικά θεμέλια, η οποία απειλεί και πάλι να μετατρέψει στο απώτερο μέλλον τα Βαλκάνια σε "ζώνη αστάθειας" και όχι σε μία "ζώνη ειρήνης". Για το ζήτημα του εθνικισμού βλ. Αγγλο-Ελληνικό Γλωσσάριο Στρατηγικών & Στρατιωτικών όρων των ΕΔ, Γ. Βοσκόπουλου, Αθήνα, 1998, σελ. 88-89. Ακόμα τις αναφορές του J. Plamenatz (από το έργο του Two types of nationalism) στο William M. International Relations in the Twentieth Century, A Reader, Macmillan Education, London, 1989. Για τις "ζώνες ειρήνης" και "ζώνες αστάθειας" βλ. Max Singer & Aaron Wildavsky, The Real World Order, Zones of Peace / Zones of Turmoil, Chatham House, New Jersey,

1993.

5. Εξάλλου η Τουρκία ήταν από τις πρώτες χώρες που αναγνώρισε τα Σκόπια, παρά τις προτροπές της ελληνικής πλευράς για αναβολή της αναγνώρισης μέχρι να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες προσέγγισης των δύο πλευρών.

6. Βλ. Bary Buzan, People, States and Fear, The National Security problem in International Relations, Wheatsheaf Books, London, 1983, σελ. 45.

7. ο.π., σελ. 45

8. Για τον σκοπιανό αλτρωτισμό βλ. ELIAMEP, The Southeastern European Yearbook 1992.

9. Αν ήταν δικαιολογημένη για τον Βρετανό διαμεσολαβητή David Owen τότε είναι ανεξήγητο γιατί για ορισμένους στον Ελλαδικό χώρο αποτελούσε "εθνικιστική υστερία". Για την κατανόηση που επέδειξε ο D. Owen στις ελληνικές ανησυχίες βλ. D. Owen, Balkan Odyssey, Indigo, London, 1996, σελ. 79-80

10. Θα πρέπει τελικά να αποσαφηνίζει ο καθένας τη σχέση σημαίνοντος και σημαινόμενων του εθνικισμού. Αναφέρεται στον επιθετικό εθνικισμό-σωβινισμό των Τούρκων ή σε έναν "αμυντικό" εθνικισμό που στοχεύει απλά να διαφυλάξει ό,τι κέρδισε αυτή η χώρα με την προσφορά της σε δύο παγκόσμιους πολέμους και τη θυσία τόσων νέων στο μολύχ της δημοκρατίας.

11. Το σύνθημα "η Μακεδονία είναι ελληνική" δεν αποτελούσε έκφραση αλτρωτικών βλέψεων σε βάρος των Σκοπίων, όπως λανθασμένα έδωσε την εντύπωση στη Δυτική Ευρώπη [μια εντύπωση που δεν αντιμετωπίστηκε αποτελεσματικά από τις ελληνικές κυβερνήσεις]. Ουσιαστικά διαμήνυε ότι "η Ελληνική Μακεδονία θα παραμείνει Ελληνική", καθώς η μόνη νοηματική, πολιτιστική και ιστορική επαφή του ελληνικού λαού ήταν με την Ελληνική Μακεδονία.

12. Βλ. B. Buzan, ο.π. σελ. 63

13. Βλ. B. Buzan, ο.π. σελ. 63

14. Τα δύο συστατικά του έθνους-κράτους, δηλαδή οι "συγγενείς όροι" κράτος και έθνος συμπλήτουν. Ο όρος "κράτος" υποδηλώνει την πολιτική / πολιτειακή οργάνωση, ο δε όρος "έθνος" αναφέρεται στον εντός των γεωγραφικών ορίων πληθυσμό όπου το κράτος ασκεί νόμιμα εξουσία. Ο εν λόγω πληθυσμός μοιράζεται έναν κοινό πολιτισμό, κοινή γλώσσα και εθνική συνείδηση με έμφαση στην ιστορική συνέχεια του. Γλ. Oxford Concise Dictionary of Politics, Iain McLean, Oxford University Press, Oxford 1996, (nation-state). Η εθνική κυριαρχία θεωρείται "η υπέρτατη, θεωρητικά απεριόριστη, πολιτική εξουσία μέσω της οποίας αναγνωρίζεται μία κρατική οντότητα", Βλ. COLLINS Dictionary of Sociology, David Jary & Julia Jary, Harper Collins, Glasgow, 1995, σελ. 643644.

15. Βλ. B. Buzan, ο.π. σελ. 63.

16. Βλ. Καθημερινή, 30/3/1997. "Κανείς στη FYROM δεν συζητά για το όνομα" και Επενδυτή, 5/6/4/1997, "Η κολοκυθιά των Σκοπίων".

17. Ένα πολύ ρεαλιστικό άρθρο του Σ. Λυγερού στον Επενδυτή 22,23/3/1997, "Για ποια σύνθετη ονομασία μιλάμε;" παρουσιάζει την ουσία του θέματος και σκιαγραφεί τη δίκαιη για την Ελλάδα λύση, η οποία πρέπει να αποκλείει το αλτρωτικό δόγμα του "Μακεδονισμού".

18. Αυτό το σκεπτικό όφειλε να είναι διαχρονικά η λυδία λίθος της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής στο Σκοπιανό. Αντί αυτού επιχειρήθηκε να θεμελιωθούν οι δίκαιες ελληνικές θέσεις κατά κύριο λόγο υπό το πρίσμα της ιστορικής ακρίβειας, κάτι που δεν "συγκινεί" τους δυτικοευρωπαίους εταίρους μας.

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΣΤΗΝ ΚΟΥΤΣΟΥΦΛΙΑΝΗ (1898) ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΗ ΛΑΡΙΣΑ (1998)

του Άχ. Γ. Λαζάρου*

Η Κουτσούφλιανη συγκαταλέγεται στα Βλαχοχώρια της όρεινης περιοχής Καλαμπάκας. Είναι η σημερινή κωμόπολη Παναγία, ένα κεφαλοχώρι της Δυτικής Θεσσαλίας σε απόσταση 60 χλμ. από τα Τρίκαλα, απιθωμένο στις πλαγιές της όροσειρας της Πίνδου σε ύψομετρο 800 μ. Κείται στην άριστερή πλευρά του Πηνειού μαζί με τα ισάξια σε κάλλος και ιστορία Όρθοβούνι, Τρυγώνα, Πεύκη, Κορυδαλλό, Μαλακάσι, στη δε δεξιά το Άμπελοχώρι, το Ματονέρι και η Καλομοίρα ολοκληρώνουν την οικιστική ένότητα.

Κατά τα τέλη του 19ου αιώνα, το 1898, η ελληνική ιστορία επιφυλάσσει στην Κουτσούφλιανη μία άφορητη δοκιμασία και ένα δυσεκπέρατο άθλο. Πρόκειται, πράγματι, για άληθινό φωτισμένο, του οποίου η εκατονταετία πανηγυρίζεται στην ελληνική πρωτεύουσα, στην πρωτεύουσα του νομού και αποτελεί θέμα ανακοινώσεως σε συνέδριο επιστημονικό του πολιτιστικού οργανισμού της πρωτεύουσας της επαρχίας Καλαμπάκας. Η Κουτσούφλιανη με το όλοκαύτωμα του 1898, με τις φλόγες, οι οποίες αναπνέουν από το πατριωτικό πύρωμα, τον έθνικό παλμό και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια των κατοίκων της προσθέτει πανίσχυρο και ολόχρυσο κρίκο στην αλυσίδα των συνεχών αγώνων των άλυτρώτων Έλλήνων μετά την ίδρυση του καρχεκτικού νεοελληνικού κράτους.

Ο άγγλος πολιτικός και συγγραφέας Κάρολος Ουέντγουορθ Δίλκε όμολογεί: «Η Έλλάς έλευθερωθείσα χάρις εις την σοφήν πρόνοιαν του Κάνιγκ, άλλ' άφειθείσα, λόγω του άκαιρου θανάτου του, χωρίς την Θεσσαλιαν, την Ήπειρον και την Κρήτην, έψαλιδίσθη και κατεδικάσθη εις λιμοκτονίαν από τας Μ. Δυνάμεις».

* Ρωμανιστής-Βαλκανιολόγος, Δρ. Πανεπιστημίου Αθηνών, Γενικός Γραμματέας Έπιτροπής Ένημερώσεως για τα Έθνικά Θέματα.

Σπουδαία είναι και η επισήμανση του γραμματέα του έν Αθηναίς συλλόγου προς διάδοσιν των ελληνικών γραμμάτων (1869 κ.έ.) Γ. Ί. Ζολώτα: «Η μεγάλη έξαπλωσις του έθνους ήμων εις τας εκατέρωθεν του Αιγαίου, της Προποντιδος και μεγάλου μέρους του Ευξεινου, από του είσπλου της Άδριατικής θαλάσσης άχρι της προς τω Καυκάσω μικρασιατικής γης, και από των μεσογείων της Μακεδονίας και της Θράκης, άχρι Κιλικίας και Κύπρου, συνεχής ούσα ...» θα απέβαινε έποικοδομητική και έπωφελής τόσο για τους Έλληνες

όσο και για τους γείτονες, «έν εις τό βασιλειον της Έλλάδος έδιδοντο εύρύτερα όρια εύθους έξ άρχης, πρό των έθνολογικών έπιβουλών της ρωσικής πολιτικής εις τας χώρας της εύρωπαϊκής Τουρκίας, έν συμπεριλαμβάνοντο εις αυτό τουλάχιστον ή άχρις Αύλωνος ήπειρωτική χώρα και ή νοτία και ή μέση Μακεδονία μέχρι

Ροδόπης και Στρυμόνος, έτι δ' αί υπόλοιποι νήσοι του Αιγαίου».

Το ψαλίδισμα της Έλλάδος από τις Μ. Δυνάμεις, το όποιο με παρησία όμολογεί ο Δίλκε, είναι τόσο φοβερό, ώστε, όπως έλεγε ο Λαφαγιέτ, «τό μεγαλειον της Έλλάδος άφέθη εκτός της Έλλάδος. Τι ειδους Έλλάς - έρωτά ο Λαφαγιέτ - είναι ή Έλλάς χωρίς τη Λημον, την Λεσβον και την Χιον, την Όσσαν, τον Όλυμπον και τον Αθω; Όχι μόνον τό μεγαλύτερον, αλλά και τό ελληνικώτερον τμημα της Έλλάδος δέν περιελήφθη έντός του ελληνικού κράτους... και αί νήσοι και αί άκται της Θράκης και ή ελληνική κοινότης της Κωνσταντινουπόλεως είναι οι πραγματικοί Έλληνες...».

Εύλογα, καθίστανται εύεξηγήτα τα άλλεπάλληλα μετεπαναστατικά κινήματα, αν και δέν τείνουν πάντοτε εύήκοον ούς στις κραυγές των άλυτρώτων οι ταγοί της έλευθερης Έλλάδος. Διότι όπωσδήποτε έπιβραδύνουν τους ρυθμούς ανασυγκροτήσεως ή ένοχλούν εκείνους που καρπούνται τά άγαθά, μάλιστα και τά οικονομικά, της δημιουργίας ανεξαρτήτου κράτους με τις θυσιές των



Ἡ πυρπόληση τῆς Κουτσούφλιανης καί ἡ ἀναχώρηση τῶν κατοίκων τῆς.

ἀληθινῶν καί ἀγνῶν ἀγωνιστῶν ὄλων τῶν βαθμίδων, τῶν ὁποίων πολλοὺς πικραίνουν καί ἀπογοητεύουν μέ τὴν ἐπινόηση τοῦ προβλήματος αὐτοχθονισμοῦ-ἐτεροχθονισμοῦ.

Ὡστόσο, πέραν τοῦ πηγαίου πατριωτισμοῦ καί τῆς ἀδολῆς ἀγάπης γιὰ τὴν ἐλευθερία, τοὺς ἐκτὸς Ἑλλάδος πραγματικοὺς Ἕλληνας ὠθοῦν στὴν ἀνάληψη ἐπαναστατικῶν δραστηριοτήτων καί οἱ ἐπεκτατικὲς τάσεις ξένων στὴν ἐκτεταμένη ζώνη ἐλληνικῆς παρουσίας. Ἡ ρωσικὴ στροφή πρὸς τὸν χῶρο τῆς Βαλκανικῆς, ἀκόμη καί βορειοελλαδικό, κατὰ κανόνα ὀρίζεται μετὰ τὸν Κριμαϊκὸ πόλεμο (1856). Ὅμως εἶναι πολὺτιμη ἡ μαρτυρία τοῦ Τσαριτσανιώτη Θεοδωρίδη, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴ διάρκεια τῶν σπουδῶν του στὴν Ἰταλία ἀντιλαμβάνεται πανσλαβιστικὴ κίνηση καί σπεύδει γιὰ τὴν ἐνημέρωση τοῦ Ἰ. Κωλέττη.

Κατὰ τὸν Ζολῶτα, ἡ τσαρική Ρωσία ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Β' Νικολάεβιτς (1818-1881) ἐπιχειρεῖ τὸν προσεταιρισμὸ τῶν σλαβοφώνων τῆς Μακεδονίας καί Θράκης ἐφαρμόζοντας τὴν τακτικὴ τοῦ παιδομαζώματος μέ τὸ πρόσχημα «σπουδῶν». Ἡ ἀπόσπαση νέων ἀπὸ οἰκογένειες σλαβοφώνων ἀ-

νατίθεται στὸν Παγαλίν, ἐπιτηδεῖο διαφωτιστῆ, διδάσκαλο τοῦ τσάρου καί κορυφαῖο τῆς πανσλαβιστικῆς ιδέας, «ἤγουν τῆς διείρηνικῶν ἐθνολογικῶν καί φιλολογικῶν ἀγῶνων προσαρτήσεως ὄλων τῶν ἀπὸ Βιστούλα ἕως Ἀδρίου καί Αἰγαίου Σλαύων», σύμφωνα μέ τὴ διατύπωση τοῦ Ζολῶτα, ὁ ὁποῖος προσθέτει: «Ἐμάνθανον ὅτι τὸ ἐνδοξον σλαβικόν γένος τῶν Βουλγάρων, αὐτόχθον ἐν Μακεδονία καί Θράκη καί ἀπὸ τῶν σπλάγχων τοῦ ὁποῖου προήλθον οἱ μέγιστοι ἄνδρες Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου καί Ἀριστοτέλης, καί ὑφ' οὗ κατφκεῖτο ἀείποτε ἡ περίχωρος τοῦ Βυζαντίου καί ὅλα τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου, τῆς Προποντίδος καί τοῦ Αἰγαίου, παρηγκωνίσθη ἀναξίως ὑπὸ τῆς ἀπὸ νότου προελθούσης μυσσαρᾶς φυλῆς τῶν Γραικῶν καί κατεπροδόθη...».

Ὁ Ζολῶτας, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐθελοντικὴ ἀποστολὴ συνίσταται στὴν ἐνημέρωση τῶν ἀρμοδίων τοῦ ἐλληνικοῦ κράτους, κατ' ἐξοχὴν δὲ τῆς ἐλληνικῆς κοινῆς γνώμης, γιὰ ὅσα ὁποῦδήποτε κατὰ τοῦ ἐλληνισμοῦ τεκταινοῦνται, ἐπισημαίνει τὴν ἀγνοία καί τὴν ἀδράνεια τῶν Ἑλλήνων: «Καί ἡμεῖς μὲν ἐν Ἀνατολῇ οὐδὲν οὐτ' ἐγιγνώσκομεν οὐτ' ἐννο-

οὔμεν τῶν λάθρα ἐνεργουμένων ἐν τοῖς ἡμετέραις χώραις διὰ χειρῶν μακροτάτων ἀπὸ Πετροπόλεως καὶ Μόσχας». Διακρίνει δὲ καὶ "χειρες" Βουκουρεστίου, τὸ ὁποῖο στρέφεται πρὸς τὴν ἴδια κατεύθυνση, τὸν βορειοελλαδικὸν χώρον, ἐνδιαφερόμενο πρωτίστως γιὰ τὴ Μακεδονία, ὅπου ἀνακαλύπτει Ρουμάνους, τοὺς ὁποίους ὀνομάζει Μακεδο-Ρουμάνους, ἂν καὶ ὁ ὅρος κρίνεται ἀδόκιμος, ἀφοῦ ἡ ἀναζητήσή τους ἐμβαθύνεται στὴν Ἡπειρο καὶ Θεσσαλία, βαθμιαία δὲ ἕως τὴ Ναύπακτο καὶ ἕως τὸ ... Ταιναροί!

Τὸ Βουκουρέστι, «ἀπ' ὅπου ἡ ἐθνικὴ ἀλβανικὴ ἰδέα πῆρε τὴν ἰσχυρότερή της ὄθηση», ὅπως τονίζει ἡ καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων Ἐλευθερία Ἰ. Νικολαΐδου, μεθοδεύει ἐπιμελέστατα τὸν προσεταιρισμὸ τῶν Βλάχων Ἑλλάδος, δημιουργώντας τὸ λεγόμενο Κουτσοβλαχικὸ Ζήτημα. Ὁ Ζολώτας σχετικὰ πληροφορεῖ: «Ἐν Μολδαβία καὶ Βλαχία οἰκοῦσι 4.500.000 Ρουμάνοι, οὕτω νεωστὶ ὀνομάσαντες ἑαυτοὺς, ὅλοι χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι, ἔχοντες ὁμοφύλους τοὺς ἐν Τρανσυλβανία τῆς Οὐγγαρίας πρὸς δυσμὰς καὶ τοῦ ἐν Βεσσαραβία τῆς Ρωσσίας πρὸς ἀνατολὰς γείτονάς των. Οἱ Ρουμάνοι ἀντιποιοῦνται καὶ τοὺς ἐν μέσῳ τῆς Ἀλβανίας, Ἡπείρου καὶ Μακεδονίας ἑλληνογλώσσους νῦν τοὺς πλείστους καὶ ἑλληνόφρονας Κουτσοβλάχους. Ἔστιν ὅτε δὲ καὶ μικρὰν Βλαχίαν, ἥγουν Ρουμανίαν ἔθεώρησαν καὶ ἰδίαν τῶν χώρων ὀνόμασαν τὴν Μακεδονίαν»!

Ἦδη τὸ 1854 καταφθάνει στὴ Μακεδονία ὁ πρῶτος ἐπίσημος ἀπόστολος τῆς Ρουμανίας, μάλιστα μετὰ "διευκολύνσεις" ἑλληνικές, D. Bolintineanu, ὁ ὁποῖος συγγράφει καὶ τὸ «Ὀδοιπορικὸ» του, καταπληκτικὸ πειστήριό τῆς ἐπιμελημένης προετοιμασίας του, τῶν προφανῶν προπαγανδιστικῶν ἐπιδιώξεών του καὶ τῶν ἀσυστόλων πλαστογραφῆσεων τῆς ἱστορικῆς καὶ κάθε ἄλλης ἀληθείας. Ἀνευδοίαστα ἀποκαλεῖ τοὺς Βλάχους τοῦ βορειοελλαδικοῦ χώρου Ρουμάνους. Σημειώνοντας δὲ τὴν ὑπαρξὴ ποικίλων ἀπόψεων γιὰ τὴν καταγωγὴ τους, π.χ. ἰταλική, ἰσπανικὴ, χωρὶς τὴν παραμικρὴ νύξη γιὰ ἑλληνικὴ, προκρίνει τὴν ὑπόθεση περὶ καθόδου τους ἀπὸ τὴν τραϊανὴ Δακία, ὅποτε πρὸς ἐπίρρωση ἐπικαλεῖται καὶ τὴν ἰσομοιότητα τῆς ρουμανικῆς γλώσσας μετὰ τὸ βλαχικὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα, ἐνῶ τὸ ἀντίθετο, τὴν ἰδιάζουσα διαφορὰ, οἱ ἐγκριτότεροι τῆς ρουμανικῆς ἐπιστήμης, οἱ ἀκαδημαϊκοὶ καὶ καθηγητὲς τοῦ Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου, Xenopol, Iorga, Proconici, Graur, οἱ δύο πρῶτοι ἑλληνικῆς καὶ ὁ τέταρτος, ὁ πλέον εἰδικὸς ὡς γλωσσολόγος, ἰσραηλιτικῆς καταγωγῆς, βεβαιώνουν.

Ἐξ ἄλλου ἀπὸ τὸ πλούσιο κανίσκι τῶν ψευδολογημάτων του ἕνα τολμηρότατο, ποῦ προσφέρει ὁ Bolintineanu στοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Ὀδοιπορικοῦ» του, εἶναι τὸ ἀκόλουθο: «οἱ Βλάχοι δὲν ἔχουν διαπράξει τὸ λάθος νὰ στείλουν τὰ παιδιὰ τους στὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα παρ' ὅλες τὶς φροντίδες τῆς

ἑλληνικῆς ἐκκλησίας νὰ μάθουν τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα». Αὐτὸ γράφεται ὡς ἀνὰ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους νὰ εἶχαν δυνατότητα ἐπιλογῆς καὶ ἄλλης μορφῆς σχολεῖων.

Πράγματι ἀφθονοῦν τὰ δημοσιεύματα, ἀκόμη καὶ στὴ ρουμανικὴ γλῶσσα, στὰ ὁποῖα παρουσιάζονται παραστατικὰ οἱ ἐπιδόσεις τῶν Βλάχων στὰ ἑλληνικὰ γράμματα, στὸ διδακτικὸ ἔργο, στὴν ἴδρυση σχολεῖων, πάντοτε ἑλληνικῶν, στὴ συγγραφὴ διδακτικῶν ἐγχειριδίων, στὴ διάδοση τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας σὲ ἄλλους λαοὺς, πρὸ πάντων δὲ στὸν ρουμανικὸ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους εὐλογα οἱ Βλάχοι θεωροῦνται Ἕλληνες.

Γιὰ τὴ λειτουργία ἑλληνικῶν σχολεῖων στὰ Βλαχοχώρια ἀρκεῖ ὁ λόγος τοῦ μεγάλου διδασκάλου τοῦ Γένους, Νεοφύτου Δούκα. Γιὰ τὸ σύνολο πολιτισμικὸ ἐπίπεδο τῶν Βλαχοχωριῶν με σαφήνεια ἐκφράζεται καὶ ὁ ἕτερος Ἡπειρώτης μέγας διδάσκαλος τοῦ Γένους, Ἀθανάσιος Ψαλίδας. Γιὰ τὴν ἐξάπλωση τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ τὴν ἀκτινοβολία τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ μέσω τῶν Βλάχων πειστικὲς εἶναι οἱ ὁμολογίαι Σλάβων ἐπιστημόνων, ὅπως τῶν Dusan Popovic, Vl. Skaric κ.ά. Ὁ δὲ φιλορουμάνος Petar Skok τονίζει ὅτι οἱ Βλάχοι «ἀνέκαθεν διακρίθηκαν γιὰ τὸν ἐνθουσιασμό τους ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας καὶ ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ».

Τὴν εἰσαγωγὴ ἄλλως τε τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας στὶς Παραδουνάβιες Ἡγεμονίες ἐγκαινιάζει πολὺ πρωτύτερα ὁ Βορειοηπειρώτης Βλάχος Vasile Lupu, ἡγεμόνας τῆς Μολδαβίας. Σχεδὸν σύγχρονός του, ἐπίσης Βλάχος, ἐγκατεστημένος στὴ Μολδαβία, εἶναι ὁ διάσημος ἑλληνοεὐρωπαϊκὸς Νικόλαος Σπαθάρης, ἐπιλεγόμενος καὶ Milescu. Συμβάλλει δὲ σημαντικὰ στὴ διάδοση τοῦ ἑλληνικοῦ βιβλίου καὶ στὴ σωτηρία τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τὸν ἐξισλαμισμό,

...Τὸ Βουκουρέστι μεθοδεύει ἐπιμελέστατα τὸν προσεταιρισμὸ τῶν Βλάχων Ἑλλάδος, δημιουργώντας τὸ λεγόμενο Κουτσοβλαχικὸ Ζήτημα....,

ἐνῶ συνάμα ἀποκαθιστᾷ τὶς σχέσεις τῆς Εὐρώπης μετὰ τὴν Ἀσία, τῆς Ρωσίας μετὰ τὴν Κίνα. Βλάχος πάλι Βορειοηπειρώτης, ὁ Δημήτριος Προκοπίου ὁ Πάμπερις καταγράφει τοὺς Ἕλληνες, ποῦ διαπρέπουν στὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ στὶς ἐπιστήμες. Ἀδιάκριτα δὲ στὸν ὄρο Ἕλληνες συμπεριλαμβάνει καὶ τοὺς Βλάχους, ὅπως τὸν Ν. Σπαθάρη. Μετὰ τὸν Προκοπίου ἡ συγγραφικὴ δράση τῶν Βλάχων λαμβάνει μεγαλύτερες διαστάσεις, ἰδιαίτερα δὲ ἐκείνη, ἡ ὁποία ἀφορᾷ σὲ σχολικὰ ἐγχειρίδια. Ἡ ἀναφορὰ

και μόνον στον Κλεισουριώτη Δημήτριο Δάρβαρι καθιστά άπτη και κατανοητή και για τον πλέον προκατειλημμένο την τεράστια συμμετοχή των Βλάχων στην έλληνική παιδεία, άγνωστη ή άνεπιφύλακτα και από τη ρουμανική επιστήμη, ή όποια όμολογεί έκλατινισμό Έλλήνων, ήτοι γένεση Βλάχων Έλλήνων ή Έλλήνων Βλάχων, όπως προτιμά ό καθηγητής του Πανεπιστημίου της Σορβόννης Victor Bérard.

Όλα τα προηγούμενα έρμηνεύουν πώς άποβαίνει άναποτελεσματική και ή έφαρμογή στους Βλάχους της Πίνδου της δοκιμασμένης πρακτικής του παιδομαζώματος από τη Ρουμανία, ή όποια πασχίζει επίμονα για τον άφελληνισμό τους δαπανώντας άφειδώλευτα κονδύλια, ώστε να διεξάγεται δυναμικά, δραστικά και έντυπωσιακά ή προπαγάνδα. Δηλωτική δέ της έκτάσεως μόνον κατά τον 19ο αιώνα είναι ή ιστόρησή της από την καθηγήτρια Έλευθερία Ι. Νικολαΐδου σε τόμο όλόκληρο, όπου συνάμα έπιβεβαιώνονται οι βαθύτατες έλληνικές καταβολές των Βλάχων, οι όποιες προδηλώνονται και με την πολλαπλώς μαρτυρημένη παρουσία τους σε όλα τα προεπαναστατικά κινήματα και κυρίως στην έθνική επανάσταση του 1821 τόσο στον έλλαδικό χώρο όσο και στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες, πεδίο άναδειξεως των άρετων, των ίκανοτήτων και της μέχρις άυτοθυσίας φιλοπατρίας του Γεωργάκη Όλύμπιου, από το Βλαχολίβαδο Όλύμπου.

Προσφυσέστατα ό Edmond Bouchié de Belle παρατηρεί: «Τό Βλαχικό Ζήτημα ταυτίζεται έκτοτε [μετά την τουρκική κατακτηση] άπόλυτα με τό Έλληνικό Ζήτημα... Κτηνοτρόφοι της Άνωβλαχίας [της Πίνδου] είναι εκείνοι, που άρχίζουν τον άγώνα της άνεξαρτησίας. Έφεξης αυτοί παρέχουν στην Ελλάδα όνομαστούς άρχηγούς. Οι δέ πλούσιοι Βλάχοι με τις δωρεές τους συμβάλλουν στην έξάπλωση της "Μεγάλης Ίδεας"...».

Οι Βλάχοι στην άντιτουρκική άντίσταση πρωτοπορούν σε άγαστη σύμπραξη με τον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο, δεσπότη του Μυστρά και τελευταίο άυτοκράτορα του Βυζαντίου, όπως άκριβώς έπισημαίνει ό άγγλος έλληνιστής και ιστορικός συγγραφέας W. Miller: «Τότε οι Βλάχοι της Πίνδου ρίχτηκαν έναντιον των Τούρκων του μεγάλου θεσσαλικού κάμπου και δέχτηκαν από τον νικηφόρο Κωνσταντίνο ένα διοικητή που ή έδρα του εΐταν στο Φανάρι...».

Μετά ταύτα κατανοούνται πληρέστατα οι άγώνες των Βλάχων - φυσικά πάντοτε στα πλαίσια των έλληνικών έθνικών άνατάσεων - για την ολοκλήρωση της ένότητας του έλληνισμού. Τα άδιάλειπτα μετεπαναστατικά κινήματα, συχνά δέ και ίδιως τα ζωηρότερα, οργανώνονται συγχρονικά με τις κρητικές επαναστάσεις, στις όποιες σπεύδουν και έλλαδίτες άγωνιστές, όπως άμοιβαία και γεν-

"...έπιβεβαιώνονται οι βαθύτατες έλληνικές καταβολές των Βλάχων, οι όποιες προδηλώνονται και με την πολλαπλώς μαρτυρημένη παρουσία τους σε όλα τα προεπαναστατικά κινήματα και κυρίως στην έθνική επανάσταση του 1821...,"

ναίοι Κρητικοί με άυταπάρνηση μάχονται στο πλευρό των Έλλαδιτών. Ό Θεόδωρος Νημάς σε περιεκτικό δημοσίευμά του καταγράφει τέσσερα άπελευθερωτικά κινήματα στη Θεσσαλία ως την άπελευθέρωση της: την επανάσταση του 1840-41, την επανάσταση του 1854, τό Έπαναστατικό Κίνημα των Άγράφων (1866-67), την επανάσταση του 1878. Στα δέ μεγαλύτερα πρωταγωνιστεί ό Βλάχος Χριστόδουλος Χατζηπέτρος. Άντιστοιχα κινήματα συμβαίνουν στην Ήπειρο και στη Μακεδονία. Ό Στέφανος Παπαδόπουλος ίστορεί και τη σφαγή των Βλάχων του 1854. Ό δέ Γ. Χιονίδης ύπενθυμίζει τά γεγονότα στο μοναστήρι των Άγίων Πάντων, όπου έκτυλίσσεται νέα πράξη Ζαλόγγου της Μακεδονίας με ήρωϊδες Βλαχοπούλες, οι όποιες πέφτουν στον γκρεμό, για ν' άποφύγουν τους Τούρκους. Επί πλέον καταχωρίζει και τό επίκαιρο δημοτικό τραγούδι, έλάχιστα γνωστό ευρύτερα: *Φλεβάρης δέν κουσουργιασε - Και Μαρτης δέν έμπηκε*

Όλη ή Βλαχιά συντάγεται - Να φέρει τό Ρωμαϊκό Στών Άγίων Πάντων βγήκανε - Ψηλά στο καρσούλι

Και τον Δεσπότη λέγανε - Και τον Δεσπότη λένε Δεσπότη μ', δός μας δύναμη - Δός μας την εύλογία Τους Τούρκους να βαρέσουμε - Τ' άγρια θηρία.

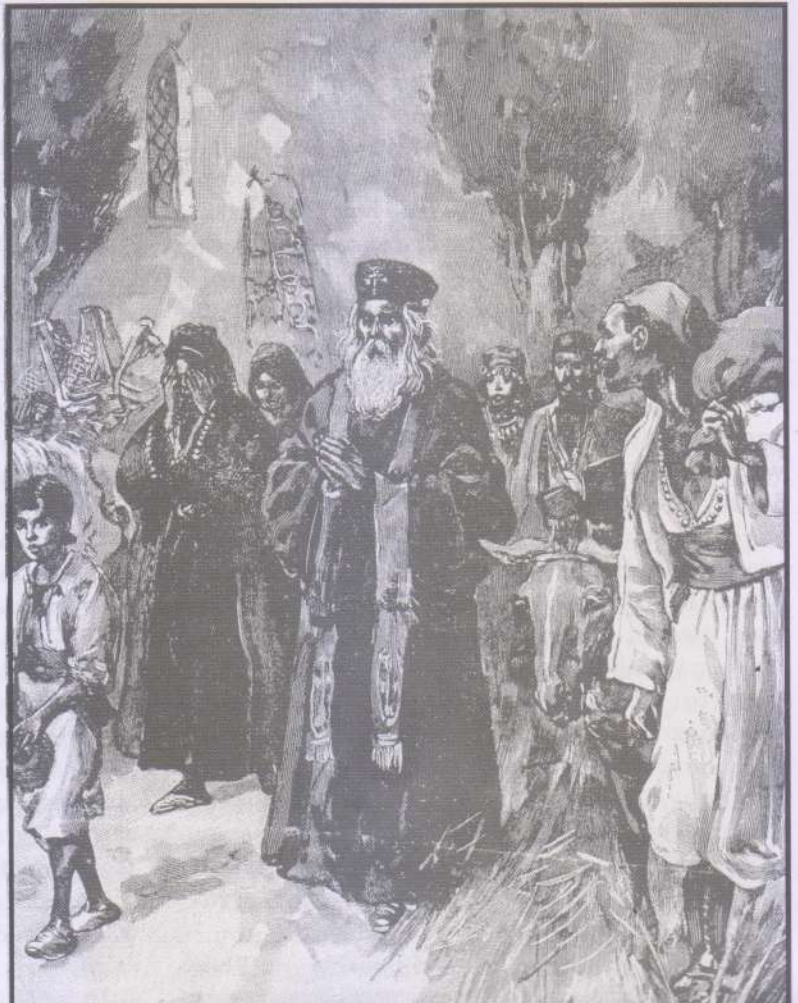
Άλλά ή έλληνικότητα των Βλάχων έκδηλώνεται με την ίδια παλληκαριά και μετά την κατάπαυση του πυρός. Κατά τη διάρκεια των εργασιών του Συνεδρίου του Βερολίνου ή ρουμανική προπαγάνδα συγκροτεί έπιτροπή από έκρουμανισμένους, άριστα προπαρασκευασμένους, συνάμα δέ δεξιοτέχνες διαπραγματευτές, και έγκαιρα άποστέλλει πρώτα στη Θεσσαλία, της όποιας ή άπόσπαση από την όθωμανική επικράτεια και ή ένωσή της με την Ελλάδα θεωρείται ως βέβαιη. Γι' αυτό παραθούνται οι Βλάχοι να δηλώσουν ότι δέν έπιθυμούν να περιληφθούν στο καχεκτικό έλληνικό βασίλειο, του όποιου ύπογραμμίζονται όλες οι αδυναμίες και προβλέπεται ή άδιαφορία ή άνικανότητα λήψεως μέριμνας για τη διασφάλιση των έποχικών μετακινήσεών τους. Άποτολμάται δέ και εισήγηση για ένοπλη αντίδραση σε περίπτωση έπιδικάσεως της Θεσσαλίας στην Ελλάδα, έναντι προνομιακών παροχών ρουμανοτουρκικών. Εΐς μάτην. Διότι οι πράκτορες της προπαγάνδας άποπέμπονται παταγωδώς άπρακτοι. Έάν οι

Βλάχοι είχαν ενδώσει, κατά τον Bérard, το όριστικό βόρειο φυλάκιο της Ελλάδος θα ήταν ο Δομοκός.

Ο κίνδυνος μοιραίου εθνικού έδαφικού ακρωτηριασμού ή τελεσιδικής απώλειας του βορειοελλαδικού χώρου έλλοχεύει εκ νέου κατά τα τέλη του 19ου αιώνα. Διότι οι εθνικοί ανταγωνισμοί των βορείων γειτόνων, οι όποιοι ύποκινούνται κατά κανόνα από εξωβαλκανικές χώρες, έντεινονται. Οι δέ Βορειοελλαδίτες ουσιαστικά αντιμετώπιζουν μόνοι τους τις δραστηριότητες των Βουλγάρων, οι όποιοι μετά την ένσωμάτωση της Ανατολικής Ρωμυλίας, τó 1885, στη Βουλγαρία, άφ' ενός άποδυναμώνουν τόν άκμαιότατο έλληνισμό της Φιλιππουπόλεως και τόσων άλλων κέντρων της ευρύτερης Θράκης και άφ' έτέρου ανάκοπτουν την ανάπτυξη του έλευθέρου έλληνικού κράτους, πού αναγκάζεται στην έπίσπευση κάποιας συμπαραστάσεως στους πάσχοντες όμογενείς πληθυσμούς. Η φορά της βουλγαρικής άπειλης στοχεύει στη Μακεδονία, όπου διεισδύουν ποικιλώνυμες άλλες προπαγάνδες, ρουμανική, σερβική, καθολική, ένώ στόν ένιαίο ήπειρωτικό χώρο προστίθενται ή ιταλική και άυστριακή.

Άπό τó ρουμανικό προπαγανδιστικό εκπαιδευτήριο, τó Σχολείο των Άγίων Άποστόλων του Βουκουρεστίου, συνεχίζεται ή άποστολή πρακτόρων. Η "ύποδοχή" τους, σύμφωνα με όμολογία του διακεκριμένου στελέχους Paracostea-Goga, άπεικονίζει ανάγλυφα τó έλληνορθόδοξό φρόνημα των Βλάχων και την έλληνοπρεπή αντιμετώπιση της ρουμανικής προπαγάνδας, της όποιας την άποτυχία πάλι ό ίδιος έξηγεί με άπλότητα και σπάνια σαφήνεια. Συγκεκριμένα, γράφει ότι ή ανάμειξη της Ρουμανίας στόν έλληνικό χώρο δέν είχε έρεισμα στο λαό, στους Βλάχους.

"Όμως τó "δυστυχώς έπτωχεύσαμεν", ή εισήδηση στην έλληνική πολιτική σκηνή του Γουλιμή άντι του Χαρ. Τρικούπη, με όλα τά συνακόλουθα, ή Κρητική Έπανάσταση του 1896, τó δίδυμό της στόν βορειοελλαδικό χώρο, έπισφραγίζονται άπό την Έθνική Ντροπή του 1897! Τó άποτέλεσμα δέ σημαίνει την ήττα του έλληνικού στρατού. Είναι άπότοκο της κρατικής παραλυσίας, σέ στιγμές κατά τις όποιες ό φιλελληνισμός επανέρχεται και στά πεδία των μαχών, ό δέ άπανταχού έλληνισμός,



Η φυγή από την τουρκοκρατούμενη Κουτσούφλιανη προς την έλευθερία

άποδημος και μητροπολιτικός, στρατός και λαός, καθώς και ό πνευματικός κόσμος της χώρας με τά περιφημότερα όνόματα της εποχής τελούν σέ πλήρη έργηγορη και έτοιμότητα. Βέβαια απέχουν τά θρέμματα της παραπολιτικής, της κομματικής συντεχνίας, τά κομματόσκυλα, πού караδοκούν νά καρπωθούν άπό νίκες και ήττες σέ κράτος έρμαιο στά χέρια τους.

Την κρατική κατάσταση του 1897 σκιαγραφεί άδρότατα και πιστότατα ό Γεώργιος Κ. Γάγαρης, διευθυντής της έφημερίδας **Φωνή της Ηπείρου**, της όποιας την κυκλοφορία διακόπτει και σπεύδει ως έθελοντής στο ήπειρωτικό μέτωπο. «... ούδείς έφαντάζετο - γράφει ό Γάγαρης - ότι τó άτυχές αυτό έλληνικόν βασίλειον δέν είχε ούδένα όργανισμόν, ούδεμίαν σύνταξιν, ούδεμίαν ένότητα. Τά γεγονότα άποδεικνύουν πασιφανέστατα ότι ή πολιτική άθλιότης επί έβδομήκοντα έτη εις ούδέν άλλο ειργάσθη ή προς καταστροφήν του βασιλείου και του έλληνισμού όλοκλήρου».

Πέραν του έπαχθοūs Διεθνούς Οικονομικού Έ-

λέγχου (ΔΟΕ), που επιβάλλεται και διαρκεί μισό αιώνα (1897-1947), το πλέον άπειλητικό και επίφοβο είναι η απαίτηση της Τουρκίας για την επαναχάραξη των συνόρων της με την Ελλάδα. Έν τω μεταξύ σε απόλυτη συνεννόηση Τουρκία και Ρουμανία, μισθάρνα δε όργανα ή θύματα της παλαιότερης ρουμανικής προπαγάνδας επαναρ- χίζουν τις επισκέψεις σε περιοχές Βλάχων δι- νοντας όσες το 1881 και ακόμη περισσότερες ύπο- σχέσεις, επιδιώκουν όπωσδήποτε να παραπλα- νήσουν τους εκπροσώπους των Μ. Δυνάμεων με πειστήρια έγγραφα, στα οποία δήθεν οι Βλάχοι εκφράζουν την επιθυμία εντάξεώς τους στην τουρ- κική επικράτεια αντί της ελληνικής. Έπειδή δε τα δόλια τεχνάσματα διαρρέουν, οι Βλάχοι διαμαρτύρονται με όλους τους τρόπους και προς όλες τις κατευθύνσεις. Ωστόσο, η ρουμανοτουρκική κοινοπραξία δεν όρωδει πρό ούδενός. Συντάσσει υπόμνημα σε άπταιστη γαλλική γλώσσα, ως βλα- χικό, το οποίο συνοδεύει με 11 χιλιάδες υπογραφές, πλαστές. Η κιβδηλεία είναι τόσο προφανής, ώστε και ο ιταλός ύπουργός εξωτερικών προβαίνει σε σχόλια ειρωνικά. Οί δε Βλάχοι, μόλις βεβαιώνον- ται για την άπάτη, διαψεύδουν άμέσως και άρ- νούνται στεντόρεια την πατρότητα του εγγράφου.

Έπί πλέον ενημερώνουν και τους έλληνες άρμο- δίους. Χάρη δε στον άνθυπολοχαγό Γεώργιο Βλα- χογιάννη, σταθμάρχη Μαλακασίου, η άλήθεια δια- λάμπει. Διότι πάραυτα ύποβάλλει στον "Ταγμα- τάρχην Διοικητήν του Ιου Εύζωνικού Τάγματος εις Καλαρρύτας" αίτηση των έλληνοπρεπέστατα άγωνιζομένων Βλάχων, «... με την παράκλησιν όπως ύποβάλητε ταύτην άρμοδίως όπου δεί. Έπειδή οί κάτοικοι ούτοι έν τή αίτήσει των εκφράζουσι φόβους μήπως τό χωρίον των παραχωρηθή εις την Τουρκία επί τω λόγω ότι ούτοι όμιλουσι την κουτσοβλαχικήν διάλεκτον και επιθυμοϋσι την τουρκικήν κυριαρχίαν, κρίνω καλόν να διαβε- βαιώσω την ύπηρεσίαν ότι τούτο είναι ψευδέστα- τον...». Στο διαβιβαστικό του άνθυπολοχαγού είναι συνημμένη η αίτηση των κατοίκων της Κουτσού- φλιανης προς τό ελληνικό ύπουργείο εξωτερικών: «Μετά σεβασμού και δακρύων καθικεύομεν Ύμās κ. Ύπουργέ, ίνα ύψώσητε φωνήν και διαμαρτυ- ρηθήτε εξ όνόματος ήμων και εξ όνόματος άπάντων των παρά τόν Πίνδον Έλληνοβλάχων δι' όσα ό Λαρισινός Χρόνος της 3 Ίουλίου (1897) κατεχώρισε και έν τή Άκροπόλει της 29 Ίουλίου άνακα- τεχωρίσθησαν, ότι η Τουρκία έν όνόματι του κου- τσοβλαχικού στοιχείου ζητεί την άναπροσάρτησιν της προς βορράν του Πηνειού Θεσσαλικής χώρας και ότι οί Έλληνοβλάχοι δήθεν ζητοϋν να έπα- νέλθουν υπό την Τουρκικήν έξουσίαν, οϋδέν τούτου ψευδέστατον και άνυπόστατον και νύν εκ του νεω- στί γεγονότος έδειχθη ήλιου φαεινότερον, διότι μόνοι έγκαταλειφθέντες παρά του στρατού μας εις

"...Κτηνοτρόφοι της Άνωβλαχίας [της Πίνδου] είναι εκείνοι που άρ- χίζουν τον άγώνα της άνεξαρτησίας. Έφεξής αυτοί παρέχουν στην Έλ- λάδα όνομαστους άρχηγούς. Οί δε πλούσιοι Βλάχοι με τις δωρεές τους συμβάλλουν στην έξάπλωση της "Μεγάλης Ίδέας"....",

την τύχη, άπαντες έν μεγάλη συμπνοία, ήν έχομεν πρό όφθαλμού και ένά σκοπόν επιδιώκομεν, πώς να διατηρήσωμεν την ιδιαιτέραν μας πατρίδα άμό- λυντον τουρκικών άτιμώσεων και ύβρεων έναντίον των διηνεκώς άπειλούντων ήμās εκ βορρά τουρκι- κών εκείθεν όρίων, και τούτο έπετύχομεν, άποκρού- σαντες πολλάκις δια των όπλων τόν έχθρόν. Παρα- καλοϋμεν όθεν τόν Κύριον Ύπουργόν, εάν έγκρινη να δώση πλήρη δημοσιότητα της παρούσης, ίνα πεισθη τόσον η Εϋρώπη όσον και ό κόσμος μικρός τε και μεγάλος, ότι οί όμιλούντες την Κουτσο- βλαχικήν κάτοικοι των πέριξ χωρίων του Πίνδου δεν είναι οϋτε Ρωμοϋνοι (Ρουμάνοι) οϋτε τουρκό- φρονες, ως θελοϋσι να τους παραστήσωσιν οί διά- φοροι προπαγανδισται και η Ύψηλη Πύλη, άλλ' είναι οί γνησιώτεροι των Έλλήνων».

Μάλιστα την ελληνικότητά τους έμπρακτα άπο- δεικνϋουν. Μόλις οί Βλάχοι της Κουτσούφλιανης πληροφοροϋνται ότι παραδίδονται από τις Μ. Δυ- νάμεις στην Τουρκία, πάραυτα πραγματώνουν τό όλοκαύτωμα του χωριού. Διαβολικώς δε και προ- κλητικώς κατά τή συμπλήρωση έκατονταετίας του άνδραγαθήματος, τό 1998, ελληνικό σωματείο, τό Κ.Ε.Μ.Ο., υίοθετώντας άκριτα άβάσιμες και άνεπιστημονικές, συνεπεία πλήρους άφασίας της έπίσημης ελληνικής πολιτείας, άποφάσεις θεσμι- κών όργάνων της Εϋρώπης, με τις όποιες οί Βλά- χοι άποκόπτονται από τόν ελληνισμό και κατα- τάσσονται σε καθεστώς μειονότητας στην ίδια την πατρίδα τους, σκηνοθετεί στη Λάρισα παρασυνα- γωγή με εϋρωκονδύλια, ένω διαρκούν οί εκδη- λώσεις έθνικής τιμής και εϋγνωμοσύνης προς τους ήρωες της Κουτσούφλιανης του 1898. Τό Κ.Ε.Μ.Ο. σε καίριο χρόνο άτιμάζει. Διαπράττει έθνικό έγκλημα! Τά έγκριτα τουλάχιστον μέλη του άς σπεύσουν να επανορθώσουν... άποδοκιμάζοντας τόν ... Θεοσίτη τους!

ΣΗΜ. βλ. Άχ. Λαζάρου: α) «Τί είναι οί Βλάχοι Άρμάνοι», Άγγελιοφόρος, 15.1.1998. β) «Βράχοι - Βλάχοι και άβάσιμες Άποφάσεις», Έλλοπία, 38, 1998, 30-32. γ) «Βλαχοπαρασυναγωγή με εϋρωκονδύλια», Οικονομικός Ταχυδρόμος, 16.7.1998, 86-87.

ΚΑΤΙ ΜΕΓΑΛΟ

του Ζαχαρία Παπαντωνίου

[Έξ άφορμής του Όλοκαυτώματος της Κουτσούφλιανης ό μετέπειτα άκαδημαϊκός Ζαχαρίας Παπαντωνίου επίκαιρα, την 17.5.1898, στην έφημερίδα Σκρίπ δημοσιεύει τό έπόμενο κείμενο, με τό όποιο έπιβεβαιώνεται ή διακήρυξη των Βλάχων της όρεινης θεσσαλικής κομοπόλεως, ότι είναι οι «γνησιώτεροι των Έλλήνων», ένώ έφέτος, 1998, έλληνικό σωματείο, τό Κ.Ε.Μ.Ο., έγκληματικά τους κατατάσσει σε ... «μειονότητα»!].

«Είνε Έλληνες και αυτοί οι Κουτσούφλιανίται;

Έχουν τό αυτό αίμα και όμιλούν την αυτήν γλώσσαν με εκείνους, που άφινον πρό ενός έτους την Θεσσαλίαν εις τόν Έτεμ; Είνας μιās φυλής άνθρωποι αυτοί και οι 600 χιλιάδες των άπαλλαγέντων του 1897;

Η έρώτησις είμαι βέβαιος ότι θα έψιθυρίσθη από τό στόμα όλων όσοι έστάθησαν έκπληκτοι πρό του ύπερόχου δράματος της Κουτσούφλιανης. Σας όμολογώ ότι εις την περίστασιν αυτήν, έγω τουλάχιστον είμαι Θωμάς και θα ήθελα να κάμω μιαν μικροβιολογικήν εξέτασιν εις τά αίμοσφαιρίδια των άγροτών εκείνων της Θεσσαλικής γωνίας, διά να ίδω, εάν πρόκειται πραγματικώς περί Έλλήνων του 1897 ή περί άποκαλύψεως μιās νέας, όλιγώτερον έλληνικής φυλής, συγκειμένης από 500 περίπου άτομα, όσοι ήσαν οι χωρικοί οι κατοικοῦντες την Κουτσούφλιανην.

Όταν ένθυμούμαι μάλιστα τό γνωστόν άξιωμα ότι τό ιδικόν μας έθνος σύγκειται από φυλάς, ... ή άπορία μου με ένοχλει άκόμη περισσότερον. Από τόν ώκεανόν της άπογοητεύσεως πώς άνεπήδησεν αυτός ό πατριωτισμός και από τόν μεγάλον μαρασμόν πώς άνεβλάστησεν αυτό τό αίσθημα;

Έν μέσω Έλλήνων, εκ των όποίων πολλοί έκρυσον τά ύπάρχοντά των εις τόν πόλεμον, διά να μη τους πάρη τίποτε ό νόμος της είσφοράς, έλλήνων εκατομμυριούχων, οι όποιοι έσφιγγον σαν τόν Ιουδαϊόν του Σαίξπηρ την σακκούλαν των, διά να μην άγοράσουν κανένα φυσέκι και καμμίαν γαλέττιαν διά τους μαχομένους στρατιώτας, Έλλήνων οι όποιοι άντι του όπλου έκράτησαν τό καλαμάκι της γρανίτας και έβάρυναν τά τραπέζια των ζαχαροπλαστέων, όταν ή άλλη νεότης έφόρει μαρτυρικούς στεφάνους εις τό στρατόπεδον, έν μέσω αυτών των Έλλήνων πώς εύρέθησαν έλληνες, όχι έ

κατομμυριούχοι, όχι άνεπτυγμένοι, όχι μορφωθέντες διαφορετικώτερα των άλλων με την εκκλησίαν και τό σχολειόν, αλλά Έλληνες άγρόται της σκαπάνης και του χωραφίου άνθρωποι, οι όποιοι έλάμπρυναν την μαύρην αυτήν ιστορίαν με τάς φλόγας των έστιών των, οι όποιοι έκαμαν στάχτη εις μιαν στιγμήν τό σπίτι των, διά να εύρουν στέγην έλευθέραν ούρανοῦ;

Δέν ήξεύρω εάν ύπηρχεν αυτός ό πατριωτισμός ή άν έγεννήθη μετά τάς συμφοράς, αλλά ήξεύρω ότι και άν ήμην ό άπαισιοδοξότερος των άπαισιοδόξων διά τόν δυστυχη αυτόν τόπον, μετά τάς φλόγας της Κουτσούφλιανης θα έγινόμουν των αισιοδόξων ό αισιοδοξότερος.

Αί ρίζαι, με τάς όποιās συνδέεται πρός την γενέτειραν γην ό άνθρωπος, και ιδίως ό άγρότης, ό γνωρισθείς και ζυμωθείς διά του άρότρου με την γην αυτήν και μη γνωρίσας άλλους τόπους και άλλους όρίζοντας, αί ρίζαι, αί όποιαι εις την «Καταστροφήν» του Ζολά έμποδίζουν τόν γάλλον γεωργόν να παρακολουθήσῃ τό φεύγον στρατεύμα, δέν θραύονται εύκόλως.

Άλλά ό πόνος των χωρικών της Κουτσούφλιανης διά την μέλλουσαν δουλείαν τάς διέρρηξεν άποτόμως και, άφου οι γενναίοι άνθρωποι έσχημάτισαν τό μέγα πυροτέχνημα, τό έξ οικημάτων και προσφιλών άντικειμένων και προσφιλών νεκρικών όστών και παρέδωκαν εις την έχθρικήν κυριαρχίαν ένα σωρόν τέφρας, έφυγον και εισήλθον εις τό άλλον θεσσαλικόν έδαφος τό άναπέμπον την στιγμήν εκείνην τάς πρώτας πνοάς της έλευθερίας.

Θα είναι πολύ μικρόν, εάν ή κυβέρνησις τοίς παραχωρήσῃ μόνον γαίας έθνικάς, διά να ύψώσουν εκεί ό,τι πρό όλίγου κατέρριψαν διά της φλογός. Ό συνοικισμός, που θα γίνη εις μιαν γωνίαν της έλευθερωθείσης Θεσσαλίας διά τους ένδοξους πρόσφυγας της Κουτσούφλιανης, πρέπει να έχῃ τά σημεία έξαιρετικών τιμών.

Η πατρις έδέχθη εις την άγκάλην της τους άστέγους χωρικούς και μέσα εις τά στήθη των ήκουσε τους άγιωτέρους παλμούς δι' αυτήν, και πρέπει να τους τιμήσῃ, όπως την έτίμησαν.

Άποκαλυπτόμενοι πρό του μεγαλείου της θυσίας των, ήμεις οι άλλοι Έλληνες, και λαμβάνοντες μαθήματα έθνικών καθηκόντων από αυτούς τους ταπεινούς ανθρώπους, έχομεν τό δικαίωμα να είπωμεν εις τους κυβερνήτας μας: Κάτι μεγάλο ύπάρχει και ζη μέσα εις αυτόν τόν τόπον. Φροντίσατε να μη χαθῃ, ανακαλύψατέ το, καλλιεργήσατέ το, μεγαλώσατέ το. Κάτι μεγάλο ύπάρχει και ζη εις αυτόν τόν τόπον».

ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΛΟΥΝΑ ΣΤΟ ΣΑΓΓΑΡΙΟ

Η μεγάλη εξόρμηση του νεότερου Ελληνισμού

Β' Μέρος

του Πρόδρομου Εμφιετζόγλου *

ΚΡΙΣΕΙΣ

Έχουν περάσει 76 χρόνια από τότε. Παρά τα πολλά κρίσιμα γεγονότα που ακολούθησαν, η περίοδος που αναπολήσαμε έχει σφραγίσει ανεξίτηλα και καθοριστικά την πορεία του έθνους.

Θα προσπαθήσουμε να σταθούμε κριτικά στα γεγονότα και στους πρωταγωνιστές αυτής της περιόδου. Εστω κι αν η κρίση μας δεν είναι πάντα η σωστή πρέπει να απαντήσουμε στα ερωτήματα:

- Έπρεπε να πάμε στη Σμύρνη;
- Μπορούσε ο Βενιζέλος να κρατήσει τη Μικρά Ασία;
- Τι θα έπρεπε να γίνει μετά τις εκλογές του 1920;

Πρώτα, όμως, πρέπει να σκιαγραφήσουμε τους πρωταγωνιστές. Τον Ελευθέριο Βενιζέλο και το Βασίλεα Κωνσταντίνο.

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος υπήρξε σπάνια μορφή πολιτικού: Οραματιστής αλλά και πραγματοποιός. Είχε το χάρισμα να συνεπαίρνει τα πλήθη, αλλά ποτέ δεν παρασυρόταν από αυτά. Είχε σπάνιο διπλωματικό ταλέντο το οποίο έθετε πάντα στην υπηρεσία των συμφερόντων του έθνους. Είχε το αλάνθαστο ένστικτο του ηγέτη που ξέρει να προβλέπει, να εκτιμά σωστά, να ελίσσεται υποχωρώντας σε δευτερεύοντα, για να πετύχει τα πρωτεύοντα. Ηξερε μέχρι πού να προχωρεί και πού πρέπει να σταματήσει. Κατάφερε τα ακατόρθωτα. Σε σύντομο χρόνο εκσυγχρόνισε τη χώρα, έφτιαξε στρατό και ναυτικό, οδήγησε την καταφρονημένη Ελλάδα της Μελούνας στην Ελλάδα των 2 ηπείρων και των 5 θαλασσών.

Δεν ήταν αλάνθαστος ο Ελευθέριος Βενιζέλος. Κανείς δεν είναι αλάνθαστος. Αλλά, όπως είπε και ο ίδιος στη Βουλή, στον επικήδειό του ακόμη και οι αντίπαλοι του θα μπορούσαν να πουν ότι:

"Ο προκείμενος νεκρός ήταν ένας αληθινός άνδρας με μεγάλο θάρρος, με αυτοπεποίθηση και δι' αυτόν και δια τον λαόν, τον οποίον εκλήθη να κυβερνήση. Ίσως έκανε πολλά σφάλματα, αλλά ποτέ δεν του απέλιπε το θάρρος, ποτέ δεν υπήρξε μοιρολάτρης, διότι ποτέ δεν επερίμενε από τη μοίραν να ίδη την χώραν του προηγμένην. Αλλά έθεσε εις την υπηρεσίαν της όλο το πυρ που είχε μέσα του, κάθε δύναμιν ψυχικήν και σωματικήν".

* Σημαντικό μέρος από την ομιλία του στην Εστία της Νέας Σμύρνης (4/5/98)

Ίσως, το μεγαλύτερο λάθος του να ήταν οι εκλογές της 1ης Νοεμβρίου 1920. Ίσως θα έπρεπε να τις είχε καθυστερήσει μέχρι να λύσει οριστικά το Μικρασιατικό. Ίσως θα έπρεπε να είχε φροντίσει να τις οργανώσει καλύτερα. Να ψήφιζαν οι Μικρασιάτες Έλληνες τουλάχιστον και να τις κέρδιζε. Μακριά από την Ελλάδα για καιρό δεν μπόρεσε να εκτιμήσει την εσωτερική πραγματικότητα.

Σχολιάζοντας ο ίδιος τις παραπάνω επικρίσεις, δήλωνε ότι δεν ήταν φτιαγμένος από τη στόφα του δικτάτορα και ότι η αναβάθμισή του στη λαϊκή ετυμηγορία θα τον ενίσχυε πολιτικά διεθνώς στις νέες συνθήκες που εδημιουργούντο μετά τη λήξη του πολέμου.

Ο απροσδόκητος θάνατος του Αλεξάνδρου του έδινε μια ανεπανάληπτη ευκαιρία να μεταθέσει τις εκλογές και να βρει μια συμβιβαστική λύση στο θέμα του Κωνσταντινού.

Δεν το έκανε. Και η μοιραία ημέρα της 1ης Νοεμβρίου 1920 ήρθε.

Ο Κωνσταντίνος, απετέλεσε το μοιραίο αντίπαλο δέος του Βενιζέλου. Ανθρωπος ιδιαίτερα ισχυρογνώμων, απολυταρχικός, επηρεασμένος από την πρωσική νοοτροπία νόμιζε ότι θα μπορούσε να παίξει τον ρόλο του Κάιζερ Γουλιέλμου... στα Βαλκάνια.

Η στρατιωτική του μόρφωση ήταν καλή, αλλά οι πραγματικές επιτελικές του ικανότητες μεγαλοποιήθηκαν με οικειοποίηση των ικανοτήτων του επιτελείου του. Δεν είχε όμως καθόλου πολιτικό αισθητήριο. Χαρακτηριστική η απόφασή του να βαδίσει προς το Μοναστήρι αντί της Θεσσαλονίκης. Αλλά δραματικά καταστρεπτική αποδείχθηκε η εμμονή του στην "ουδετερότητα" στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Δύο φορές αρνήθηκε στον εκλεγμένο Πρωθυπουργό να εφαρμόσει την πολιτική συμμαχίας με την Αντάντ.

Επέμενε στις απόψεις του ακόμη και όταν αναγκάστηκε να παραδώσει τα οχυρά Ρούπελ στους Βούλγαρους, όταν οι Αγγλογάλλοι συζητούσαν την παράδοση της Θεσσαλονίκης στους συμμάχους τους Σέρβους, όταν η χώρα εξευτελιζέτο και κινδύνευε από πλήρη καταστροφή.

Αλλά και αργότερα, όταν την τελευταία στιγμή ο Βενιζέλος κατάφερε να ανατρέψει την κατάσταση και να οδηγήσει τη χώρα "στην εκπλήρωση των ονείρων της", όπως έλεγε ο Τσώρτσιλ, δεν είχε την υψηλοφροσύνη να το παραδεχθεί και να ζητήσει έστω συμφιλίωση, για να βοηθήσει στην ολοκλήρωση της προσπά-

θειας.

Ομοίως, μετά τις εκλογές του 1920, επέστρεψε παρά τις συμμαχικές αντιδράσεις, προσφέροντας τη δικαιολογία στους "συμμάχους" για αλλαγή στάσης στην κρίσιμη εξέλιξη του μικρασιατικού αγώνα.

Και τελείωσε τον τραγικό ρόλο του με τη συναίνεση ή αποδοχή της προς Άγκυραν εκστρατείας που οδήγησε στη Μικρασιατική καταστροφή.

Νηφάλια, αλλά δίκαιη κρίση για τον Κωνσταντίνο είναι ότι υπήρξε ο μοιραίος άνθρωπος στην πιο κρίσιμη περίοδο της νεωτέρας ιστορίας μας.

Ας έρθουμε όμως στο κρίσιμο ερώτημα. Επρεπε να πάμε στη Μικρά Ασία;

Έχουν γραφεί πολλά για το τόσο κρίσιμο και καθοριστικό αυτό ερώτημα. Τα πιο πολλά μετά την δραματική κατάληξη με προφανή επηρεασμό από την καταστροφή. Για να προσεγγίσουμε, όμως, όσο το δυνατόν νηφάλια και αντικειμενικά το θέμα, θα πρέπει να μεταφερθούμε στις συνθήκες της εποχής.

Πέραν των ιστορικών λόγων, στη Μικρά Ασία ζούσαν 3 εκ. Ελλήνων που κινδύνευαν ανά πάσα στιγμή από σφαγή σύμφωνα με το σχέδιο των Νεότουρκων, που είχε αρχίσει να εφαρμόζεται. Αν στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο είχε κερδίσει η Γερμανία δε θα είχαμε χάσει μόνο τη Μακεδονία και τη Θράκη. Θα είχε σφαιρασθεί και ο ελληνισμός της Μικράς Ασίας. Η γενοκτονία των Αρμενίων, των Ποντίων, οι διωγμοί του 1915, ήταν τα πρώτα στάδια του γερμανοτουρκικού σχεδίου εξόντωσης του ελληνισμού της Ανατολής.

Μπορούσε η Ελλάδα να διαπράξει αυτό το έγκλημα σε βάρος των 3 εκατομμυρίων παιδιών της;

Ακόμη θα πρέπει να αναλογιστούμε τις μοναδικές συγκυρίες που δημιούργησε η νίκη της Αντάντ στην περιοχή. Η Οθωμανική Αυτοκρατορία είχε καταρρεύσει. Η Κωνσταντινούπολη ήταν υπό συμμαχική διοίκηση, η Μικρά Ασία είχε διαιρεθεί σε συμμαχικές ζώνες κατοχής και επιρροής, οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις είχαν διαλυθεί.



Ήταν μια συγκυρία μοναδική. Μια συγκυρία που παρουσιάζεται στα έθνη μια φορά στα χίλια χρόνια. Μπορούσε οποιοσδήποτε έλληνα ηγέτης να την απορρίψει; Χαρακτηριστική είναι, άλλωστε, και η δήλωση του Δημητρίου Γούναρη, αντιπάλου του Βενιζέλου, στον ανηψιό του Παναγιώτη Κανελλόπουλο το Σεπτέμβριο του 1920: "Καλά έκανε ο Βενιζέλος και εδέχθη την εντολή στη Μικρά Ασία. Το ίδιο θα έπραττα και εγώ. Δεν ήτο νοητή η άρνησις. Εκπληρούμεν μέγα όνειρον του ελληνισμού. Εάν κερδίσωμεν τας εκλογάς θα συνεχίσωμεν τας στρατιωτικάς επιχειρήσεις. Και ο θεός βοηθός".

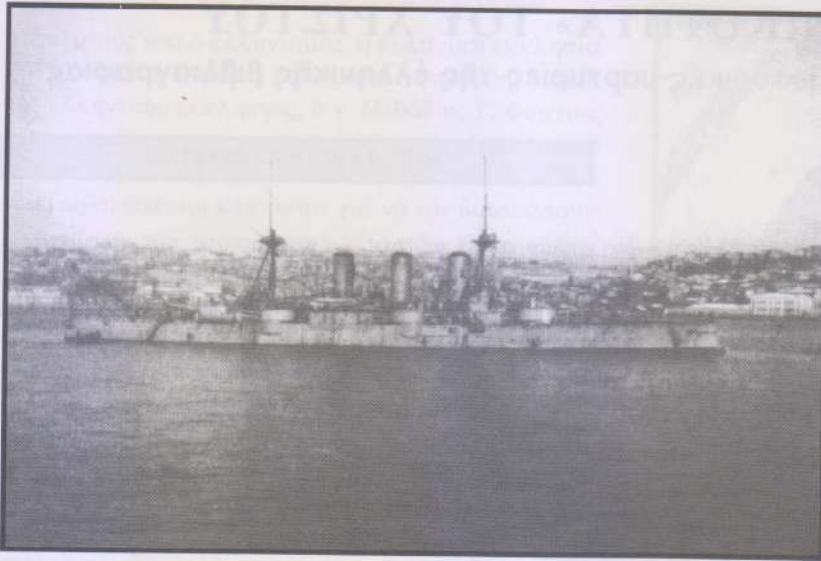
Επρεπε, λοιπόν, να πάμε στη Μικρά Ασία. Μπορούσαμε, όμως, να την κρατήσουμε; Τι θα έκανε ο Βενιζέλος; Τι θα έπρεπε να γίνει μετά τις εκλογές του 1920;

Είναι γνωστές οι απόψεις του Ιωάννη Μεταξά από το 1915 ενάντια στη Μικρασιατική εκστρατεία. Παρά ταύτα στο ημερολόγιό του σημειώνει: "Οι Έλληνες κατέλαβαν την Σμύρνην. Ετελείωσε! Ημείς ηττήθημεν οριστικώς πολιτικώς, αλλά ας μεγαλυθώ η Ελλάς, και ας ευδαιμονίση όπως αυτή νομίζει καλλίτερον".

Οχι ότι επρόκειτο για εύκολο εγχείρημα. Παρά τις ευνοϊκές συνθήκες ο Βενιζέλος εγνώριζε ότι επρόκειτο για titάνια προσπάθεια. Για το λόγο αυτό εφρόντιζε να μην είναι μόνη η Ελλάς. Εγνώριζε ακόμη ότι ο στρατός είχε κουρασθεί ύστερα από 10 χρόνια πολέμων, γι' αυτό χρησιμοποιούσε ακόμη και την απειλή αποστράτευσης, για να πετύχει ουσιαστική αγγλική συμμετοχή και οικονομική κάλυψη (τηλεγράφημα προς Λούδ Τζωρτζ 23 Σεπτεμβρίου 1920) προτείνοντας κοινή δράση των συμμάχων, δημιουργία του κράτους του Πόντου και εξουδετέρωση του Κεμάλ.

Η διπλωματική δεινότητα, το κύρος, η ευστροφία και η ψυχρή εκτίμηση του συσχετισμού δυνάμεων, ήταν εγγύηση ότι ο Βενιζέλος θα αντιμετώπιζε τις εξελίξεις με τέτοιο τρόπο ώστε η Ελλάδα να παραμένει στη Μικρά Ασία και ο μικρασιατικός ελληνισμός να μεγαλουργήσει και πάλι. Η αναβάπτισή του μετά τις εκλογές του 1920 θα του έδινε πρόσθετο κύρος να διαπραγματευθεί στη μεταπολεμική συγκυρία αλλά ακόμη να φθάσει και σε μια εύλογη και συμφέρουσα για τα ελληνικά συμφέροντα συμφωνία με τον Κεμάλ. Πράγμα, άλλωστε, που πέτυχε με δραματικά δυσμενείς περιστάσεις με τη Συνθήκη της Λωζάννης. Είμαι πεπεισμένος ότι μετά τις εκλογές, αν νικούσε, θα οδηγούσε τη μεγάλη και ισχυρή Ελλάδα στην πρόοδο και τη μεγαλουργία.

Οι εκλογές, όμως, της 1ης Νοεμβρίου 1920 ανέτρεψαν τα πάντα. Τι θα έπρεπε να κάνουν οι νέοι κυβερνήτες; Τι θα έπρεπε να κάνει ο Γούναρης; Θα μπορούσε να αποτρέψει την επιστροφή του Κωνσταντίνου; Θα έπρεπε να συνεχίσει τις στρατιωτικές



Το θρυλικό εϋδρομο Γ. Αβέρωφ στα νερά του Βοσπόρου τον Ιούνιο του 1920

επιχειρήσεις; Θα έπρεπε να αποφασίσει προέλαση μέχρι την Άγκυρα;

Στα δραματικά αυτά ερωτήματα η απάντηση διαφοροποιείται συναρτήσει του χρόνου. Αμεσα και με τη διπλωματική συνδρομή του Βενιζέλου, μπορούσε να ευρεθεί ικανοποιητική μέση λύση. Με την πάροδο του χρόνου και μετά τις αποτυχημένες στρατιωτικές επιχειρήσεις του Δεκεμβρίου 1920 και του Μαρτίου 1921 και τη συνεχή ισχυροποίηση του Κεμάλ, το δίλημμα ήταν σαφές: Ή συντριβή του Κεμάλ ή περιορισμός στα όρια της συνθήκης των Σεβρών χωρίς να αποκλείεται και η αποχώρηση με εγγυήσεις και με εξασφάλιση της Ανατολικής Θράκης.

Επελέγη η πρώτη λύση. Με την επίθεση του Ιουνίου 1920 και την κυκλωτική ενέργεια στη περιοχή της Κιουτάχειας φθάσαμε πολύ κοντά. Η έγκαιρη, όμως, οπισθοχώρηση - απαγκίστρωση των Κεμάλ - Ινονού δεν έδωσε την ποθητή λύση.

Από εκεί και πέρα οι απόψεις Βενιζέλου - Μεταξά είναι ταυτόσημες: Όχι προέλαση προς Άγκυρα. Περιορισμός στα όρια της Συνθήκης των Σεβρών. Είναι χαρακτηριστική η τοποθέτηση του Μεταξά στη δραματική συνομιλία του με τους Γούναρη, Πρωτοπαπαδάκη την 29η Μαρτίου 1921: "Και αν επί τοιούτοις όροις ηθέλομεν καταλάβει την Άγκυραν, θα επροχωρούμεν παραπέρα; Τι δε θα εγένετο αν ο εχθρός έμενεν ανένδοτος;"

Η προέλαση προς την Άγκυρα ήταν το μεγάλο λάθος. Από εκεί και πέρα σειρά πραιτέρω λαθών οδήγησαν στην καταστροφή. Τελευταίο, ίσως, είναι αυτό που αναφέρει ο Ακαδημαϊκός, εξαίρετον τέκνον της μεγάλης μικρασιατικής μας πατρίδος, ο Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος στην ομιλία του "Κλέη και πάθη του Μικρασιατικού Ελληνισμού", ήτοι "η απόφαση της Κυβέρνησης τον Αύγουστο του '22 να μην επιτρέψει

την αναχώρηση των ελληνικών πληθυσμών της Σμύρνης και των άλλων πολιτών της Ιωνίας και της Αιολίας πριν από την είσοδο του τουρκικού στρατού. Αν είχε συντελεσθεί έγκαιρα η αναχώρηση των ελληνικών πληθυσμών από τα μικρασιατικά παράλια, όχι μόνον θα είχαν αποτραπεί τόσες απώλειες αμάχων αλλά θα είχαν έρθει στην ευρωπαϊκή Ελλάδα όχι εξαθλιωμένα γυναικόπαιδα μόνο, αλλά οικογένειες άρτιες και ακμαίες και με ικανό τμήμα της κινητής τους περιουσίας. Και τότε θα ήταν από την πρώτη ώρα οι πρόσφυγες όχι δυσβάστακτο βάρος, αλλά πολύτιμη ενδυνάμωση της ελληνικής οικονομίας".

Έπρεπε, λοιπόν, να πάμε στην ελληνική Μικρά Ασία, έπρεπε, όμως, και να νικήσουμε. Και μπορούσαμε να νικήσουμε και να μεγαλοουργήσουμε!

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ενθυμούμεθα τον τρισχιλιετή ελληνισμό της Μικράς Ασίας, τα έργα πολιτισμού, τους αγώνες και τις θυσίες του.

Τιμάμε όλους εκείνους που αγωνίσθηκαν για την απελευθέρωση. Από τον Ελευθέριο Βενιζέλο μέχρι τον ανώνυμο ελληνα αγωνιστή. Ενθυμούμεθα ακόμη και εκείνους που έκαναν λάθη, ακόμη και τραγικά.

Τιμάμε όσους πολέμησαν ηρωικά και θυσιάστηκαν για την πατρίδα, από τη Μελούνα μέχρι το Κάλε Γκρότο.

Τιμάμε ακόμη τους μικρασιάτες γονείς μας που έζησαν τα τραγικά συμβάντα και παρά τις μύριες δυσκολίες της προσφυγιάς κατάφεραν να ριζώσουν, να προοδεύσουν στις νέες πατρίδες και να μεταλαμπαδεύσουν σε μας τις αιώνιες αξίες της προόδου, του πολιτισμού, του ελληνισμού και της ορθοδοξίας.

Είναι, όμως, για μας και ημέρα υπόμνησης του χρέους μας. Εμείς το ίδιο, ίσως όμως και περισσότερο από τους άλλους Έλληνες, έχουμε χρέος να συνεχίσουμε τον αγώνα των γονέων μας. Να συνεχίσουμε την παράδοσή των για ειρηνική δημιουργία, για πολιτισμό. Να τους μοιάσουμε στη φιλοπατρία και στη προσφορά. Και να μεταφέρουμε αυτές τις υποθήκες που πήραμε στα παιδιά μας.

Τότε η μητέρα μικρασιατική γη θα χαίρεται για τη μεγαλοργία των παιδιών της. Και με καρτερία, με προσμονή θα περιμένει να γυρίσουμε πάλι κοντά της.

Και τότε θα έρθει η άγια μέρα, και θα ξαναγυρίσουμε !

Η «ΕΛΛΗΝΙΚΟΤΗΤΑ» ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τί αναφέρουν διάφορες ιστορικές μαρτυρίες τῆς ἐλληνικῆς βιβλιογραφίας

τοῦ Ἀγγελοῦ Σακκέτου

Ὅσάκις οἱ ἄνθρωποι θελήσουν νά κάνουν μία συσχέτιση μεταξύ Ἑλλήνων καί Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐνθουσιάζονται τό περιβόητο κείμενο πού ἀναγράφει ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης στό εὐαγγέλιό του ὡς λεχθέν ὑπό τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ: «Ἦσαν δέ τινες Ἑλληνες μεταξύ τῶν ἀναβαινόντων διά νά προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. Οὗτοι, λοιπόν, ἦλθον πρὸς τόν Φίλιππον τόν ἀπό Βηθσαιῶν τῆς Γαλιλαίας, καί παρεκάλουν αὐτόν λέγοντες, Κύριε, θέλομεν νά ἴδωμεν τόν Ἰησοῦν. Ἔρχεται ὁ Φίλιππος καί λέγει πρὸς τόν Ἀνδρέαν· καί πάλιν, ὁ Ἀνδρέας καί ὁ Φίλιππος λέγουσι πρὸς τόν Ἰησοῦν. Ὁ δέ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτούς, λέγων, ἔληλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου...» (Ἰω. 12, 20-21).

Τό ὡς ἄνω κείμενο μᾶς φέρνει, ἀσφαλῶς, στό νοῦ τὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα μέσῳ τῆς ὁποίας διεδόθη τό Εὐαγγέλιον εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. Τίθεται, ὁμως, τό ἐρώτημα: «Ποίας καταγωγῆς ἦταν ὁ Ἰησοῦς Χριστός;» Στό σημεῖο αὐτό οἱ ἀπόψεις εἰδικῶν καί μὴ (θεολόγων, ιστορικῶν, ἐρευνητῶν, μελετητῶν κ.ἄ.) διίστανται. Ἄλλοι, λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν τὴν θεϊκὴν ὑπόστασιν τοῦ Χριστοῦ, δὲν τοῦ δίδουν πατρίδα καί καταγωγή. Ἄλλοι πῶς ἦταν «γέννημα θρέμμα» τοῦ Ἰσραήλ, ἀφοῦ ὑπάρχει τό ἀναντίρρητον στοιχεῖον τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Καί ἄλλοι (ἴσως πῶς τοιμηροί) ὑποστηρίζουν τό γεγονός ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἦταν ... ἐλληνικῆς καταγωγῆς! Ποῦ βασιζοῦν, λοιπόν, αὐτὰ τὰ στοιχεῖα καί πῶς θεμελιώνουν τόν ἰσχυρισμό τους περὶ ἐλληνικῆς καταγωγῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ; Μὲ πᾶσαν ἐπιφύλαξιν, δεδομένου ὅτι τό θέ-μα εἶναι πολὺ λεπτό καί ἄκρως σοβαρό, καί χωρὶς νά ὑπεισέλθωμεν σέ διάφορα θέματα δογματικῆς, σωτηριολογικῆς, χριστολογικῆς κ.λπ. ὑφῆς, θά ἐξετάσωμεν τό θέμα ἀπὸ καθαρῶς ιστορικῆς καί ἀνθρωπολογικῆς πλευρᾶς, ὥστε - εἰ δυνατόν - νά φωτίσωμεν τὴν ἀγνωστον καί ἀθέατον πλευρὰν τῆς σελήνης.

ΤΙ ΑΝΑΦΕΡΟΥΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ ΠΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥ

Πάρα πολλοὶ «πρὸ Χριστοῦ Ἑλληνες χριστιανοί», ὅπως ὁ Σόλων¹, ὁ Πλάτων², ὁ Ἀριστοτέλης³, ὁ Θουκυδίδης⁴, κ.ἄ. ἔχουν ἀναφερθῆ στό τρισυπόστατο τοῦ Θεοῦ καί περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ξεχωρίζουμε, ὁμως, τίς προφητείες τοῦ Σωκράτους καί τῆς Σίβυλλας τῆς Κυμαίας, οἱ ὁποῖοι ἔρχονται «πῶς κοντά» στό θέμα.

Ὁ ὑπερνέφελος Σωκράτης, συζητώντας μὲ τόν μαθητὴ του, τόν Ἀλκιβιάδη, ἔλεγε: «Ὡ Ἀλκιβιάδη,

μηδὲν αἰτεῖ αὐτούς - ἐπικουρίους καί σοφιστάς - ἀναμεινῶμεν ἕως ἂν ἐξ οὐρανοῦ τις ἀπεσταλμένος ἔλθῃ καί διδάξῃ ἡμᾶς πῶς διάκεισθε πρὸς θεοὺς καί ἀνθρώπους. Καί ἐλπίζωμεν ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς ἀποστολῆς ἐκείνης ἔξει οὐ διὰ μακροῦ».

Ἡ Σίβυλλα ἢ Κυμαία⁵, τό 280 π.Χ., προεφήτευε: «Θά ἔλθῃ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν καί θά φορέσῃ σάρκα ἀνθρωπίνην ὁμοιούμενος μὲ τοὺς θνητούς τῆς γῆς. Θά φέρῃ τό ὄνομα τοῦ τέσσαρα φωνήεντα καί δύο σύμφωνα, ὀκτώ μονάδες, ὀκτώ δεκάδες καί ὀκτώ ἑκατοντάδες, ἴτοι τόν ἀριθμὸν 888».

Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὡς γνωστόν, ὠνομάσθη ΙΗΣΟΥΣ. Τό ὄνομα του ἔχει πράγματι τέσσαρα φωνήεντα καί δύο σύμφωνα. Ὅταν δέ τὰ γράμματα τοῦ ὀνόματός του μετατραποῦν σέ ἀριθμούς (Ι=10, Η=8, Σ=200, Ο=70, Υ=400, Σ=200), τό ἀθροισμὰ των μᾶς δίδει τόν ἀριθμὸν 888.

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

Προτοῦ ἐλθομεν εἰς τὰ ἀμιγῶς ιστορικά καί ἀνθρωπολογικά στοιχεῖα περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καλὰ θά ἦταν νά θυμηθοῦμε γιὰ λίγο τί ἀναφέρει στό βιβλίον του «Τὸ Ἑλληνικὸ Ὑπόβαθρο τοῦ Χριστιανισμοῦ» ὁ τότε Μητροπολίτης Πισιδίας κ. Μεθόδιος Γ. Φούγιας, ὁ ὁποῖος τέμνει εἰς βάθος τό θέμα τῆς προπαρασκευῆς τοῦ κόσμου γιὰ τὴν ὑποταγὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀναπτύσσοντας θέματα ὅπως: ὁ προχριστιανικὸς ἐλληνισμὸς καί ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ἡ συνειδητοποίηση τῆς παγκοσμιότητος τοῦ ἐλληνισμοῦ, ἡ ἐλληνικὴ παιδεία ὡς σύνδεσμος φυλῶν καί λαῶν, ὁ ρόλος πού διεδραμάτισε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στήν Ἀθήνα καί ὁ ἐλληνικὸς κλασικισμὸς, ἡ φιλοσοφία τοῦ Πλατωνισμοῦ καί τοῦ Χριστιανισμοῦ στήν Ἀλεξάνδρεια, ὁ ρόλος τῶν Σχολῶν τῆς Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καί Γάζας, ὁ ἐλληνισμὸς σέ σχέση μὲ τὴν ἐμφάνιση τοῦ χριστιανισμοῦ, ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα στή διακονία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἀναγνώριση τῆς συμβολῆς τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ στήν διαμόρφωση τῆς χριστιανικῆς θεολογίας, ὁ ἐλληνικὸς χαρακτήρας τῆς ἀρχαίας ἐκκλησίας, ὁ ρόλος τοῦ νεοπλατωνισμοῦ σέ σχέση μὲ τόν χριστιανισμό, τό ἐλληνικὸ πνευματικὸ ὑπόβαθρο τῶν Καππαδοκικῶν Πατέρων, Ἕλληνες καί λατῖνοι πατέρες καί ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς, οἱ λατῖνοι πατέρες καί ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς καί ὁ ἐλληνισμὸς, Θωμᾶς ὁ Ἀκινάτης, ἡ Summa Theologia καί καί ἡ ἐλληνικὴ φιλοσοφία, ὁ ἐλληνικὸς πολιτισμὸς καί ὁ χριστιανισμὸς, ὁ προτε-

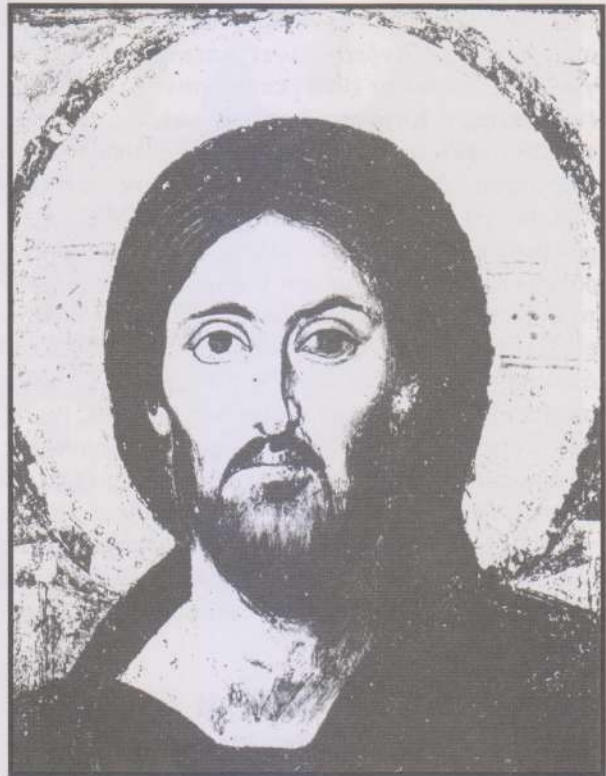
σταντισμός και ο έλληνισμός, ή ελληνική εκκλησία και ή ενωμένη Ευρώπη, καθώς και ή σημερινή πορεία της ελληνικής εκκλησίας, ο κ. Μεθόδιος Γ. Φούγιας θέτει τίς βάσεις πάνω στις όποιες οικοδομήθηκε ο λεγόμενος «έλληνοχριστιανικός πολιτισμός», πού τόσο πολύ κάποιος κόπτονται για να τον διασπάσουν!

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΗΤΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ;

Δέ θ' αναφερθούμε στό βιβλίο του (αειμνήστου πλέον) Διονυσίου Γ. Χιώνη: «Μιλούσε ο Χριστός Έλληνικά;», μία ιστορική μελέτη, μέσα εις τό όποιο δύναται να εϋρη κανείς συγκλονιστικά στοιχεία. Ούτε, ασφαλώς, στά διάφορα άρθρα και μελέτες, πού κατά καιρούς είδαν τό φώς της δημοσιότητας για την καταγωγή του Ίησού Χριστού, σ' έφημερίδες και περιοδικά ή σέ ήλεκτρονικά μέσα (ραδιόφωνο - τηλεόραση).

Σήμερα θά δημοσιεύσουμε ένα απόσπασμα από τό βιβλίο του κ. ΑΛΕΞ. Χ. ΔΡΕΜΠΕΛΑ (Ταξίαρχος Χωροφυλακής έ.ά.) υπό τόν τίτλον: «ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ» όπου στή σελίδα 407, μεταξύ άλλων γράφει και τό έξης. (Διατηρούμε χάριν της δημοσιογραφικής δεοντολογίας τό γλωσσικό του ύφος):

«Ο Χριστός ανθρωπολογικώς ήτο γαλιλαίος, μη ανήκων εις τινά των δώδεκα φυλών ισραήλ. Θρησκευτικώς ήτο ισραηλίτης, διότι οι έβραίοι διά σφαγής και τρομοκρατίας, εξισραηλίτισαν⁶ τό πλειστον των ελληνικών οικογενειών Γαλιλαίας και περίξ αυτής, ένθα και ή Δεκάπολις⁷, αί δέκα περίξ Ιορδάνου ελληνικάί πόλεις. Ως γνωστόν, εις Παλαιστίνη, έβασίλευσαν εις χρόνους Χριστού, Έλληνες απόγονοι Άντιπάτρου, Ηρώδης ο μέγας, διατάξας σφαγήν νηπίων άρρένων τέκνων της Βηθλεέμ και οι υιοί του Άρχέλαος βασιλεύς Ιουδαίας, Φίλιππος και Ηρώδης Άντύπας, τετράρχης Γαλιλαίας και Περαιάς, όστις τελευταίος συνέζη μετά της Ηρωδιάδος, μητρός Σαλώμης και συζύγου Φιλίππου, άποκεφαλίσας προς χάριν των και ένεκα δοθέντος όρκου, τόν Ιωάννην Βαπτιστήν. Οι Ηρωδιανοί, όπαδοί Άντύπα, έτάχθησαν κατά την σταύρωσιν του Χριστού παρά τό πλευρόν των Φαρισαίων και πολλά έγκλήματα διέπραξαν ύποκινήσει τελευταίων, όταν δέ διεπίστωσαν την έβραϊκήν πανουργία, ίδια ο Άγρίππας Β⁸, δισέγγονος Ηρώδου μέγας, έπολέμησαν κατά την ιουδαϊκήν επανάστασιν⁹ παρά τό πλευρόν των ρωμαίων και κατά των όμοθησκων των Ιουδαίων. Έλλην, εκ μητρός ιουδαίας, ήτο ο εκ Λυκαονίας συνεργάτης του Άποστόλου Παύλου, Τιμόθεος, δι' όν και μόνον ο Άπόστολος έδέχθη να υποβληθής εις περιτομήν προς εύχερεστέραν άπήχησιν της διδασκαλίας του εις ιουδαίους. Πέραν της ύστεροβουλίας έβραίων και εξισραηλιτισμένων Έλλήνων, να έμπλέξουν τόν Πόντιον Πιλάτον, Άννας και Καϊάφας άπέφευγον να δικάσουν τόν Χριστόν



Η αρχαιότερη φορητή εικόνα του Χριστού. Είναι του βου αιώνα και βρίσκεται στο Μοναστήρι της Αγ. Αικατερίνης στο Σινά.

μη όντα φυλετικώς ιουδαϊον και ή εκτέλεσις της ποινής έγινε κατά ρωμαϊκόν τρόπον, σταυρικόν θάνατον και ούχι έβραϊκόν, λιθοβολισμόν, ως πρωτομάρτυρος Στεφάνου ή ελληνικόν διά δηλητηρίου. Επί του σταυρού, έγράφησαν αρχικά τριών γλωσσών, έβραϊκής ως ύποδηλούσης θρήσκευμα, ελληνικής ύποδηλούσης καταγωγή, αναγνωριζομένην υπό έβραϊκής άριστοκρατίας και ρωμαϊκής ήγεμονίας, ρωμαϊκής ύποδηλούσης ύπηκοότητα...»

Και πιο κάτω:

«Η δίκη του Χριστού συνεκλόνησε τή Ρώμην και τόν Αυτοκράτορα Τιβέριον Ιούλιον Καίσαρα¹⁰, όστις είχε ζητήσει και πληροφορηθ ή από τόν προηγούμενον διοικητήν Ιουδαίας Πούβλιον Λεόντουλον¹¹ περί Χριστού και μετά την σταύρωσιν του Χριστού, ήξιώσεν από τόν Πόντιον Πιλάτον εκθεσιν περί των γεγονότων¹². Αμφότεροι αί έπιστολαί των ειδωλολατρικών κυβερνητών, πιστοποιούν τά ιστορικά γεγονότα του Ίερου Εϋαγγελίου και την έβραϊκήν μοχθηρίαν, την εξέγερσιν του όχλου υπ' «εκείνων των φθονούντων» και τόν έξαναγκασμόν του Πιλάτου προς σταύρωσιν του Χριστού. Ως πληροφορεί ο λατινός ιστορικός Τάκιτος¹³ ή αντίδρασις του πάσχοντος τότε εκ καταθλίψεως και μελαγχολίας αυτοκράτορος Τιβεριου, υπήρξε μέγλη. Άπέστειλεν εκ Ρώμης δισχιλίους στρατιώτας υπό τόν πρωτοκούρσο Ραχαάβ, οίτινες συνέλαβον Πιλάτον, Άνναν και Καϊάφαν και πρώτους των ιουδαίων και ώδήγουν άλυσοδέ-

τους εις Ρώμην, ἄφου προηγουμένως λοιπούς ιουδαίους «τούς μὲν ἄνδρας ξίφει ἀπέκτειναν, τὰς δὲ γυναίκας αὐτῶν τὰ ἔθνη ἐκπόρευσαν» **Διερχόμενοι ἐκ Κρήτης, ὁ Καϊάφας ἀπέθανε καί, ὡς τὸ σῶμα του ἐνεταφιάσθη**, ἡ κρητική γῆ τὸ ἐξεπήδησεν ἔξω τοῦ τάφου¹⁴. Ὁ Καϊσαρ, τὸν μὲν Ἴνναν, πενθερόν Καϊάφα, διέταξε καὶ γυμνὸν ἔβαλαν εἰς δέρμα νεαροῦ βοός καὶ ἔρριψαν εἰς ἧλιον, ὥστε τοῦτο νὰ ξηρανθῆ καὶ περισφίγῃ αὐτόν βιαίως καὶ νὰ ἐξέλθουν τὰ ἐντόσθιά του, τὸν δὲ Πιλάτον διέταξε νὰ βάλουν εἰς τινα πύργον ἔξω τῆς Ρώμης, «ὄν ἠβούλετο ἀποκτεῖναι ὁ Καϊσαρ ἰδίους χερσίν». Καὶ ὁ ιουδαῖος στρατηγὸς ἔβραίων κατὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ρώμης ὑπὸ ρωμαίου Τίτου, ἱστορικός καὶ ἑλληνοιστὴς Φλάβιος Ἰώσηπος¹⁵, αἰχμαλωτισθεὶς καὶ μετέπειτα χαρισθεὶς τῆς ζωῆς του, νυμφευθεὶς τρίτην γυναίκα ἰσραηλιτίδα ἐκ Κρήτης καὶ ἐκεῖ συγγράψας πλείστον τῆς πολυτόμου ιουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας του, συμπληροὶ καὶ παρέχει πληροφoρίας ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς ἐποχῆς...»

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ, ΛΟΙΠΟΝ, Η ΑΛΗΘΕΙΑ;

Κάθε καλόπιστος καὶ καλοπροαίρετος ἐρευνητής, ἄφου σταθμίσει μὲ τὴ λογικὴ του τὰ πράγματα εἰς μίαν ἰσορροπία, θὰ συμφωνήσῃ μὲ τὸν ὑπογράφοντα εἰς τὰ ἑξῆς:

- Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὅταν εἶπε ὅτι «θὰ πάρω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐξ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ καὶ θὰ τὴν δώσω εἰς ἔθνος, ποιοῦν τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς», ποῖο ἔθνος ἐννοοῦσε πλὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους;
- Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι, ὄντες ἐν πολλοῖς ἔβραϊοπαῖδες, γιατί ἔγραψαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν;
- Ὁ πρωτόκλητος Ἀνδρέας, πού ἐμελλε νὰ παρουσιάσῃ τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸν Χριστόν, ὅπου ἠκούσθη ὁ πασίγνωστος λόγος του («ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῆ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου»)¹⁶, πῶς τὸ ἔφερε ἢ μοῖρα καὶ πέθανε ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἐδάφους, στὴν Πάτρα;

Ὁ ἀγαπητὸς φίλος τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ἐκ νεκρῶν ἀναστάς, Λάζαρος, γιατί κατέστη ἐπίσκοπος Κύπρου;

Ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν Παῦλος, ὅστις «ἐλάλει καὶ συνομιλεῖ μὲ ἑλληνοιστάς», ὁμιλῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πού ἐγνώριζε στίχον τοῦ ἐκ Κιλικίας καταγομένου καὶ ἐν Ἀθήναις μαθητεύσαντος ποιητοῦ Ἀράτου, λέγοντος τὸ περίφημο πλεόν: «ὡς τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι, τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν»; Ὁ ἴδιος ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, γράφοντας πρὸς Θεσσαλονικεῖς, γιατί εἶπε τὴν περίφημον φράσιν: «στήκετε καὶ φυλάσσετε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε»;

Ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ κατόπιν ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν, πῶς καὶ διησθάνθη πρῶτος ἐξ ἀλλοεθνῶν τὰ τεκταινόμενα καὶ κατὰ τὸν μέγαν σεισμόν πού ἠκολούθησεν τὸν σταυρικὸ θάνατον τοῦ Ἰησοῦ, εἶπε τὸ περίφημο ἐκεῖνο: «Ἦ ὁ Θεὸς πάσχει, ἢ τὸ σύμπαν κατακρη-

μιζόμενον ἀπόλλυται»;

Τέλος, γιὰ νὰ μὴν κουράσουμε ἄλλο τοῦς ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ «ΕΛΛΟΠΙΑ», πῶς καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὁ πλέον ἠγαπημένος μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ ἐπέλεξεν τὴν ἑλληνικὴν νῆσον Πάτμον γιὰ νὰ γράψῃ τὴν θείαν Ἀποκάλυψιν;

Ἄς ἀπαντήσῃ κάποιος... Κι ὄχι μόνον ὁ γράφων...¹⁷

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- 1) «Εἰς με, φησὶ, βιάζεται Οὐράνιος, ὃς ἐστὶ Φῶς Τριλαμπές ὁ δὲ παθῶν Θεὸς ἐστὶ καὶ οὐ θεότης πόθεν αὐτῆ, ἀμφω γὰρ βροτόσωμος καὶ ἀμβροτος αὐτὸς ἦδη Θεὸς γὰρ καὶ ἀνὴρ πάντα φέρων ἐκ θνητῆς, Σταυρόν, ὕβριν, ταφὴν καὶ τὰ ἑξῆς».
- 2) «Ὁ παλαιὸς νέος καὶ ὁ νέος ἀρχαῖος. Ὁ Πατὴρ ἐν τῷ γόνῳ (Υἱῷ) καὶ ὁ γόνος ἐν τῷ Πατρὶ. Τὸ ἐν διαρείται εἰς τρία καὶ τὰ τρία εἰς ἓν».
- 3) «Ἀκάματος φύσει Θεοῦ γέννησις ἐξ αὐτοῦ γὰρ ὁ αὐτὸς οὐσιούται λόγος».
- 4) «Ἐν μὲν Θεὸς φῶς νοερόν καὶ τοῦτω αἰνεσις... Οὐ Θεὸς ἕτερος, οὐκ ἄγγελος, οὐ σοφία, οὐ δαίμων, οὐ θυσία. Ἄλλ' εἰς μόνον Κύριος ἐστὶ καὶ Δημιουργὸς τοῦ Παντός, παντέλειος λόγος, γόνιμον ἐκ γονίμου αὐτὸς ἐπὶ φύσιν γόνιμον κατελθὼν ὕδωρ ἐποίησεν» (Ἱστορία Πελοποννησιακοῦ Πολέμου).
- 5) Ἡ Σιβύλλα ἢ Κυμαία, τὴν ὁποῖαν μνημονεύει συνεχῶς ὁ Εὐσέβιος, ἐπίσκοπος Καισαρείας, καὶ βιογράφος τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου ἔχει κάνει καὶ ἄλλες προφητεῖες γιὰ τὸν Χριστό.
- 6) Αὐτὸ ἐγένετο τὸ 136 π.Χ.
- 7) Ἴδε Εὐαγγέλιο Ματθαίου Δ 25 («Καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ Γαλιλαίας καὶ Δεκαπολεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ ἀπὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου).
- 8) 27-100 μ.Χ.
- 9) Τοῦτο ἐγένετο κατὰ τὸ ἔτος 66 μ.Χ.
- 10) Μιλᾶμε γιὰ τὴν περίοδο 42 π.Χ. ἕως 37 μ.Χ.
- 11) Ἰνδικτιώνος 7, Σελήνη 11, Βιβλιοθήκη Λαζαριστῶν Ρώμης. Τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν ἀνέγνωσε καὶ ὁ γράφων στὴν τηλεοπτικὴ ἐκπομπὴ «Τὸ Ντοκομέντο τῆς εβδομάδος», στὴν Τηλε-τώρα, κατ' ἐπανάληψιν.
- 12) Ἴδε Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη Ρώμης.
- 13) Ἐζῆσε γύρω στα 50-117 μ.Χ.
- 14) Ἡ θέσις αὐτὴ ἀκόμη καὶ σήμερον λέγεται «Καϊάφα».
- 15) Ὁ γνωστός ιουδαῖος ἱστορικός ἐζῆσε τὸ 37-100 μ.Χ.
- 16) Διίστανται οἱ ἀπόψεις καὶ ἐπὶ ἐνός ἀνακῦψαντος θορυβοῦ περὶ ἐξευρέσεως χειρογράφου τοῦ ἐπισκόπου Καισαρείας Εὐσεβίου σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς πέραν τῆς φράσεως «ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῆ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου», πού εἶπε, συμπλήρωσε γιὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ τὸ ἑξῆς: «Διότι μόνη ἡ Ἑλλάδα ἀψευδῶς γεννᾷ ἀνθρώπους - φυτὸν ἐξ οὐρανοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ βλάστημα ἐξακριβωμένον - ἀπογεννώσασα λογικὴν σκέψιν - ἰδιοποιουμένην τὴν ἐπιστήμην - τῶρα ἐδοξάσθη ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου». Ὅταν ὁ ἴδιος ὁ γράφων ἔθεσε σὲ τηλεοπτικὴ του ἐκπομπὴ τὸ θέμα στὸν πρωτοπρεσβύτερο Καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν π. Γεώργιο Μεταλληνό, ὁ τελευταῖος ἠρνήθη νὰ υιοθετήσῃ τὸ λεχθέν ὡς μὴ συνάδον πρὸς τὸ ἐν γένει πνεῦμα καὶ ὕφος τοῦ Εὐαγγελίου.
- 17) Εἶναι γεγονός ὅτι στίς τελευταῖες ἐκπομπές τοῦ γράφοντος (13/8, 30/8 καὶ 6/9/98) θέτων τὸ θέμα ἰδιοχείρου ἐπιστολῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν τοπάρχην τῆς Ἐδέσσης τῆς Συρίας, Ἀγβαρον, προεκλήθη σάλος!

ΠΡΟ-ΠΟ

ΛΟΤΤΟ



**ΚΑΝΕ
ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΣΟΥ...
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ**



Στην Υπηρεσία
του Αθλητισμού
και του Πολιτισμού

ΓΡΑΦΤΕΙΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΟΠΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΜΑΣ

Μερικά από τα τεύχη της πρώτης περιόδου της Έλλοπιας κοντεύουν να εξαντληθούν. Διατίθενται (1ο-23ο) στην τιμή των 15.000 δρχ., χωρίς τα έξοδα αποστολής. Επίσης τα τεύχη της δεύτερας περιόδου (24ο-40ο) αποστέλλονται με την παραπάνω τιμή, χωρίς άλλη επιβάρυνση για Ελλάδα και Κύπρο. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν στον αριθμό 01-65.19.728 ή να γράψουν στην ταχυδρομική διεύθυνση της Έλλοπιας.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΟΦΩΝΟΙ ΤΗΣ ΑΠΟΥΛΙΑΣ

Δύο από τις αρχαιότερες εστίες του έλληνισμού, οι οποίες παρά τη συρρίκνωσή τους εξακολουθούν να διατηρούνται έλληνόφωνες, είναι οι περιοχές της Καλαβρίας και Άπουλιας (Νότιος Ίταλία). Οι έλληνόφωνες περιοχές της Ίταλίας ήταν πολύ περισσότερες, τουλάχιστον πενταπλάσιες, πριν από 5 και 6 αιώνες. Κάτω, όμως, από τα συνεχή πλήγματα και τις διώξεις ή έλληνοφωνία τόσο στην Καλαβρία, όσο και στην Άπουλία υπεχώρησε σε βαθμό τραγικό.

Τα κύρια πλήγματα που έφεραν αυτό τό άποτέλεσμα είναι: α. Η καταστροφή κατά την τουρκική εισβολή στην Άπουλία τό 1480, του μοναστηριού του Άγιου Νικολάου, έξω από τον Ύδρουντα (Ότράντο), που ήταν κέντρον έλληνικών γραμμάτων και γράφονταν τά χειρόγραφα λειτουργικά βιβλία των έλληνικών όρθοδόξων ναών της περιοχής. β. Τό κλείσιμο του έλληνικού εκπαιδευτηρίου του Ναρντό κοντά στον Τάραντα στό τέλος του 15ου αιώνα. γ. Η βιαία αντικατάσταση της όρθοδόξου λατρείας στά έλληνικά από την καθολική στά λατινικά. δ. Οι καταπιέσεις και διώξεις του έλληνοφώνου πληθυσμού από τους τοπικούς φεουδάρχες, που ήτανε όλοι ξένοι γαλλονορμανδικής, ιταλικής και ισπανικής καταγωγής. ε. Η διακοπή κάθε έπαφής επί 10 αιώνες από τον έθνικό κορμό. Διακοπή που άρχισε το 1040 με τή νορμανδική κατάκτηση, όλοκληρώθηκε τό 1071 με τή αποχώρηση του τελευταίου βυζαντινού στρατιωτικού τμήματος από τή Βάρη (Bari) και εξέλιχθηκε σε πλήρη απομόνωση με τή επικράτηση της φραγκοκρατίας και τουρκοκρατίας στην Έλλάδα.

Οι έλληνοφώνοι της Κάτω Ίταλίας στέκουν όλόρθοι, παρά τή επέλαση του πλουσιού βορρά, που με τή μετανάστευση προς τά μεγάλα βιομηχανικά κέντρα ρουφά τή νιότη (ιδίως της Καλαβρίας), παρά τή άδιαφορία της έπισήμου έλληνικής πολιτείας και τίς παλινωδίες του ίταλικού κράτους, διατηρώντας για αιώνες τό ίερό μισοσβησμένο κερύ στά χέρια των άγροτών της Σαλεντίνα και των ξωμάχων του Άσπρομόντε, τή έλληνική γλώσσα.

Πολλοί σοφοί μελετητές έσκυψαν με ένδιαφέρον επάνω στό γλωσσικό αυτό φαινόμενο, που επέζησε άκέραιο ύστερα από τόσες καταγίδες, στό πείσμα τόσων αιώνων, μέσα σ' ένα συνονθύλευμα άλλογλώσσων και σ' ένα κυκεώνα έκατοντάδων διαλέκτων. Δύο ομάδες έπιστημόνων βρίσκονται από χρόνια αντιμετώπιες γύρω από τό δύσκολο

ιστορικά και γλωσσολογικά επίμαχο θέμα της καταγωγής των έλληνοφώνων της νοτίου Ίταλίας.

Η πρώτη ομάδα με ίταλούς κυρίως εκπροσώπους (G. Morosi, O. Parlangeli, Alessio, Battisti, H. Remot κ.ά.) δέ δέχεται ότι ύστερα από τόσους αιώνες ρωμαιοκρατίας, ή όποία έπιβλήθηκε πλήρως στην περιοχή από τον 2ο Καρχηδονιακό πόλεμο (210 π.Χ.), ήταν δυνατόν να έπιζησει ό έλληνισμός της Μεγάλης Έλλάδος και να μην έχει εξοντωθεί ή άφομοιωθεί. Ύποστηρίζουν, λοιπόν, ότι οι σημερινοί έλληνοφώνοι είναι άπόγονοι έλλήνων άποίκων της βυζαντινής περιόδου που ήλθαν μετά τό 10ο αιώνα.

Η δεύτερη ομάδα με κύριους αντιπροσώπους τον έλληνα γλωσσολόγο Δ. Χατζηδάκη και τό γερμανό γλωσσολόγο-ρωμανιστή G. Rohlfs που συμπληρώνει και επεκτείνει τή θεωρία του πρώτου (με συνοδοιπόρους τους Καρατζά, Καψωμένο, Καραναστάση, Κουρμούλη κ.ά.) ύποστηρίζει τήν αρχαιοελληνική καταγωγή των έλληνοφώνων της Άπουλιας και Καλαβρίας, που ένισχύθηκαν πληθυσμιακά κατά τους βυζαντινούς χρόνους, μετά τήν άλωση και κατά τήν τουρκοκρατία. Οι Έλληνες αυτοί μιλούσαν άσταμάτητα τήν έλληνική μέσα σε μία φυσιολογική εξέλικτική πορεία του ιδιώματος, που συνεχώς διαμορφώνεται με νεώτερα γλωσσικά στοιχεία από τους βυζαντινούς και άλλους έλληνες άποίκους.

Τό γλωσσικό ιδίωμα των έλληνοφώνων είναι εκ πρώτης όψεως δυσνόητο έχει, όμως, μεγάλη συγγένεια με νησιώτικες νεοελληνικές διαλέκτους και είναι εμπλουτισμένο με μεσαιωνικά και αρχαιοελληνικά στοιχεία και με ίταλικές λέξεις, οι όποιες με τήν πάροδο των αιώνων αντικαθιστούν όλο και περισσότερες έλληνικές. Άς αναφέρουμε ένδεικτικά μερικές αρχαίες λέξεις, μη χρησιμοποιούμενες από έμάς, που όμως χρησιμοποιεί και ό τελευταίος σαλεντίνος χωρικός: άρτε(να) = τώρα, διχατέρα = κόρη, άλεστάει = γαυγίζει, φρέα = πηγάδι, ιμάτιο = ρούχο, έννοω = καταλαβαίνω

Τό ιδίωμα που μεταβιβάζεται προφορικά από γενιά σε γενιά δέ διδάσκεται στά σχολεία παρά τήν έπιθυμία και τους άγώνες των έλληνοφώνων. Κατόρθωσε να έπιζησει 20 αιώνες έν μέσω διώξεων και κινδυνεύει να εξαφανισθεί έν μέσω έλευθερίας! Οι λόγοι που δικαιολογούν αυτό τον κίνδυνο είναι ότι με τήν εξέλιξη των συγκοινωνιών και της οικονομίας οι έπαφές με τους έτερόγλωσσους πολλαπλασιάσθηκαν, ή εκπαίδευση γίνεται μόνο στην ίταλική και ή γνώση μόνο του ιδιώματος (grico) όδηγεί στην κοινωνική και οικονομική απομόνωση, που δημιουργεί αίσθημα καταωπότητος και τους ώθει στην εκμάθηση και χρήση της ίταλικής.

Άπό τήν εισήγηση του Άθ. Κόρμαλη στό 2ο Άνθρωπολογικό Συνέδριο. Λεπτομέρειες στό περιοδικό «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑ» Τεύχος 2 (30) Άπρίλιος - Ιούνιος 1997. Τηλέφωνο: 7705328 - Τοτ: 7470463.

Ο Έλληνας μελετητής Στυλ. Καψωμένος στο «Λεξιλόγιο τῶν Ἑλλήνων τῆς Καλαβρίας», γράφει: «Ο ἐκλατινισμὸς τῶν Ἑλλήνων τῆς Νοτίου Ἰταλίας ἄρχισε μὲ τὴ ρωμαϊκὴ κατάκτηση τῆς περιοχῆς καὶ συνεχίζεται ἀπὸ δύο χιλιάδες χρόνια τῶρα χωρὶς νὰ ἔχει συντελεσθεῖ».

Τὸν 16ο αἰῶνα ὁ Ρογήρος Βάκων ἐπισφραγίζοντας τὶς ἀνωτέρω ἀπόψεις γράφει στὸν Πάπα: «Σὲ πολλὰ μέρη τῆς Ἰταλίας ὁ λαὸς τῆς εἶναι ἀνόθευτα ἑλληνικὸς».

Σήμερα, κάτω ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα τῆς Ἀπουλίας, τὸ Lecce, τὸ ἀρχαῖο Ἀλέσσιο, τὴν Ἀθήνα τῆς Πούλιας, ὅπως τὴν ὀνόμαζαν ἐξ αἰτίας τῆς ἐκεῖ ἀνθήσεως τῶν γραμμάτων ἀπὸ τοὺς παλαιότερους Ἕλληνες, 9 χωριά, ἡ Καλημέρα, τὸ Μαρτινιάνο, τὸ Μαρτάνο, τὸ Καστρινιάνο ντέι Γκρέτσι (Καστράκι τῶν Ἑλλήνων!!), τὸ Μελπινιάνο, τὸ Τζολίνο, ἡ Στερνατία, τὸ Κοριλιάνο ντ' Ὀτράντο καὶ τὸ Σολέτο εἶναι τὸ ζωντανὸ ἀπομεινάρι τῆς πάλαι ποτὲ λαμπρῆς παρουσίας.

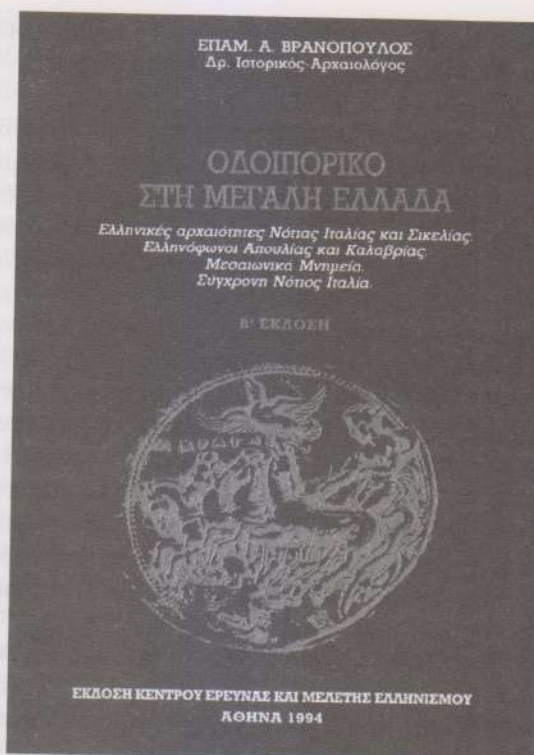
Ἡ ἑλληνόφωνη περιοχὴ τῆς Καλαβρίας εἶναι σκαρφαλωμένη στὸ βουνὸ Ἀσπρομόντε, ἀνατολικά τοῦ Ρηγίου, ὅπου κατέφυγαν οἱ κάτοικοι πρὶν πολλοὺς αἰῶνες, γιὰ νὰ σωθοῦν ἀπὸ τοὺς Σαρακηνούς πειρατές καὶ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὶς καταπιέσεις τῶν κατακτητῶν Νορμανδῶν, Γάλλων καὶ Ἰσπανῶν. Εἶναι ὄρεινὴ, ἀγρία, δυσπρόσιτη μὲ δρόμους σὲ κακὴ κατάσταση. Ἡ ἀδιαφορία τῶν ἰταλικῶν κυβερνήσεων ἀνάγκασε τοὺς κατοίκους τῶν περιοχῶν αὐτῶν νὰ ξεριτευθοῦν γιὰ τὶς παραλίες, τὸ Ρήγιο καὶ τὴ Βόρειο Ἰταλία, ἐγκαταλείποντας τὰ χωριά τους, πού εἶναι κτισμένα στὶς πλαγιές τοῦ βουνοῦ, ψηλά ἀπὸ τὴν κοιλάδα τοῦ χειμάρρου Ἀμυδαλεῶνα (Amendolea στὰ Ἰταλικά) καὶ εἶναι: ἡ Βουά (Bova), τὸ Γαλιτσιανό, τὸ Ροχυδι καὶ τὸ χωριὸν Ροχουδίου, τὸ Κοντοφοῦρι καὶ τὸ Βουνί (Roccaforte).

Ἡ διάσωση τῆς ντοπιολαλιᾶς εἶναι ἐπιδίωξη καὶ ἔργο ζωῆς πολλῶν γρεκάνων πού φοβοῦνται μὴπως ἡ γλῶσσα τους γίνεῖ μουσειακὸ εἶδος. Ἡ προσπάθεια ἄρχισε πρὶν ἀπὸ ἓναν αἰῶνα, ὅταν τὸν Μάιο τοῦ 1986 ὁ λόγιος καθηγητὴς Βίτο Ντομένικο Παλουμπο (Vito Domenico Palumbo) μίλησε στὸν «Φ.Σ. Παρνασσός» γι' αὐτὸ τὸ θέμα κρούοντας τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου καὶ παρακαλώντας τὴν τότε πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ ἡγεσία νὰ συμπαρασταθεῖ.

Ἐκτοτε πολλοὶ ἄλλοι παρέλαβαν τὴ σκυτάλη τοῦ ἀγῶνα ὅπως οἱ: Τομάζι, Βίτο Φάτσι, Μπρίσιο Ντε Σάντυ, Γκαμπριέλι (εἶχε πεῖ: Ἕλληνες εἴμαστε, καυχώμεθα γιὰ τὴν καταγωγὴ μας), Λεφόν, Ἀπρίλε, Σικουρο, Κοτάρντο κ.ά.

Ἡ συνείδηση καὶ ἡ συναίσθηση τῆς καταγωγῆς τῶν ἑλληνοφώνων τῆς Ἀπουλίας ἐκφράζεται ἀπὸ τοὺς στίχους τοῦ λαϊκοῦ ποιητῆ:

*Ἐννέα μῆνου σὲ βάσταξε ἴττη τσοιλία
μο γκάλα σὲ νάστησε
σιν μάτεσε ἡ γκλῶσσα Γκρήκα σέντσα φατία*



*γιατί Γκρηκο ἦσανε ὁ γκαίμα τσαί ἡ φυσχὴ
Ἐννέα μῆνες σὲ βάσταξε στὴν κοιλία
μὲ τὸ γάλα σὲ ἀνάστησε
σοῦ ἔμαθε τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα χωρὶς δυσκολία
γιατὶ ἑλληνικὸ εἶναι τὸ αἷμα καὶ ἡ ψυχὴ*

Οἱ κάτοικοι τῶν χωριῶν ἔχουν συσπειρωθεῖ γύρω ἀπὸ πολιτιστικούς, μορφωτικούς ἢ μουσικοχορευτικούς συλλόγους (Αργκαλεῖο, Ἡ φωνὴ μα, Οἶστρος στὴν Ἀπουλία καὶ Ἴονικα, Γυαλὸς τοῦ Βουά, Ζωή, Γλῶσσα καὶ Ἐνωσιὴ Ἑλληνοφώνων τῆς Καλαβρίας Cumelca = στὴν Καλαβρία), προσπαθώντας νὰ διατηρήσουν ἀναμμένη τὴν φωτιὰ τῆς γλῶσσας κάτω ἀπὸ τὶς στάχτες τοῦ ἰταλισμοῦ, γιατί πιστεύουν ὅτι ἡ διατήρηση καὶ ἡ ἐπιβίωση τῆς γλῶσσας εἶναι ἀναφαίρετο βασικὸ ἀνθρώπινο δικαίωμα. Ζητοῦν, ἐπίσης, νὰ διδάσκεται ἡ διάλεκτός τους, ὅπως, ἄλλωστε, προβλέπεται ἀπὸ τὸ σύνταγμα γιὰ νὰ μὴν:

...πεσαινεῖ ἡ γλῶσσα ντικὴ μα, ἡ γλῶσσα τοῦ Ὁμέρου πῶναι μεγκάλη ὡς ἔτοσεινο...

Εἶναι καθήκον μας, λοιπόν, νὰ ἀγωνισθοῦμε γιὰ τὴ διάσωση τῆς πανάρχαιας αὐτῆς διαλέκτου, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐνισχύοντας ποικιλοτρόπως τοὺς δεσμούς τῆς Μάννας Ἑλλάδας μὲ τὶς ἑλληνικὲς ζῶνες (ἀδελφοποιήσεις, φιλοξενίες, πολιτιστικὲς μορφωτικὲς καὶ ἀθλητικὲς ἐκδηλώσεις καὶ ἀνταλλαγές), ἀφ' ἑτέρου δὲ συνδράμοντας τὸν ἀγῶνα τῶν δασκάλων, φιλολόγων τῶν περιοχῶν, τῶν πολιτιστικῶν συλλόγων καὶ τῶν δημοτικῶν τοὺς ἀρχῶν γιὰ διδασκαλία τῆς διαλέκτου καὶ τῆς νέας ἑλληνικῆς, καθὼς καὶ τὴν προσπάθειά τους γιὰ τὴν διάσωση τῆς πλούσιας πολιτιστικῆς τους κληρονομίας (μοιρολόγια, τραγούδια, χοροὶ, παραμῦθια). ■

Η Κύπρος δεν είναι λιγότερο Ελλάδα και οι Κύπριοι δεν είναι "Ελληνοκύπριοι"

Ο τίτλος μου ίσως ξενίσει κάποιους ή κάποιους άλλους τούς προκαλέσει καλοπροαίρετα, ενδεχομένως και μερικούς κακοπροαίρετα. Η Κύπρος, λοιπόν, δεν είναι λιγότερο Ελλάδα (ενν. από την υπόλοιπη Ελλάδα) και ως εκ τούτου και οι Κύπριοι δεν είναι "Ελληνοκύπριοι". Ας ξεκινήσουμε, όμως, με το θέμα που υπαγορεύει το δεύτερο μισό του τίτλου. Τι σημαίνει η έννοια "Ελληνοκύπριος"; Καταρχήν να πούμε ότι πρόκειται για έναν τεχνικό όρο, ο οποίος καθιερώνεται συνειδητά από την κυπριακή εξουσία και την άρχουσα ψευδοδιάνοηση του τόπου μετά την εισβολή και κατοχή του 1974. Κάποιοι θιασώτες της φιλοσοφίας που εκφράζει ο όρος, τον ερμηνεύουν ως μια "τακτική υποχώρηση" από εθνοφυλετικές εμμονές και εξάρσεις, οι οποίες υπήρχαν μετά την κολοβή κυπριακή ανεξαρτησία και προ της καταστροφής του '74. Το κύριο νόημα του "Ελληνοκυπρίου", το οποίο ιδεολογικοποιείται κατά τον πιο έντονο τρόπο και διέπει αυτόνοτητα ως βάση συγκρότησης την εξουσία, τα κόμματα και την "προοδευτική" διάνοηση, δεν είναι απλώς η άμβλυση της ελληνικότητας με την αυταπάτη της δήθεν καλύτερης εμμονής στα δίκαια της Κύπρου αλλά κάτι άλλο, ίσως ασυγκρίτως χειρότερο. Πρόκειται για βάνανυση προσπάθεια αλλοίωσης του ανθρωπολογικού τύπου του Κυπρίου ως Έλληνα, όπως όλοι οι άλλοι Έλληνες, και αυτοθεώρησής του με μια μορφοποιημένη συνείδηση "άλλου" που να μην είναι Έλληνας (δεν θα ήταν ποτέ δυνατόν να αμφισβητηθεί επίσημα η ελληνική καταγωγή των Κυπρίων, εξάλλου αυτός δεν ήταν και ο σκοπός) αλλά η κυπριακή του ιδιότητα τον κάνει να είναι και κάτι "άλλο", αφού μένει στην Κύπρο και έχει το δικό του κράτος, τη δική του "ανεξαρτησία", την ξεχωριστή "ιδιαιτερότητα" και "νοοτροπία". Ο Έλληνας της Κύπρου, λοιπόν, έπρεπε να γίνει "Ελληνοκύπριος" και σ' αυτό συνέτεινε ένας ακόμη λόγος. Η ισότιμη νομική και πολιτικοϊδεολογική διάσταση και οντότητα που δόθηκε στα μέλη της τουρκικής εθνότητας ως "Κυπρίων" μετεχόντων του ιδεολογικοποιημένου μορφώματος του κυπριωτισμού. Και βέβαια να μιλήσουμε για στοιχειώδη ιστορική γνώση, για να μπορέσουμε να βάλουμε τα πράγματα στη θέση τους, ότι, δηλαδή, οι Τούρκοι της Κύπρου στην πλειοψηφία τους είναι εξισλαμισθέντες Έλληνες. Αρκεί να αναφερθεί στα πολύ γρήγορα, γιατί αυτό δεν είναι το θέμα μας, ότι μέχρι και προ της εισβολής υπήρχαν γύρω στα είκοσι "τουρκικά" χωριά με ονομασίες από Αγίους και Αγίες της ορθοδοξίας. Ο καταξιωμένος ιστορικός και γλωσσολόγος Μενέλαος Χριστοδούλου αναφέρει σχετικά: "Στην Κύπρο η τουρκική μειονότητα απετελείτο από τους άρχοντες και τους πλούσιους και μια μάζα κατά το πλείστο ελληνόφωνη, που δεν είχε εξισλαμισθεί πλήρως. Παλαιότερα, τη μάζα αυτή ο Πάπας και οι Γάλλοι προσπάθησαν να εντάξουν στον καθολικισμό".¹ Έτσι, λοιπόν, οι Τούρκοι που και αυτοί ως Κύπριοι - Τουρκοκύπριοι - αποτελούν την άλλη συνιδρυτική κοινότητα του κυπριακού κράτους με κοινή συνισταμένη τον "Κυπριωτισμό" και την κοινή κυπριακή πατρίδα (Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι) πρέπει να πορευτούν μαζί για ένα κοινό κυπριακό μέλλον. Είναι ξεκάθαρο ότι πρόκειται για ιδεολογήματα "φωτισμένων" μυαλών είτε της παραδοσιακής αριστεράς και της διανοήσής της είτε προοδευτικών "φωταδιστών" της Εσπερίας, που αρχίζουν δειλά να προβάλλουν στον ορίζοντα μετά την εισβολή του 1974. Λες και η αρχοντιά του ελληνικού πολιτισμού των Κυπρίων δεν ήξερε να συμβιώνει εν ειρήνη με τους μουσουλμάνους του νησιού, και, βέβαια, αυτό δεν ήταν αποτέλεσμα ιδεολογημάτων τύπου "επαναπροσέγγισης", "ειρηνικής συνύπαρξης", "κοινής πατρίδας των δύο κοινοτήτων" κτλ. Δεν υπήρχαν τότε "κοινές εκδηλώσεις" του Ο.Η.Ε. για να τους μάθουν πώς να ζουν μαζί.

Δεν μπορούμε παρά αναγωγικά να αναθούμε στην αρχική αιτία του κακού στην οποία έχουν τη ρίζα τους όλα τα μετέπειτα δεινά και βάσανα της Κύπρου, τις συμφωνίες της Ζυρίχης και του Λονδίνου. Με τις συμφωνίες αυτές για "αυταπάτη ανεξαρτησίας" οι Τούρκοι καθιερώνονται και οντοποιούνται νομικά και πολιτικά ως κοινότητα, ασχέτως, βεβαίως, αν η ηγεσία τους συνέπραξε με τους Άγγλους για την καταστολή του αγώνα της ΕΟΚΑ. Από μειονότητα, λοιπόν, όπως θα αντιμετωπιζόνταν σ' οποιοδήποτε άλλο μέρος γίνονται κοινότητα, η οποία συνιδρύει το κυπριακό κράτος. Κατάφωρη η αδικία και ρατσιστική η εξίσωση! Η αρχή της πλειοψηφίας καταργείται. Τα δύο μέρη, το ένα 18% και το άλλο 82% συμπορεύονται ισότιμα. Έτσι ξεκινάει και η ιδεολογική επεξεργασία αυτού του παράξενου ρατσιστικού φαινομένου με την πιο ξεδιάντροπη και βλακώδη αντίληψη.

1. Υπάρχουν αναρίθμητα περιστατικά όχι μόνο ατομικού χαρακτήρα αλλά και συλλογικού, όπως π.χ. οι κάτοικοι του χωριού Κοιλάνι Λεμεσού, όπου μετά βδελυγμίας προσπαθούσαν να απεκδυθούν το βίαιο εξισλαμισμό τους. Για το θέμα αυτό αξιόλογες είναι οι μελέτες των Κ. Κύρρη "Η ιστορική εξέλιξη των Τουρκοκυπρίων" και Παρασκευά Σαμαρά "Η ελληνική καταγωγή των Τουρκοκυπρίων".

Κύπριος Φοιτητής

Εντυπώσεις από επίσκεψη στα Σκόπια

Στο χρονικό διάστημα 12-14/6/98 βρέθηκα στα Σκόπια συμμετέχοντας σε 5μελή αντιπροσωπεία του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, που επισκέφθηκε τα Σκόπια μετά από πρόσκληση του Δικηγορικού Συλλόγου της FYROM, για να συζητηθεί το θέμα της διεύρυνσης της «Ένωσης Βαλκανικών Δικηγορικών Συλλόγων» με την ένταξη σε αυτή και των δικηγόρων

των Σκοπίων. Σ' αυτό το σημείο υπενθυμίζω ότι με πρωτοβουλία του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης και μετά από διαβουλεύσεις ετών δημιουργήθηκε το 1995 η «Ένωση Βαλκανικών Δικηγορικών Συλλόγων», που έχει μόνιμη έδρα την Θεσσαλονίκη και μέλη τις εθνικές δικηγορικές ενώσεις Αλβανίας, νέα Γιουγκοσλαβίας, Ελλάδας, Ρουμανίας και Κύπρου. Η ένωση αυτή έχει πραγματοποιήσει ήδη συνέδρια στη Θεσσαλονίκη, Βελιγράδι, Βουκουρέστι και στις εκδηλώσεις αυτές συμμετείχαν ως παρατηρητές και εκπρόσωποι του δικηγορικού συλλόγου της FYROM, οι οποίοι κάλεσαν εκπροσώπους του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, για να συζητήσουν τις προοπτικές ένταξης στην ένωση αυτή αλλά και τη δυνατότητα ανάπτυξης διμερών σχέσεων.

Στη FYROM υπάρχουν σήμερα περίπου 1100 δικηγόροι οργανωμένοι σε εθνικό δικηγορικό σύλλογο, που διοικείται από 15μελές συμβούλιο και τοπικά παραρτήματα στις κυριότερες πόλεις. Μας υποδέχθηκαν θερμά, συζητήσαμε για πολλά πράγματα αλλά η ένταξή τους στην ένωση μάλλον θα αργήσει, γιατί σύμφωνα με το καταστατικό της ένωσης συμμετέχουν σε αυτή εθνικοί δικηγορικοί σύλλογοι με την ονομασία της χώρας τους, όπως αναγνωρίζεται στον ΟΗΕ. Στην προκειμένη περίπτωση θα πρέπει ο σύλλογός τους να συμμετέχει ως δικηγορικός σύλλογος της FYROM και, επειδή φαίνεται πως κάποιοι αντιδρούν (θέλοντας να γίνουν μέλη ως «εθνικός δικηγορικός σύλλογος της δημοκρατίας της Μακεδονίας»), θα παραπέμψουν το θέμα για λήψη απόφασης στη Γενική τους Συνέλευση. Πάντως, στα Σκόπια παρατηρείται το μοναδικό φαινόμενο, στο αποτελούμενο από 120 μέλη κοινοβούλιο να μην υπάρχει κανείς δικηγόρος διότι - όπως μας είπαν οι συνάδελφοι των Σκοπίων - έχει απομυθοποιηθεί η πολιτική και θεωρούν την άσκηση της δικηγορίας αποστολή πολύ πιο ενδιαφέρουσα από την εκλογή τους στο κοινοβούλιο...

Στις συζητήσεις που κάναμε υπήρξαν «άψογοι» με την έννοια ότι δε χρησιμοποιούσαν τη λέξη Μακεδονία αναφερόμενοι στη χώρα τους λέγοντας απλά «η χώρα μας» ή ο «σύλλογός μας», και μετά τις επίσημες διαβουλεύσεις που έγιναν στην αίθουσα διασκέψεων του ανωτάτου ακυρωτικού δικαστηρίου των Σκοπίων, επισκεφθήκαμε τα γραφεία του Δικηγορικού Συλλόγου τους, μας ξενάγησαν στην πόλη και επισκεφθήκαμε το μικρό μοναστήρι του Αγίου Παντελεήμονα. Δεν είναι σκόπιμο να αναφερθώ με λεπτομέρειες στα όσα συζητήσαμε, αλλά, επειδή πρέπει να γνωρίζουμε τους γείτονές μας, ακροθιγώς θα κάνω κάποιες παρατηρήσεις για κάποια θέματα με βάση αυτά που είδα και άκουσα στα Σκόπια.

Α. Σε ό,τι αφορά την ονομασία «Μακεδόνες και Μακεδονία» οι νεότερες γενιές θα έλεγα ότι εύκολα θα συμβιβάζονταν με κάποια συνθετική ονομασία, ενδιαφερόμενοι, κυρίως, για άνοιγμα των συνόρων και επαγγελματικά οφέλη. Η επίσημη νομενκλατούρα της

χώρας, όμως, έχει υστερία με την ονομασία ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ. Αναφέρουν τη λέξη σε κάθε πρόταση. Για να γίνει κατανοητό αναφέρω ότι στα δελτία ειδήσεων των ελληνικών καναλιών, όταν αναφέρονται στη δραστηριότητα κάποιου υπουργού θα πουν π.χ. ότι ο «υπουργός Δικαιοσύνης κ. Γιαννόπουλος επισκέφθηκε τη Θεσσαλονίκη». Θα ακουγόταν αστείο να λένε «ο υπουργός Δικαιοσύνης της Ελλάδας». Στα Σκόπια, όμως, σε κάθε είδηση θα λέγανε «ο υπουργός Δικαιοσύνης της Μακεδονίας πήγε στο Μοναστήρι», σε άλλο θέμα «ο υπουργός Αμύνης της Μακεδονίας» κλπ. Σε κείμενο 30 λέξεων η λέξη Μακεδονία αναφέρεται τουλάχιστον 3-4 φορές σε όποιο θέμα κι αν αναφέρεται το κείμενο. Η υστερία τους με τη χρήση της λέξης ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ θυμίζει το διαβάτη που φοβάται τη νύχτα και μιλά μόνος του για να ξεπερνά το φόβο του.

Β. Μιλώντας για την ιστορία τους μας ξενάγησαν στο μοναστήρι του Αγίου Παντελεήμονα (όπου υπάρχει και θαυμάσιο εστιατόριο) που κτίσθηκε, όμως, από τον Αλέξιο Κομνηνό και στις τοιχογραφίες οι μορφές είναι ελληνικές, ενώ πολλές ελληνικές επιγραφές σβήστηκαν (και υπάρχουν εμφανή τα ίχνη του σβήσιματος) έχοντας αντικατασταθεί κάπως με σλαβικές σε μια προσπάθεια ανάδειξης μιας ιδιαίτερης ιστορίας, που δεν υπάρχει.

Γ. Έντονη είναι η ανησυχία για τις εξελίξεις στο Κόσοβο και ο φόβος για το τι θα γίνει στα Σκόπια με τους Αλβανούς. Οι Αλβανοί, απ' ό,τι αντιλήφθηκα, δε συμμετέχουν σε υψηλές θέσεις του κρατικού μηχανισμού και είναι αδιανόητο να τοποθετηθεί αξιωματούχος αλβανικής καταγωγής σε περιοχή κατοικούμενη από Σλάβους, ενώ διάχυτος είναι ο φόβος και για κύμα αλβανών προσφύγων από το Κόσοβο αλλά και για έξαρση αυτονομιστικού κινήματος στις αλβανόφωνες περιοχές, ενώ το μέλλον του κρατιδίου αυτού θα εξαρτηθεί σε σημαντικό βαθμό κι από τις εξελίξεις στο Κόσοβο αλλά και από τις κινήσεις των Αλβανών των Σκοπίων, που σε μερικά χρόνια θα αγγίζουν το 50% του πληθυσμού.

Δ. Αυτό που μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση είναι η πολύ επιεικής μεταχείριση και νομοθετικά των εμπόρων ναρκωτικών. Απ' ό,τι μας είπαν (απαντώντας σε ερώτησή μου) η νομοθεσία προβλέπει για τους εμπόρους ναρκωτικών ποινή μέχρι 10 έτη αλλά

Ο ΧΡΟΝΟΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΚΟΜΗΤΗΝΗΣ

Εκδότης: Αλ. Φανφάνης

Νικ. Ζωΐδου 22-24 69 100 ΚΟΜΟΤΗΝΗ

στη δικαστηριακή πρακτική (απ' ό,τι μας ανέφεραν τα προερχόμενα από όλες τις περιοχές της χώρας μέλη του 15μελούς συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου) οι επιβαλλόμενες ποινές κυμαίνονται από 2 μέχρι 3 έτη φυλάκισης και το εμπόριο ναρκωτικών μάλλον δε θεωρείται «ιδιαίτερα βαρύ» αδίκημα. Μάλιστα ανεφέρθη χαρακτηριστικά ότι επί ενιαίας Γιουγκοσλαβίας τα εργοστάσια που παρήγαγαν ναρκωτικές ουσίες για φαρμακευτικούς λόγους ήταν στην περιοχή των Σκοπίων και ότι λειτουργούν και τώρα. Όταν πληροφορείται κανείς αυτά, μπορεί να καταλάβει πόσο ματαιοπονούν οι δικωτικές αρχές μας προσπαθώντας να αποκλείσουν την είσοδο ναρκωτικών στη χώρα μας τη στιγμή που δίπλα στα σύνορά μας μπορούν να εμπορεύονται ναρκωτικά και να τα διοχετεύουν στην Ελλάδα αντιμετωπίζοντας στην περίπτωση σύλληψής τους ποινή φυλάκισης 2-3 ετών. Ίσως θα έπρεπε η χώρα μας να θέσει το θέμα στα πλαίσια των διμερών επαφών και να πιέσει για θέσπιση αυστηρότερης νομοθεσίας και να προσφέρει τη βοήθειά της στην οργάνωση των δικωτικών αρχών των Σκοπίων. Αλλιώς, φοβούμαι ότι θα ματαιοπονούν οι δικωτικές αρχές μας και οι φυλακές μας θα γεμίζουν από χρήστες-βαποράκια.

Κατά τα άλλα έχοντας επισκεφθεί κατ' επανάληψη όλες τις βαλκανικές χώρες θα ήθελα να επισημάνω ότι το βιοτικό επίπεδο είναι υψηλότερο από την Αλβανία, Βουλγαρία και Ρουμανία, ότι υπάρχει η αίσθηση του κράτους και σαφώς μειωμένη εγκληματικότητα εν σχέσει με Αλβανία και Βουλγαρία.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να τονίσω ότι οι επαφές μας με φορείς της χώρας αυτής ωφελούν με την έννοια ότι καταλαβαίνουν (οι νεότερες γενιές τους κυρίως) ότι έχουν συμφέρον να βάλουν νερό στο κρασί τους και ότι μόνο από την Ελλάδα δεν έχουν να φοβηθούν τίποτα στο μέλλον και ότι μακροχρόνια μόνο η Ελλάδα μπορεί να εγγυηθεί την ύπαρξη αυτού του κράτους.

Δημήτρης Α. Γαρούφας, δικηγόρος-συγγραφέας, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης



Αγαπητοί φίλοι,

Το περιοδικό σας είναι πραγματικά εξαιρετικό. Τα θερμά μου συγχαρητήρια.

Τα εθνικά μας θέματα πηγαινούν από το κακό στο χειρότερο κι εμείς είμαστε παθητικοί θεατές. Η κατάσταση στη Θράκη χειροτερεύει συνεχώς και ο κίνδυνος να μεταβληθεί προσεχώς σε ένα νέο Κόσοβο και μία νέα Κύπρο είναι πολύ μεγάλος. Θα έπρεπε να είχαμε εγκαταστήσει στη Θράκη δεκάδες χιλιάδες Πόντιους κι άλλους Έλληνες, είναι ακόμα καιρός να το κάνουμε, αλλά τίποτε δε γίνεται. Η κυβέρνηση αδιαφορεί, ο λαός αγωνιά, αλλά δεν ξέρει τι να κάνει, ίσως

γιατί δεν υπάρχει ο κατάλληλος άνθρωπος για να συνεγείρει τον κόσμο, να του ξαναδώσει ελπίδα και δύναμη για ν' αγωνισθεί.

Η Τουρκία παριστάνει τον τρελλό. Παραβιάζει ασύστολα όλες τις διεθνείς συνθήκες, εξοντώνει τους Κούρδους και ζητάει και τα ρέστα: Απαιτεί τα πιο παράλογα πράγματα με αφάνταστη επιμονή κι εθίζει σιγά-σιγά τη διεθνή κοινή γνώμη στην ιδέα ότι κάποια δίκια έχει που πρέπει να ικανοποιηθούν και η Ελλάδα να υποχωρήσει.

Το θράσος των Τούρκων είναι τόσο μεγάλο που μας κατηγορούν ότι καταπιέζουμε τους μουσουλμάνους της Θράκης! Αυτοί που ξεκλήρισαν τους Έλληνες της Πόλης της Ίμβρου και της Τενέδου με φρικιαστικό τρόπο, με σφαγές, βασανιστήρια, βιασμούς, ληστείες, εξοντωτικά οικονομικά και άλλα μέτρα, κλπ, κλπ! Στην Τένεδο και στην Ίμβρο έχουν πια απομείνει ελάχιστοι γέροι και στην Πόλη μόνο 2500 Έλληνες, γέροι οι πιο πολλοί. Κι εμείς αντί να καταγγέλλουμε συνεχώς τη θηριωδία της Τουρκίας σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς και ν' απαιτούμε την καταδίκη της, απλώς απολογούμαστε! Και κάνουμε τη μία υποχώρηση μετά την άλλη.

Εκτός από την καταδίκη, όμως, της Τουρκίας θα πρέπει ν' απαιτήσουμε από τους διεθνείς οργανισμούς και την πιστή εφαρμογή της Συνθήκης της Λωζάννης, η οποία προβλέπει την ισορροπία μεταξύ των δύο μειονοτήτων, των Ελλήνων στην Πόλη και των μουσουλμάνων στη Θράκη. Η μία μειονότητα ήταν εχέγγυο για την άλλη. Αφού η ελληνική μειονότητα στην Πόλη ξεκληρίστηκε με τόσο φρικτό τρόπο, η μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη δεν έχει πια λόγο ύπαρξης.

Όταν έγινε η υπογραφή της Συνθήκης της Λωζάννης στη Θράκη ήταν περίπου 85.000 μουσουλμάνοι και στην Πόλη 150.000 Έλληνες. Εφόσον στην Πόλη απομένουν μόνο 2500 Έλληνες, μόνο 1416 μουσουλμάνοι έχουν το δικαίωμα πλέον να παραμείνουν στη Θράκη. Οι άλλοι πρέπει να φύγουν για την Τουρκία.

Φυσικά, σε αυτή την περίπτωση, οι Τούρκοι θα απομακρύνουν το Πατριαρχείο από την Πόλη. Θα μπορούσε να πάει στον Άθω. Κι αυτή η λύση είναι πολύ προτιμότερη από το να χάσουμε τη Θράκη. Γιατί εκεί πάει το πράγμα.

Θα μου πείτε: Είναι εφικτή πια η απομάκρυνση των μουσουλμάνων από τη Θράκη; Ό,τι κι αν είναι, εγώ πιστεύω ότι πρέπει να θέσουμε το θέμα διεθνώς. Οι Τούρκοι απαιτούν τα πιο παράλογα πράγματα, αντίθετα προς όλες τις διεθνείς συνθήκες κι εμείς δεν τολμάμε να αναφέρουμε ούτε αυτά που προβλέπονται στις συνθήκες αυτές. Αμυνόμαστε συνεχώς με την πλάτη κολλημένη στον τοίχο.

Με αυτή την τακτική η συρρίκνωση της πατρίδας μας είναι βεβαία. Ας ξυπνήσουμε επιτέλους!

**Με εκτίμηση
Δ. Παναγόπουλος**

Λάβαμε τα εξής βιβλία και περιοδικά

BIBLIA

1. **ASPECTS OF THE NEW EASTERN QUESTION.** Michalis Charalambidis, Published by Gordios, Athens 1998

2. **ΑΓΓΛΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ & ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ.** Γιώργος Βοσκόπουλος - Αθήνα 1998, τηλ. 5579594

3. **ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΚΑΙ ΒΛΑΧΟΙ.** Αχιλλέως Λαζάρου, Εκδόσεις Φιλολογικού Συλλόγου Παρνασσός, Αθήνα 1993

4. **64 ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΝΗ.** Κυριάκος Δ. Κάσσης, Έκδοση Ιχώρ, Αθήνα 1993.

5. **ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΟΣ.** Αναφορά στις σηνθήκες ζωής των Ελλήνων της Βορείου Ηπείρου. Κων/νος Κυριακού, Εκδ. Νέα Θέσις 1997

6. **ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (1940-1974).** Τόμος Α΄ Νίκος Ψυρούκης, Εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα 1991

7. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ. Ο τελευταίος αυτοκράτορας του Βυζαντίου και των Ελλήνων.** Δημ.Λαζογιώργος Ελληνικός. Εκδόσεις Πελασγός 1998

8. **Ο ΓΟΡΔΙΟΣ ΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΟΤΗΤΩΝ.** Η Μικρά Ασία μέσα στο χώρο και το χρόνο, Περικλής Ροδάκης. Εκδόσεις Γόρδιος Αθήνα 1998 Β΄ Έδοση.

9. **ΠΟΙΟΙ ΔΟΛΟΦΟΝΗΣΑΝ ΤΟΝ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ.** Αθώοι οι Μαυρομιχαλαίοι. Δεν «κτύπησαν» αυτοί. Δημήτριος Κοκκινάκης Εκδ. Πελασγός, Αθήνα 1998

10. **ΡΩΜΑΝΙΑ.** Eine neue Stadt, Published by Griechischer Kulturverein Pontiaki Estia e. V. Stuttgart 1997

11. **ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ-ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ.** Ιερά Μητρόπολις Δρυινουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης 1995

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

1. **«2000» Ανεξάρτητη εφημερίδα για την ελληνική μειονότητα στην Αλβανία**

Εκδότης: Θ. Βεζιάνης, Δόμπολη 29 - Ιωάννινα, τηλ. 09481, τηλεομ.: 09450905

2. **«Αέροπος» Διμηνιαίο περιοδικό για τον Ελληνισμό**

Εκδóτρια: Ελένη Κ. Φάσσου, Βατάτζη 10, ΑΘΗΝΑ 114 72, τηλ. 6437190, τηλεομ. 6438748

3. **«Αθηναϊκή Πρωτοβουλία» Μηνιαία αδέσμευτη εφημερίδα**

Εκδότης: Ιωαν. Χρ. Γιαννάκενας, Αχ. Παράσχου 127, 114 75 Αθήνα, τηλ. 6440021, τηλεομ. 6450097.

4. **«Αλέκτωρ» Έντυπο Ποικίλου Προβληματισμού** Περιοδική Έκδοση πρωτοβουλίας Φοιτητών Α.Π.Θ., Καραϊσκάκη 7, Θεσ/νίκη 553 37, τηλ. - τηλεομ. 948574.

5. **«Ανατολή» Για τον Ελληνισμό της καθ' ημάς Ανατολής, της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου και της Τενέδου**

Μηνιαία πολιτική έκδοση, εκδότης: Μανώλης Αρσενιάδης. Δοϊράνης 130-132, 176 73 Καλλιθέα, τηλ. 9514225, τηλεομ. 9589939

6. **«Αντιφωνητής»**

Δεκαπενθήμερο έντυπο γνώμης, Εκδότης: Πάφης κυριάκος, Μαρινάκη 16, 69100 - Κομοτηνή, τηλ./ τηλεομ.: 0531-3633!

7. **«Άρδην» Διμηνιαίο Περιοδικό**

Εκδότης: Καραμπελιάς Γιώργος, Θεμιστοκλέους 37, 106 77 Αθήνα, τηλ. 3826319, τηλεομ. 3839930.

8. **«Βορειοηπειρωτικός Αγών» Μηνιαίο Δημοσιογραφικό όργανο κεντρικής επιτροπής Βορειοηπειρωτικού Αγώνος.**

Εκδότης: Ι. Τσιαμπέρης, Ναυαρίνου 8, 106 80 Αθήνα, τηλ. 3629769

9. «Γνώμη» Δεκαπενθήμερος Ελληνο-Καναδική Εφημερίδα. Εκδότης: Κ. Καρατσίκης, Βανκούβερ-Καναδάς, τηλ.: (604) 435-4580, τηλεομ.: (604) 435-7619.

10. «Δημοσιογραφική» Όργανο του Δημοσιογραφικού Ομίλου

Εκδότης: Γιάννης Μενούνος, Προκοπίου 7-9, 171 24 Αθήνα, τηλ. 9731338, τηλεομ. 3816738

11. «Εικοστός πρώτος Αιών» Μηνιαία Ελληνο-κεντρική Έκδοσις

Εκδότης: Νίκος Παπαδόπουλος, Ναύπλιο, Τ.Θ. 189, Τ.Κ. 211 00

12. «Ελλάνιον Ήμαρ» Τριμηνιαία περιοδική έκδοση Ελλανίων Πολιτιστικών Αναζητήσεων. Εκδότης: Γεράσιμος Καλογεράκης, Φιλικής Εταιρείας 39, Θεσσαλονίκη 54 621, τηλ.-τηλεομ.: 031-265042.

13. «Ελληνική Διεθνής Γλώσσα» Τριμηνιαίο περιοδικό

Εκδότης: Ιωάννης Χρ. Γιαννάκης, Αχ. Παράσχου 127, Τ.Κ. 114 75, Αθήνα, τηλ. 6440021, τηλεομ. 6450097.

14. «Ενδοχώρα» για τη Θράκη που περιμένει, τον Ελληνισμό που αντιστέκεται.

Εκδότης: Κουριαννίδης Ιωάννης, Νικηταρά 21α, 681 00 Αλεξανδρούπολη, τηλ. 0551-31329 & 094-389805.

15. «Η Βασιλεία των Ουρανών» Τριμηνιαία έκδοσις. Εκδότης: Αρχιμ. π. Ν. Γκολιόπουλος. Αδελφότης Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Ναυπάκτου. 30300 Ναύπακτος.

16. «Η Βόρειος Ήπειρος σήμερα»

Διμηνιαία έκδοση της Εθνικής Νεολαίας Βορείου Ηπείρου, Εκδότης: Χ. Καραθάνος, Πειραιώς 8 - 10431 Αθήνα, τηλ. 5228650, τηλεομ. 5242069

17. «Η Κύπρος σήμερα»

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, Υπουργείο Εσωτερικών, Λευκωσία-Κύπρος

18. «Η Μαύρη Βίβλος του Τουρκισμού»

Εκδότης: Χάρης Αριστείδου, Κολοκοτρώνη 32, Λεμεσός - Κύπρος, τηλ. (05) 364560, τηλεομ. (05) 356056

19. «Θρηκίσιος Άνεμος» Διμηνιαίο περιοδικό για τη Θράκη.

Εκδότης: Γιαλαμάς Αθανάσιος, Παλαιολόγου 26, 681 00 Αλεξανδρούπολη, τηλ.-τηλεομ. 0551-31670.

20. «Μικρασιατική Ηχώ» Διμηνιαία Έκδοση Ενώσεως Σμυρναίων.

Εκδότης: Τάκης Βεζυργιάννης, Καρύτση 3, 105 61 Αθήνα, τηλ. 3228480, τηλεομ. 3229564.

21. «Ο Αγώνας» στην Τουρκία και το Κουρδιστάν. Τζαβέλλα 3, Αθήνα, τηλ. 01-3848330.

22. «Ο Πολίτης» Ανεξάρτητη, πολιτική, ειδησεογραφική και κοινωνική εφημερίδα των Κωνσταντινουπολιτών.

Εκδότρια: Π. Τσουκάτου, Πλατεία Βικτωρίας 2, 104 34 Αθήνα, τηλ. 8818992, τηλεομ. 8817341.

23. «Ορθόδοξος Τύπος» Εβδομαδιαία Έκδοσις της Πανελληνίου Ορθοδόξου Ενώσεως.

Εκδότης: Σωτήριος Βασιλόπουλος, Κάνιγγος 10, 106 77 Αθήνα, τηλ. 3816206, τηλεομ. 8136981.

24. «Ο Χρόνος» Καθημερινή Εφημερίδα Κομοτηνής.

Εκδότης: Αλεξ. Φανφάνης, Νικ. Ζωίδου 22-24, 691 00 Κομοτηνή, τηλ. 22791, τηλεομ. 31302.

25. «Προσφυγικό Βήμα» Διμηνιαία Κυπριακή Εφημερίδα

Εκδότης: Χρήστος Προδρόμου, Λ. Αθηνάς 41, 166 71 Βουλιαγμένη, τηλ. 9670964, τηλεομ. 9670966.

26. «Στο Κλεινόν Άστυ» Διμηνιαίο πολιτιστικό ενημερωτικό δελτίο του Επιστημονικού Συλλόγου Νέων των Αθηνών,

Μπουκουβάλα 12, 114 75 Αθήνα, τηλ. 6440021.

27. «Σύναξη» Τριμηνιαία έκδοση σπουδής στην Ορθοδοξία

Εκδότρια: Σωτηρία Νέλλα, Θερμοπυλών 39, 152 35 Βριλήσσια, τηλ. 8049396.

28. «Σύνδεσμος» Μηνιαίο Περιοδικό Ελληνορθόδοξης Μαρτυρίας

Εκδότης: Παν. Ι. Μέντης, Β. Γεωργίου Α' 5, 241 00 Καλαμάτα, τηλ. 0721-23176.

29. «Το Δημοτικόν Φως» Τοπική εφημερίδα για την προβολή και την πρόοδο του Αγίου Δημητρίου.

Εκδότης: Γιώργος Μαράφης, Παπάγου 112Α 173 43, Άγ. Δημήτριος, τηλ.: 9704655, τηλεομ.: 9768818.

30. «Φωνή του Κουρδιστάν» Περιοδικό του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου του Κουρδιστάν. Β. Σοφίας 54, 115 28 Αθήνα, τηλ. 7247022, τηλεομ. 7292556.

31. «Χριστιανική» Εφημερίδα Χριστιανικού Κοινωνικού Αγώνα

Εκδότης: Μανόλης Μηλιαράκης, Ακαδημίας 78Δ, 106 78 Αθήνα, τηλ. 3811302, τηλεομ. 3806262.



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΑΠΟ 1η ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1998

Διδάσκονται:

Καταγωγή της Έλληνικής Γλώσσας, Γραμμική Β', Το Έλληνικό Άλφάβητο, Πολυτονικόν, Έτυμολογία, Έλληνικές λέξεις στο Ευρωπαϊκό λεξιλόγιο, Όρθοφονία.

Άποσπάσματα από τα έργα των: "Διονυσίου Ἀλικαρνασσεύς, Πλάτωνος, Ξενοφώντος, Πλουτάρχου, Ἡροδότου, Φίλοστράτου, Ἀρριανοῦ, Ἰσοκράτους, Θουκυδίδου, Στράβωνος, Ὑπερείδου, Διοδώρου, Διογένους, Ἀθηναίου, Ὀμήρου, Ἡσιόδου, Αἰσχύλου, Σοφοκλέους, Εὐριπίδου, Ἀριστοφάνους, Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου, Νόννου, Ὀρφικῶν Ὕμνων, Κάλβου, Σολωμοῦ, Παλαμᾶ κ.ἄ".

Μηδικά, Πελοποννησιακός πόλεμος.

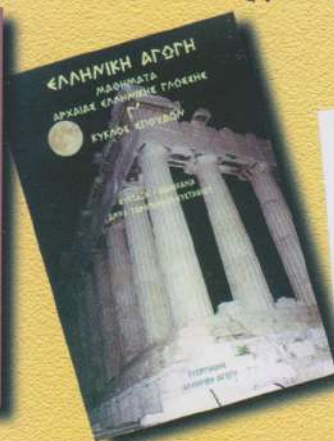
Αὐτοχθονία τῶν Ἑλλήνων, Ἐξστρατεία τοῦ Διονύσου.

Ἄλωσις Κων/πόλεως, Ἐθνεγερσία.

**ΜΟΝΟΝ ΕΝΑ ΔΙΩΡΟ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
ΤΜΗΜΑΤΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΣ ΤΑ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΣΑΒΒΑΤΟ ΠΡΩΙ**

Διδασκαλία: Άννα Τζιροπούλου-Εὐσταθίου • Παιδικῶς Τμήματος: Εἰρήνη Μαυροπούλου
Τμήμα Ἀρχαιολογίας: Εὐάγγελος Μπεξῆς

Διεύθυνσις: Ἄδωνις Α. Γεωργιάδης



ΤΗΛ.: 62.11.826

ΑΘΗΝΑΙ: Στουρνάρη 57 τηλ. 01-52.21.314
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ: Αγίας Θέκλας 5 τηλ. 01-60.03.777 • ΧΑΛΚΙΔΑ: Ἰωαννίδου 13 τηλ. 0221-28.894
ΘΕΣΣ/ΝΙΚΗ: Τσιμισκή 86 τηλ. 031-22.00.27 - 28.24.27

ΑΠΙΣΤΕΥΤΑ ΜΕΓΑΛΗ
Η ΑΡΧΑΙΑ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ...
ΜΗ ΤΗΝ ΑΦΗΣΟΥΜΕ ΝΑ ΜΑΣ ΠΛΑΚΩΣΕΙ

ΜΕΤΑ ΑΠΟ 2.500 ΧΡΟΝΙΑ...

Ἀρχαιογνώστες Ἀρχιτέκτονες
Ἐξειδικευμένοι Γενσιγνώστες
Ἐρευνητές Ἀρχαίων Ποτῶν

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΣΗΜΕΡΑ

Σ' έναν ειδικά σχεδιασμένο χώρο, απίθανους, ξεχασμένους, μα αιώνια
συναρπαστικούς συνδυασμούς γεύσεων από την έως τώρα άγνωστη

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΜΙΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ!



"ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΡΙΖΑ ΠΑΝΤΟΣ ΑΓΑΘΟΥ
Η ΤΗΣ ΓΑΣΤΡΟΣ ΗΔΟΜΗ..."

Επίκουρος (341-270 π.Χ.)

ΣΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ ΝΑ ΔΟΚΙΜΑΣΕΤΕ

"ΚΡΕΩΚΑΚΚΑΒΟΣ - ΤΟΜΕΣ ΔΕΛΦΑΚΙΟΥ ΕΝ ΜΕΛΙΤΙ ΘΥΜΩ
ΟΞΕΙ, ΜΕΤΑ ΕΦΘΩΝ ΚΥΔΜΩΝ" ΔΕΙΠΝ. Γ/72 d.

(Πανσέτα χοιρινού με γλυκόξινη σάλτσα από μέλι, θυμάρι, ξύδι & βραστά κουνιά)

"ΚΩΛΗ ΕΡΙΦΙΟΥ ΠΑΡΑ ΜΥΤΤΩΤΩ ΕΡΕΒΙΝΘΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΣΣΟΙΣ"

(Μπούτι κατοικιού με σκορδαλιά ρεβιθιών & πράσσα) ΔΕΙΠΝ. Γ/368 c.

και απολαύστε μια απίθανη αρχαία σαλάτα με:

"ΚΡΑΜΒΗ, ΕΥΖΩΜΟΝ, ΣΕΛΙΝΟΝ, ΔΕΣΠΑΡΑΓΓΟΙ, ΩΔ ΜΕΜΕΙΓΜΕΝΑ ΚΟΚΚΑΛΟΙΣ,
ΚΑΡΥΟΙΣ, ΒΟΛΒΟΙΣ, ΔΣΤΑΦΟΙΣΙΝΤΕ ΚΑΙ ΡΟΟΙΣ"

(λάχανο, ρόκα, σέλινο, σπαράγγια, αυγά με κουκουνάρι, καρύδια, βολβούς, σταφίδες και ρόδια)

ΚΟΔΡΑΤΟΥ 22 - ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ.: 5239661

<http://www.arxaion.gr>

e-mail: adamis@arxaion.gr